ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣΤ'.

Τὸ σχέδιον τῶν Ρώσσων μετὰ τὴν Πλεύναν,—Σχέδιον τῶν Τούρκων.—Διάβασις τοῦ Αἵμου.—Διέλευσις τοῦ Γούρκου διὰ τῆς διόδου Τραϊανοῦ.—Διέλευσις τῆς Σίπκας.—Εἴσοδος Γούρκου εἰς Φιλιππούπολιν, Ἀνδριανούπολιν κτλ.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος Β'. ὁ ὁποῖος παρέμενε παρὰ τὰς συμβουλὰς τῶν ἰατρῶν εἰς τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, δὲν ἀνέμενεν ἢ τὴν πτῶσιν τῆς Πλεύνας διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Πετρούπολιν. Καὶ οὕτω τὴν 5)17 Δεκεμβρίου διῆλθε τὸ Βουκουρέστιον καὶ τὴν 10)22 τοῦ ἰδίου εἰσήρχετο θριαμβευτικῶς εἰς Πετρούπολιν.

Ὁ ἡγεμὼν Κάρολος ὁμοίως τὴν 14)26 ἐπέστρεψεν εἰς Βουκουρέστιον ὅπου λαμπροτάτην τοῦ ἔκαμον ὑποδοχήν.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Πλεύνας ἡ ὁποία ἔκρινεν ἐντελῶς τὴν πλάστιγγα τοῦ πολέμου ὑπὲρ τῆς Ρωσσίας, διελύθη ὁ πολιορκῶν αὐτὴν στρατός.

Τὸ δὲ ἀρχηγεῖον τοῦ Ρωσσικοῦ στρατοῦ συνεκρότησε Μέγα πολεμικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον πρῶτον ἀπεφάσισε νὰ διαλυθῇ

Ο ΡΕΔΖΕΠ ΠΑΣΑΣ

Ἐξόριστος ἐπὶ ἀπολυταρχίας.

Μετὰ τὴν 11ην Ἰουλίου διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἀπέθανεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας αἰφνιδίως.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ Τοῦ Β'. ΦΡΑΓ. 15

Ἐκδοτικὴ ἑταιρεία ΜΕΝΤΖΟΥ καὶ Σια

μόνον τοῦ Ρουμανικοῦ στρατοῦ, καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ρουμανίαν καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τοὺς Ρώσσους, στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι κατεῖχον διαφόρους σταθμοὺς, καὶ διάφορα στρατηγικὰ σημεῖα, ἵνα οἱ τελευταῖοι ἐπιστρέψουν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Διὰ δὲ τὴν ἀκόλουθον δρᾶσιν διῃρέθησαν εἰς δύο, ἀλλ' ὑπερίσχυσε τοῦ ἑνὸς, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐξεφράσθη καὶ ὁ μέγας δοὺξ ἀρχιστράτηγος.

Καὶ ἀπεφασίσθη κατὰ τοῦτο, ὅπως ἅπαντα τὰ λαβόντα μέρος εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Πλεύνας ἑνωθοῦν μετὰ τῶν ἐν τῇ γραμμῇ τοῦ Αἵμου εὑρισκομένων, νὰ μεταφέρωσι τὸν πόλεμον νοτίως τῶν ὀρέων τούτων καὶ ἀμφότερα λοιπὸν ἐκεῖνα τὰ στρατεύματα καταβάλωσιν ὁμοῦ ὑπερτάτην τινα προσπάθειαν, ὅπως ὑπερβοῦν τὰ ὄρη τοῦ Αἵμου δι' ὅλων τῶν ὑφισταμένων παρόδων ἀπὸ τῆς τοῦ Ἀράπ-Κονὰκ μέχρι τῆς Τσαρδίτσας.

Ἡ στρατιὰ τοῦ Γοὺρκου ἐνισχυομένη ὤφειλε νὰ καταλάβῃ τὴν Σόφιαν καὶ νὰ κατέλθῃ κατόπιν εἰς Φιλιππούπολιν.

Ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ δὲ ἐναπομείνασα ρωσσικὴ στρατιὰ εἰς τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν ὤφειλε νὰ ὑπερβῇ τὴν πάροδον τῆς Σίπκας καὶ αἱ δύο ἄνω στρατιαὶ νὰ ἑνωθοῦν, διὰ νὰ καταλάβουν τὴν Ἀδριανούπολιν. Καὶ τέλος νὰ ἀπειλήσουν τὴν Κωνσταντινούπολιν.

* * *

Ἂς ἴδωμεν τώρα καὶ τὸ σχέδιον τῶν Τούρκων.

Ὁ ἀμαθὴς Ἀβδοὺλ, Χαμὶτ, ἀκριβῶς αὐτὸς ἐκεῖνος ποὺ ἐφαντάσθη τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν πνεῦμα ὁ τ ὰ π ά ν τ α ε ἰ δ ὼ ς κ α ὶ μ η δ ὲ ν ἐ π ι σ τ ά μ ε ν ο ς ἐννοοῦσε καὶ καλὰ αὐτὸς μὲ τοὺς αὐλοκολακάς του νὰ διευθύνῃ τὸν πόλεμον. Ἀλλ' οἱ αὐλοκόλακες ἐκεῖνοι οὐδόλως ἐσκέπτοντο, ὅτι ἡ πατρὶς εὑρίσκετε ἐν κινδύνῳ ἀλλὰ μόνον πῶς νὰ πληρώνουν τὰ θυλακιά των.

Φαντασθῆτε ὅτι τὴν ἐργολαβίαν τῆς κατασκευῆς τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Κων)πόλεως ἀνέθεσαν εἰς ἕνα ἐ σ ε κ τ ζ ῆ ν (ὀνηλάτην)!..

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν προηγουμένων μαχῶν τὸν Σερασκέρη Ρεδὶφ πασᾶν (ἀνικανώτατον) ἀνοήτως εἶχεν στειλει εἰς Βάρναν καὶ Σούμλαν, ὁπόθεν μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας ἐπέστρεψε καὶ ἐτέθη εἰς δυσμένειαν.

Πῶς ὅλος ὁ κόσμος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὰς συνεχεῖς ἐκείνας ὀπισθοχωρήσεις εἶχε πεποίθησιν εἰς τὸ ἄγνωστον σχέδιον τοῦ Ἀπτοὺλ Κερίμ.

— Μπᾶ τί λεγετε, ἔλεγον οἱ θαυμασταί του, ἀφίνει τοὺς Ρώσσους, διὰ νὰ τοὺς καταστρέψῃ ὅταν θελήσῃ. Θὰ τοὺς ξεπαστρέψῃ μὲ τὰς στρατιὰς τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ καὶ τοῦ Σουλεϊμὰν πασάδων.

Δὲν ἐγνώριζον οἱ δείλαιοι ὅτι τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο σχέδιον τοῦ Ἀπτοὺλ Κερὶμ ἦτο τὸ Ἀ λ λ ὰ χ Κ ε ρ ί μ ! δηλαδὴ ὁ Θεὸς εἶνε μέγας.

Παρ' ὅλας τὰς ψευδολογίας ὅμως τὰς ὁποίας διέδιδον οἱ ἐν

Κωνσταντινουπόλει οἷον ὅτι, τὴν διέλευσιν τῶν Ρώσσων διέψευδον καὶ ἔλεγον ὅτι οἱ διαβάντες ἦσαν ἄτακτα στίφη Βουλγάρων ἐπαναστατῶν, ἤρχισεν ὁ λαὸς νὰ τρέμῃ καὶ συνθλιβόμενος ἐζήτει ἐναγωνίως εἰδήσεις ἐκ τοῦ Θεάτρου τοῦ πολέμου. Ἀλλ' οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀντὶ νὰ ἐνθαρρύνουν τὰ πνεύματα ἐσίγων, καὶ ἡ σιγὴ των συνεπλήρωσε τὸν τρόμον καὶ ηὔξανε τὴν ἔκπληξιν τῶν κατοίκων. Πάσα ἐξ Ἀδριανουπόλεως προερχομένη ἀμαξοστοιχία ἐπλήρου τὴν πρωτεύουσαν ἀπὸ σμήνη προσφύγων.

Οὗτοι ἐκ τοῦ φόβου τρομαγμένοι διέδιδον φαντσιώδη πράγματα. βιαιοπραγίας Ρώσσων, σφαγὰς Χριστιανῶν...

Καὶ αἱ διαδόσεις τῶν ἀπαισίων εἰδήσεων ἐνεσπειρε τὸν τρόμον καὶ τὸν πανικόν.

Ἐπὶ πλέον οὗτος μετεδόθη καὶ εἰς τοὺς ἰθύντορας.

Ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ, ὁ φιλοζωότατος τῶν ἀνθρώπων, ὁ τὸ ἰδικόν του συμφέρον καὶ ζωὴν ὑπὲρ ὅλων θέμενος διέταξε νὰ κατασκευάσουν τὸ κονάκιον τῆς Προύσης,! Ὁ ἴδιος ἐπρόδωσε τὸν φόβον του, καὶ ὁ λαὸς ἐφρικίασεν.

Φοβουμένη δὲ ἐξέγερσιν ἡ κυβέρνησις ἐκοινοποίησεν ἐπισήμως τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων τὴν 5/17 Ἰουλίου διὰ νὰ καθησυχάσουν τὰ πράγματα.

Διὰ νὰ καθησυχάσῃ ἀκόμη τὸν λαὸν ὁ Χαμὶτ ἐνήγαγεν εἰς δίκην τὸν Ρεδὶφ καὶ τὸν Ἀπτοὺλ Κερὶμ πασάδες καὶ ἐν τῇ ὀργῇ του ἀκόμη προεδίκασε τὴν γνώμην τῶν δικαστῶν εἰπών:

Σουργασὺν: εἰς ἐξορίαν. Καὶ οὕτω Ρεδὶφ ἀπεστάλη εἰς Ἀδανα τὸν δὲ Ἀπτοὺλ Κερὶμ εἰς Τρίπολιν τῆς Βαρβαρίας.

Εἰς τὴν καταδίκην ταύτην ἠθέλησεν ὁ Χαμὶτ νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὸν ἄλλοτε σύμμαχόν του Δαμὰτ Μαχμοὺτ πασᾶ, ἵνα ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ. Τότε ὅμως ἐπεμβᾶσα τὸν ἔσωσεν ἡ σύζυγός του, ἀδελφὴ τοῦ Σουλτὰν Χαμὶτ.

Καὶ ἵνα καθησυχάσῃ τὰ πνεύματα διώρισε τὸν ἀρνησίθρησκον Μεχμὲτ Ἀλὴ πασᾶν· οὗτος εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ἦτο Γάλλος διαμαρτυρόμενος (οὐγενότος) καὶ ἐκαλεῖτο Ἰούλιος Δετρουὰτ καὶ ἀπὸ ναυτόπαις (μοῦτσος) κατέληξεν εἰς τὸ περίοπτον ἐκεῖνο τοῦ ἀρχιστρατήγου ἀξίωμα.

Εἰς ὅλα ταῦτα προήγετο ὁ Χαμὶτ ἐκ τοῦ φόβου μόνον, καὶ ὄχι διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος.

Ἐνεθυμεῖτο ὅλα τὰ προγεγενημένα εἴτε διὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀζίζ, εἴτε διὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μουρὰτ, καὶ ἐφοβεῖτο τώρα τὸ δέρμα του, ἐφοβεῖτο μὴ χάσῃ τὸν θρόνον, καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν του ἀκόμη.

Ἤθελα τοῦ ἤρχοντο εἰς τὴν μνήμην ὅλα τὰ κινήματα τοῦ λαοῦ καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν σοφτάδων.

Καὶ εἰς ἄλλο κεφάλαιον εἴπομεν, ὅτι ἡ ἱστορία ἀντιγράφει τὴν ἄλλην, καὶ ἐπειδὴ τὰ τελευταῖα γεγονότα τῆς 31ης Μαρτίου 1909 ὁμοιάζουν μὲ ἄλλα, τῆς προτέρας ἐποχῆς αὐτοῦ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἀναφέρομεν καὶ τὴν δήλωσιν τῶν σοφτάδων.

Πρέπει νὰ γνωρίζουν οἱ ἀναγνῶσταί μας καὶ πρέπει νὰ συνει-

θίσουν πολὺ ὅτι οἱ σοφτάδες καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μιτχὰτ πασᾶ ἦσαν ἐνθερμότατοι ὀπαδοὶ τῆς Νέας Τουρκίας, καὶ ἐπὶ τῇ πτώσει τοῦ Ἀδραχὰν οἱ Σοφτάδες ἐν τῇ πατριωτικῇ των λύσσῃ καὶ ἐθνικῇ των ὑπερηφανείᾳ περὶ τὰς 3,000 σοφτάδες συνῆλθον τὴν 12)24 Μαΐου, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἁγίας Σοφίας ὑπὸ τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων, παρ' ὧν ἀπῄτουν ἀκρόασιν.

Τὰ ἐξογκούμενα κύματα τῆς θαλάσσης ταύτης τῶν ἄσπρων σαρικίων ἐκείνων προσέκρουον μέχρι αὐτῶν τῶν κιγκλίδων τῆς Βουλῆς, φωνάζοντες Πατισαχί δαχί τανί μιορουά (δηλαδὴ καὶ τὸν Σουλτάνον δὲν ἀναγνωρίζομεν.)

Καὶ τὴν διαδήλωσιν ταύτην τῶν σοφτάδων ἐπεδεξίως χρώμενος ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ διέλυσε τότε διὰ τοῦ στρατοῦ.

Ἀλλὰ τρόμος τὸν κατέλαβε, καὶ ὁ τρόμος πλέον ἐκυβέρνα τὰς κατόπιν του πράξεις.

Καὶ τώρα λοιπὸν μετὰ τὴν στᾶσιν τῆς Πλεύνας πάλιν ὁ ἴδιος τρόμος τὸν εἶχε περισσότερον καταλάβει.

Κ'ἐσκέπτετο πῶς νὰ σώσῃ τὸ τομάρι του καὶ ὄχι τὸ ἔθνος.

Καὶ εἰς ταύτην τὴν ἰδέαν ὑπείκων μέγα συνεκρότησε συμβούλιον πολεμικὸν ἐν Κω)πόλει.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο προσεκλήθη καὶ ὁ στρατηγὸς Κλάπκια ὁ ἥρως τοῦ Κορμόρν. Αὐτὸς εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἰς τὰ συμβούλια ἐκεῖνα, ποὺ διεύθυνον ἡ κλίκα καὶ ὄχι οἱ πεπειραμένοι στρατηγοὶ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, εἶχε κηρύξει προηγουμένως καὶ

ὑποδείξει δι' ἐπιχειρημάτων ἀκαταμαχήτων τὴν σπουδαιότητα τῆς σοβαρότητος τῆς θέσεως τῆς Πλεύνας.

Καὶ τώρα πάλιν ἐπρότεινεν εἰς τὸ συμβούλιον, ἐκεῖνο ὅτι πρέπει ἡ κυβέρνησις παντὶ σθένει νὰ σκεφθῇ διὰ τὴν ἄμυναν τῆς Ἀνδριανουπόλεως καὶ νὰ συγκεντρώσῃ ἐκεῖ ὅλας τὰς διαθεσίμους δυνάμεις τοῦ κράτους.

— 100,000 στρατοῦ ἀρκοῦν νὰ ἀναχαιτίσουν τοὺς Ρώσσους καὶ νὰ τινάξουν αὐτοὺς πέραν τοῦ Αἵμου, ἀνεφώνησεν ἐκεῖνος εἰς τὸ Συμβούλιον.

—Μάλιστα τὰ παληκάρια ταῦτα εἰς δεδομένην περίστασιν, εἶνε ἱκανὰ νὰ πληρώσουν ἀκριβὰ τὰς μέχρι τοῦδε πορείας καὶ προλάσεις τῶν Ρώσσων.

Ποῦ ὅμως νὰ ἀκούσῃ ἡ διεφθαρμένη ἐκείνη κλίκα, ἡ καταστρέψασα τὴν Τουρκίαν καμαρίλλα ἐκείνη τοῦ Γιλδίζ, τὰς σοφὰς συμβουλάς του στρατηγεῖου Κλάπκα.

Ὁ ἀντίπαλός του Σουλεϊμὰν πασᾶς κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον ἐκεῖνο, καὶ ἀναμφιβόλως δὲν θὰ ἦτο καλήτερον τὸ σχέδιον του ἀπὸ τὰ τοῦ Ἀλλὰχ Κερὶμ τοῦ Ἀπτοὺλ Κερὶμ Πασᾶ, ἀφοῦ οὗτος ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐν Ρωμυλίᾳ Τουρκικοῦ στρατοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς τυχαίας ἀναβολῆς ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους τῶν Ρώσσων Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περιωνύμου σχεδίου τούτου οὐδεμία ἐγένετο συνγκέντρωσις τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ.

* *
*

Μόλις ἔπεσεν εἰς πλεύναν καὶ πάραυτα οἱ Ρῶσοι ἀπεφάσισαν νὰ μεταφέρουν τὸ πεδίον τοῦ πολέμου ἐντεῦθεν τοῦ Αἵμου, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιόν του

Ἀκριβῶς δὲ τοῦτο ἦτο τὸ μεγαλείτερον πολεμικὸν των ἔργον δηλαδὴ ἡ ὑπέρβασις τοῦ Αἵμου καὶ ἡ εἰσβολὴ εἰς Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν.

Ὁ στρατηγὸς Γοῦρκος ὅπως προαναφέρωμεν ἀνέλαβεν τὸ ἥμισυ τοῦ σχεδίου νὰ ἐκτελέσῃ καίτοι ὁ χειμὼν ἦτο βαρύς.

Εἰς τὴν ἐπίσκεψιν οἱ Ρῶσοι ἐβιάζοντο καὶ ὑπὸ τῆς στάσεως τῆς Ἀγγλίας ἡ ἐποία πολὺ τοὺς ἀνησύχει

Ἀλλ' ὀχειμὼν πρὸς ὥρας ἐβράδυνε τὴν πορείαν τῶν ρωσσικῶν φαλάγγων διότι ἡ χιὼν ἔπεσεν ἄφθονες καὶ τὸ ψύχος δριμύτατον.

Ὥστε ἀπὸ τῆς 28)10 Δεκεμβρίου μέχρ. τῆς 13)25 τοῦ ἰδίου οὐδὲν στρατιωτικὸν γεγονὸς σπουδαῖον ἔλαβε χώραν. Οὐχ ἧττον ὅμως κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἑβδομάδας τῆς ἀκινησίας ὁ Γοῦρκος εὗρε καιρὸν νὰ σπουδάσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ Αἵμου, εἰς ὃ εὑρίσκετο.

Καὶ διὰ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν πορείαν του, διέταξε νὰ χαράξουν νέαν ὁδόν.

Καὶ μ' ὅλας τὰς δυσχερείας τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐπροχώρησαν μέχρι τοῦ Τουρλὰκ τὴν 18)30 Δεκεμβρίου. Τὸ χωρίον τοῦτο εὑρίσκεται πλησίον τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Σόφιαν.

Τὸ θάρρος καὶ ὁ κάματος τῶν Ρώσσων εἶνε ἀνώτερος παντὸς ἐπαίνου κατ' ἰδέαν μας δὲ πιστεύω ὅτι ἐτυνείθητεν ὁ Ρωσσικὸς λαὸς πλέον εἰς αὐτά, συνεπείᾳ τοῦ κνούτου

Ταὐτοχρόνως ἔστειλεν ὁ Γοῦρκος τὸ σύνταγμα τοῦ Κολὼρ νὰ καταλάβῃ τὴν Ἐλεσνίτσαν διεκβολὴν τῆς κοιλαδας Τσουριὰκ διὰ νὰ περικυκλώσουν τοὺς ἐκεῖ Τούρκους. Οἱ ἐκεῖ φυλάσσοντες ὀλίγοι Τοῦρκοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν

Οἱ Τοῦρκοι ἐξεπλάγησαν διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν Ρώσσων κατὰ τοιαύτην παγετώδη ἐποχήν ἰδὼν τοῦτο ὁ ἐκε διοικῶν Σακὶρ πασᾶς ἠνόησεν ὅτι ἔμελλε νὰ περικυκλωθῇ ὑπὸ τῶν Ρώσσων ἔστειλε κατεσπευσμένος τὸν Βαϊκερ πασᾶν ἵνα προφυλάξῃ τὴν πάροδον τοῦ Τὰς-Κελὲν ἀπὸ παντὸς πραξικοπήματος.

Τὰ κακὰ ὅμως τὰ ὁποῖα ὑπέφεραν οἱ Ρῶσσοι ὑπὸ τῶν χιόνων, θυελλῶν καὶ λαιλάπων, εἶνε ἀπερίγραπτα, καθ' ἑκατονταδας ἐπάγωναν οἱ Ρώσσοι στρατιῶται καὶ μόλα ταῦτα ὑπέστησαν τὴν μανίαν τῶν στοιχείων ἀγογγύστως.

Καὶ ἐν τοσοῦτῳ ὁ Γοῦρκος εἰργάζετο νυχθημερὸν ἵνα κηριεύσῃ τὸ Τὰς-Κεσὲν τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ ἄφινε ἐλευθέραν πλέον τὴν ὁδὸν διὰ τὴν Σόφιαν.

4 ἡμέραι ἐχρειάσθεισαν νὰ μεταφέρῃ τὸ πυροβολικὸν του· (15-19 Δεκεμβρίου)·

Οἱ δὲ Κοζάκοι του διέτρεχον τὴν πρὸς τῆν Σόφιαν ὁδόν, καὶ ἐπειδὴ ἡ στολή του ὡμοάζε μὲ τοὺς Τσερκέζους τῶν Τούρκων, πολλάκις κατελάμβανον ἐξαπίνως αὐτοὺς οἱ Κοζάκοι.

Τὸ ἑσπερας δὲ τῆς 18]30 Δεκεμβρίου ὁ Γοῦρκος ἀπεφάσισε νὰ προσβάλῃ μεθ' ἁπασῶν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλάδι τῆς Σόφιας τὴν θέσιν Τὰς-Κισὶν.

Ἐκεῖ κατα διαταγὴν τοῦ Σακὶρ πασᾶ ἦλθεν ὁ Βαΐκερ πασᾶς καὶ ἔσπευσε μετὰ 20 ταγμάτων νὰ ἀνεγείρῃ ἰσχυρὰ ὀχυρώματα πρὸς ἄμυναν τῆς παρόδου.

Τὴν νύκτα τῆς 18 πρὸς τὴν 19 οἱ Ρῶσοι ἤρξαντο τῶν κινήσεων αὐτῶν Ἡ ἐπίθεσις ἐγένετο σφοδροτάτη, καίτοι οἱ οἱ Τοῦρκοι ἀντέστησαν θαυμασίως. Δὲν ἠδύναντο ὅμως ἢ νὰ ὑποκύψουν εἰς ἀριθμὸν καὶ οὕτω περὶ τὴν : ην ὥραν μ μ. ὅλαι αἱ θέσεις περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν Ρώσων, καὶ τὸ Τὰς-Κεσὲν ἔπεσε.

Διὰ τῆς πτώσεως ταύτης τοῦ τὰς Κεσὲν ἠνεώγη ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Σόφιαν πρὸς τὴν ὁποίαν συνεκέντρωσεν ὅλας του τὰς προσπαθείας ὁ στρατηγὸς Γοῦρκος.

Πρὸς τοῦτο ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐξ ἐφόδου ἅλωσιν τοῦ Πετρίτσεβο τὴν 22]3 Ἰανουαρίου καὶ διαρκῶς προήλαυνε πρὸς τὴν Σόφιαν.

Τὴν ἰδέαν ἡμέραν τῆς ἁλώσεως τοῦ Πετρίτσεβο αὐτοπροσώπως κατώπτευσε τὰ ὀχυρώματα τῆς Σόφιας καὶ τὰ εὗρεν ἐλλειπῆ.

Ἡ πόλις Σόφια εἶχε τότε 50 ἕως 60,000 κατοίκους τῶν ὁποίων τὰ ἕν τρίτον ἦσαν Τοῦρκοι.

Μόλις ἐπλησίασαν οἱ Ρῶσσοι ὁ φρούραρχος Ὀσμὰν πασᾶς

ὄχι ὁ Γαζῆ φοβηθεὶς τελείαν περικύκλωσιν καὶ καταστροφὴν οὐδὲν πλέον ἐσκέφθη οὔτε ἀντίστασιν, οὔτε μάχας ἀλλὰ πῶς νὰ σωθῇ διὰ τῆς τελευταίας μεινάσης πρὸ τὸ Ραδομίρ ἐλευθέρας ὁδοῦ.

Μεῖναις δὲ τελευταῖος ἵνα μὴ οὐδεμία συμβῇ βιαιοπραγία ἐκ μέρους τῶν ἀτάκτων ὅπως τοῦ εἶχον συστήση οἱ πρόξενοι ἐπῆλθε τελευταῖος τὴν 10 ὥραν τῆς νυκτὸς συναποφέρων καὶ τὸ κυβερνητικὸν Ταμεῖον.

Δυστυχῶς τὸν Τουρκικὸν στρατὸν συνώδευον καὶ ἄτακτα στίφη Βασιβουζούκων τὰ ὁποία εὐκαιριαν ἐζήτουν ἵνα λεηλατήσουν.

Διὸ ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῶν Ρώσσων ἔθεσαν πῦρ εἰς πολλὰς οἰκίας καὶ ἐπεδόθησαν εσς ἁρπαγάς.

Χάρις ὅμως τῆς ἀστυνομίας ἣν οἱ πρόξενοι τῶν Δυνάμεων ἵδρυσαν, κατωρθώθη νὰ διαλυθοῦν.

Οὐχ ἧττον ὅμως τὰ χαμερπῆ ἐκεῖνα ὀντάρια τα ὁποῖα Βουλγαρικὸς ὄχλος καλεῖται, οἱ θρασύδηλοι βούλγαροι μετ' ἀπιστεύτου ἐφέρθησαν ὠμότητος ὥστε περὶ τοὺς 1,000 ἐναπομείνοντας Τούρκους τραυματίας ἀπετελείωσαν εἰς τὰ νοσοκομεῖα!! Αὕτη καὶ πάντοτε εἶνε ἰδία ἡ ἐνστικτος ὠμότης τοῦ βδελύγματος ἐκείνου ὅπερ ὀνομάζεται Βούλγαρος.

Καὶ εἰς τὰς βιαιοπραγίας καὶ δηώσεις καὶ καταστροφὰς ἐκείνας ἔθεσε πέρας ὁ εἰσελέσας Ρωσσικὸς στρατὸς.

Καὶ οὕτως ἐπετεύχθη ἐκ τοῦ μέρους τούτου ἡ διάβασις τοῦ

Αἵμου ἐν μέσῳ τόσων δυσχερειῶν τοῦ καιροῦ καὶ ὄχι τόσων τῶν Τούρκων διότι οἱ γενναῖοι οὗτοι στρατιῶται ἐφέροντο ἔρμαιοι εἰς τὸ πλοῖον ἄνευ πηδαλίου ἐν καιρῷ τρικυμίας.

Εἰς τὴν Σόφιαν εὗρον ἀπεράντους ἀποθήκας ἀλεύρου, πυρίτιδος, πυριτοβολῶν καὶ πολεμοφοδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ'.

Ἡ διάβασις τοῦ Τροϊάν.

Ὁ Μέγας δοὺξ Νικόλαος πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Γοῦρκος διέβη τὸν Αἷμον, ἀμέσως ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ἵνα ἐπωφεληθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Σουλεϊμὰν πασᾶ διαπραχθέν μέγα σφάλμα νὰ ἀπομακρυνθῇ δηλαδὴ τόσον τῆς Ἀνδριανουπόλεως.

Ἐφ' ᾧ διέταξε τὸν μὲν στρατηγὸν Ραδέτσκη νὰ διαβῇ τὴν πάροδον τῆς Σίπκας καὶ ὅσον τάχιον ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ Χαρμανλῆ νὰ ἐνσφινωθῇ μεταξὺ τῆς Ἀνδριανουπόλεως καὶ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, τοὺς δὲ στρατηγοὺς Καρτσὼφ, διοικητὴν τῆς 3ης μεραρχίας καὶ Δελλιγκχάουζεν στρατηγὸν τοῦ 11ου σώματος, νὰ ὑποστηρίζουν τὴν κίνησιν τοῦ Ραδέτακη. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὑπερβὰς τὸν Αἷμον διὰ τῆς παρόδου Τροϊὰν νὰ προφυλάττῃ τὰς μεταξὺ τοῦ Γούρκου καὶ τῆς Σίπκας συγκοινωνίας, ὁ δὲ δεύτερος προβαίνει πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σίπκας εἰς διαδηλώσεις, ἵνα ἀπασχολήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν Τούρκων.

Πρὸς τοῦτο ἔδει ὁ μὲν Καρτσὼφ νὰ ἄρχεται τῆς πορείας τὴν

21)2 Ἰανουαρίου, ὁ δὲ Ραδέτσκη διὰ τὴν πάροδον τῆς Σίπκας τὴν 24)5.

Ὁ στρατηγὸς βαρῶνος δὲ Δελλιγκχάουζεν ἐπελήφθη τῆς προσβολῆ ἐκυρίευσε τὸ Χωρίον Κισλὰ, προσέβαλε τὸ Ἀχμετλῆ καὶ τὰ Ταμπούρια τὰ ὀχυρωμένα εἰς Διεβίτσα-Μογκλὰ, τὰ ὁποῖα καὶ ἀπώθησε πέραν τοῦ Τσάρου-Ρέκα

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Καρτσὼφ, διὰ τὴν διάβασιν τοῦ τροχιὰν, ὁ στρατὸς αὐτοῦ εἶχε λάβει μέρος εἰς Λόβατς, Σέλβι καὶ Τοτέβεν καὶὡς ἐκ τούτου εἶχε ἀποδεκατισθῆ. Ὅτε διετάχθη νὰ ὑπερβῆ τὸν Αἶμον διὰ τοῦ Τροχιὰν δὲν ὑπελείπετο αὐτῷ παρά μόνον 1 σύνταγμα καὶ 8 λόχοι τῆς 1ης του ταξιαρχίας, ὡς ἐπικουρίαν τοῦ ἔπεμψαν καὶ τὸ 10ον τάγμα τῶν Εὐζώνων.

Ἤρχισε λοιπὸν νὰ ἀποσχολῆται ἐπὶ τῶν μέσων τοῦ νὰ διαβῆ τὴν πάροδον τοῦ τροχιὰν. Μετὰ διαφόρους καταπτώσεις ἐπείσθη ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἦτο δυσχερὴς εἰμὴ ἀδύνατος.

Διότι αἱ σπάνοι γενόμεναιμέχρι τοῦδε ἀπόπειραι εἰς σειρὰν ἀποτυχιῶν κατέληξαν ὡ; ἐκ τῆς ἀνίσου μετὰ τῆς φύσεως πάλης Διότι ἀκριβῶς ὡς τῇ σειρᾷ τοῦ τροχιὰν ὁ Αἶμος ὑψοῦται εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριόν του, ἐδῶ εἶνε αἱ ὑψηλότεραι του κορυφαὶ, καὶ ἰδίως τοῦ Μαρὲ-Χαϊδοὺτ ἡ κορυφὴ χάνεται ἐντὸς τῶν νεφῶν τῆς ὁμίχλης καὶ τῆς χιόνος.

Αἱ ὀλίγιστοι ἀτραποὶ μόνον δι' οὐλαμοὺς καὶ μεμονωμένους ἱππεῖς εἶνε βαταί, ἢ δι' ὁλόκληρον στρατόν.

Καὶ ὅμως ὁ Καρτσὼφ ὑπήκουσεν εἰς τὴν ἄνωτέραν διατα-

γὴν, καὶ ὤφειλε νὰ ἐκκινήσῃ τῇ 21)3 Ἰανουαρίου καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴο διαβασιν τῇ 23)5. Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν διευθέτησε τὰ πάντα, καὶ διή.εσε τον στρατὸν αὐτοῦ εἰς τρεῖς φάλαγγας.

Ἡ ἀριστερὰ φάλλαγξ ἐξεκίνησε τὴν 4ην πρωινὴν ὥραν διά τινος δυσβάτου ἀτραπνῦ. Κατ' ἀρχὰς οἱ Τοῦρκοι προσεποιήθησαν ὅτι δὲν παρετήρησαν τὴν περιστροφικὴν ἐκείνης κίνησιν, κατόπιν ὅμως, ἡμέρας γενομένης διηύθυνον κατ' ἐκείνων ὅλον των τὸ πυροβολικόν.

Μετ' οὐ πολὺ τὸ μετέτρεψαν καὶ ἐναντίον τοῦ Καρναλῆ, ἀκολούθως κμτὰ τοῦ Τεκέ. Τοῦτο ἀπεδείκνυεν ὅτι αἱ ἄλλαι δύο φάλαγγες ἐξετέλεσαν τὰς διαταγάς των πρὸς περιστροφικὴν κίνησιν, καὶ ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των, καὶ ὅτι οἱ λόχοι τοῦ Γρεκὼφ ἀτρομήτως ἀνερριχήθησαν βραχώδη κλιτὺν καὶ εἰσέδυσαν ἐν τῷ προμαχῶνι μετ' ἀλλαλαγμῶν οὐρρά, καταδιώξαντες τοὺς ἠττηθέντας Τούρκους πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Καρλύβου, ἔνθα καὶ διεσκορπίσθησαν οἱ τελευταῖοι.

Τῇ 27)8 ὁ Καρτσὼφ κατέλαβε τὸ Σοπὸτ καὶ Κάρλοβον, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ Δανδεβίλ κατέλαβε τὴν Σλατίτσαν, καὶ οὕτω ἡ ἀποστολὴ τρῦ Καρτζὼφ ἐπέτυχε τελείως,

Εἶνε δὲ ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα κατορθώματα τῆς συγχρόνου ἱστορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ.

Ἡ μάχη τῆς Σίπκας. — Παράδοσις τοῦ Βεϊσὲλ πασᾶ.

Ὡς ἅπαντες οἱ Τουρκικοὶ στρατοὶ ἐκ τῶν ἀνοήτων ἐκ Κων(πόλεως διαταγῶν τοῦ Χαμίτ, οὕτω καὶ ὁ τῆς Σίπκας ἔσχεν ἀλληλοδιαδόχως πολλοὺς ἀρχηγούς, τελευταῖος ἦν εἷς ἀνίκανος ἀντιστράτηγος Βεϊσὲλ πασᾶς.

Οὗτος δὲν ἠδυνήθη ὡς ἔδει νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν Σίπκαν, καίτοι οἱ στρατιῶται ἀντέστησαν καὶ ἐπολέμησαν γενναίως Ἡ ἀδράνειά του κατέστησαν ἀνωφελῆ τὴν ἀνδρείαν τῶν στρατιωτῶν καὶ παρέδωκεν τούτους τῷ ἐχθρῷ.

Ἀπὸ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Σουλεϊμὰν πασᾶ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1877 οὐδὲν πολεμικὸν σπουδαῖον γεγονὸς ὑπερβαίνει τὴν μάχην τῆς Σίπκας.

Ὁπόταν ὁ στρατηγὸς Ραδέτσκη ἔλαβε τὴν διαταγὴν νὰ ὑπερβῇ τὸν Αἷμον διὰ τῆς Σέπκας συνεκρότησε τὸν στρατόν του εἰς δύο φάλαγγας τὸν μὲν τῆς δεξιᾶς ἐγγὺς τοῦ Σέλενο Δρένο εἰς Τοπλισὰν τὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰς Τράβναν, καὶ ἐντὸς δὲ τὸ κέντρον

Ὁ καιρὸς ἐξηκολούθει ψυχρὸς καὶ ὁ μεχλώδης ὁ ἄνεμος ἔπνε καὶ

Ὁ ἐπὶ ἀπολυταρχίας Γενικὸς ὑπουργὸς τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ νῦν ἔγκλε στο ἐν Πιγκήπῳ

ΖΕΚΚΗ ΠΑΣΑΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ ΤΟΥ Β'. ΦΥΛΛ. 16

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία **ΜΕΝΤΖΟΥ** καὶ **Σας**

ἡ καταιγὶς ἐμυκᾶτο, καὶ ἐν τοσούτῳ ἡ πολεμικὴ ἐνέργεια τοῦ Ραδέσκη ἤρξατο.

Τὴν 27/8 Ἰκνουαρίου τῆς μιᾶς φάλαγγος ὁ στρατηγὸς Σβιαταπὸλκ-Μίρσκη δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ ἐκυρίευσε τοὺς τρεῖς ἐκ τῶν τεσσάρων προμαχώνων. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄνθος τῶν ρώσσων ἀξιωματικῶν ἔπεσεν καὶ τὰ πολεμεφόδια τῶν Ρώσσων ἐξηντλήθησαν, ἐνῷ οἱ Τοῦρκοι εἶχον ἄφθονα.

Ἵνα διευκολύνῃ τὴν θέσιν ταύτην ὁ Ραδέσκη, ἀπεφάσισε νὰ προσβάλῃ κατὰ μέτωπον. Ὑπολογίσας δὲ ὅτι ὁ Σκοβελὲφ θὰ φθάσῃ εἰς εἰς Σίπκαν, ἀφοῦ καταλάβῃ τὸ Σάνοβον. περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἔδει τότε νὰ ἀρχίσῃ καὶ ἡ κατὰ μέτωπον ἐπίθεσις.

Ἀπὸ τὴν 5ην πρωινὴν ὥραν τῆς 28)9, σφοδρὸς κανονιοβολισμὸς ἠκούετο πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μίρσκη. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἐγερθείσης λαίλαπος οἱ κρότοι δὲν ἔφθανον μέχρι τοῦ Ραδέτκη.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν κατὰ τὸ σχέδιόν του ὁ Ραδέσκη ἐπιπίπτει. Τυφλωθεὶς ἐκ τῆς ἐπιθέσεως ταύτης ἐνόμισεν ὁ Βεϊσὲλ πασᾶς, ὅτι περιεκυκλώθη ὑπὸ τῶν φαλάγγων τοῦ Μίρσκη καὶ τοῦ Σκοβελὲφ. Καὶ ὁ ἀνίκανος οὗτος στρατηγὸς ἐκράτει τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ του ἀπρακτοῦν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ὑπερασπίσῃ τὰς θέσεις τοῦ Σανόβου καὶ Γουζόβου.

Περὶ τὴν 4ην ὥραν τὸ τουρκικὸν πῦρ ἔπαυσεν, καὶ οἱ Τοῦρκοι ἐθεάθησαν ἀποσυρόμενοι.

Τὶ νὰ συνέβαινεν ἆρά γε ;

Δρομαίως ἔρχεται ὁ στρατηγὸς Στόλετωφ τῆς φάλαγγος τοῦ Σκοβελὲφ καὶ ἀναγγέλει τῷ Ραδέσκῃ, ὅτι ὁ τουρκικὸς στρατὸς κατέθετε τὰ ὅπλα καὶ ὁ Βεϊσὲλ παρέδωκε τὸ ξίφος του.

Οὕτω ἡ λαμπρὰ αὕτη ἐπιτυχία τῶν Ρώσσων ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἀνικανότητα τοῦ Βεϊσὲλ καὶ εἰς τὸν ἐπιτυχῆ συνδυασμόν. καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῶν τριῶν τούτων ρωσσικῶν φαλάγγων.

Οὐδὲ καὶ ἐσκέφθη περὶ ἐξόδου ἢ φυγῆς ὁ Βεϊσὲλ, ἀλλὰ ἀναπετάσας τὴν λευκὴν σημαίαν παρέδωκε τὸ ξίφος ἄνευ οὐδενὸς εὐνοϊκοῦ ὅρου διὰ τοὺς δυστυχισμένους στρατιώτας του.

Μετὰ λύσσης καὶ φρυάσσοντες οἱ ἀνδρεῖοι στρατιῶται κατέθετον τὰ ὅπλα. Ἠχμαλωτίσθησαν τότε 31,500, ἐξ ὧν 4 πασάδες, 360 ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ καὶ 104 τηλεβόλα.

Μέγιστα δὲ ἦσαν τὰ ὅπλα, τὰ πολεμεφόδια καὶ αἱ ζωοτροφίαι τὰ περιπεσόντα εἰς τοὺς Ρώσσους τότε

Ἡ μάχη τῆς Σίπκας (28/9 Ἰανουαρίου 1878), εἶνε ἡ λαμπροτέρα νίκη τῶν Ρώσσων, κατενεγκοῦσα σφοδρότατον κατὰ τῆς Τουρκίας κτύπημα.

Ἔκτοτε οὐδὲν ὑπῆρχε τάγμα μεταξὺ Ἀδριανουπόλεως καὶ τοῦ Ρωσσικοῦ στρατοῦ. Οὐ μόνον ἡ Ἀνδριανούπολις ἀλλὰ καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις ἔμενον πλέον ἀπροστάτευτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'.

ΕΙΣΒΟΛΗ ΕΙΣ ΡΩΜΥΛΙΑΝ

Προέλασις τοῦ Γούρκου κατὰ τῆς Φιλιππουπόλεως. —Ἅλωσις τοῦ Τατὰρ Παζαρτζίκ.

Ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ Τουρκία ἠττήθη καὶ ἔληξεν ὁ πόλεμος. Ἡ Τουρκία κηρύττει ἑαυτὴν ἑτοίμην νὰ παραχωρήσῃ ὅτι ἤθελον ἐξαιτήσει παρ' αὐτῆς. Ζητεῖ τὴν ἀνακωχήν.

Ἀλλ' οἱ Ρῶσσοι ἐννοοῦν πρῶτα νὰ καταλάβουν ὅλα τὰ στρατηγικά σημεῖα

Ὁ Μεγὰς δοὺξ Νικόλαος μαθὼν τὴν νίκην τῆς Σίπκας ἀποφασίζει νὰ ὑπερβῇ τὸν Αἷμον καὶ νὰ μεταφέρῃ ἐντεῦθεν τὸ ἀρχηγεῖόν του. Τὴν 27]8 τὸ μετέφερεν εἰθλοβατς τὴν 30)11, εἰς Γάμπροβον, ὅπου καὶ παρήλασαν 10,000 αἰχμάλωτοι ἀποστελλόμενοι εἰς Ρωσσίαν, καὶ τὴν 31)12 ὑπερβὰς τὴν Σίπκαν πρὸς τὸ ἑσπέρας τὸ ἐγκατέστησεν εἰς Κεζανλίκ.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ρῶσσοι ἔγιναν κύριοι τῶν στενοποριῶν τοῦ Μπαμπὰ Κονάκ, Τρογιὰν, Σίπκας, Χαϊνκιοι, Τβαρδίτσας.

Ὁ Καρτσὼρ καὶ Ραδετσὼρ ὑπερέβησαν πλέον τὸν Αἷμον.

Τὴν 1(13 Ἰανουαρίου 1878 ὁ μέγας δοὺξ ἔλαβε τὰς ἀπαιτουμένας

διαθέσεις νὰ ἐκτελέσουν τὰ στρατεύματά του συγκεντρωτικὴν πορείαν κατὰ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Ἐ τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Σουλεϊμὰν πασᾶς τί ἔπραττε;

Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Τὰς Κεσὲν ἐπροχώρησε μέχρι Σόφιας, ἀλλ' ἐπανῆλθεν εἰς Τατὰρ Παζαρτζὶκ ἵνα ἀμυνθῇ αὐτοῦ καὶ τοῦ σιδηροδρόμου Ἀδριανουπόλεως.

Δύο ὁδοὶ ἄγουν ἀπὸ Σόφιαν εἰς Τατὰρ Παζαρτζίκ, ἡ μὲν διήκει νοτίως διὰ Σαμοκοβίου, ἡ δὲ βορίως διὰ τῆς πόλεως Ἰχτιμὰν καὶ τῆς περιωνύμου παρόδου Καπουτζὶκ (ἡ Πύλη τοῦ Τραϊανοῦ τῶν ἀρχαίων).

Εἰς τὴν τελευταίαν ἤγειρεν ὀχυρώματα ὁ Σουλεϊμὰν καὶ ἔθετο φρουράν. Αὐτὸς δὲ ὠχυρώθη μετὰ 10,000 ἀνδρῶν καὶ 28 τηλεβόλων εἰς τὸ Σαμοκόβι. Συνενώθη μετ' ὀλίγον καὶ ὁ ἀποδρὰς ὑπὸ τὸν Ὀσμὰν πασᾶν στρατὸς τῆς Σόφιας.

Ὁ Ρῶσσος στρατηγὸς Γοῦρκος μετὰ μικρὰν χάριν τοῦ στρατοῦ ἀνάπαυλαν ἤρχισε τὴν μάχην ἐναντίον τοῦ Σουλεϊμὰν πασᾶ.

Τὴν 24)5 Ἰανουαρίου αἱ κατοπτευτικαὶ δύο ἴλαι τοῦ ἱππικοῦ συνήντησαν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν εἰς Πούστα Παπαρέλ.

Τὴν 25)6 τὸ σύνταγμα τοῦ Κουβὰν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Κάλκοβον.

Τὴν 26)7 καταδίωξαν τοὺς Τούρκους ἐκ τοῦ Ἰχτιμὰν οἱ ὁποῖοι ὠχυρώθηταν εἰς Καπουτζία, ἐφ' ᾧ οἱ Ρῶσσοι τὴν 25)6 κατελάμβανον ἀλλαχόσε τὸ Προϊβὲν καὶ τὴν Μέτσακαν.

Τὴν 27)8 ὁ Σακὶρ Πασᾶς ἠνώθη μὲ τὸν Σουλεϊμὰν εἰς Τατὰρ Παζαρτζίκ.

Τὴν 28)9 ἡ φάλαγξ τοῦ Σουβάλωφ ἐξεκίνησ.

Τὴν 30)10 αὔτη διαβᾶτα τὴν πάροδον Ἰχτιμὰν ἐπυρπόλησε τὴν πόλιν. Καὶ ἐνῷ ἡτοιμάζοντο νὰ διανυκτερεύσῃ ἐκεῖ, ἦλθεν εἴδησις ὅτι τὸ Καπουτζίκ ἐξεκενώθη, καὶ ὑπεχώρησεν ὁ στρατὸς τοῦ Σαμοκοβίου. Ἠναγκάσθη διὰ νυκτὸς ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Βάνιαν καὶ τὸ Καπουτζίκ.

Τὴν 31)12 τὸ ἱππικὸν τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς κατέλαβε τὸ Βετρένσβον.

Ὁ Τουρκικὸς Στρατὸς τοῦ Σαμοκοβίου ἐξηκολούθει τὴν ἀμαξιτὸν φεύγων πρὸς τὸ Τατὰρ Παταρτζίκ.

Καὶ οὕτω λοιπὸν οἱ μὲν Τοῦρκοι ὀπισθοχωροῦντες συνηθροίζοντο εἰς τὸ Τατὰρ Παταρτζίκ, οἱ δὲ Ρῶσσοι καταδιώκοντες ἔμελλον νὰ πολιορκήσουν αὐτό.

Τὴν νύκτα τῆς 1)13 ὁ Γούρκος ἐπεχείρησε γενικὴν κατόπτευσιν καὶ ἀντελήφθη ὅτι δὲν εἶχον σκοπὸν οἱ Τοῦρκοι νὰ ἀμυνθοῦν γεννα'ως τοῦ Τατὰρ Παζαρτικίου. Καὶ ἰδοὺ διατί.

Ὁ Σουλεϊμὰν πασᾶς ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ Καροζὼφ παραβάσας τὴν πάροδον τοῦ Τραϊανοῦ ὡδευεν εἰς Φιλιππούπολιν διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Γιόψας, καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ αἰφνίδιος του ὀπισθοχώρησις ἐκ Σαμοκοβίου καὶ Καπουτζήν. Καὶ ἐσκέπτετο τώρα νὰ μεταβῇ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Φιλιππουπόλεως. Ἐστάλησαν ἐκεῖ πρῶτα τὰ κουρασμένα στρατεύματα τοῦ Ἀρὰπ-Κονὰκ καὶ τῆς Σόφιας καὶ ὁ Φουὰτ πασᾶς ἐπεφορτίσθη τὴν οὐραγίαν μὲ 30 τάγματα, καὶ νὰ καλύψῃ τὴν ὀπισθοχώρησιν.

Τὴν 2)14 ἀποσυρθέντος καὶ τοῦ Φουὰτ πασᾶ οἱ Ρῶσσοι εἰσῆλθον εἰς Τατὰρ Παζαρτζίκ, πόλιν πλουσιωτάτην καὶ μὲ 18,000 κατοίκους, καὶ τὴν ὁποίαν ἐφρόντισαν νὰ κατάσχουν πρῶτα οἱ Τοῦρκοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

Προέλασις εἰς Φιλιππούπολιν τριήμερος μάχη — Ἅλωσις τῆς Φιλιππουπόλεως

Ὁ Σουβάλωφ μὴ δυνάμενος νὰ στρατοπεδεύσῃ εἰς πυρποληθὲν Τατὰρ-Παζαρτζίκ ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Φιλιππουπόλεως ὅπου ὁ Βελιαμενὼφ διετάχθη νὰ ἑνωθῇ, καὶ ἐν τοσούτῳ κατεδίωκε καὶ τὸν φεύγοντα στρατὸν τοῦ Φουὰτ πασᾶ.

Τὴν 2(14 κατέλαβον τὴν στρατηγικωτάτην θέσιν τοῦ Ἀδάκιοϊ καὶ οὕτω οἱ καταφθάνοντες ρωσσικοὶ στρατοὶ ἔμελλον νὰ περιζώσουν τὴν Φιλιππούπολιν.

Ὁ Σουλεϊμὰν πασᾶς, αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ διχογνωμήσας μὲ τὸν Κλαπκαν, ἐλθὼν εἰς Φιλιππούπολιν ἔμαθεν ὅτι ὁ στρατὸς τῆς Σίπκας ἦτο αἰχμάλωτος, τὸ δὲ ἱππικὸν τοῦ Σκοβελὲφ ἦτο πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Τότε ἤρξατο νὰ μεταμελεῖται διότι δὲν ἤκουσε τὰς συμβουλὰς τοῦ Κλάπκα.

Ἡ συνείδησις ἔτυπτε αὐτόν. καὶ δι' εἰς τόσον κρίσιμον διὰ τὴν πατρίδα στιγμὴν Καὶ μόλις εἶχε 35,000 στρατοῦ, τὸν τελευταῖον, ὃν διέθετεν ἡ Τουρκία!

Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπέφερε τὴν πτῶσιν τῆς Πλεύνας μὴ ὑπακούσας εἰς τὸν Μεχμὲτ Ἀλῆ, τοῦ ὁποίου ἐχαλάρωσεν ὅλας τὰς ἐνεργείας!.

Ὁ Γοῦρκος ἤρχισε τὰς προκαταρκτικάς του ἐργασίας καὶ διήρεσε τὸν στρατὸν αὐτοῦ εἰς δύο· ὁ μὲν πρῶτος νὰ ὠθῇ τὸν Τουρκικὸν στρατὸν πρὸς ὀπισθοχώρησιν ἐνώπιον του, ὁ δὲ δεύτερος διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς Στενημάχου ὤφειλε νὰ τοῦ ἐμφράζῃ τὴν ὁδὸν καὶ ἐὰν τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπετύγχανεν ἐντελῶς θὰ περιεκυκλοῦτο ὁ Τουρκικὸς στρατός.

Περὶ τὴν νύκτα δὲ τῆς 3)15 πρὸς τὴν 4)16 ὁ Φουὰτ πασᾶς ἐκκενώσας καὶ τὸ Καδί-κιοϊ ἠνώθη τέλος μὲ τὸν Σουλεϊμὰν πασᾶ. Ἤρξαντο δὲ ἀπὸ πρωΐας τὸ σχέδιον τοῦ Γούρκου ἐφαρμοζόμενον καὶ μετὰ προέλασιν τοῦ ἑνὸς ἀποσπάσματος δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ τὸ Μάρκοβον αὐθημερὸν καὶ νὰ τάμῃ οὕτω ὁλοσχερῶς τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Φουάτ.

Πολλαὶ συμπλοκαὶ ἔλαβον χώραν καθ' ἃς ἐθαυμάσθη ἡ ἀνδρεία τῶν Τούρκων κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Τὴν 4)16 ἡ ἀριστερὰ τῶν Ρώσσων πτέρυξ ἀσημάντους ἐποιήσατο προόδους· χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ ἐπιδεξιώτητα τοῦ Φουάτ. Παρέλυσεν ἐπάσας σχεδὸν τὰς προσπαθείας τοῦ Σουβαλώφ. Τοὐναντίον ἡ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς κατήνεγκε λαμπρὰς ἐπιτυχίας καὶ κατέλαβε φεύγοντα πρὸς τὴν Στενήμαχον τοῦ Σουλεϊμάν.

Ἡ νὺξ προσήγγιζε καὶ ὁ Κρασνώφ, ὁ λαβὼν τὴν διαταγὴν νὰ βαδίσῃ κατὰ τῆς Στενημάχου μὲ τοὺς δραγόνους του, ἤρξατο αἰφνίδιον ἐπίθεσιν. Τότε συνήφθη ζωηροτάτη πάλη, ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι κατηυθύνθησαν εἰς τὰ ὄρη. Ἐνισχυθέντες οἱ τελευταῖοι ἐπέπεσαν μὲ

λυσσώδη ὁρμὴν καὶ ἐμάχοντο πλέον σῶμα μὲ σῶμα Πασᾶς οὐ τὸ ὄνομα ἔμεινεν ἄγνωστον, εἰς ἣν ὡς πασᾶς ἀφοῦ ἐφόνευσεν καὶ ἐτραυμάτισε πλέον τῶν 15 περικυκλωθεὶς ἐτρυπήθη διὰ λόγχης.

Ἡ μάχη ἔληξε τὴν 1ην ὥραν τῆς πρωΐας τῶν Τούρκων ὀπισθοχωρούντων πλέον.

Ἡ ὑποχώρησις αὕτη χειρίστην ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν εἰς τὸν Σουλεϊμὰν πασᾶ. Διὸ διετάχθη πάλιν ὁ Φουὰτ νὰ καλύψῃ τὴν ὀπισθοχώρησιν, οὗτος ἐγκαταλείψας τὸ ἀπομεμακρυσμένον κέντρον τοῦ Δεϊρμέν-Δερὲ κατέλαβε στερρῶς τὰ χωρία Καραγὰτς καὶ Βελισνίτσα.

Καὶ μέλλη νὰ συναφθῇ ἡ τελευταία μάχη ἀλλ' ὑπὸ ὅρους καταπληκτικῆς δυσαναλογίας, 18—20,000 κατακουρασμένοι Τοῦρκοι ἐναντίον πλέον τῶν 50,000 Ρώσσων.

Ὁ στρατηγὸς Γοῦρκος μὴ ἀντιληφθεὶς κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶχεν ἀπέναντι του ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς Ρωμυλίας, τὴν 5)17 ὅμως ἠννόησε τὴν ἀπάτην του. Διὸ ἀπεφάσισε νὰ ρίψῃ τὸν ὑπὲρ τοῦ ὅλων κύβον κατὰ τὸ μέρος τοῦτο αὐθημερόν.

Διήρησε τὸν στρατὸν εἰς τρεῖς φάλαγγας κατὰ τὸ σύνηθες καὶ ἤρξατο ὄρθρου βαθέως τὴν ἐπίθεσιν κατὰ μέρος χωριστά.

Αἱ γενόμεναι τότε προσβολαὶ ἦσαν δαιμονιώδεις, ὁμηρικαὶ οὕτως εἰπεῖν. Εἰς τὰς ἐπιθέσεις ταύτας ἐρρωμένην ἀντέταξαν οἱ Τοῦρκοι ἀντίστασιν, Σπαραξικάρδιοι καὶ τριμεραὶ ἔλαβον χώραν ἀνθρωποθυσίαι.

Ὁ στρατὸς τοῦ Φουὰτ ὑπέστη πανωλεθρίαν ἀνάμεσα τῆς κλεισωρείας τῆς Βωλενίτσας καὶ τοῦ Καραγάτς, ὑποκύψας εἰς τὸν ἀριθμὸν. ὁ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Φουὰτ στρατὸς κατὰ γράμμα ἀπώλετο. 8,000 νεκροὶ καὶ ὑπὲρ τὰς 16,000 τραυματίαι.

Μετὰ τὴν πτῶσιν ταύτην οἱ Ρῶσσοι ἐπελήρθησαν τῆς καταδιώξεως τοῦ ὑποχωροῦντος στρατοῦ τοῦ Σουλεϊμὰν πασᾶ, παρὰ τοῦ ὁποίου εἰς μάτην ἐζήτει βοήθειαν ὁ Φουὰτ πασᾶς.

Διότι ὁ ἀρχιστράτηγος τὴν ὀπισθοχώρησιν ἔχων ὑπ' ὄψει ἐξεκίνωσε τὸ Χάσ-κιοϊ καὶ ὑπεχώρει ὁδεύων δι' ὅλης τῆς νυκτός.

Ἀλλ' οἱ Ρῶσσοι ἐξηκολούθουν τὴν καταδίωξιν διὰ τῶν Κοζάκων ἔφθασαν τὸ πυροβολικὸν τῶν Τούρκων ὑπέστησαν πρὸς ὥρας τὴν σφοδράν του ἐπίθεσιν, ἀλλὰ μανιωδῶς μετ' ὀλίγον ἐφορμήσαντες κατὰ τῶν ὑπερασπιζόντων αὐτὰ ταγμάτων κατέλαβον ταῦτα.

Ἐνῷ ταῦτα ἐλάμβανον ἐκ τοῦ μέρους τούτου χώραν ἐξ ἄλλου ὁ Γούρκος διέταξε τὸν λοχαγὸν Γορράβαν νὰ καταλάβῃ τὴν Φιλιππούπολιν.

Ἡ Φιλιππούπολις 44,000 κατοίκους τότε κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους ἐξαίσιον παρουσίαζε θέαμα.

Ἡ χιὼν ἐπεκάλυπτε τὰς λευκὰς οἰκίας, καὶ ἐπὶ τῶν ἀμφιθεατρικῶν της λόφων τίποτε ἄλλο δὲν διέκρινε κανεὶς τότε εἰμὴ μιὰ ἀσπράδαν ἔκτακτον τὴν ὁποίαν κάποτε κάποτε στῆλαι ἐρυθρῶν φλογῶν ἐκάλυπτον καὶ διέστιζον, συνοδευόμεναι ἀπὸ πυκνοῦ καπνοῦ.

Διεδέχοντο κρότοι ὑπόκωφοι, δαιμόνιαι ἐκπυροκροτήσεις ἀκολουθούμεναι ἀπὸ οὐρανομήκεις φλόγας. Καὶ εἰς ἐπίμετρον τῆς ἀπαισίας εἰκόνος ὁ πένθιμος ἦχος τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Βουργαρικῶν κοδωνοκρουσιῶν ;

Οὐδεμία ὑπελείπετο τοῖς Ρώσσοις ἀμφιβολία ὅτι ἤρξατο ἡ λεηλασία ὡς εἰς Τατάρ Παζαρτζίκ.

Ἵνα προλάβῃ ὁ Γοῦρκος ταύτην, ἐφώναξε τὸν λοχαγὸν Βουράλον:

— Οἱ ἵπποι μου ἐξηντλήθησαν, οἱ στρατιῶται τρέμουν, ἀναμένω διαταγάς σας ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Βουράλος.

— Διαταγάς μου ; Καταλάβατε τὴν Φιλιππούπολιν, εἶπε γελῶν ὁ Γοῦρκος.

— Τὸ διατάσσετε ;

— Μάλιστα.

— Αἱ διαταγαί σας θὰ ἐκτελεσθοῦν.

Καὶ ἔφιππος μὲ τοὺς **ὀγδοήκοντα** ἄνδρας τῆς ἴλης ἔφυγον καλπάζοντες.

Διέβη τὸν Ἔβρον. Ἡ νὺξ ἐπήρχετο. Τὸ τηλεβόλον ἔπαυσε κροτοῦν. Ἐπλησίασε τὴν Φιλιππούπολιν καὶ εἰς τὸ σκότος εἰσέδυσε χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς εἰς τὰς ὁδοὺς ταύτας.

Ἐκεῖ συναντᾷ ὁ Βουράγος τὸν ἕλληνα πρόξενον.

— Πόσοι εἶσθε ; ἐρωτᾷ ὁ τελευταῖος.

— Εἴμεθα πολυπληθεῖς, ἀπαντᾷ.

— Ὄχι εἰπέτε τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ μείναντες μόνοι τοῦ εἶπε ὅτι τόσον πολυθληθεῖς ὥστε ἀνέρχονται εἰς ὀγδοήκοντα !

— Τότε φύγετε ! διότι ὑπάρχουσιν εἰσέτι 3—5,000 στρατιῶται εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν.

Τότε ὁ Βουράγος διατάξας τὴν ἴλην αὐτοῦ νὰ ἀφιππεύσῃ ὡδήγησεν αὐτὴν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὅπου οἱ Τοῦρκοι μέγαν ἐποίουν θόρυβον πέρυξ τῶν πυρῶν. Διακρίνει τάφρον ἔκρυψεν ἐκεῖ τοὺς ἄνδρας του καὶ διέταξε νὰ πυροβολοῦν καὶ νὰ κραυγάζουν δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων των **οὐρρά !**

Τότε οἱ Τοῦρκοι μὴ προτιθέμενοι νὰ ὑπερασπίσουν τὸν σταθμὸν καὶ τὴν πόλιν πλέον ἀπεσύρθησαν.

Καὶ οὕτω ἐάλω ἡ Φ.λιππούπολις τὴν νύκτα τῆς 3)15 πρὸς τὴν 4)16 Ἰανουρίου ὑπὸ τῆς 2ας ἴλης τοῦ συντάγματος τῶν δραγόνων τῆς φρουρᾶς !

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

Καταδίωξις τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ. — Προέλασις τοῦ Γούρκου κατὰ τῆς Ἀνδριανουπόλεως.

Τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ Φουὰτ πασᾶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν πρὸς τὴν Δράμαν καὶ τὴν Καβάλλαν.

Ὁ Σουλεϊμὰν πασᾶς δὲ ἀπωλέσας τὸ πυροβολικόν του κατέφυγε διὰ τῶν ὀρέων ἐσπευσμένως εἰς Χουμουρτζίκ καὶ Μονσταλῆ.

Ὁ στρατηγὸς δὲ Γοῦρκος εἰς μὲν τὸ πεζικόν τοῦ παρεχώρησε τριήμερον ἀνάπαυλαν, εἰς δὲ 40 **σοτνέας** (ἴλας) Κοζάκων διέταξε νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν καταδίωξιν τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ.

Ὁ στρατὸς τοῦ Σουλεϊμὰν πασᾶ ἠνώθη εἰς Καβάλλαν μὲ τὸν ὑπολειφθέντα τοῦ Φουὰτ Πασᾶ.

Ἐκεῖ ἦλθεν καὶ ὁ Τουρκικὸς στόλος καὶ παρέλαβε τούτους, καὶ μέρος μὲν ἀπεβίβασεν εἰς Ἑλλήσποντον μέρος δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ Σουλεϊμάν πασᾶς συνελήφθη μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του ἵνα λάβῃ τὰ ἐπίχειρα τῶν σφαλμάτων καὶ ραδιουργιῶν του.

Διότι ὁ ἄθλιος ἄφισεν ἐντελῶς ἀπροστάτευτον καὶ ἄνευ σχεδὸν στρατοῦ τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν πύλην ταύτην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὰ Ρωσσικὰ στρατεύματα.

Ταῦτα ἐχώρουν διαρκῶς, καὶ ὡς εἴδομεν ὁ στρατὸς τῆς Σίπκας ἠχμαλωτίσθη, ὁ τοῦ Τατὰρ Παζαρτζίκ, ἑτάμη τῆς Ἀδριανουπόλεως, τῆς ὁποίας στρατιωτικὸς διοικητὴς ἦτο ὁ Ἀχμὲτ Ἐγιοὺπ πασᾶς μὲ 6,000 ἄνδρας καὶ 60 τηλεβόλα.

Τὸ τρίτον δὲ διώρισεν ἡ ἀνερμάτιστος κλίκα τοῦ Γιλδὶζ ὡς ἀρχιστράτηγον τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ πασᾶ..

Οὗτος τὰς μεταξὺ τοῦ Κοτὲλ καὶ Σλιβνοῦ ἀνατολικῶς τοῦ Αἵμου ὑπαρχούσας Τουρκικὰς δυνάμεις ἐξ 25000 στρατοῦ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Κερὴμ, Χασὰν καὶ Χατζῆ Χουσεὶν πασάδων, διέταξεν νὰ συγκεντρωθοῦν ἐν σπουδῇ εἰς Ὑάμπολην διὰ νὰ ἔλθουν εἰς ἐπικουρίαν τοῦ Ἀχμὲτ Ἐγιοὺπ πασᾶ.

Οἱ Ρῶσσοι ὅμως προήλασαν ταχύτερον αὐτοῦ εἰς Ἀνδριανούπολιν τὴν ὁποίαν κατέλαβον σχεδὸν ἀναιμωτεὶ τὴν 10)20.

Τότε ἠναγκάσθη ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς νὰ ἀναποδίσῃ πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὴν ὁποίαν ἔσπευδε τώρα τὸ Ρωσσικὸν ἱππικόν.

Καὶ ἄλλαι τινες ἐνέργειαι ἐγένοντο ὑπὸ τῶν Ρωσσων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ρωμυλίας καὶ Θρᾴκης ἵνα ἐξασφαλίσουν τὰς θέσεις των. οἷον εἰς Τύρναβον, Χασ-κιοῖ, Χερμανλῆ. κ, τ. λ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'.

Πορεία τοῦ σώματος τοῦ Σκοβελὲφ κατὰ τῆς Καλλιπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως

Τῆς Ἀνδιανουπόλεως ἁμαχητεὶ ἁλωθείσης, ὁ σκοπὸς τῶν Ρώσσων ἐπετεύχθη. Δὲν ὑπῆρχε πλέον Τουρκικὸς στρατὸς. Τὰ τελευταῖα σημεῖα ἔνθα ἡ ἐθνικὴ ἀντίστασις ἠδύνατο νὰ παραταθῇ ἦσαν τὰ φρούρια τετραπλεύρου, ἡ χερσόνησος τῶν Δέρκων καὶ ἡ χερσόνησος τῆς Καλλιπόλεως.

Βλέπουσα τὴν τροπὴν ταύτην τῶν πραγμάτων ἡ Ἀγγλία ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Κωνπόλεως εἴτε ἐναντίον τῆς Καλλιπόλεως θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς casus belli (αἰτία πολέμου).

Ἐν τοσούτῳ ἐπειδὴ δὲν εἶχε εἰσέτι ὑπογραφῇ ἡ προταθεῖσα ὑπὸ τῆς Τουρκίας ἀνακωχὴ, ὁ μεγὰς δοὺξ διέταξε τὴν πρέλασιν τοῦ στρατοῦ του.

Οὕτω ὁ μὲν Στρουκὼφ μετὰ τῶν ἱππέων διευθύνετο πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς διπλῆς ὁδοῦ τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν καὶ Λουλὲ Βουργάζ. Ὁ δὲ Σνιτνικὼφ μὲ τοὺς πεζούς του πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Καλλιπόλεως διὰ τῶν ὁδῶν τοῦ Διδυμοτείχου καὶ Οὐζοὺν-Κιοπροῦ. Τὰς τελευταίας ταύτας πόλεις κατέλαβεν ὁ Σνιτνικὼφ τὴν 14)26 Ἰανουαρίου, καὶ εὗρεν ἐφθόνους ζωοτροφίας.

Ὁ Στρουκώφ κατέλαβε τὴν νύκτα τῆς 11)23 πρὸς τὴν 12)24 τὸ Βαβᾶ-Ἐσκῆ, περὶ τὸ ἑσπέρας ἐπροχώρησε πρὸς τὸ Λουλὲ Βουργὰζ καὶ οὕτω ἐντελῶς διέκοψε τὰς συγκοινωνίας πρὸς τὸ Διδυμότειχον, Δεδὲ-Ἀγὰτζ καὶ Αἶγαῖον. Ἀκολούθως κατέλαβε τὴν Τσορλοῦ.

Τὴν παραμονὴν δὲ τῆς ἁλώσεως τῆς Τσορλοῦ ἐπιτροπὴ τῆς πόλεως Ραιδεστοῦ ἦλθεν εἰς τὸν Στρουκώφ καὶ ἐζήτησε νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν καὶ ἀπαλλάξουν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς λυμαινομένους αὐτὴν Κιρκασσίους καὶ πρόσφυγας.

Ταὐτοχρόνως ἦλθεν καὶ ἡ ὑπογραφὴ τῆς ἀνακωχῆς ὁποίαν ἔδειξεν εἰς τὸν φρουροῦντα τὴν πόλιν Διλαγὲτ πασᾶν, καὶ ἐν τοῖς ὅροις τῆς ὁποίας περιελαμβάνετο καὶ ἡ κατοχὴ τῆς Σιλυβρίας, ὡς καὶ Τσατάλζας. Εἰς ταῦτα ἀντέστησαν οἱ Τοῦρκοι ὑποκρινόμενος ὅτι ἀγνοοῦν τὴν ἀνακωχήν.

Εἰς τὴν ἀπειλὴν δὲ τῶν Ρώσσων ὅτι θὰ ἐπιτεθοῦν καὶ θὰ βομβαρδίσουν τὰς πόλεις ταύτας ἠναγκάσθησαν νὰ τὰς ἐκκενώσουν.

Συνάμα πανταχόθεν ἤρχισαν αἱ μοῖραι τοῦ Ρωσσικοῦ στρατοῦ νὰ προελαύνουν πρὸς τὴν Κων)πολιν καὶ νὰ καταλαμβάνουν τοὺς διαφόρους σταθμούς.

Εἰς τὴν καταδρομὴν ταύτην τῶν Τουρκικῶν ἀτυχημάτων παρουσιάσθη εἰς τὸ μέσον καὶ τὸ **κλώτσημα τοῦ ὄνου** ὅπως ἐπιτυχῶς λέγει ὁ ἱστορικὸς Γιουσιὺφ Φεχμῆτ.

Διότι οἱ τοσάκις ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν Τούρκων Σέρβοι καὶ οἱ ἐκληπαρήσαντες τὴν εἰρήνην παρ' αὐτῶν ἀφοῦ παρέμειναν ἀδρανεῖς καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ πολέμου καραδοκοῦντες τὰ ἀποτελέσματα. Ἤρχισαν τώρα νὰ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ὀλιγαρίθμων Τούρκων

Ὁ ἐπὶ ἀπολυταρχίας ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν

ΡΑΜΗ ΠΑΣΑΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ Τοῦ Β'. ΦΥΛΛ. 17
Ἐκδοτικὴ ἑταιρία ΜΕΝΤΖΟΥ καὶ Σια

φρουρῶν καὶ οὕτω ἐκέρδισαν τὴν Ἀκ-Παλάνκα, τὴν τοῦ Πιρότ, καὶ κατέλαβον τὴν Νύσσαν.

Πρὶν ἔλθωμεν ἐν βραχυλογίᾳ εἰς τοὺς ὅρους τῆς ἀνακωχῆς καὶ τῆς μετὰ ταῦτα συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. καὶ Βερολίνου θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ περιγράψωμεν ἐν ὀλίγοις καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ διαπρεποῦς στρατηγοῦ Ἀχμὲτ Μουχτὰρ πασᾶ Γαζῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

Αἱ ἐν Ἀσίᾳ πολεμικαὶ ἐργασίαι τῶν ἐμπολέμων· — Δρᾶσις τοῦ Ἀχμὲτ Μουχτὰρ Πασᾶ-

Συμφώνως μὲ τὸ πολεμικὸν σχέδιόν των οἱ Ρῶσσοι ταὐτοχρόνως μὲ τὴν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς τῆς Τουρκίας, ἐπαρχίας, εἰσβολήν, ἐπεχείρησαν τοιαύτην καὶ εἰς τὰς Ἀσιατικὰς δηλαδὴ εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Ἡ Ἀρμενία, ὡς γνωστὸν, εἶνε χώρα ὀρεινὴ καὶ δύσβατος πρὸ πάντων δὲ μεταξὺ Κὰρς καὶ Ἐρζερούμ, ὑπάρχει ὀροσειρὰ Σογανλῆ-Δὰγ καλουμένη. ἥτις εἶνε σφόδρα δύσβατος καὶ δυσπόρθητος ἔστω καὶ ὑπὸ πολυαρίθμου στρατιᾶς,

Αἱ μᾶλλον παρὰ τῶν Ρώσσων ἐποφθαλμιούμεναι πόλεις ἦσαν τὸ Κὰρς, τὸ Βατοὺμ καὶ τέλος τὸ Ἐρζερούμ.

Τὴν 23 Αὐγούστου ὁ ρωσσικὸς στρατὸς συνέκειτο ἐξ 100,000 ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Λόρις Μελικώφ, ἀρμενικῆς καταγωγῆς.

Ὁ Τουρκικὸς στρατὸς ἀποτελεῖτο ἐκ τριῶν στρατιωτικῶν σωμάτων.

Τὸ κύριον στρατιωτικὸν σῶμα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου Γαζῆ Ἀχμὲτ Μουχτὰρ πασᾶ ἀποτελεῖτο ἐξ ἐθελοντῶν, Κούρδων, Κιρκασίων καὶ Ἀράβων, τὸ δεύτερον, ἐν τῷ σχηματίζεσθαι ἐν

Βὰν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοὺ Ἰσμαὴλ πασᾶ, καὶ τὸ τρίτον, τὸ ἐν Βατοὺμ διαμένον, ἐκ τακτικοῦ στρατοῦ ἀποτελούμενον καὶ διατελῦν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Δερβὶς Πασᾶ, καὶ ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου τῆς Μαύρης Θαλάσσης.

Τὴν 24 Αὐγούστου οἱ Ρῶσσοι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχιστρατήγου Λόρις Μελικώφ ἐξεκίνησαν ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως διὰ τὸ Κάρς.

Βορειοδυτικῶς μεραρχία πεζικοῦ μετὰ πολλῶν σοτνιῶν Κοζάκων ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Δέβελ ἐξεκίνησεν ἐξ Ἀκαλζίτς διὰ τὸ Ἀρδαχάν

Ἐκ δυσμῶν ἑτέρα μεραρχία ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Δερουγάσωφ ἐξεκίνησεν ἐξ Ἐριβὰν διὰ τὸ Βαγιαζὶδ.

Καὶ τέλος τετάρτη μεραρχία ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ὀκλόβζιον, ἐνήργει κατὰ τοῦ Ντερβὶς πασᾶ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς περιοχῆς τοῦ Βατούμ.

Ὁ Μουχτὰρ πασᾶς ἐστρατοπέδευσεν πρὸς δυσμὰς τοῦ Σογανλῆ Δάγ καὶ κυριωτέρα ἐνασχόλησίς του ἦτο ἡ ἐκγύμνασις τῶν νεοσυλλέκτων Ἐνῷ Ἰσμαὴλ πασᾶς διέμενεν ἐν Βάν. Ὡς βλέπει, ὁ ἀναγνώστης, οἱ Ρῶσσοι ἦσαν διῃρημένοι καὶ τὸ σφάλμα τοῦτο, μ' ὅλον ὅτι ὑπερίσχυον ἀριθμητικῶς κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν στρατιωτικῶν ἐνεργειῶν τοὺς καθίστα ὑποδεστέρους, κατόπιν ὅμως διώρθωσαν τὸ σφάλμα τοῦτο τὸ ἀντιβαῖνον εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου καὶ ἀνεδείχθησαν νικηταί.

Αἱ τρεῖς ρωσσικαὶ μεραρχίαι ἐγένοντο κύριοι τῶν μερῶν δι' ἃ προορίζοντο εὐκόλως καὶ ἄνευ πολλῶν ἀπωλειῶν· μόνον μικραὶ ἀψιμαχίαι ἐγένοντο, ἀνάξιαι ἀναγραφῆς.

Ὁ Δερουγάσωφ ἀφίκετο τὴν 30ὴν Αὐγούστου εἰς Βεγιαζὶτ καὶ τὸ ἐκυρίευσεν· οἱ Τοῦρκοι τὸ εἶχον ἐκκενώσει.

Ὁ Λόρις Μελικώφ ἐπολιόρκησε τὸ Κάρς.

Ὁ δὲ Δέβελ, ἕνεκεν ἐδαφικῶν ἀνωμαλιῶν ἀφίκετο ἀργότερον εἰς Ἀρδαχὰν καὶ ἡτοιμάσθη εἰς τὴν δι' ἐφόδου ἐκπόρθησιν.

Διὰ τὴν τετάρτην ὅμως ρωσσικὴν μεραρχίαν τὴν ἐνεργοῦσαν κατὰ τὰ παράλια, τὰ πράγματα δὲν ἔβαινον τόσον ῥόδινα.

Ὁ τουρκικὸς στόλος ἐβομβάρδισε τὴν 24ην Ἀπριλίου τὸ φρούριον Νικολάου, κείμενον ἐπὶ τῶν ρωσσικῶν μεθορίων καὶ τὸ κατέστρεψαν ἐκ βάθρων.

Τὴ, 15 Μαΐου ἐβομβάρδισε τὸ βορειότεροον κείμενον Σουκοὺμ Καλὲ καὶ τὸ κατέστρεψεν.

Τὸ σπουδαιότερον εἶναι, ὅτι ὁ στόλος ἀπεβίβασεν αὐτόθι δύο χιλιάδας Κιρκασίους.

Οἱ ἐξόριστοι οὗτοι μόλις ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος των, πλήρεις ἐλπίδων καὶ πολεμικοῦ μένους, ἐξήγειρον τοὺς αὐτόθι συμπατριώτας των Μουσουλμάνους οἵτινες ἐξηγέρθησαν σύσσωμοι κατὰ τῶν Ρώσσων.

Ἐγένετο ἀνάγκη νὰ ἀποσταλῇ κατ' αὐτῶν στρατιωτικὴ δύναμις, ἀλλ' αὕτη ἐλήφθη παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Λόρτι Μελικώφ, καὶ οὕτω ὑπεβιβάσθη ἡ ὑπὸ τὰς διαταγάς του μάχιμος δύναμις.

Ἡ μόνη ὠφέλεια ἡ προσελθοῦσα ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης τῶν Μουσουλμάνων, εἶνε ὅτι κατωρθώθη νὰ κοπῇ ἡ συγκοινωνία τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ ἐργαζομένων Ρώσσων, οἵτινες μεγάλως ἐδυσκολεύοντο εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῶν προμηθειῶν καὶ τῶν πυρομαχικῶν των ὅσον ἀφορᾷ τὸν στρατηγὸν Ὀκλόβζιο τὸν ἡγούμενον τῆς τετάρτης μεραρχίας

ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνεργήσῃ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τοῦ Ντερβὶς-πασᾶ, καὶ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν οὐδὲν ἄξιον λόγου ἠδυνήθη νὰ ἐπιτελέσῃ.

Ὁ καιρὸς παρήρχετο, καὶ οἱ Ρῶσσοι ἠννόουν πάσῃ θυσίᾳ νὰ κυριεύσωσι τὴν Ἐρζρούμ. ὁ Μελικώφ καὶ οἱ στρατηγοὶ του δὲν εἶχον προχωρήσῃ παρὰ 20 λεύγας εἰς τρεῖς ἑβδομάδας.

Μεγάλη βραδύτης, δικαιολογουμένη μόνον ἐκ τοῦ ἀνωμάλου καὶ ὀρεινοῦ τοῦ ἐδάφους

Τὴν 17 Μαΐου τὸ Ἀρδαχὸν ἔπεσεν.

Ἡ πτῶσις του ἐπέφερεν τὸ φοβερώτατον συλλαλητήριον τῶν σοφτάδων ἐν Κ)πόλει ὅπερ προηγουμένως ἀνεφέραμεν.

Μὲ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀρδαχὰν ὁ Λόρις Μιλκώφ ἔκρινε καλὸν νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀφίνων μόνον ἓν σῶμα στρατοῦ πρὸς ἐκπολιόρκησιν τοῦ Κάρς.

Ἡ τακτικὴ τοῦ πολέμου ἀπήτει νὰ βαδίζωσι πάντα τὰ προελαύνοντα ρωσσικὰ σώματα κατὰ τοιοῦτον τρόπον. ὥστε ἐν δεδομένῃ στιγμῇ νὰ δύνανται νὰ συννενοῦνται ἐρχόμενα εἰς ἐπαφὴν πάντοτε. Ὁ Λόρις Μελικώφ ἔπραξεν παρὰ τὰ διδάγματα τῆς τακτικῆς καὶ ἠττήθη.

Τὸν στρατηγὸν Δερουγάσωφ ἔπεμψεν ἐκ δυσμῶν στρατὸν ἐκ τοῦ Βαγιαζὶδ πρὸς τὸ Τοπράκ-Κολέ, τὸν στρατηγὸν Χεϊμὰν ἐξ ἀνατολῶν καὶ εἰς ὁρισμένον σημεῖον νὰ συνενοθῶσι.

Ὁ στρατηγὸς ὅμως τῶν Τουρκικῶν στρατευμάτων Γαζῆ Μουχτὰρ Πασᾶ δὲν ἐκάθευδεν.

Ἵστατο ἕτοιμος εἰς τὸ Ζεβὶν ἐπὶ τῶν δύο βραχιόνων τῆς πρὸς τὸ Κάρς ὁδοῦ, ἕτοιμος νὰ ριφθῇ, ὅπου αἱ περιστάσεις θὰ τὸ ἀπήτουν.

Τὴν 18ην Ἰουνίου ὁ στρατηγὸς Δερουγάσωφ μόνος ἀφίκετο εἰς Δελῆ-Βαβά.

Ἀμέσως ὁ Μουχτὰρ πασᾶς ἐπωφελούμενος τῆς παρουσιασθείσης εὐκαιρίας, ρίπτεται κατ' αὐτοῦ, τὸν νικᾷ καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ ὑποχωρήσῃ.

Μετὰ τὴν νίκην ταύτην δὲν ἡσυχάζει πάλιν ὁ Μουχτὰρ πασᾶς ἀλλὰ συγκεντρώσας πάσας τὰς δυνάμεις του τὴν 25 ἐπιτίθεται ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ Χάϊμαν τοῦ ἐξ ἀνατολῶν προελαύνοντος καὶ τὸν κατατροπώνει.

Ἐκ δυσμῶν ἄλλη νίκη ἐπιστέφει τὰ τουρκικὰ ὅπλα.

Ὁ Ἰσμαὴλ πασᾶς ἡγούμενος τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τοῦ Κουρδιστὰν κυριεύει τὸ Βεγιαζίτ, πλὴν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐνεκλείσθη ἡ φρουρὰ ἡ αὐτόθι ἀφεθεῖσα ὑπὸ τὸν Δερουγάσωφ.

Ὁ Λόρις Μελικώφ ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῇ εἰς ἐπικουρίαν τοῦ Χαϊμὰν κατὰ πόδας παρακολουθουμένου ὑπὸ τῶν Τούρκων· ἠδυνήθη χάρις εἰς τὰς ὑπερτέρας δυνάμεις του, νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὀπισθοχώρησιν, ἐλύσε τὴν πολιορκίαν τοῦ Κὰρς καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ἀλεξανδρούπολιν. μετὰ τῶν κυριωτέρων δυνάμεών του.

Ὁ Δερουγάσωφ ὀπισθοχώρησεν ἐκ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἐριβὰν, καὶ ἠδυνήθη ὀπισθοχωρῶν νὰ εἰσέλθῃ εἰς Βαγιαζίτ ἔνθα ἀπελευθέρωσε τὴν ἐν τῇ Ἀκροπόλει πολιορκουμένην φρουράν του.

Οὕτω ἔληξεν ἡ πρώτη περίοδος τῶν πολεμικῶν ἐργασιῶν

Ὁ Μουχτὰρ πασᾶς προήχθη εἰς τὸν μέγιστον στρατιωτικὸν τίτλον τοῦ Γαζῆ (νικητὴς), ὅπως ὁ Ὀσμὰν πασᾶς.

Δικαίως ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἀντήμειψε τὸν ἄξιον στρατηγόν

της, ὅστις ἔσχε τὴν στρατιωτικὴν μεγαλοφυΐαν νὰ τηρήσῃ λαμπρὰν στρατιωτικὴν θέσιν καὶ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν μεμονωμένων ἐχθρῶν καὶ συντρίψῃ αὐτούς.

Ἡ στρατηγική του ὑπῆξε Ναπολεόντειος.

Ὁ Μουχτὰρ πασᾶς διαλύσας τὴν πολιορκίαν τοῦ Κὰρς, ἵδρυσεν αὐτόθι τὸ στρατηγεῖον του, δυστυχῶς ἡ κεντρικὴ κυβέρνησις δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ τοῦ στείλῃ ἐπικουρίας ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἐπίθεσιν.

Καὶ οὕτω ἔμεινεν ἀπρακτῶν, καὶ ἀνημέων.

Οἱ Ρῶσσοι ἔλαβον σποραδικὰς ἐνισχύσεις, καὶ ἀνέλαβον τὴν ἐπίθεσιν, κατὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον.

Ὁ Μέγας δοὺξ Μιχαὴλ καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀαζάροβιτς ὀλίγου δεῖν νὰ τὸν κυκλώσουν, πρᾶγμα ὅπερ τὸν ἠνάγκασεν νὰ ἀποσυρθῇ πρὸς τὸ Σογανλῆ Δάγ.

Ὁ στρατηγὸς Δερβὶς-πασᾶς καὶ Ἰσμαὴλ Πασᾶς διετάχθησαν νὰ φθάσουν εἰς ἐπικουρίαν του.

Ἦλθον παρ' αὐτῷ εἰς μάτην ὅμως, διότι ὁ στρατὸς τοῦ Μουχτὰρ Πασᾶ ἀπετελεῖτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ νεοσυλλέκτων καὶ ἐθελοντῶν καὶ μόλις ὑπέστη τὴν πρώτην ἣν ἦτταν ἤρχισε νὰ διαλύηται.

Τὴν 4 Νοεμβρίου οἱ δύο παρ' αὐτοῦ νικηθέντες ὁ Δερουγάζωφ καὶ Χιμὰν, τὸν ἐνίκων εἰς Δεβέ Βογιοῦ, τὸν ἠνάγκαζον νὰ ὀπισθοχωρήσῃ εἰς Ἐρζερούμ.

Τὴν 15 Νοεμβρίου, τὸ Κὰρς ἐκυριεύθη καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἀρμενίας περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ρώσσων.

Μετὰ τὴν ἧτταν ταύτην ὁ Μουχτὰρ πασᾶς παρεχώρησε τὴν ἀρχηγείαν εἰς τὸν Ἰσμαὴλ πασάν.

Οἱ Ρῶσσοι ἤρχισαν τὴν πολιορκίαν τῆς Ἐρζερούμ· πλὴν πᾶσαν

αἱ ἔφοδοι αὐτῶν πρὸς κυρίευσιν τῆς πόλεως δι' ἐφόδου ἀπέβησαν εἰς μάτην.

Ὁ ὑπερβολικὸς χειμὼν τοῖς ἐπέφερε μεγάλας δυσκολίας εἰς τὰς στρατιωτικὰς κινήσεις· μέχρι δὲ τοῦ τέλους Ἰανουαρίου ἡ πολιορκία τῆς πόλεως ἐξηκολούθει δίχως οἱ ρῶσσοι νὰ δυνηθῶσι νὰ τὴν κυριεύσωσιν.

Ἕνεκεν τῶν Εὐρώπῃ ἐπιτυχιῶν τῶν ρωσσικῶν ὅπλων. Τὴν 31 Ἰανουαρίου, ἐγένετο ἀνακωχὴ ἥτις ἐπέβαλλε παῦσιν πάσης στρατιωτικῆς ἐνεργείας εἰς ὅλον τὸ θέατρον τοῦ πολέμου.

SISMANOGLIO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'.

Αλλαι συμπληρωματικαὶ ἐνέργειαι. — Ἐπέμβασις τῆς Ἀγγλίας. — Συνθήκη Ἁγίου Στεφάνου. Συνθήκη Βερολίνου.

Οὕτω λοιπὸν χάρις τῇ ἀνικανότητι, δολιότητι καὶ ὑπουλότητι τοῦ ὠχροῦ Σουλτάνου Χαμὶτ, αὐτοῦ ἐκείνου ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ποῦ ἀπέβη πλέον ἢ ἐρυθροῦς, ἡ δυστυχισμένη Τουρκία, καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πολεμικωτέρους λαοὺς ποὺ εἶδεν ὁ κόσμος, περιέπεσαν εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀθλιότητα καὶ εἰς τὸ ὄνειδος ἑνὸς πολέμου, ὁ ὁποῖος, ὅπως πρό τινων ἀκόμη ἐτῶν ἀπεδείχθη ἐν Κίνᾳ ὑπὸ τῶν Ἰαπώνων, εἰμποροῦσε κάλλιστα νὰ ἀποβῇ ὑπὲρ τῆς Τουρκίας καὶ τῶν λαῶν της.

Καὶ τὰ προκαταρτικὰ τῆς ἀνακωχῆς καὶ τῆς συνθήκης ὑπεγράφησαν ὑπὸ τὰ πέλματα τῶν ρωσσικῶν ὁπλῶν τὴν 5 Δεκεμβρίου (ν.ἡ) εἰς Κεζαλίκ.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν Σέρβων κατῆλθον εἰς τὴν μάχην καὶ οἱ Μαυροβούνιοι, εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἀντίβαρι (10 Ἰανουαρίου) εἰς Δουλοῦνον (τὴν 19), ἐπέρασαν τὸν Βαγιάναν διὰ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Σκόδρας.

Ἐν Κρήτῃ ἡ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς νήσου συνέλευσις ἐζήτει τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσιν. Ἡ Θετσαλία, ἡ Ἤπειρος καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἀλβανία ἐξεγείροντο· τῇ 2 Φεβρουαρίου Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐκ 12,000 εἰσήρχετο εἰς Θεσσαλίαν, οὐχὶ κατὰ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ νὰ δράσῃ, ἀλλὰ νὰ ὑποστηρίζῃ τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, τὰ ὁποῖα ἠπείλει τὸ μεγαθήριον ὁ πανσλαυϊσμὸς καὶ τὰ ὁποῖα ἐθυσιάζοντο ὑπὲρ τῶν Σλαύων.

Αἱ τεράστιαι αὗται τῶν Ρώσσων ἐπιτυχίαι ἐξέπληξαν τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀπεφάσισεν αὕτη νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος.

Οὕτω τὸν στόλον ὃν εἶχε πέμψῃ νὰ ναυλοχῇ ἐκεῖ πλησίον διέταξε νὰ διαπλεύσῃ τὸν Ἑλλήσποντο καὶ νὰ προσορμισθῇ εἰς τὰς Πριγκηπονήσους, ἀπέναντι τῆς Κων)πόλεως ἐνῷ ταὐτοχρόνως διέταξε τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν ἐφέδρων της, εἶχε διατάξει δὲ ταὐτοχρόνως τὸν Σὶρ A.Lvyard πρεσβευτήν της νὰ προκαλέσῃ σύγκρουσιν μεταξὺ τῶν Ὀθωμανικῶν στρατευμάτων καὶ τῶν Ρωσσικῶν τῶν ἐστρατοπεδευμένων εἰς Τσατάλτζαν.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ὅτε ὁ Ἰγνατιὲφ, ἐπέβαλεν εἰς τὴν Πύλην τὴν ἀκόλουθον συνθήκην, ἡ ὁποία φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Στεφάνου,

Διὰ ταύτης ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία διεμελίζετο ὑπὲρ τῶν Σλαύων μόνον ὑπηκόων της.

Οὕτω ἡ Σερβία ἐγένετο ἀνεξάρτητος διὰ τῆς προσθήκης τῆς διοικήσεως τῆς Νύσσης. Ἡ Ρουμανία ὡσαύτως ἀνεξάρτητος ἀλλ' ὡς ἀντάλλαγμα ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Ρωσσίαν τὴν ἐριβώλακα Βεσσαραβίαν καὶ νὰ καταλάβῃ τὴν ἑλώδη Δόβρουτζαν.

Ἡ Βουλγαρία ἐπεξετείνετο ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Τὸ Μαυροβούνιον ἐριπλασιάζετο καὶ ἐλάμβανε τοὺς λιμένας Σπίτζα καὶ Ἀντίβαρι.

Ἡ Ρωσσία ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐλάμβανε τὸ Κάρς, τὸ Ἀδραχάν, τὸ Βατοὺμ καὶ τὸ Βεγιαζίδ.

Ἡ δὲ Τουρκία διετήρει τὴν Κωνσταντινούπολιν, Θεσσαλονίκην, Καλλίπολιν. Ἤπειρον, Θεσσαλίαν, Ἀλβανίαν καὶ Βοσνίαν.

Ταῦτα ἰδόντες ἐταράχθησαν οἱ Ἄγγλοι, προέβησαν εἰς τὰ ἀνωτέρω ὡς εἴπομεν διαβήματα ἤρξαντο νὰ ἀνταλάσσουν νότας μεταξὺ Πετρουπόλεως, Αὐστρίας, καὶ Γερμανίας, καὶ ὑπέγραφον συμμαχίαν ἀμυντικὴν μετὰ τῆς Τουρκίας.

Ὁ Μέγας Δούξ Νικόλαος ὅτε ἐφθασαν οἱ Ἄγγλοι εἰς Προποντίδα, ἀπήτησε τὴν παράδοσιν τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Τσατάλτζας, καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Ἅγιον Στέφανον, τὸ ἱστορικὸν τοῦτο χωρίον.

Ἐδήλωσαν δὲ εἰς τοὺς Τούρκους ὅτι ἂν οἱ Ἄγγλοι ἔλθοῦν εἰς Κωνσταντινούπολιν θὰ βαδίσῃ καὶ αὐτὸς κατὰ τῆς Κων[πόλεως.

Τὴν δήλωσιν ταύτην διεκοίνωσαν οἱ Τοῦρκοι εἰς τοὺς Ἄγγλους. οἱ ὁποῖοι προσωρμίσθησαν τότε εἰς τὴν Ἀσιατικὴν ἀκτήν.

Ἀλλ' ἐκ τῆς εὐνοϊκῆς ταύτης καταστάσεως τῶν Ρώσσων δὲν ἐταράχθησαν οἱ Ἄγγλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ Αὐστριακοὶ καὶ οἱ Γερμανοί. Ὁ κόμης Ἀνδράσου ἐζήτησε πίστωσιν 60 ἑκατομ φιορινίων διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

Διεξεδίκει δὲ σπουδαῖα συμφέροντα ἐν Δουνάβει καὶ τῇ Ἀδριατικῇ. Ἡ δὲ Γερμανία διὰ τοῦ Βίσμαρ δὲν ἠνόει εὐκόλως νὰ ἐπιτρέψῃ τῇ Ρώσσίᾳ νὰ θρέψῃ ἐκ τοῦ πολέμου τόσον μεγάλας ὠφελείας

ἄλλως τε καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως συμφέροντα τῆς Αὐστρίας ἐλεώρει ὡς Γερμανικά.

Ἐν τοσούτῳ οἱ Ρῶσσοι ὠχύρωνον διὰ μεγάλων τηλεβόλων τὰ παράλια τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Βοσπόρου κατὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου. Ἡ ταραχὴ ἐπεκράτει πανταχοῦ. Τὸ αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰς ἐπαναστατησάσας παρὰ τὰ Ἑλληνικὰ μεθόρια ἐπαρχίας.

Ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἐρζεγοβίνῃ ἡ ἐπανάστασις ἐπαναλαμβάνετο Οἱ ὀρεινοὶ τῆς Ἠπείρου συνεκρότουν τὸν Ἀλβανικὸν σύνδεσμον ὑπὸ τὸν Ἀμπετὶν πασᾶ Ντίνον (βέην τότε), τὸν Σαμῆ βέην Φράσαρη κτλ. Καὶ τέλος ἐπῆλθε ῥῆξις μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Ρουμανίας διὰ τὴν Βεσσαραβίαν

Οὕτως οὖν ἐχόντων τῶν πραγμάτων ὁ Βισμαρ προτείνει τὴν μεσολάβησιν τῶν Δυνάμεων καὶ μετὰ πολλὰς διαμειφθείσας νότας συγκροτεῖται τὸ Βερολίνειον συνέδριον, οὗ ἡ ἔναρξις ἐγένετο τὴν 1|13 Ἰουλίου 1878.

Εἰς αὐτὸ ἀντιπροσωπεύοντο αἱ ἓξ μεγαλαι δυνάμεις διὰ τῶν Βίσμαρκ, Βύλωφ καὶ Χοχενλόε τῆς **Γερμανέας**, Ἀνδράσση, Καρολύη καὶ Χαϋμέρλε τῆς **Αὐστρέας**, Βάδδινγκτων, δὲ Σαλν Βαλλιέ, καὶ Δεπρέζ τῆς **Γαλλέας**, Βήκουσφιλδ, Σαλισβουρῆ (Σώλσβαρι) καὶ Ὄδο Ρουσσελ τῆς **Ἀγγλέας**, Μόρτη καὶ Δελωναὶ τῆς **Ἰταλέας**, Γκορτζακώφ, Σουβάλωφ, καὶ Δ' Οὐβρὶλ τῆς **Ρωσσέας**

Τὰ δὲ ἐνδιαφερόμενα κράτη ἀντεπροσωπεύοντο διὰ τῶν: Ἀλεξάνδρου Καραθεοδωρῆ Πασᾶ, Μεχμὲτ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ Σαδουλὰχ βέη τῆς **Τουρκέας**, Δεληγιάννη, Ραγκαβῆ τῆς **Ἑλλάδος**, Βρατσιάνου, Κογολνισιάνου τῆς **Ρουμανέας**, Ρίστιτς τῆς **Σερβέας**, Βογιάρου Πέτροβιτς καὶ Ρέδονιτς τοῦ **Μαυροβουνίου**,

ἀρχιεπισκόπων Μπιγκιρτὶτ, Κεριμιάν καὶ Χυρὲν Νάρ βέην τῶν **Ἀρμενίων**, Νέττερ καὶ Σ. Κάχν τῆς **Ἰσραηλιτικῆς Ἑνότητος**, καὶ Μαλκὼμ Χὰν τῆς **Περσίας**.

Εἰς τὰ συνέδρια ἐκτὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκίας, τῶν ἄλλων μικρῶν, κρατῶν οἱ πληρεξούσιοι τότε μόνον παρεκάθηντο ὅταν ἦτο τὸ ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὸ ἀντιπροσωπετόμενον κράτος ἐπὶ τοῦ τάπητος.

Ὁ Σουλτάνος Χαμὶτ, ὁ πάντοτε, ἀμαθὴς καὶ ἀτελῆ ἐξωτερικὴν γνῶσιν ἔχων περισσότερον ἐβασίζετο ἐπὶ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ πασᾶ καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ Καρθεοδωρῆ, ὁ ὁποῖος τόσον μεγάλας ὑπηρεσίας παρέσχεν εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος πολλὰ τὰ ὀφέλη ἐπιτυχών.

Ἐστηρίζετο δ' ὁ Χαμὶτ εἰς τὸν στατάρχην Μεχμὲτ Ἀλῆ πασᾶ διότι οὗτος ἦτο Γερμανικῆς καταγωγῆς, καὶ θὰ ἐγίνετο, ἐπίστευεν ὁ Σουλτὰν Χαμὶτ, εὐαπόδεκτος ὑπὸ τοῦ Πρίγκηπος Βισμαρκ.

Ἀλλὰ συνέβη τὸ ἐναντίον.

Διότι οὗτος ἦτο ἀρνησίθρησκος υἱὸς εὐτελοῦς ράπτου Γερμανοῦ. Καὶ ἐὰν ἐγνώριζε τὰς ἀξιώσεις τῆς Γερμανικῆς ἀριστοκρατίας ὁ ὠχρὸς Σουλτὰν Χαμὶτ ἐπὶ οὐδενὶ ὅρῳ ἔπρεπε νὰ τὸν ἀποστείλῃ ἀφοῦ ἀπὸ τὴν πρώτην συνεδρίαν τὸν ἔκαμε νὰ σιωπήσῃ ὁ Βίσμαρκ. Ἐξ ἄλλου δὲν ἐκαλεῖτο καθόλου εἰς τὰ δεῖπνα ὑπὸτῆς Γερμανικῆς ἀριστοκρατίας, ὅπου εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ δράσῃ ἐμμέσως ὑπὲρ τοῦ ζητήματός του.

* *
*

Τέλος τὸ Βερολίνειον συνέδριον ἐτροποποίησε κατὰ πολὺ τὴν

ἐπάρατον συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, τοῦ χωρίου τούτου τὸ ὁποῖον εἶχεν ἄλλην τιμὴν νὰ ἐκτελέσῃ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἱστορίᾳ, νὰ ξεπλύνῃ δηλαδὴ τὸ ἄγος ἐκεῖνο διὰ τῆς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Νεοτούρκων δρόσεως, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ βιβλίου τούτου.

Ἡ Βουλγαρία διῃρέθη εἰς δύο· ἡ Βόρειος εἰς ἡγεμονίαν καὶ ἡ νότιος εἰς αὐτόνομον τουρκικὴν ἐπαρχίαν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀν. Ρωμυλία, ἄνευ τῆς Θράκης, ὅπως τὴν ἤθελεν ὁ πάτερ Ἰγνάτιεφ.

Ἡ Ρουμανία ἡ ὁποία ἔσωσε τοὺς Ρώσσους καὶ ἡ ὁποία καὶ ἄνδρας καὶ χρῆμα κατηνάλωσεν, ἀπέκτησε μόνον τὴν ἀνεξαρτησίαν της, καὶ ἐπιέσθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν γόνιμον καὶ ἐριβώλακα Βασσαραβίαν ἀντὶ τῆς ἑλώδους Δοβρουτζᾶς.

Ἡ Ρωσσία ἀνελάμβανε τὴν Βεσσαραβίαν τὴν ὁποίαν τῆς εἶχε ἀφαιρέσει ἡ Παρισινὴ συνθήκη τὸ 1856, καὶ διετήρει εἰς τὴν κατοχήν της τὸ Κὰρτς, Ἀδραχὰν καὶ τὸ Βατοὺμ, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκηρύχθη ἐλεύθερος λιμήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν, αὕτη ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ τελευταία καὶ ὄχι ἐπὶ ζημίᾳ τῶν προτέρων πιστωτῶν τῆς Τουρκίας.

Ἡ Αὐστρία κατέλαβε τὴν Σπίτζαν, καὶ ἔλαβεν ἐπίταγμα νὰ καταλάβῃ τὴν Βοσνίαν καὶ Ἐρζεγοβίνην μὲ ἀπεριόριστον ἄδειαν χρόνου Κ' ἡ Περσία ἁπλούστατα προσήρτησε τὸ Κοτοὺρ.

Ἡ Ἑλλὰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἤπειρον. Ἀλλὰ μέρος μόνον ἐκ τῆς Ἠπείρου χάρις εἰς τὰς ἀντενεργείας τῆς Ἰταλίας.

Ἡ Κρήτη νὰ ἔχῃ πάλιν τὸν ὀργανικὸν νόμον τῆς Χαλέπας (1868).

Εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας νὰ ἐφαρμοσθοῦν μεταρρυθμίσεις καὶ βελ-

τιώσεις τῆς διοικήσεως σύμφωνα μὲ τὰς τοπικὰς ἀπαιτήσες. Νὰ ἐγγυηθοῦν τὴν προστασίαν εἰς τοὺς Ἀρμενίους κατὰ τῶν Κούρδων κφὶ Κιρκασσίων.

Ἡ Ἀγγλία τὴν Κύπρον.

Μόνον ἡ Γαλλία καὶ Ἰταλία δὲν ἔπεσαν εἰς αὐτὸ τὸ πιλάφι.

Οὕτω, ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ συνθήκη αὕτη εἶνε οὕτως εἰπεῖν ἡ πρώτη διανομὴ τῆς Τουρκίας

Εἰς τοὺς Νεοτούρκους ἀπόκειται πλέον, ἀφοῦ τὸ φάσμα τοῦ Χαμὶτ ἐξεμηδενίσθη, νὰ δράσουν ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς ἀτυχοῦς αὐτοῦ κρατορίας τῶν Ὀθωμανῶν διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν μαζὴ μὲ τὸν Κιοκιοῦσκον τῆς Πωλωνίας (τὴν ὁποίαν τρὶς διένειμον αἱ τρεῖς καλοθελητaὶ τῆς γείτονες Αὐστρία, Πρωσσία, καὶ Ρωσία, (τὸ Finis Turquia!

Ὁ ἄλλοτε ἐν Κρήτῃ ἀρχιστρίτηγος καὶ Μέγας Βεζύρης.

ΔΖΕΒΑΤ ΠΑΣΑΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ ΤΟΥ Β'. ΦΡΑ. 18

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία ΜΕΝΤΖΟΥ καὶ Σας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ.

Τὰ μετὰ τὴν Βερολίνειον συνθήκην. — Τὰ σχέδια τοῦ 'Αβδοὺλ Χαμίτ, — 'Η ὑπὲρ τοῦ Σουλτὰν Μουρὰτ ἀπόπειρα τοῦ 'Αλῆ Σουαβῆ.

Πεισθεὶς καὶ ἐξαναγκασθεὶς ὁ 'ΑβδοὺλΧαμὶτ ἐφαίνετο ὅτι μὲ χαρὰν ἀπεδέχετο τὰς τρομερὰς ἀποφάσεις τοῦ Βερολινείου Συνεδρίου.

Αλλὰ δὲν τὸν ἔμελλε καθόλου διὰ τὴν κολόβωσιν τοῦ κράτους του, ἕνα μόνον πρᾶγμα τὸν ἐνδιέφερε, πῶς νὰ συγκεντρώσῃ εἰς χεῖρας του ὅλην τὴν ἐξουσίαν καὶ ἔτρεμε διὰ τὸ ἄτομόν του.

'Εὰν ἡ αὐτοκρατορία τῶν ἐνδόξων προγόνων του περιέπεσεν εἰς τόσην ἀθλιότητα, δὲν ἀπέμενεν αὐτὸς κύριος τοῦ πεδίου ἀπόλυτος, ἄνευ ἐλέγχου, ἐπὶ χώρας ἀκόμη ἱκανῆς νὰ ἀποδώσῃ μεγάλας καὶ ἀνεξαντλήτους πηγὰς πλούτου παρ' ὅλας τὰς καταστροφάς;

Δὲν θὰ ἐφήρμοζε τὸ καταχθόνιόν του σχέδιον, ὥστε ἐπὶ τῶν

ἐρειπίων τῆς εὐρείας αὐτοκρατορίας νὰ ἱδρύσῃ ἕνα βασίλειον τοῦ ὁποίου αὐτὸς θὰ ἦτο ὁ μόνος κ η δ ε μ ώ ν.

'Αντὶ λοιπὸν νὰ κλαύσῃ πικρῶς διὰ τὴν πτῶσιν ἐκείνην τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὴν διαίρεσιν καὶ ἀφαίρεσιν ποῦ ἐπήνεγκεν ἡ Βερολίνειος Συνθήκη, αὐτὸς ἀπεναντίας τότε μόνον ἀνέπνευσε.

'Ενῷ τὰ σδβαρὰ ἐκεῖνα, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, γεγονότα, ἐλάμβανον χώραν, αὐτὸς ἀπὸ τὸ Γιλδὶζ ποὺ τὸν εἶχε καταδικάσει ἡ δυσπιστία του, ἐξελιπάρει τὴν εἰρήνην καὶ μόνον τὴν εἰρήνην ἀντὶ πάσης θυσίας.

'Ακριβῶς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν λαμβάνει χώραν ἕνα γεγονὸς τὸ ὁποῖον μεγάλως ἐπεδείνωσε τὸν φύσει καχύποπτον χαρακτῆρα του 'Απτοὺλ Χαμίτ Αὐτὸ εἶνε ἡ ἀπόπειρα πρὸς ἐπαναφορὰν εἰς τὸν θρόνον, τοῦ Μουρὰτ τοῦ Ε'. ὑπὸ τοῦ Βουχαραλῆ 'Αλῆ Σουαβῆ.

Κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦ 1878 ὁ πρώην Σουλτάνος Μουρὰτ ἐκατοικοῦσε τὸ ἀνάκτορον τοῦ Τσεραγάν.

Τὸ ἀνάκτορον τοῦτο ὡς γνωστὸν κεῖται κατὰ μῆκος τοῦ Βοσπόρου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἵδρυται τὸ Γιλδιζ-Κιόσκη.

Τὸ ἀνάκτορον τοῦτο συνδέεται διὰ γεφυρῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ποῦ διέρχεται τὸ τραμβάϊ 'Ορτάκιοϊ Γαλατᾶ.

Τὸ μέρος τοῦ λόφου, ποὺ καταλήγει ἀκριβῶς εἰς τὸν δρόμον τοῦτον, ἀποτελεῖται ἀπὸ κατωφέρειαν δύσβατον καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ Τσεραγάν.

Διὰ νὰ ἀποφύγουν δὲ τὴν πτῶσιν τῶν βράχων καὶ λίθων κατεσκεύασαν τοῖχον πρὸς ὑποστήριξιν

Ὁ τοῖχος οὗτος ἀπό τινος καιροῦ εἶχε καταρρεύγει καὶ δὲν εἶχεν εἰσέτι τελειώσει ἡ ἐπιδιόρθωσίς του.

Διὰ δὲ τὴν ἐργασίαν τσύτην εἶχον προσλάβη ἐργάτας πρόσφυγας. Ἀκριβῶς τὴν 20ην Μαΐου κατὰ τὴν 11ην ὥραν Εὐρωπαϊστὶ πεντηκοντὰς προσφύγων παρουσιάσθη εἰς μίαν τῶν θυρῶν τοῦ Τσεραγιὰν καὶ ἐζήτει νὰ εἰσέλθῃ.

— Θέλομεν νὰ εἰσέλθωμεν, εἶπον εἰς τὸν σκοπόν, καὶ νὰ ἴδωμεν τὸν πραγματικόν μας Σουλτάνον Μουράτ.

— Γιασάκ! φωνάζει ὁ σκοπὸς καὶ προβάλλει τὸ ὅπλον του.

Πρὶν ὅμως προφθάσει νὰ μεταχειρισθῇ αὐτό, οἱ πεντήκοντα ἐκεῖνοι πρόσφυγες ἐπιπίπτουν κατ'αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπετελείωσαν διὰ μαχαιρῶν.

Παραβιάζουν πάραυτα τὴν θύραν καὶ εἰσορμοῦν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν τοῦ παλατίου.

Ὁ κρότος ἐκεῖνος, καὶ κραυγαὶ τῶν εἰσδραμόντων ματζήριδων συνετάραξε τοὺς δύο ἐσωτερικούς σκοποὺς οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὄργανα τοῦ Χαμιτ, ἐκ τῶν πρώτων δηλαδὴ χαφιέδων ποὺ ἤρχιζε νὰ καθίζῃ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ λαοῦ του.

— Βάϊ, κεραταλὰρ! εἶπον, καὶ ὥρμησαν ἐναντίον τῶν προσφύγων μὲ προτεταμένην τὴν λόγχην. Δὲν ἐπρόφθασαν νὰ πλησιάσουν καὶ τοὺς ἀπετελείωσαν διὰ τῶν ρεβόλβε, τὰ ὁποῖα ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖρά των οἱ πρόσφυγες τώρα.

Καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τὸ κοπάδι τῶν προσδραμόντων ἐμεγάλωνεν εἰς τρομακτικὸν βαθμόν.

Ἐπληρώθη σχεδὸν ὅλη ἡ αὐλή, μὲ τοὺς πρόσφυγας φέροντας ὅλους σελβάρια.

Δὲν ἔφθασε νὰ τοὺς χωρέσῃ ἡ αὐλὴ καὶ συνωθοῦντο ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ὁδόν.

Τότε ἐξήκοντα ἐκ τούτων, ἀφοῦ ἀπέπνιξαν πᾶσαν ἀντίστασιν εἰς τὰ διαμερίσματα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνακτόρου εἰσέδυσαν εἰς τὰ ἐνδότερα πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Σουλτάνου Μουράτ.

Τοὺς συνωμότας τούτους ὁ ηὔθυνε κάποιος γνωστότατος τότε ἐν Κων)πόλει Ἀλῆ Σουαβῆς· οὗτος πρὸ 14 ἐτῶν εἶχεν ἐγκατασταθῇ ἀπὸ τὴν πατρίδα του Βουχάραν εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ὁ Ἀλῆ Σουαβῆ ἐφέντης ἦτο διάπυρος καὶ ἔνζηλος σοφτὰς, εἶχε ζωηρὰν τὴν φαντασίαν, καὶ φυσικὴν εὐφράδειαν καὶ εὐγλωττίαν ἔκτακτον.

Εἰς ταύτας δέον νὰ προσθέσωμεν καὶ ἀπίστευτον ἀλλαζονείαν.

Πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ 1875 ἐξέδιδεν ἐν Κων(πόλει τὴν ἐφημερίδα Μουχπίρ (ἀνταποκριτὴς).

Καὶ ἐπειδὴ προσέβαλε δυνατὸν τὸν παντοδύναμον Ἀαλῆ πασὰ ἠναγκάσθη νὰ ἐκπατρισθῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐκδίκησίν του.

Ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς ἐξορίας τὸ 1876 καὶ χάρις εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Μιτχὰτ πασᾶ, διωρίσθη παιδαγωγὸς τῶν τέκνων τοῦ Ἀπδοὺλ Χαμίτ.

Ἕνεκα τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν του καὶ τῆς ἐλευθεροστομίας του ἀπεπέμφθη τῆς θέσεως ταύτης· δὲν συνέφερον εἰς τὸν Χαμὶτ αἱ ἐλευθέρως λγόμεναι ἀλήθειαι.

Ἐκ τούτου ἠναγκάσθη νὰ συγκαταταχθῇ μετὰ τῶν δυσαρεστημένων. Καὶ τότε ἀπεφάσισε νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς ὅπως ἐπαναφέρουν τὸν Μουρὰτ εἰς τὸν θρόνον

Διὰ τῆς θαυμαστῆς του εὐγλωττίας δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ πείσῃ 250 ἐκ τῶν 50,000 Μυχατζιραίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ἡ ἀνατροπὴ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ θὰ ἀπήλλασσε τὴν πατρίδα ἀπὸ τὰ δεινοπαθήματά της.

Λοιπὸν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἀλῆ Σουαβῆ ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συνωμοτῶν.

Ἐδημοιγόρει εἰς αὐτοὺς θεσπεσίους λόγους καὶ μὲ τὸ ρεβόλβερ εἰς τὰς χεῖρας τοὺς παρώτρυνε εἰς τὸ κίνημα.

— Πατισαχιμιζγ ἐκ̣ορετζέγιζ.

Θὰ ἴδωμεν τὸν αὐτοκράτορά μας τὸν ἀληθῆ μας Σουλτὰν Μουρὰτ τὸν Ε'.

Καὶ ἡ βαρεῖά του φωνὴ ἀντηχοῦσεν εἰς τὸ Ἀνάκτορον ἀλλὰ καὶ ἐκυριάρχει ὅλων τῶν ἰαχῶν τῶν προσφύγων ἐκείνων.

Ἐπετάχθηκεν ὁ Μουρὰτ ὁ Ε'. ὅπως εὑρίσκετο ἀτημέλητος ἀπὸ τὸ ἰδιαίτερόν του δωμάτιον.

— Ποῖον θέλετε ἠρώτησεν ἔντρομος.

— Εἶσθε ὁ νόμιμός μας Πατισὰχ ἀπήντητε βροντωδῶς ὁ Ἀλῆς Σουαβῆς, σὲ προκηρύττομεν Σουλτάνον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Ἀπδοὺλ Χαμὶτ, αὐτὸν ὁ λαὸς τὸν ἐξεθρόνισε. Ἔλα νὰ σοῦ δείξω τοὺς πιστούς σου

Κακὴν στιγμὴν ἐξελέξατε δὲν εἶνε καιρὸς φίλε μου.

— Μὰ ἔλθετε νὰ ἴδετε πῶς σᾶς ἀναμένουν ἐναγωνίως

— Φίλε μου δὲν γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ παρητήθην.

Τοέξας τότε ἠθέλησε νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ ὁ Ἀλῆ Σουαβῆ καὶ να τὸν προσκυνήσῃ.

— Ἔλα, ὦ ἐκλεκτὲ τοῦ λαοῦ ἀνεφώτει

— Ὄχι, ὄχι, φίλε μου δὲν δέχομε ἐπ' οὐδενὶ ὅρῳ

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Μουρὰτ ἀντελήφθη ὅτι τὸ ἐγχείρημα τοῦτο τοῦ Ἀλῆ Σουαβῆ εἶχε περισσότερον θράτος ἢ βεβαιότητα ἐπιτυχίας.

Τοτε προτείνει εἰς αὐτὸν καὶ αὐτολεξεὶ λέγει πρὸς τὸν Μουρὰτ

Ἂν δὲν θέλῃς θεληματικὰ νὰ γίνῃς Σουλτάνος μας, θὰ σὲ κάμωμεν δι' ἀ τῆς βίας.

— Μὴ πλησιάτῃς, τοῦ ἀπήντησεν εἰς ταῦτα ὁ Μουρὰτ, διότι θὰ τοῦ χύσω τὰ μυαλιὰ ἐκείνου ποῦ θὰ ἐγείρῃ χέρι κατ' ἐμοῦ

Καὶ ἐξήγαγε τότε ἕνα ρεβόλβερ, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του κρυμμένον.

Τὸ δρᾶμα λοιπὸν ἐπεδεινοῦτο.

Πάραυτα εἰδοποιηθὲν τὸ Γιλδὶζ, ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἕνα τάγμα στρατοῦ.

Τὸ τάγμα τοῦτο ὑπεδέχθησαν οἱ συνωμόται μετὰ σφοδροῦ πυρὸς ἐξ ὅλων τῶν διαμερισμάτων τὰ ὁποῖα κατεῖχον.

Ἀλλ' εἰς τὸ τάγμα τοῦτο δὲν ἠρκέσθη ὁ Χαμὶτ ἀμέσως διέταξε τὰ θωρηκτά, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀγκυροβοληµένα εἰς τον Βόσπορον, νὰ ἀποβιβάσουν ναύτας διὰ νὰ περικυκλώσουν τὰ ἀνάκτορα Τσεραγάν.

Καὶ τὰ ἀγήματα ταῦτα διεδέχθησαν ἄλλα τάγματα τὰ ὁποῖα ἤρχοντο ἀπὸ ὅλα τὰ µέρη τῆς Κων(πόλεως.

Καὶ περιεκύκλωσαν τα ἄπειρα ἐκεῖνα στρατεύματα τοὺς συνωμότας καὶ ἤρχισαν νὰ συλαμβάνουν αὐτοὺς.

Οἱ πυροβολισμοὶ ἔπιπτον βροχιδόν.

Αἱ γυναῖκες, φρικιασμέναι ἀπὸ τὸν τρόμον ἔτρεχον εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ ταρατσας ἀτημέλητοι.

Αἱ κραυγαὶ δὲ τῆς φρίκης τὰς ὁποίας ἐρρήγνυον ἐκυριάχουν τῶν δαιμονισμένων ἐκείνων τυφεκοβολισμῶν.

Παρὰ τὴν κατάστασιν ταύτην ὁ Ἀλῆ Σουαβῆς ἐπέμενεν παραμένων παρα τῷ Μουράτ.

Ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ χαφιὲς εὐνοῦχος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ὁ κατασκοπεύων τὸν Μουρὰτ διατάσσει μετὰ σθένους τότε τοὺς στρατιώτας νὰ ρίψουν τοὺς στασιαστὰς ἀπὸ τὰ παράθυρα.

Ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τῆς διαταγῆς ἐκείνης ὁ Ἀλῆ Σουαβῆς ἐκκενώνει τὸ ρεβόλβερ του κατὰ τοῦ στρατοῦ.

Εἰς ἀπάντησιν δὲ δέχεται: ἐν µέσῃ χοιλίᾳ ἕνα κτύπημα μπα-

γιονέτας. ἀκολουθεῖ δεύτερον, τὸ ὁποῖον καὶ τὸν ἀπετελείωσε.

Ἕνας ἀξιωματικὸς τότε παίρνει τὸν Μουρὰτ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοῦ λέγει:

— Ἔλα γρήγωρα, εἴσελθε μέσα να μὴ σὲ σκοτώσουν.

Καὶ δῆθεν διὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ τὸν ὠθεῖ πρὸς τὸ δωμάτιον καὶ τὸν κλειδώνει

Καὶ ἤρχισε τότε τὸ κηνυγητὸ τῶν ἐπαναστατῶν. Ψυχὴ δὲν ἀπέμεινεν ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτας οἱ ὁποῖοι εἶχον εἰσελάσει εἰς τὸ τὰ ἀνάκτορον τὸ αἷμα ἔρρεε ποταμηδὸν. Αἱ ἀραὶ τῶν φουσκομένων ἀνταρτῶν ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ τοῦ σκοποῦ των ἀντήχει εἰς τοὺς διαδρόμους σπαραξικαρδίως

Ὅσοι εὑρίσκοντο ἐντὸς τῆς αὐλῆς ἄλλοι ἐφονεύθησαν καὶ ἄλλοι συνελήφθησαν.

Ὅσοι δὲ τῶν συνετῶν ἐπαναστατῶν εὑρίσκοντο εἰς τὴν ὁδὸν ἐκτὸς τοῦ παλατίου, μέγας ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς.

Οἱ φονευθέντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἦσαν ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐκ τῶν ὁποίων ἑξήκοντα πέντε ἐπαναστᾶται καὶ δέκα πέντε στρατιῶται.

Τὴν νύχτα μία βάρκα μὲ τὰ πτώματα, ἀνήρχετο τὸν Βόσπορον, καὶ σὲ κάθε ἕνα ἀπό τὸν λαιμὸν ἐκρεμοῦσαν μία πέτρα καὶ τὰ ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν.

Καὶ οὕτω ἐνεκαινίασε τὸ πνίξιμο τοῦ Βοσπόρου, ὅπου θὰ

ἔριπτεν πλέον ὄχι πτώματα ἀλλὰ καὶ ὁλοζώντανα ἀθῶα θύματα πρὸς διατροφὴν τῶν πεινασμένων ἰχθύων!

Ἐξερευνήσαντες τὰ πτώματα τότε ἀνεκάλυψαν ὅτι οἱ πλεῖστοι ἦσαν στρατιῶται μετημφιεσμένοι εἰς μουχατζήρηδες.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐπεδείνωσε τὴν φύσει νευρικότητα καὶ νευροπάθειαν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίδ.

Σπασμωδικὰ διέταξε νὰ φέρουν εἰς αὐτὸ τὸ διαμέρισμά του τὸν Μουρὰτ καὶ τὴν μητέρα του.

Τοὺς ἔδωκεν ὡς κατοικίαν τὸ Κιόσκ ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάζεται Μάλτα-Κιόσκ κείμενον ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ Γιλδίζ.

Ἀλλ' οὔτε αὐτὸν, οὔτε καὶ τὴν μητέρα του δὲν ἐκακοποίησαν πολύ.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο, οἱ πυροβολισμοὶ ἐκεῖνοι αὐθωρεῖ μετεβιβάσθησαν εἰς τὴν Σταμπούλ.

Καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ὁ Ρωσσικὸς στρατὸς εὑρίσκετο τότε εἰς Ἅγιον Στέφανον καὶ εἶχεν ἀπειλήσει τοὺς Τούρκους ἕνεκεν τοῦ ζητήματος τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου ὅτι θὰ εσσελάσῃ εἰς Κων]πολιν ἐνόμισεν ὁ καλοκάγαθος λαὸς τῆς πόλεως ὅτι ὄντως οἱ Ρῶσσοι εἰσήρχοντο εἰς τὴν πόλιν.

Αὐτοστιγμεὶ ἐκλεισαν τὰ καταστήματα καὶ αἱ ἀγοραί.

Γυναῖκες καὶ παιδία κατεπλακώθησαν ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν φευγόντων, καὶ τοὺς ὀπισθίους ὁ τρόμος καὶ ὁ πανικὸς ὡδήγει καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις.

Μετ' ὀλίγον ὅμως ὁ πανικὸς οὗτος διελύθη γνωστθέντων τῶν αἰτίων του.

Ἐπανέλαβον τὰς ἐργασίας των οἱ ἀγαθοὶ Κων(πολῖται καὶ ἐπειδὴ δ'Απτοὺλ Χαμὶτ ἦτο ὀλιγώτερον ἀκόμη ἢπρό τινων ἐτῶν δημοφιλὴς ἐνόμισαν ὅτι πρόκειται περὶ ἐκθρονίσεως του δι' ὃ ἀνέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διεξαγομένης ἐκεῖ πάλης, ἂν θὰ μέννῃ ἢ θὰ πέσῃ ὁ Ἀπτοὺλ Χαμίτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΣΤ'.

Αἱ προσπάθειαί του νὰ ξεκάμῃ τὸν Μουρὰτ, δυσφημῶν πρῶτα αὐτόν. — Θαρραλέα ἄρνησις τοῦ Νουρῆ καὶ Σαχίπ ἐφέντη- – Καταδρομὴ τοῦ Μιτχὰτ καὶ τοῦ Μαχμοὺτ Νταμάτ.—'Απαγχόνισις αὐτῶν.

'Ενῷ τὰ τόσον σοβαρὰ διὰ τὴν Τουρκίαν γεγονότα ἐκεῖνα ἐξελίσσοντο, ὁ 'Αβδοὺλ Χαμὶτ ἐσκέπτετο καὶ ἐνήργει πῶς νά στερρεοποιήσῃ τὸν θρόνον τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης· ἐπὶ τῶν πτωμάτων μεταχειριζόμενος ὡς οἰκοδομήσιμον ὕλην τὰ ὀστᾶ τῶν θυμάτων του.

Πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀναγράψει ὡς ἐμβλημά του ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκίμη τῶν συνομιλιῶν τοῦ μετὰ τοῦ Μιτχὰτ καὶ ἄλλων μεγιστάνων πρὶν ἀνέλθῃ τὸν θρόνον τὸ Μακιαβελικὸν ρητόν.

«Διαίρει καὶ βασίλευε.

Πρὸ παντὸς ἐφρόνει ὅτι πρέπει νὰ ἄρῃ ἐκ τοῦ μέσου τοὺς ἐφιάλτας του.

Τοιοῦτοι δ' ἦσαν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μουράτ, ὁ Μιτχὰτ ὁ ἐκθρονίσας δύο ἡγεμόνας διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος καὶ ἐνώπιον τῆς μεγάλης

ἰδέας τῆς πατρίδος, ἀναμφιβόλως δὲν θὰ ὀπισθοχώρει καὶ πρὸ τρίτου, καὶ τέλος τὸν Μαχμοὺτ Νταμάτ.

Οἱ ἄλλοι διὰ τὴν πάνθηρα ταύτην δὲν ἦσαν παρὰ μικροὶ ἀντίπαλοι δυνάμενοι εἰς πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἐκμηδενισθοῦν καὶ νὰ συντριβοῦν εἰς τὰς ἰσχνὰς μὲν ἀλλὰ καὶ ἐπιδεξίους του χεῖρας.

Ὅπως λοιπὸν εἰς ἄλλο κεφάλαιον θὰ ἀναπτύξωμεν καὶ θὰ ἴδουν οἱ ἀναγνῶσται τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑαίνης, πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐδημιούργει τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης καὶ ἀκολούθως ἐνήργει διὰ νὰ φαίνεται εἰς τὰ ὄμματα τῶν τρομοκρατουμένων του ὑπηκόων ὡς ἐνεργῶν πάντοτε σύμφωνα μὲ τὸν νόμον.

Ὁ λαοφιλὴς Μουρὰτ ἔπρεπε πρὸ παντὸς νὰ ἐξαφνισθῇ, νὰ ἀποδειχθῇ ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας καὶ νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ πεπρομένον, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ βούλησιν.

Ἔπρεπε νὰ δυσφημισθῇ ὡς κλέπτης, ὡς καταχρασθεὶς τὴν περιουσίαν τοῦ Σουλτὰν 'Αζὶζ καὶ ὡς ὑπεξαιρέσας τὴν περιουσίαν τοῦ Στέμματος.

'Εδημιούργησε λοιπὸν ἐπιτροπὴν ἐξ εὐτελῶν πασάδων, δημιουργημάτων του, διὰ νὰ ἐξετάσῃ πῶς διεχειρίσθη ὁ Μουρὰτ κατὰ τοὺς τρεῖς μῆνας τῆς βασιλείας του.

Συνέταξαν λοιπὸν καθ' ὑπόδειξιν τοῦ αὐθέντων του ἔκθεσιν· κατὴν ὁποίαν εἶχεν ὑπογράψῃ κάποιος 'Αχμὲτ Μιτχὰ, ἐφέντης, τυφλὸν ὄργανόν του. Διότι ἐκατηγοροῦσε καὶ τὴν μητέρα του καὶ τὸν Μουρὰτ ὡς εὐτελῆς κλέπτας κοσμημάτων καὶ χρημάτων ἀνηκόντων εἰς τὸ θησαυροφυλάκειον.

Ἄλλη δὲ πάλιν σκευωρία μυταρὰ ἐπλάσθη ὅτι ὁ δυστυχὴς καὶ εἰλικρινὴς ἐκεῖνος ἡγεμὼν εὑρίσκετο εἰς κρυφίας σχέσεις μὲ τὸν 'Ιγνα

τιὲφ ἀπ'-αὐτὴν τὴν φυλακήν του καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐβυσσοδομοῦσε δῆθεν μετ' αὐτοῦ νὰ προδώσῃ τὴν πατρίδα του εἰς τούς Ρώσσους!

Ἔπρεπε νὰ δυσφημισθῇ καὶ ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐκτὸς ζωῆς ὁ Μουράτ πάσῃ θυσίᾳ.

Ἐζήτει λοιπὸν τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καταχθόνιόν του σχέδιον

Καὶ ἰδοὺ παρουσιάζεται ὡς ἀπὸ μηχανῆς τὸ κίνημα τοῦ ἐξημένου ἐκείνου Ἀλῆ Σουαβῆ ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν. Μεταφερθεὶς ὁ Μουράτ εἰς τὸ Γιλδίζ ἐκεῖ ἐξετάζετο ὑπό ἀνθρώπων ὀργάνων τοῦ Χαμὶτ, καὶ ἐπεδίωξκν παντὶ σθένει ν' ἀποδείξουν ὅτι ἐνήχετο καὶ αὐτὸς εἰς τὸ κίνημα τοῦτο,

Μεταβιβάζει τότε εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν ὑπὸ Μέγαν Βεζύρην τὸν Σαδὶκ πασᾶν τὴν πρότασιν ὅπως ὁ ἄτυχὴς Μουρὰτ ὁ ἀδελφός του θανατωθῇ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι τὸ Σεριάτ δὲν παραδέχεται νὰ ζοῦν δύο Σουλτάνοι ταὐτοχρόνως! Τὴν ἀπάνθρωπον ταύτην πρότασιν τὸ Ὑπουργ. συμβούλιον παρέδωκεν νὰ μελετήσῃ ἐπιτροπὴ ἐξ οὐλεμάδων.

Εὐθαρσὴς ὅμως τότε ἀντέστη καὶ ἐξεμηδένισε τὴν πρότασιν ταύτην διὰ τῆς ἀπορρίψεώς της ὁ Φετφὰ-Ἐμινῆ Νουρῆ ἐφέντης καὶ ὁ διάσημος οὐλεμᾶς Σαχὶπ ἐφέντης.

Οὕτω λοιπὸν αἱ πρῶται αὗται προσπάθειαι τοῦ Χαμὶτ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μουρὰτ ἀπέτυχον.

Διὰ νὰ ἐκδικηθῇ δὲ ἐναντίον τούτου καὶ διὰ νὰ ἔχῃ περισσότερα χρήματα—τὸ παντοδύναμον ἀργύριον—κατέσχεσε τότε ὅλην τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ Μουρὰτ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ἐξαίρετος λογιστὴς ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ, γνωρίζων ἄριστα τὴν πρόσθεσιν, ἀφαίρετιν καὶ πολλαπλασιασμὸν· πάντοτε ὅμως ἠρνήθη νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀφαίρεσιν ὁσάκις αὕτη ἐγίνετο ἐπὶ ζημίᾳ του.

Ἐπεθυμοῦσε μετὰ βουλημίας τὴν περιουσίαν τοῦ ἀδελφοῦ του ἀλλὰ δὲν ἤθελε ὅμως νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ παθητικόν του.

Αὐτὸ συνέβη εἰς τοὺς πιστωτάς του Μουρὰτ τοῦ Ε'.

Οἱ πιστωταὶ οὗτοι ἦσαν Γάλλοι πρὸ πάντων, τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν, τιμώτατοι, ἐμπορευόμενοι ἄλλωστε Μεταξὺ τούτων οἱ κυριώτεροι ἦσαν οἱ Λοράνδο, οἱ Ρουβοίνοι, καὶ οἱ Γκρανέ.

Ἐκ τούτων προῆλθεν Τουρκο-Γαλλικὴ σύγκρουσις, καὶ ἂν δὲν κατελάμβανε πρό τινων ἐτῶν τὴν Μιτυλήνην ἡ Γαλλία ἀναμφιβόλως οἱ κυριώτεροι Γάλλοι πιστωταὶ, θὰ ἐλάμβανον τὰ χρήματά των κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν τοῦ περιωνύμου ἐν τῷ ἐξωτερκῷ ναφιὲ καὶ πρεσβευτοῦ ἐν Παρισίοις Μουνὶρ πασᾶ, τὴν τελευταίαν κρίσιν, ὅπως λέγουν οἱ Γάλλοι δηλαδὴ τὴν Δευτέραν παρουσίαν.

* *
*

Ἀποτυχὼν λοιπον εἰς τὴν κατὰ τοῦ Μουρὰτ ἀπόπειραν ταύτην ἐστράφη τότε κατὰ τοῦ Μεγάλου πατριώτου Μιτχάτ.

Οὗτος ἐν τῇ περινοίᾳ του ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ συμφέροντι τῆς πατρίδος καὶ σύμφωνα μὲ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς μεγάλης του καρδίας εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸν Χαμὶτ, πρίγγηπα ὄντα ἔγγραφον δήλωσιν

Διὰ τῆς δηλώσεως ταύτης ἐφανέρωνεν ὁ Χαμὶτ ὅτι καθ' ἣν πε-

ρίστασιν ὁ Μουρὰτ ἀνελάμβανεν ἐκ τῆς διανοητικῆς του ἐκείνης ἀσθενείας τότε ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ καταθέσῃ τὸν θρόνον, καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν βασιλείαν πάλιν ὁ Μουρὰτ.

Ἀντελήφθη διὰ τῆς προφυλάξ ως ταύτης τοῦ Μιτχὰτ, ὅτι εἰς ὅλας του τὰς πράξεις μόνον τὸ δίκαιον ἐζήτει καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος.

Καὶ ἐνόσῳ ἦτο πρίγκηψ ὅτι τοῦ ἐζήτουν ὅπως ἀνεφέραμεν προηγουμένως ἔδιδε.

Τώρα ὅμως ἀνελθὼν τὸν θρόνον ἔπρεπε πρὸ παντὸς νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν Μέγαν τοῦτον πατριώτην· εἰς τὴν πρώτην εὐκαιρίαν τὸν ἀνέτρεψεν ἐκ τῆς Μεγάλης Βεζυρείας ὅπως ἀναφέρομεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς ἐξορίαν εἰς τὴν Ἀραβίαν.

Ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ καὶ τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο δηλωτικόν του ἔγγραφον μὲ πᾶσαν θυσίαν

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐξορία ἐγένετο ἐξαπίνης χωρὶς νὰ ἀφίσῃ καιρὸν εἰς τὸν Μιτχὰτ νὰ παραλάβῃ τὰ ἔγγραφά του καὶ ὅτι σπουδαῖον καὶ σοβαρὸν εἶχεν, ἄρα, ἐνόμισεν ὁ τύραννος ὅτι τὸ ἔγγραφον εὑρίσκεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἢ εἰς κάποιο ἀσφαλὲς μέρος.

— Ναὶ. ἐκεῖ θὰ εἶνε, ἐμονολόγει ὁ Χαμὶτ, τί νὰ κάμω διὰ νὰ ἐπιτύχω.

Καὶ ἐβασανίζετο ἀπὸ τὴν ἰδέαν ταύτην· Νὰ μεταβῇ μόνος του ἐκεῖ ἀδύνατον, καὶ ἀνάξιοπρεπές. Ἄλλως τε θὰ ἐγίνετο πασίγνωστον, καὶ θὰ ἐφαίνετο ἔνοχος εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ του.

Νὰ στείλῃ ἔμπιστον, ὁ καχύποπτος οὗτος Νέρων, δὲν ἐβασίζετο Ἂν τὸ μεταχειρισθῇ ἄρά γε καὶ ὁ ἔμπιστος ἐκεῖνος διὰ λογαριασμόν του, καὶ νὰ πέσῃ τότε ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδιν ; Ἡ ἰδέα

Οἱ διασημότεραι ἀρχιχαφιέδες τοῦ λαμὶτ

ΑΧΜΕΤ ΤΖΕΔΑΔΔΕΔΙΝ ΠΑΣΑΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ Τομ Β'. ΦΥΛΛ. 19.

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία ΜΕΝΤΖΟΥ καὶ Σιας

αὕτη τὸν ἐτυραννοῦσε καὶ τὸν ἔκαμνεν νευρικόν.

Ἔτρεχε πάνω κάτω εἰς τὸ δωμάτιόν του ὡς τίγρις. Ἐνῶ ἔκπληκτοι οἱ αὐλικοί του θεράποντες δὲν ἐτόλμων νὰ τοῦ ὁμιλήσουν καὶ νὰ ἐρωτήσουν τί τὸν κατέτρεχε τόσον.

— Γιαγκὶν βάρ! ἔρχεται μακρόθεν ὑπόκωφος ἦχος τῶν μπεκτσήδων τῆς Κωνσπόλεως, εἰς κάποιο μέρος τῆς Προτευούσης ἐξεράγη πυρκαϊά.

— Εὕρηκα, εἶπε χαρούμενος τότε ὁ Χαμὶτ, εὕρηκα, τί χαρά! Χασάν, σὲ προβιβάζω εἰς μιραλάην, μὲ τὸ παράσημον Ὀσμανιέ, εἶπεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν λοχαγὸν Χασὰν. κάποιον λοχαγὸν πρώην καλδιριμτζῆν.

Ἦτο ἡ λύσις τοῦ τρομεροῦ του ἐφ' ἅλτιου· ἔπρεπε νὰ γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἡ οἰκία τοῦ Μιτχάτ.

Καὶ ὁ προβιβαζόμενος ἐκεῖνος θὰ ἐγίνετο τὸ ὄργανον τοῦ Χαμὶτ Ὄντος μετά τινας ἡμέρας ἡ οἰκία ἐγίνετο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Βεβαίως καὶ τὰ ἐν αὐτῇ παρεδόθησαν εἰς τὸ ἀδηφάγον πῦρ. Τὸ εὐλογημένο ἐκεενο χαρτὶ ἐξεμηδενίσθη.

Δὲν συνέβη ἄνευ ὅπως προσεδόκα ὁ τύραννος.

Ὁ Μιτχὰτ κατὰ τὸ εἰς Εὐρώπην ταξειδιόν του, τὸ εἶχε παραλάβει μαζὶ του καὶ τὸ κατέθεσεν εἰς ἀσφαλὲς μέρος ἐν Λονδίνῳ.

Εἰς τὴν ἐξορίαν εἶχεν ἀποστείλη καὶ τὸν Μαχμοὺτ Νταμὰτ παοᾶν μαζὶ μὲ τὸν Μιτχὰτ.

Ἀκριβῶς αὐτοὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐξαπατηθέντες ἀπὸ τὸν ὑπουλόν του χαρακτῆρα ἐπίστευον ὅτι θὰ σώσουν τὴν πατρίδα καὶ ἀνεβίβασαν εἰς τὸν θρόνον τὸν Χαμὶτ. ἀπ' αὐτούς τούτους· ἐπιθύμει νὰ ἐκπαλλαγῇ διὰ τοῦ θανάτου των, ὅπως ἀκόμη θὰ ἔστελ-

λεν εἰς τὸν Ἅδην καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διέπραττον τὰ κακουργήματα ταῦτα.

Εἶνε ἄλλως τε ἀπαράδατος κανὼν εἰς ὅλους τοὺς διασήμους τυράννους τοῦ κόσμου νὰ ἀκολουθοῦν αὐτὸ τὸ ὑπόδειγμα.

Ὅσοι ἐγένοντο ὄργανα, νὰ ὑρίστανται τὴν ποινὴν τῶν διαπραχθέντων ἐγκλημάτων των. «Τὴν προδοσίαν πάντες ἠγάπησαν, τὸν προδότην οὐδείς».

Ἂν καὶ εἶχεν ἀποστείλει εἰς Ἀραβίαν καὶ ἐξορίσει ἐκεῖ τοὺς δύο μεγάλους ἄνδρας ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ δὲν ἐκάθευδεν. Ἔπρεπε ν' ἀποσταλλοῦν εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἀπ' ἐκεῖ δὲν θὰ ἐφοβεῖτο πλέον ὁ Χαμὶτ νὰ ἀντριδράσονν κατ' αὐτοῦ ἔστω κ' ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος

Δὲν ἐγνώριζεν ὁ δείλαιος ὅτι ἡ μεγάλη ἐκείνη σκιὰ θὰ ἐμεγάλωνε, θὰ ἐλάμβανε σάρκα καὶ ὀστᾶ εἰς τοὺς κατὰ τυραινουμένους ὑπηκόους του. Καὶ ἐκείνη ἡ σκιὰ θὰ ἐγιγαντοῦτο, θὰ ἀπήτει τὴν τιμωρίαν, καὶ θὰ ἐξεδικεῖτο τὸν ἄδικον αὐτῶν θάνατον ὅπως τὸ ἀπέδειξεν πρὸ μηνὸς ἡ Νεοτουρκικὴ μεγάλη γεννεά.

Τότε εὑρίσκετο ὡς Βαλῆς Ὑεμένης ὁ Ὀσμὰν Νουρῆ πασᾶς τὸν ὁποῖον οἱ Ἄραβες ἀπεκάλουν μὲ τὸν ὡραῖον (sic) τίτλον ὁ «**Δήμιος τοῦ Χαμίδ.**

Οἱ δὲ δύο ἐξόριστοι Μιτχὰτ καὶ Μαχμοὺτ εὑρίσκοντο εἰς τὴν Ταῖφαν τῆς Ἀραβίας ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγομένης.

Ὄργανον μεταχειρίσθη ὁ Χαμὶτ τὸν δήμιόν του τοῦτον καὶ ὡς μεσάζοντα τῆς μεταφορᾶς τῆς διαταγῆς του τὸν Σεΐχην Ἀπδουρραχμάν Νεσὶμ.

Ὁ Σεΐχης Ἀπδουρραχμὰν Νεσὶμ ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶχεν εἰπεῖ εἰς τὸν Σουλτάνον Χαμὶτ πρὶν ἀκόμη ἀνέλθη τὸν θρόνον.

— Πρίγκηψ, **Ἰνσαλλὰχ** γρήγωρα θὰ γίνῃς Σουλτάνος.

Εἶνε οὕτως εἰπεῖν ὁ προκάτοχος του Καζαμία Ἐμπουλχουδὰ Ἐφένδη

Λοιπὸν εἰς τοῦτον μαζὶ μὲ ἄλλους κατ' ἐπίφασιν ὑπὲρ Πανισλαμισμοῦ ἐντολὰς ἀνέθετεν ὁ Χαμὶτ τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο **βοὺρ Μου' χουρού**

Αὐτὸς ἐγένετο ὁ διαγγελεὺς τῆς καταδίκης ἐκείνης ἡ ὁποία ἐβύθισεν εἰς ἄκρατον πένθος ὁλόκληρον τὴν αὐτοκρατορίαν μὲ τοὺς πολυπληθεῖς της ὑπηκόους.

Ἦλθεν ἡ διαταγὴ τοῦ Χαμὶτ εἰς τὸν δήμιον τὸν χρυσοπάρυφον Ὀσμὰν Νουρῆ πασᾶν, καὶ χωρὶς οὗτος κἂν νὰ σκεφθῇ εἰς τί ὄνειδος καὶ ζημίαν θὰ ἔρριπτεν τὸ κακόμοιρον κράτος μας τυφλοῖς ὁρμασιν ἐνήργησεν εἰς τὸ ξεμπέρδευμα τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀνδρῶν.

Τὰ ὀνόματα τῶν ὀργάνων τούτων καθῆκον ἔχει ἡ ἱστορίαν νὰ στιγματίζῃ πρὸς παραδιγματισμὸν τῶν μελλόντων πιθανῶς τοιούτων

Μέγας ὑπῆρξεν ὁ θάνατος τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀνδρῶν, ὅπως μεγάλη των ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ καὶ ἡ δράσις των.

Ἂν ἡ παραμορφωθεῖσα ἱστορία δὲν ἐνέφερε καθόλου μέχρι τοῦ δε περὶ αὐτῶν, τώρα μὲ τὴν πνοὴν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἡμεῖς θαλερὸν καταλείβομεν δάκρυ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν!

Ἀλλ' ὄχι, πρὸ καιροῦ, ἡ ἀληθὴς ἱστορία κατέταξε τούτους μεταξὺ τοῦ θέου τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ἐκεῖ ὅπου Λούθηρος καὶ ὁ Οὐσσος, ἐκεῖ ὅπου ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Σόλων, ἐκεῖ ὅπου ὁ Νουμᾶς καὶ ὁ Σουλεϊμὰν ὁ Μεγαλοπρεπής, ἐκεῖ ὅπου ὅλη ἡχορεία τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος ἀνδρῶν κατετάχθη.

Μέγας λοιπὸν ὑπῆρξε καὶ ὁ θάνατός των.

Ὁ δήμιος ἐκεῖνος διέταξε τὴν δι' ἀγχόνης τελευτὴν των.

Ἐφ' ᾧ ἐπεφόρτισε τὸν Νεμπῆ ἀγᾶ νὰ κρεμάσῃ τοὺς μεγάλους ἄνδρας.

Ὀρθρου βαθέως τὸ ὄργανον τοῦ δημίου ἔρχεται εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ μεγάλου Μιτχὰτ.

— Σήκω τοῦ λέγει ἑτοιμάσου, κάμε τὴν προσευχήν σου εἰς τὸν Ἀλλὰχ, καὶ ἀκολούθησόν μου.

— Εἶμαι ἕτοιμος, ἀπαντᾷ ἀταράχως ὁ Μιτχάτ, καὶ σὲ ἀκολουθῶ· Ὁ Θεὸς εἰς τὸν ὁποῖον θὰ μεταβῶ μετ' ὀλίγον πρὸ καιροῦ μοῦ συνεχώρησε τὸ μόνον μου σφάλμα.

Καὶ τοῦτο εἶνε ὅτι ἐπείσθην εἰς τὴν δολιότητα καὶ πανουργίαν τοῦ Χαμὶτ, τὸν ὁποῖον ἀνεβίβασα εἰς τὸν ἔνδοξον θρόνον τῶν Ὀσμανιδῶν. Γνωρίζει ὅμως ἐξ ἄλλου ὅτι σκοπός μου δὲν ἦτο ὁ κατατρεγμὸς τοῦ Μουρὰτ, ἀλλ' ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος.

— Σήκω γρήγορα, τοῦ λέγει τότε τὸ κτῆνος, ἐγὼ δὲν ἄκούω ἀπὸ αὐτὰ τὰ κολοκύθια.

Ἂν θέλῃς κάμε τὴν προσευχήν σου νὰ σὲ συγχωρήσῃ ὁ Ἀλλὰχ.

Κ' ἐθλίβετο τώρα ὁ Μιτχὰτ, ὄχι τόσον διὰ τὸν θάνατον του, ἀλλὰ διὰ τὴν κατάστασιν τῆς πατρίδος.

Ἡ εὐδαίμων αὕτη χώρα εἶχε τὴν κακὴν τύχην νὰ περιπέσῃ εἰς χεῖρας τοιαύτης τίγρεως.

Ὁ ἀνεξίκακος αὐτὸς λαὸς ὅστις ὀνομάζεται τοῦρκικος, ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς λαός, ὁ ὁποῖος τόσην στοργὴν τρέφει καὶ πρὸς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ζῶα διὰ τῆς δαιμονισμένης ἐνεργείας τοῦ Χαμὶτ μέλλει νὰ παρεκτραπῇ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔταξεν ἡ θεία πρόνοια.

Ναὶ, ὁ φαῦλος χαρακτὴρ τοῦ Χαμὶτ μέλλει νὰ ἐκφαυλίσῃ ἕνα

ἀπὸ τοὺς γενναιοτέρους λαοὺς τοῦ κόσμου, ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀνδρειοτέρους καὶ πολεμικωτέρους ποὺ ἐγέννησεν ὁ κόσμος.

— Σὲ ἀκολουθῶ, πτωχὸν τυφλὸν ὄργανον, καὶ σὲ ἐλεεινολογῶ διότι εἰς τοιαύτην ἔτυχες ἀποστολήν, ἐνῷ εἶχες καθῆκον ἄλλο νὰ ἐκτελέσῃς πολὺ μεγαλείτερον . .

Καὶ ἠκολούθει τὸν δήμιον ὁ μέγας ἀνὴρ χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ γογγυσμὸν κατὰ τῆς καταδίκης του.

Ἦλθεν εἰς τὸ ὁρισθὲν μέρος ὅπου ἐκρέματο ἡ ἀγχόνη· ἀλλὰ παρετήρησε δύο.

— Καὶ διὰ ποῖον εἶνε ἡ ἄλλη, ἠρώτησε

— Διὰ τὸν Μαχμοὺτ ἀπήντησαν.

— Εἶχε δίκαιον νὰ παραπονῆται ἄλλοτ . Εἶχε δίκαιον νὰ μοὶ λέγει **Χάλτ-Ετὲκ**.

Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσθε, τὸν σπόρον τὸν ἱποῖον ἡμεῖς ἐσπείραμεν ἄλλοι θὰ τὸν θερίσουν. Ὁ σπόρος οὗτος θὰ γιγαντώσῃ, ὁ σπόρος θὰ μεταβληθῇ εἰς δένδρον εὔφορον καὶ οἱ καρποὶ αὐτοῦ θὰ πληρώσουν τὸν κόσμον. Ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς ἦλθεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν εἰς τὸν κόσμον τὸ φῶς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν θὰ ἔλθῃ πάλιν καὶ θὰ καταπλημμυρίσῃ τὴν ὑδρόγειον. Ὄχι τὰς μεγάλας ἀληθείας οὐδεμία τυραννία εἶνε ἱκανὴ νὰ καταπνίξῃ καὶ τὸ σαρκίον μου εἶνε ἐπιτήδειος ὁ Χαμὶτ νὰ κρεμάσῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ψυχήν μου, ὄχι καὶ τὴν μεγάλην μου καρδίαν, ἡ ὁποία πάσχει καὶ πονεῖ μετὰ τῶν τυραννουμένων ὁθωμανῶν, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἄξιοι καλητέρας τύχης ἐν τῷ πολιτισμένῳ κόσμῳ.

— Τί παραληρεῖ αὐτός, ἔλεγον οἱ δήμιοι μήπως παρεφρόνησε; καὶ ἔχει δίκαιον νὰ τὸν κρεμάσῃ ὁ μπαμπᾶ Χαμὶτ!

— Ἔλα κάνε γρήγωρα, λέγει ὁ ἄλλος καὶ ἔχομεν κ' ἄλλην δουλειά.

Ἐβιάζοντο βλέπεις οἱ δήμιοι.

Πειθήνιος καὶ γαλήνιος ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας τῆς ἀγχόνης ὁ μέγας Μιτχάτ, ὅπως ἀνέρχονται ὅλοι οἱ μεγάλοι, οἱ ἐκληρώσαντες τὸ καθῆκόν των πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα.

Εὐθὺς οἱ δήμιοι ἀφοῦ ἤλειψαν τὸ σχοινὶ μὲ ἔλαιον τὸ ἔρριψαν εἰς τὸν λαιμόν.

— Σᾶς συγχωρῶ δυστυχημένα πλάσματα, καὶ τυφλὰ ὄργανα τοῦ ἀθλίου Χαμὶτ, τοῦ δαίμονος . . .

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἠωρήθη εἰς τὸν ἀέρα ὁ μέγας ἀνὴρ καὶ μετὰ σπασμοὺς τινας παρέδωκε τὸ πνεῦμά του, βέβαιος ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του καὶ πεπεισμένος ὅτι δὲν θὰ ἀποβοῦν εἰς μάτην οἱ τόσοι κόποι του.

Τὴν τύχην τοῦ Μιτχὰτ ὑπέστη καὶ ὁ Μαχμούτ.

Ἀμφότεροι αἰωροῦντο εἰς τὸ κενόν. Ἐνῷ ἡ ἡσυχία τῆς χλιαρᾶς νυκτός, ὁποία ἡ τῆς Ἀραβίας ἄκρατον γαλήνην ἐπέχυνεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

Ἐξεπλήρωσαν τὸ καθῆκόν των καὶ εἶχον τὴν συνείδησιν ἀναπαυμένην. Δὲν τοὺς ἔκαλλε τόσον διὰ τοῦτο ὅσον εἰς τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι ὁ σπόρος των ἐρρίφθη εἰς γόνιμον ἔδαφος

Τοῦτο τὰ πράγματα κατέδειξαν καὶ ἡ ἀρὰ ἐκείνων ἐξεθρόνισε σήμερον τὸν Χαμίτ.

Μόλις ἡ ἡμέρα ἤρχισε νὰ ὑποφώσκῃ τὰ πτώματα ἤρθησαν ἐκ τῆς ἀγχόνης καὶ αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν κατὰ διαταγὴν τοῦ Χαμὶτ

ἐβαλσαμώθησαν καὶ τεθεῖσαι ἐντὸς πολυτίμου κιβωτίου ἐστάλησαν εἰς Κων)πολιν ὡς Ἰαπωνικὰ κομψοτεχνήματα

Ὁ Χαμὶτ ἦτο καχύποπτος, δὲν ἐπίστευεν ὅτι οἱ δύο θανάσιμοι ἐχθροί του ἐθανατώθησαν καὶ ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ ὀφθαλμοφανῶς, βλέπων ἐνώπιόν του τὰς κεφαλάς των τεταριχευμένας.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν μετεφέρθησαν αἱ κεφαλαὶ εἰς Γιλδὶζ Κιόσκ ὁ Σουλτάνος περιεστοιχίζετο ὑπὸ ὅλων τῶν ποταπῶν αὐλοκολάκων, οἵτινες ἤρξαντο νὰ τὸν περιστοιχίζουσιν· ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀφίξεως τοῦ κιβωτίου, μετέβη εἰς παρακείμενον δωμάτιον, ἤνοιξεν αὐτὸ, ἐβεβαιωθη περὶ τῆς ταὐτότητος τῶν κεφαλῶν καὶ τότε βαρὺν ἀναστενάξας ἀναστεναγμὸν ἀνακουφίσεως ἀνεφώνησεν·

— Φάσματα κατηραμένα, σεῖς οἵτινες μέχρι τοῦδε δὲν μὲ ἀφίνατε νὰ κοιμηθῶ ἡσύχως, ἰδοὺ σεὶς ἐνώπιόν μου νεκροὺς καὶ μηδὲν δυάμενοι ἐναντίον τοῦ κραταιοῦ Χαμὶτ· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἐκ τῆς καρδίας μου μέγας ἐφιάλτης, ὅστις τὴν ἐπίεζεν, δύναμαι νὰ ἀναπνεύτω, δύναμαι, νὰ κοιμηθῶ, δύναμαι νὰ σκεφθῶ περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ τῶν ἀπολυταρχικῶν τάσεών μου, δύναμαι τέλος νὰ πράξω τὸ πᾶν, ἐξαλειφθέντων τῶν κατηραμένων τούτων ἀνδρῶν ἐν τῷ κράτει μου.

Ἐγὼ μόνος θὰ κυβερνῶ, ἐγὼ θὰ διατάσσω, ἐγὼ μόνος θὰ ζῶ, τὸ κράτος δὲν εἶνε παρὰ ἀγέλη προωρισμένη νὰ τρέφῃ νὰ διατηρῇ, νὰ ἱκανοποιῇ πάσας τὰς ὀρέξεις μου!!».

Καὶ εἰστρηλατηθὴς ὑπὸ τοῦ μεγαλόγου τούτου εἰσῆλθεν θριαμβευτικῶς εἰς τὸν θάλαμον ἔνθα ἦτο συνηγμένη πᾶσα ἡ κλίκα, καὶ εἰς τοὺς μὲν διένειμεν ἀφειδῶς χρήματα καὶ βαθμούς, εἰς τοὺς δὲ παράτημα καὶ ὑποσχέσεις.

Ἠγνόει ὅμως ὁ δείλαιος ὅτι μετὰ τριάκοντατριετῆ ὅλην ἀπολυταρχικὴν διοίκησιν τὸ καλλίκαρπον τῆς ἐλευθερίας δένδρον παρήγαγε τοὺς εὐχήμους καρπούς του, καὶ ἰδοὺ ἡ φάλαγξ τῶν Νεοτούρκων ἰσχυρὰ ὑπέρ ποτε ἀνίσταται ἀπὸ πάσης γωνίας τῆς χειμαζομένης αὐτοκρατορίας καὶ γενομένη κυρία τῆς καταστάσεως αὐτὸν μὲν πέμπει εἰς Θεσσαλονίκην, εἰς τὴν Βίλλαν Ἀλλατίνη πρὸς ἐξιλέωσιν, τοὺς δὲ ἀθλίους ὑποστηρικτὰς τῶν καταστρεπτικῶν καὶ ὀπισθοδρομικῶν του σχεδίων ἀναβιβάζει ἐπὶ τῆς ἀγχόνης ἵνα ἀπαλλαγῇ ἡ τάλαινα καὶ ἀναξιοπαθοῦσα μεγάλη πατρίς μας, διότι εἶναι αἰσχρόν, ἵνα μὴ τι χεῖρον εἴπομεν, ἄλλαι μὲν χῶραι μὴ προικισθεῖσαι ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ τόσων χαρισμάτων, νὰ εὐδαιμονοῦν καὶ νὰ προάγωνται εἰς τὸν πολιτισμὸν, ἡ δὲ χώρα μας ἡ ἐπεκτεινομένη ἐπὶ τῶν τριῶν Ἠπείρων, ἡ περιλαμβάνουσα μεταξὺ τῶν χωρῶν της τὴν κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ παράγουσα ὅτι παράγουσι πᾶσαι ἄλλαι χῶραι συλήβδην λαμβανόμεναι, ἡ οἰκουμένη ὑπὸ αἱ λαῶν οἵτινες κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους προήγαγον ἀνέπτυξαν καὶ μετελαμπάδευσαν τὸν πολιτισμὸν, καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους ἀμιλλᾶται πρὸς τοὺς μᾶλλον πεπολιτισμένους τῆς ὀφυλίου λαούς, εἶναι ἄδικον λέγομεν ἡ χώρα αὕτη νὰ ἀναξιωπαθῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'.

Μονόλογος τοῦ Χαμίτ. — Γέννησις τῆς κατασκοπείας. — Κατάσκοπος ὁ ἴδιος διὰ λογαριασμὸν τοῦ 'Αζίζ. — Μερικὰ ἀνέκδοτα.

Οὕτω βῆμα πρὸς βῆμα καὶ ῥῆμα ὁ Χαμὶτ ἀρχίζει νὰ ἐφαρμόζῃ διὰ τὸ κράτος του τὸ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον μόνον Καλιγούλειον μυαλὸ εἰμποροῦσε νὰ σχηματίσῃ

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ Ρωσσο-τουρκικοῦ πολέμου ἀνέβαλλε ἐτ' ἄπειρον τὰς ἐργασίας τῆς πρώτης ἐκείνης Βουλῆς μὲ τὸν αὐτὸν Μακιαβελικὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ κλείσῃ καὶ τὴν Βουλὴν τοῦ 1909.

Ὡς τέλειος ὑποκριτὴς ἐξέκαμε τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας καὶ ἀνεκουρίσθη τελείως ἰδὼν τὰ κεφάλια των μέσα εἰς κιβώτιον, ποὺ εἶχε τὴν ἐπιγραφὴν «**Ἰαπωνικὰ Μαργαριτάρια**».

Ἔβλεπε τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔβαλλε σαρδώνιον.

Ἄ! μπάρμπᾶ Μιτχὰτ, ποῦ εἶνε τώρα αἱ ἰδέαι σου, ποῦ εἶνε ἡ φροντίς σου ἐκείνη διὰ τὴν μεγάλην **βατὰν** (πατρίδα)!... Δὲν ἐγνώριζες ὅτι ὑπάρχει ἐδῶ ὁ Χαμὶτ

Ναὶ αὐτὸς ὁ Χαμὶτ ποὺ θὰ καταστρέψῃ ὅλους ποὺ ἔχουν τέτοιας ἰδέας σὰν τὰς ἰδικάς σου

Βατάν. ἐχαλί, μελέτ, ἀδαλέτ... χά. χά... χά... κολοκύθια! Βρὲ ποιὰ πατρίδα, ποιὸ κράτος, τί φουκαρᾶς λαός, τί θὰ πῇ δίκαιον! ὅλα ταῦτα εἶμαι ἐγώ!!.

Νά! ἄνθρωποι γραμματισμένοι σὰν τὸν παλαβὸ τὸν ἀδελφό μου Μουρὰτ· μόνον μὲ θεωρίες ζοῦν. Τὰ θέλουν ὅλα γιὰ τὸ λαό Βρὲ δίκαιον θὰ πῇ ἁρπαγὴ, κλοπὴ, φόνος, μάχαιρα, δυλοφονία, ἀγνεία, κέφι, κορυβαντίασις εἰς βάρος τοῦ λαοῦ!! Μὰ διατί ἐπλάσθη ὁ λαός; Νὰ δουλεύῃ, νὰ τυραννεῖται, νὰ κύπτῃ, νά πάσχῃ, νὰ παραδίδεται, νὰ τσαλαπατῆται, ν' ἐφαιμάσσεται διότι ἔτσι τ' θέλει ὁ αὐθέντης του, ὁ ἄρχων του, ὁ κύριος του, αὐτὸς τέλος ὁ Χαμὶτ..

Ἔλα τώρα, Μιτχὰτ, σὺ ποὺ ἐφόντισες νὰ μοῦ πάσης ἔγγραφον παραιτήσεως μου! ἐφάρμοσε τὰς ἰδέας σου, κήρυξε μὲ τὴν εὐγλωτίαν σου,.. Διατὶ ἐβουφάθης... ἔχεις ὀπαδούς ἄ!... θὰ τοὺς ξεσχίσω, θὰ τοὺς παστρέψω!... ναὶ ἐγὼ ὁ Χαμὶτ.

Καὶ τὸ βαλσαμωμένο βουβὸ πρόσωπο τῆς κεφαλῆς τοῦ Μιτχὰτ, ἐνώπιον τῆς φρικώδους ἐκείνης ἐκφράσεως τοῦ ἄρχοντος τοῦ τόμου ποὺ καὶ αὐτὸς ὁ Μεφιστοφελὴς θὰ ὠχρία, παρέμενε γαλήνιον

Ἦτο χωμένη ἐπάνω του ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἡρεμία ἐκείνη ἀνθρώπου ποὺ ἀποθνήσκοντος, μὲ τὴν συνείδησιν ἀναπαυμένην, διότι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του

Αἱ ἀνυδραὶ συσπάσεις τῶν μυῶν κατὰ τὸ ρίξιμο τῆς ἀγχόνης δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ἄφατον ἐκείνην πεποίθησιν, ποὺ εἶχεν, ὅτι ὁ σπόρος τὸν ὁποῖον ἔσπειρε, δὲν θὰ ἀργήσῃ ν' ἀποδώσῃ τοὺς ἀφθόνους καρπούς του. Τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο πρόσωπο ποὺ τὸ ἐπλαι-

σίωνα μειλίχιος γεννειὰς διετήρει τὴν ἄρρητον ἡδύτητα ἀνθρώπου μεγάλου, προωρισμένου δι' ἕνα ἀγαθόν σκοπὸν ὑπέρ τῆς ἀνθρωπότητος.

Καὶ τί φρικαλέα ἐντύπωσις μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων κεφαλῶν τῆς Ζωντανῆς καὶ τῆς βαλσαμωμένης!

Ὅλην τὴν φρίκην τὴν εἶχε πάρει ἡ ζωντανή!!

Ἐνῶ ἡ ἀποθαμμένη, τὸ βαλσαμωμένο ἐκεῖνο κεφάλι, τὸ ἅγιο ἐκεῖνο λείψανο λὲς κ' ἦτο περιτριγυρισμένο ἄφθιτον φωτοστέφανον δόξης καὶ εἰρήνης!

— Πάρτε τον ἀπ' ἐδῶ, ἔτριξε ὁ τύραννος φρίξας. Μοῦ προξενεῖ λύσσαν καὶ . . ,

Δὲν ἀπετελείωσε τὴν φράσιν ἡ ὕαινα διὰ τοὺς καταχθονίους σκοποὺς ποῦ ἔτρεφε...Νὰ ξεμπερδεύσῃ δλδ. ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ὅλους τοὺς ὀπαδούς του.

Καὶ ἐμηχανᾶτο βέλουρὰ καὶ ἀπαίσια πῶς δηλαδὴ νὰ ἐνεργήσῃ χωρὶς ὅμως τὸ σαρκίον του, νὰ πάθῃ τίποτε. Καὶ ἐνεθυμήθητότε τὴν παλαιὰν τέχνην του, ἐνῷ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ σκότους ἐσήκωνον τὰ βαλσαμωμένα κεφάλια.

Εἶνε γραμμένο φαίνεται εἰς τὸν ὡραῖον οὐρανὸν τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους νὰ γεννῶνται τὰ ποταπώτερα τῶν ἔργων.

Ὅπως οἱ ἀρχαῖοι Χαλδαῖοι βασιλεῖς, ὅπως οἱ **Μεγάλοι Βασιλεῖς** τῆς Περσίας εἶχον τοὺς περιωνύμους ὠτακουστάς των, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζον ὀφθαλμοὺς τοῦ Βασιλέως, οὕτω καὶ τώρα ἀκόμη εἰς τοὺς αἰῶνας τούτους τῆς προόδου ὁ Ἀπτοὺλ Χαμίτ, διὰ νὰ καταπατήσῃ τοὺς προοδευτικοὺς καὶ φιλελευθέρους ἐχθρούς του, ἀπε-

φάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν παλαιάν του τέχνην τὸ χαφιελίκι (κατασκοπείαν). Τὴν φαγέδαιναν ἐκείνην ποὺ τόσον ὠργίασεν εἰς βάρος τοῦ Ὀθωμανικοῦ λαοῦ!

Λέγομεν δὲ παλαιὰν τέχνην του, διότι αὐτὸς πρῶτος ἐξήσκησε τὸ ἔνδοξον αὐτὸ ἐπάγγελμα πρὶν ἀκόμη ἀνέλθῃ τὸν θρόνον.

* * *

Διὰ νὰ ἀντιληφθοῦν καλήτερον οἱ ἀναγνῶσταί μας δέον νὰ ἀνατρέξωμεν ὀλίγον εἰς τὸ παρελθόν.

Ὁ Ἀβδοὺλ Ἀζιζ ὡς γνωστὸν κατὰ τὸ 1867 ἐπεσκέφθη τοὺς Παρισίους συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς δύο ἀνεψιούς του Μουρὰτ καὶ Χαμίτ· ὁ Ναπολέων ὁ Γ'. εὑρίσκετο τότε ἐν ὀλῃ τῇ λάμψει τῆς δόξης του. Ἡ αὐλή του ἦτο ἡ λαμπροτέρα ὅλων τῶν αὐλῶν.

Τὰ δεῖπνα πολυτελέστατα ἐν τῷ Κεραμεικῷ καὶ αἱ ὑποδοχαὶ ἐκπαγλοι καρυκευμέναι ὅμως καὶ μὲ τὸ Γαλλικὸν πνεῦμα καὶ Χιούμορ.

Εἰς ταῦτα πεοσεκαλοῦντο καὶ οἱ ξένοι τοῦ Ναπολέοντος οὗτοι, ὁ Ἀζιζ δηλαδὴ μὲ τοὺς ἀνεψιούς του. Καὶ ἐνῷ ὁ Ἀζιζ ἀγνοῶν τὴν Γαλλικὴν ἐντελῶς κατέφυγεν εἰς διερμηνέα ὁ Μουρὰτ συνδιελέγετο εὐγλώττως μὲ ὅλους τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων. Ἡ εὐφυΐα του ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν. Ὁ Χαμὶδ δὲ ὁ ὁποιος καίτοι εἶχε πρόσφατον τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς δὲν εἰμποροῦσε νὰ σκαρώσῃ λέξιν καὶ ἐκάθητο ζαρωμένος εἰς τὴν ἄκρην. Πάντοτε μετειχειριζόμενος διερμηνέα διὰ πᾶσαν τυχὸν συνδιάλεξιν.

Ἡ ἀντίθετις αὕτη προξενοῦσε τόσην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ναπολεύντα τὸν Γ', ὥστε ἀνεφώνησεν εἰς τὸν πλησίον του, ἱστάμενον πολιτικὸν τῆς Τουρκίας Φουὰτ πασᾶν α τὶ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀδελφῶν.

Τὴν φράσιν ταύτην ὁ Χαμὶτ ἔμαθεν καὶ μεγάλως ἐμνησικάκει κατά τοῦ Ναπολέοντος.

Ἀλλὰ ἡ εὐρυία ἐκείνη τοῦ Μουράτ μεγάλως ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τοῦ ζηλοτύπου Σουλτάνου Ἀζίζ.

Ἐζηλοτύπει λοιπὸν ἔκτοτε ὁ τελευταῖος διὰ τὴν αὔξουσαν δημοτικότητα τοῦ Μουράτ, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸν ἠνάγκασε νὰ προτιμήσῃ τὸν Χαμὶτ, καίτοι ἐγνώριζε τὸν ἐντελῆ του χαρακτῆρα.

Διότι ὁ Χαμὶτ ἤρχιζε νὰ κολακεύῃ τὸν Ἀζίζ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ὑπερβάλῃ τὸν ἀδελφόν του Μουράτ.

Ἕνα χαρακτιριστικὸ δὲ γεγονὸς τῆς εὐτελείας τοῦ Χαμὶτ ἠνάγκασε τὸν Ἀζίζ νὰ ἀναθέσῃ τότε εἰς αὐτὸν μιαν ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Μίαν ἡμέραν καίτοι εἶχε μηνιαῖον ἐπίδομα 21,000 φρ. ὁ Χαμὶτ ἐστερεῖτο χρημάτων, διὸ παρεκάλεσε τὸν θεῖόν του Σουλτάνον νὰ τοῦ δώσῃ. Ἐπὶ τῇ ἀρνήσει τοῦ Ἀζίζ ὁ Χαμὶτ ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια, καὶ γονυκλινὴς τὸν ἐξελιπάρει. Ὁ Σουλτάνος περιφρονητικῶς τότε τοῦ ἔδωκε τὸ ζητηθὲν ποσόν, ἐξεφράσθη διὰ τὴν εὐτέλειαν καὶ ἀναξιοπρέπειαν τῆς διαγωγῆς τοῦ Χαμὶτ ἐκείνην, καὶ τότε ἐφαντασθη νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν Χαμὶτ τὸ αἰσχρὸν ἐπάγγελμα τοῦ χαφιὲ διὰ τὸν ἀδελφόν του Μουράτ. Διότι ἐνόμιζεν ὅτι τοιοῦτος φαῦλος χαρακτὴρ εἶνε ἱκανὸς νὰ τὰ διαπράξῃ ὅλα.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Χαμὶτ ἔγινεν ὁ πρῶτος Χαφιὲς ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ

θείου του Ἀζίζ κατασκοπεύων καὶ τὰς μικροτέρας πράξεις τοῦ Μουρὰτ καὶ τῶν δύο μικροτέρων ἀδελφῶν του.

Εἰς τὸ ἐν Μασλὰκ κιόσκι του, ὅπου δίπλα εἶνε ἱδρυμένη ἡ Γερμανικὴ Πρεσβεία τώρα, καθὼς καὶ εἰς τὸ ἐν Κεατχανὲ θέρετρόν του, ἢ εἰς τὴν βίλα του ἐν Θεραπείοις, ὁ πρίγκηψ ἐδέχετο παντὸς εἴδους καὶ πάσης ὑποστάθμης ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἔφερον εἰδήσεις, γεγονότα καὶ αὐτὰς τὰς χειρονομίας τῶν πρὸς ἡμῶν ἀδελφῶν του καθὼς καὶ παντὸς ἐξέχοντος προσώπου.

Ταῦτα δὲ πάντα πάραυτα μετεβιβάζεν εἰς τὸν θεῖόν του Ἀζίζ.

— Ἄφεριμ ! Χαμὶτ, τοῦ ἔλεγε περιφρονητικῶς ὁ Ἀζίζ, σὺ θὰ γείνῃς μεγάλος ἄνθρωπος.

Καὶ τὸν ἀπέμπε συχνότατα μὲ κανένα φιλοδώρημα πρᾶξις ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸ μπαχσὶς τοῦ Χαμὶτ.

Ὁ φαῦλος του χαρακτὴρ δὲν τὸν ἔκαμνε νὰ κοκκινίζῃ διὰ τὴν περιφρόνησιν ἐκείνην τοῦ θείου του, ἀλλ' ὡς παμπόνηρος κλώπης ἐζήτειτὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του.

Τὸ ὡραῖον αὐτὸ ἐπάγγελμα ὅτι ἐξήσκει ὁ Χαμὶτ τὸ ἐγνώριζον καὶ οἱ ἀδελφοί του, καὶ συχνὰ τὸν ἀπέφευγον.

Ὁ πρίγκηψ διάδοχος Μουρὰτ τότε εὐχαριστεῖτο νὰ συνναστρέφεται μὲ ἐξέχοντα πρόσωπα τῆς ἐποχῆς ἐκείνη, μερικὰ τὰ ὁποῖα κρυφὰ ἐδέχετο εἰς τὰ διαμερίσματα του, χωρὶς νὰ πάρῃ μυρωδιὰ ὁ Ἀζίζ, ὁ ὁποῖος ἐζηλοτύπει ἀγρίως τὸν Μουρὰτ διὰ τὴν ἐπιρροὴν ποὺ ὁσημέραι ἀπέκτα ἐπὶ τῶν φιλελευθέρων ἐκείνων ἀνδρῶν, καὶ διὰ τοῦτο τὸν κατεσκόπευεν ἐπιμελῶς διὰ τοῦ Χαμὶτ.

Μίαν ἡμέραν λοιπὸν καθ' ἣν εὑρίσκετο ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης τότε ὁ Ἀχὶφ πασᾶς, εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ Μουρὰτ, ἅτις με-

γάλως ἐξετιμοῦσε τὴν εὐφυΐαν καὶ ἠθικὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός, ἔρχεται βιαστικὰ ὁ ἔμπιστος τυῦ Μυρὰτ Μουσταφᾶ ἐφέντης, καὶ ἀσθμαίνων λέγει

Ἔρχεται, πρίγκηψ, ὁ ἀδελφός σου Χαμέτ !

Ὁ Μουρὰτ ἐταράχθη

— Ἀμὰν ! κουζοὺμ Ἀκὶφ ! δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κρύψου γρήγωρα ἐδῶ εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦτον !

Καὶ τοῦ ὑπέδειξε τὸν παρακείμενον θάλαμον, ὅπου καὶ τὸν ἀπέκρυψε διὰ τῶν παραπετσμάτων.

Ἐκεῖ παρέμεινεν κρυμμένος ὁ Ἀκὶφ πασᾶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Χαμὶτ,

Ὅταν ἐκεῖνος ἔφυγε, τότε ἦλθεν ὁ Μουρὰτ καὶ τὸν ἀπέσυρε.

— Δὲν γνωρίζεις, ὁ ἀδελφός μου Χαμὶτ ἂν σὲ ἔβλεπε ἐδῶ ἀλλοίμονον πρὸ πάντων εἰς σὲ διότι θὰ ἐπρόδιδεν ἀμέσως τὴν παρουσίαν σου εἰς τὸν θεῖόν μου Ἀζίζ.

Δὲν ἐξηρκεῖτο μόνον εἰς τὴν προφορικῶς κατάδοσιν ὁ Χαμὶτ ἀλλὰ καὶ συνέταττε ἐκθέσεις γραπτὰς τὰς ὁποίας ἔδιδεν εἰς τὸν θεῖόν του Ἀζίζ περὶ ὅλων ὅσα εἶδον, ἢ ὅσα ἀκόμη τὸν συνέφερε νὰ μάθῃ ὁ Ἀζίζ. Δυνάμεθα μετὰ πάσης ἀκριβολογίαςινὰ ὀνομάσωμεν τὸν Χαμὶτ, ὡς τὸν **πατέρα τῶν ζουρναλίων.**

Ζουρνάλια δὲ εἶνε αἱ μετὰ ταῦτα γραπταὶ ἐκθέσεις τῶν καταδοτῶν χαφιέδων. Καὶ τὰ ὁποῖα ἀπέστελλον εἰς τὸν Χαμὶτ εἴτε διὰ νὰ ἀποσπάσουν χρήματα οἱ Χαφιέδες, εἴτε διὰ νὰ καταστρέψουν τοὺς ἐχθρούς των. ἀγγέλοντες συχνότατα φαντασιώδη πράγματα ἢ καὶ ἐντελῶς ἀνύπαρκτα.

Τόσα δὲ **ζουρνάλια** εὗρον προχθὲς οἱ Νεότουρκοι, οἱ ἀποκαθαί-

Ο ΓΑΖΗ ΟΣΜΑΝ ΠΑΣΑΣ ἥρως τῆς Πλεύνας.

ρο τες τὸ Γιλδίζ ἀπὸ ὅλην τὴν βρωμερὰν ἐκείνην σκπρίαν, πού ὄνειδος ἐνεκόλαπτεν εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔθνος, καὶ εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον, ὥστε πρὸς μεταφοράν των ὁλόκληροι ἀραμπάδες ἐχρειάσθησαν!!

Λοιπὸν τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεφάσισεν ὁ Χαμίτ νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς εὐρεῖαν ὅμως κλίμακα, εἰς κλίμακα ἥτις βαθμηδὸν ἐπεξετάθη εἰς ὅλον τὸ κράτος του, διὰ νὰ καταπτρέψ η τοὺς ἐχθρούς τοῦ, ἔστω καὶ κατὰ φαντασίαν μόνον τοιούτους.

Νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς φιλελευθέρους ὅλους. Καὶ μόνον τὸ σκότος καὶ ἡ φρίκη νὰ βασιλεύσῃ ἐφ' ὅλης τῆς αὐτοκρατορίας, ὅπου ἀνενόχλητος θὰ κορυβαντιᾷ αὐτὸς!

Σφαγή, κατάρα, δολοφονία, πνίξιμο, δηλητηριάσις, εἰς τὸ ἑξῆς θὰ εἶνι τὰ μόνα του ὅπλα, κατὰ τῶν φανταστικῶν του ἐχθρῶν.

Ἄλλως τε ἐφθάσαμεν τώρα εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ 1882.

Ὅλα τὰ κακὰ τὰ προξενηθέντα ὑπὸ τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου ἤρχισαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἐπουλώνωνται διὰ τῆς βερολινείου συνθήκης, τὴν ὁποίαν μᾶλλον ἡ ἀντιζηλία τῶν Δυνάμεων παρήγαγεν ἢ ἡ διπλωματία τοῦ Χαμίτ.

Καὶ ἂν ἦτο ἱκανὸς ἀνὴρ ὁ Χαμίτ, καὶ ἂν ἐκήδετο τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος, πάλιν ἠδύνατο πολλὰ νὰ ὠφελήσῃ τὸ κακόμοιρον κράτος, διότι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ποτὲ δὲν εἶνε ἀργά.

«Κάλλιον ἀργά, ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, ἢ ποτέ».

Εἰμποροῦσε μιὰ χαρὰ πάλιν, ἂν ἤθελε νὰ ἐργασθῇ καὶ ἂν τὸν ἄφινεν ὁ νευρικός του φόβος καὶ ἡ τρομερά του **φοβοπάθεια**, νὰ σώσῃ πάλιν τὴν αὐτοκρατορίαν ἀπὸ τοὺς περικυκλοῦντας αὐτὴν ἐχθρούς.

Ἀλλ' αὐτὸς περὶ τοὺς φόβους του ἐτύρβαζε, καὶ πῶς μόνον ὁ Χαμίτ νὰ καλαπεράσῃ.

— Πρέπει, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἡ ἀγέλη αὕτη, ἡ ὁποία ὀνομάζεται ὀθωμανικὸς λαὸς, πρέπει νὰ τρομοκρατηθῇ, διότι δὲν εἶνε ἀξία καλητέρας τύχης.

«Καὶ νὰ θέλουν αὐτοὶ οἱ ἀχρεῖοι, ὁ Χαμίτης των, ὁ Χαλίφης των νὰ πράττῃ, νὰ ἐνεργῇ ὅτι θελήσουν, οἱ λεγόμενοι ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ. Μωρὲ φωτιὰ καὶ παλοῦκι εἰς αὐτούς.

«Τρομάρα καὶ πανοῦκλα νὰ τοὺς μάσῃ, μόνον ὁ Χαμίτ νὰ μὴ πάθῃ τίποτε. Εἰς ἐνέργειαν λοιπὸν τὴν παλαιάν μου τέχνην. Τὴν Βουλὴν τὴν ἔστειλα νὰ κάμῃ ραχάτι.»

Καὶ ἐφαντάζετο πῶς πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ, πῶς πρέπει νὰ τελειοποιήσῃ τὴν κατακθόνιον ἐκείνην κατασκοπείαν.

«Πρὸ παντὸς, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν πάλιν, πρέπει νὰ ἔχωμεν χρήματα ἄφθονα, διότι μὲ αὐτὰ θὰ δυνηθῶ νὰ ἐκφαυλίσω τὸν ἀνεκτικὸν καὶ εἰλικρινῆ αὐτὸν λαὸν, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται Τουρκικός.

Πρέπει νὰ διαφθαροῦν τὰ ἤθη των, πρέπει νὰ ἐκφαυλισθοῦν αἱ γυναῖκες. Χρῆμα καὶ πόρωσις ἠθική. Ἰδοὺ τὰ δύο ἐμβλήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ στηριχθῇ ὁ Χαμίτ διὰ νὰ στερρεοποιήσῃ τὸν θρόνον του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'

Ἀρχὴ βασάνων ὑπὸ τοῦ μετὰ ταῦτα ἀρχιχαφιὲ Ἀχμὲτ Ἀζελαλεδὶν πασᾶ. - Προεισαγωγὴ εἰς τὴν ἀκολασίαν ποὺ ὀνομάζεται Σαπφισμὸς.

Πρὶν ἀρχίσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν τὰ κυριώτερα ἄθλα τῶν Χαφιέδων καὶ τοῦ περιωνύμου Χαφιελικιοῦ, τοῦ ὁποίου αὐτὸς ὁ Χαμὶτ πρῶτος ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς καὶ πρωταγωνιστὴς πρὶν ἔλθωμεν ἔπειτα εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν τῶν πολιτῶν διὰ τοῦ χρήματος καὶ τοῦ πασιγνώστου μπαχσισιοῦ, δέον νὰ ἔλθωμεν πρῶτα νὰ ἐξερευνήσωμεν τὴν ἠθικὴν ἐξαχρείωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν παντὶ σθένει ὁ Χαμὶτ ὡδήγει τοὺς ὑπηκόους του.

— Ὅταν οἱ ἄνδρες ἐκφυλισθοῦν, ὅταν αἱ γυναῖκες ἐξαχρειωθοῦν, τότε ἐγὼ ἀκόπως θὰ δύναμαι νὰ τυραννῶ ἐπὶ τοῦ κοπαδιοῦ αὐτοῦ τῶν κτηνῶν μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἀνελάβωμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν πλάτει ὅλα τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ **Χαμὶτ** τοῦ **Β'**. ἐρχόμεθα σήμερον εἰς ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον κεφάλαιον.

Κεφάλαιον πολὺ ἐνδιαφέρον πράγματι.

Ὁ Χαμὶτ ὡς κάθε καιροσκόπος τυράννου πολὺ ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ἐξαχρειώσεως τῆς γυναικός.

Σύμφωνοι λοιπὸν μὲ τὸ πρόγραμμά μας, θὰ εἰσαγάγωμεν σήμερον

τὸν ἀναγνώστην καὶ τὴν ἀναγνώστριαν, παρ' ὧν καὶ ἐξαιτούμεθα συγγνώμην διότι μὲ ἀμεροληψίαν, καὶ μὲ τεκμήρια αὐθεντικὰ θὰ φέρωμεν αὐτοὺς εἰς ἕνα μυστηριῶδες μέρος, τόσον δὲ μυστηριῶδες ποὺ καὶ αὐτὸς ὁ εὐκολόπιστος ἀναγνώστης θὰ διστάσῃ νὰ πιστεύσῃ.

Πρέπει ὅμως νὰ πιστεύσῃ, διότι ἀρυόμεθα ἀπὸ πηγὴν ἀξιόπιστον αὐτό· ἐξ ἄλλου ὅπως ἐξεθέσαμεν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ **Χαμὶτ**, πολὺ οὗτος ἐβασίζετο εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν τῆς γυναικός. Διότι γυνὴ ἐξαχρειωμένη εἶνε ἀδύνατον νὰ παράγῃ ἄνδρας μὲ χαρακτῆρα.

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ τὸ εἶχεν ἄλλοτε ἐφαρμόσει, ἀντιθέτως ὅμως καὶ ὁ Λυκοῦργος· ἐκεῖ δὲ πρὸς παραγωγὴν ἀνδρῶν εὐσταλῶν, καὶ μὲ πλήρη συναίσθησιν τῆς πατρίδος, διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἐχθρὸς τῆς Σπάρτης οὐδέποτε ἐπάτησεν εἰς τὸ Λακωνικὸν ἔδαφος, ἐφ' ὅσον ἐτήρουν τοὺς οἰκογενειακοὺς νόμους του· οὕτω καὶ οἱ Τοῦρκοι μὲ νόμους παρομοίους ἔφθασαν μέχρις αὐτῶν τῶν πυλῶν τῆς Βιέννης.

Ἄλλως τε τὸ αἴσθημα τῆς πατρίδος καὶ τῆς θρησκείας ἦτο μέγα παρὰ τοῖς τελευταίοις ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος μέχρι τοῦ κατωτάτου, αὐτὸς δὲ ὁ Σουλτάνος ἑκάστοτε εὑρίσκετο αὐτοπροσώπως εἰς ὅλας τὰς μάχας καὶ τὰς κακουχίας τοῦ πολέμου.

Ὅπως ὁ Γουσταῦος Ἀδόλφος τῆς Σουηδίας καθ' ὅλην τὴν πενταετῆ ἐκστρατείαν εἰς Γερμανίαν δὲν εἶχεν ἐξαγάγει τὰ ὑποδήματά του, ἀλλ' ὅπως εὑρίσκετο ἐξαπλώνετο ἐπὶ τῆς σανιδένιας τυχὸν κλίνης, οὕτω καὶ οἱ πρῶτοι Σουλτάνοι ἐπέρασαν τὴν ζωήν των. Ἐξ οὗ καὶ αἱ ἄρθιτοι δόξαι των.

Ὁ Χαμὶτ, ὁ ἀμαθὴς καὶ θρασύδειλος ἐκεῖνος Χαμὶτ, ἐγνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ ἡ βασιλεία του ἐπὶ

πολὺ ἐὰν ἐβασίλευεν ἐπὶ ἀνδρῶν ὑγιεῖς ἀρχὰς ἐχόντων. Ἔδει νὰ παύσουν οὗτοι νὰ ἔχουν τοιαύτας· ἄρα πρέπει παντὶ σθένει νὰ ἐξαχρειωθῇ πρῶτα ἡ γυνή.

Καὶ ὡς δαιμόνιος Μακκιαβέλης ἤρξατο τοῦ καταχθονίου του ἔργου.

Τὸ εὐτύχημα ὅμως ὅτι ἡ πρόοδος, ἡ ἀνάπτυξις ἤρξατο νὰ ὑποφώσκῃ πρὸ πολλοῦ καὶ εἰς τὰς ὀθωμανίδας γυναῖκας, τῶν ὁποίων πολλαὶ εἶνε σήμερον μὲ ἀνωτέραν παίδευσιν καὶ μὲ ἀρχὰς ὑγιεστάτας.

Ἔβλεπε κανένας εἰς ἕνα κονάκιον, τοῦ ὁποίου ὁ αὐθέντης ἦτο ἐκ τῶν δρώντων χαφιέδων, καὶ γυναῖκας, ὄχι σπανίως, μὲ μόρφωσιν καὶ χαρακτῆρα τέλειον. Ἄλλως τε πιθανῶς τὸ μεσότοιχον νὰ μὴ ἐμπόδιζεν ὥστε νὰ μεταδοθῇ καὶ ἐκεῖ ἡ σαπρία ἡ ἐπίτηδες ὑπὸ τοῦ Γιλδὶζ διαθερμαινομένη.

Ἐθλίβετο ὁ Χαμὶτ ὁσάκις τὸ κακὸν δὲν μετεδίδετο.

Καὶ ἐπίεζε τὰ τυφλὰ ὄργανά του εἰς τὴν διάδοσιν τῶν σαπρῶν ἀρχῶν. Ἤθελε βλέπεις ὁ Χαμὶτ νὰ ἄρχῃ κτηνῶν.

Ἐθλίβετο εἴπομεν διότι τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον ἐν πάσῃ ἀμεροληψίᾳ θὰ ἀφηγηθῶμεν ἀπὸ μάρτυρα ἀξιόπιστον δὲν εἰσεχώρησεν παρὰ εἰς πολύ περιωρισμένον κύκλον.

*
* *

Ἀνατρέχωμεν ὀλίγον τῆς σημερινῆς ἐποχῆς κατὰ τέταρτον σχεδὸν αἰῶνος εὑρισκόμεθα εἰ τὴν ἐποχὴν 1882.

Τότε ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ εἶχε ξεμπερδεύσει τοὺς κυριωτέρους του ἐχθροὺς, τοὺς μεγάλους δηλ. ἐκείνους ἄνδρας τοὺς πονοῦντας τὴν πατρίδα, καὶ ἤρχισε νὰ ἀποκαθιστᾷ τὸ βασίλειον τοῦ τρόμου.

Ἡ μυστικὴ ἀστυνομία οὕτος εἰπεῖν ἱδρύθη καὶ ὡς ἀρχηγὸν ταύτης εἶχεν ἀναθέσει τὸν ἔμπιστόν του Λουτφῆ ἀγᾶν, ἀλλ' οὗτος κατὰ τὸ πρόσχημα μόνον ἦτο ἀρχηγός, διότι αὐτὸς ὁ Χαμὶτ ἦτο ὁ πραγματικὸς ἀρχηγός.

Τὸ καταχθόνιον τῆς καταστροφῆς ἔργον ἤρχισε, καὶ αἱ καταδίκαι ὅλων τῶν φιλελευθέρων ἦσαν ἐν ἡμερησίᾳ διατάξει.

Ἄλλως τε τὸ ἄτιμον ἔργον τῆς καταστροφῆς ἐξησκεῖτο μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἀσπλαγχνίαν καὶ ἀνιλεότητα, ἀφοῦ ὅλοι οἱ συλλεγόμενοι ὡς λαγωνικὰ δηλαδὴ τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας ἦσαν ἄνθρωποι τῆς ἐσχάτης ὑποστάθμης, ἄνθρωποι διὰ τῆς ἀτίμου των διαγωγῆς ἀποτυχόντες εἰς ὅλα τὰ τίμια ἐπαγγέλματα. Παράδειγμα ὁ πρῶτος ἀρχιχαφιὲς ὁ Λουτφῆ ἀγᾶς, ὁ πατέρας τοῦ πρώην μαμπεϊντζῆ Φαὶκ βέη.

Βοηθοὺς δὲ εἰς τὸ ἔντιμον ἔργον δὲν ἤργισε νὰ εὕρῃ Διότι εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας τοῦ κόσμου ὑπάρχει καὶ ἡ ποταπὴ βαθμίς, ἡ τυχοδιωκτική, καὶ ἡ τοιαύτη λοιπὸν τῆς Κων)πόλεως προσέτρεχεν ἀθρόα καὶ κατεγράφετο

Ἔπρεπεν ὅμως οὗτοι νὰ δράσουν πρῶτα, νὰ ἐνεργήσουν· νὰ ἀνακαλύψουν καμμίαν συνωμοσίαν δῆθεν, νὰ φανῇ τὸ αἱμοχαρὲς καὶ τὸ ἀδυσωπητόν των, καὶ ἀκολούθως νὰ καταγραφῶσι καὶ νὰ ἀναδειχθῶσιν ἔσω καὶ ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν ἀθώων θυμάτων των!

Καὶ οὕτω ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῆς κατασκοπείας διεσπάρησαν ὅλα τὰ ἄτιμα αὐτὰ λαγωνικὰ εἰς ὅλας τὰς συνοικίας τῆς πρωτευούσης, ὅπου ἐκεῖ ὠργίαζον εἰς βάρος τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Χαμὶτ

Καὶ ἐν ὅσῳ παρήρχοντο τὰ χρόνια, τοσοῦτον ἐμεγιθύνετο, ὥστε

εἰμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν ὅτι πρὶν τοῦ 1908 ὅλαι αἱ γωνίαι, ὅλαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι κατεσκοπεύοντο!!

Ἀλλὰ ἐφύγαμεν βλέπω ἀπὸ το παοὸν θέμα μας, ἀφοῦ θὰ τὸ ἐκθέσωμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον.

Εἴπαμεν ὅτι τὰ χειρότερα στοιχεῖα μετὰ χαρᾶς ἐγίνοντο δεκτὰ εἰς τὰ στελέχη τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας.

Καὶ ὅσοι εἶχον ἄγρια ἔνστικτα ἐπωφθαλμίων τὴν θέσιν ταύτην, καὶ προσεπάθουν νὰ ἀνακαλύψωσι σπουδαῖόν τι ὑπὲρ τῆς ζωῆς τοῦ μανιακοῦ καθισταμένου διὰ τὸ σαρίον του Χαμίτ, διὰ νὰ γίνουν κατόπιν περίβλεπτοι.

Μεταξὺ τῶν σωματοφυλάκων κατὰ τὴν ἐποχὴν, ποὺ ἐρχόμεθα νὰ ἐξιστορήσωμεν τὸ κατωτέρω γεγονός — ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπὸ τὰς ἀναγνωστρίας διὰ τὰς ἐλευθέρας κάπως κρίσεις μας, ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐξιστορήσωμεν ὅ α τὰ μυστήρια τοῦ Χαμίτ! —κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μεταξὺ τῶν σωματοφυλάκων εὑρίσκετο καὶ ἕνας Τσερκέζος ὀνομαζόμενος Ἀχμέτ Τζελαλεδίν.

Οὗτος ἀντιληφθεὶς τὸν τρόμον ποῦ εἶχεν ὁ Σουλτάνος διὰ τὴν ζωήν του, πόσον προήγαγεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀνεκάλυπτόν τινα ἔστω καὶ φαντασιώδη συνωμοσίαν, ἀπεφάσισε καὶ αὐτός, —φύσει εὐφυὴς καὶ καλοκαμωμένος, μὲ ἠθικὸν ὅμως ἔνστικτα — νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο τὸ περίβλεπτον καὶ νὰ ἀναδειχθῇ

Δὲν ἤννοει ὅμως νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ τὴν θέσιν τοῦ σωματοφύλακος, διὰ νὰ στρατολογηθῇ εἰς τὸν ὑπὸ τὸν Λουτφῆ Ἀγᾶν συρφετόν.

Ἐνόμιζεν ὅτι ἐκεῖθεν ἀποκολώτερον θὰ ἀνεδεικνύετο. Ἀνάγκη

πᾶσα νὰ διορισθῇ τοιοῦτος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ, καὶ νὰ διατηρῇ πάντοτε τὴν θέσιν τοῦ σωματοφύλακος.

Διότι ὡς τοιοῦτος θὰ ἤρχετο εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν αὐθέντην του καὶ δὲν θὰ ἄφινε νὰ προέρχωνται αἱ ἐκθέσεις του — τὰ τζουρνάλια —διὰ μέσου ἄλλου, καὶ αἱ ὁποῖαι πιθανῶς ἴσως νὰ παρεμορφώνοντο.

Ἀπεφάσισε νὰ καταταχθῇ ἐκεῖ μὲ τὸ διπλοῦν ἀξίωμα τοῦ σωματοφύλακος καὶ τοῦ Χαφιέ. Ἐπερίμενε δὲ τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ Χαμὶτ, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ὑπεδείκνυε καὶ τὰ ἐνδεικτικὰ τῆς ἱκανότητός του.

Ἡ εὐκαιρία αὕτη δὲν ἤργησε νὰ παρουσιασθῇ.

Μίαν ἡμέραν εὑρισκόμενος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου του Χ . . . βέη ἐκ Βηρυττοῦ ἐν Σταμποὶλ καὶ ἐνῷ ἡτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ ἤκουσεν ἐκ τοῦ διπλανοῦ γυναικωνίτου γέλωτας καὶ ὁμιλίας.

Κατ' εὐτυχίαν δι' αὐτὸν ὁ γυναικωνίτης ἐχωρίζετο ἀπὸ ἁπλούστατον διάφραγμα.

Αἱ συνομιλίαι ἠκούοντο κατὰ διαλείμματα εὐκρινῶς κάπως.

— Ναί, φίλη μου . . . θὰ συνέλθωμεν . . . στοῦ Σουλτὰν Ἀχμέτ μαχαλεσὶ . . ὅλη ἡ παρέα . . θὰ προσηλυτίσωμεν καὶ ἄλλας . . εἶσε καὶ ἀλλόθρησκες . .

Καὶ ἐξηκολουθοῦν τα γέλοια, καὶ οἱ μυστικοί των διάλογοι.

Πεπροικισμένος μὲ ὀξὺ αὐτί, κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ τὰς ἀνωτέρω διακεκομμένας φράσεις, τὰς ὁποίας διὰ τῆς εὐφυΐας του κατόπιν συνηρμολόγησε.

Ἆρα πρόκειται περὶ συνωμοσίας, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶνε, ἴδοὺ εὐκαιρία νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του.

Θὰ καταστρέψῃ ἀναμφιβόλως τὸν φίλον του, ἀλλὰ τί τὸν ἔμελλε αὐτὸν δι' ἐκεῖνον. Μήπως ἐγνώριζεν ὁ συρφετὸς ἐκεῖνος τί θὰ εἰπῇ φιλία.

Ἐπιστρέψας λοιπὸν εἰς Γιλδίζ ἐζήτει τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ διαβιβάσῃ τὰς εἰδήσεις ταύτας εἰς τὸν Χαμὶτ· νὰ παρουσιασθῇ μόνος του; ἐφοβεῖτο μὴ φάγῃ κατάστηθα, ἢ ἐκ τῶν νώτων καμμίαν βολὴν ἀπὸ τὰ κομψὰ ἐκεῖνα ρεβόλβερ, ποὺ σὲ κάθε τζέπι εἶχε κρυμμένα ὁ τύραννος.

Ἐγνώριζε τὸν τρόμον τοῦ Χαμὶτ διὰ κάθε κίνημα, καλήτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον ἤξευρε τὴν σκοπευτικήν του δεινότητα.

Ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεὸς τοῦ παρουσιάζεται τότε τὸ τζουρνάλι. Συνέταξε λοιπὸν τοιοῦτον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέφερε περὶ τῆς πρὸς τὸν Χαμὶτ πίστεώς του, καὶ ἀκόμη δὲν διστάζει νὰ προδώσῃ τὸν φίλον του, διότι ἐκεῖ εἰς τὸ σπῆτί του ἀντελήφθη ὅτι συνωμοτοῦν κατὰ τοῦ ἄρχοντός του κτλ. τὸ εἶχε δὲ συντάξει τοιούτως, ὥστε νὰ προξενήσῃ τὸ ρῖγος εἰς τὸν Χαμὶτ, καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸ ἄτομόν του ἐμπιστοσύνην.

Ὅπερ κ' ἐγένε το αὐθωρεὶ μετὰ τὴν λῆψιν τοῦ τζουρναλίου.

— Ποῖον ὀνομάζουν Ἀχμὲτ Δζελαλεδίν; ἐρωτᾷ ὁ διαγγελεύς, τὸν ζητεῖ ὁ Μεγαλειότατος!

— Ἐγώ, καὶ ἰδού με εἰς τὰς διαταγάς Του.

Ἄλλως τε τὸ ἀνέμενε τοῦτο ὁ Ἀχμέτ.

Ἀφοῦ ἐστάθη πρὸ τοῦ διαδρόμου τοῦ παρεμβαλλομένου εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ Χαμὶτ, καὶ τὸν ἀφώπλισαν, κατὰ τὴν συνήθειαν τὸν εἰσήγαγον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Χαμὶτ.

Οὗτος ὄρθιος καὶ τρέμων ἀπὸ τὸν φόβον, ἀλλὰ ἀπειλητικὸς τὴν θέαν:

— Ἀχμέτ, εἶδα εἰς τὸ τζουρνάλι σου τρομερά πράγματα· βασίζομαι εἰς σένα, ἴσαι ἄξιο παληκάρι. Σὲ προβιβάζω εἰς λοχαγὸν καὶ σοῦ ἀναθέτω τὴν ἐξιχνίασιν τῶν παλαιανθρώπων ἐκείνων, ποὺ σὰν ἀλώπεκες ἐνεργοῦν, ἀφοῦ προσηλυτίζουν τώρα οἱ ἄτιμοι μου ἐχθροὶ καὶ γυναῖκας. Ἀλλοίμονον εἰς αὐτούς. Σχοινὶ καὶ παλοῦκι θὰ τοὺς φάγῃ. Ἀλλὰ νὰ ξέρῃς καὶ σύ, ἂν θέλῃς νὰ ἐκμεταλλευθῇς τὴν ἐμπιστοσύνην μου, τότε . . . .

Καὶ μὲ τὸν δάκτυλον τοῦ ἔδειξε τὸν κάτωθι γλυκὰ μυναρίζοντα Βόσπορον μὲ τὴν ἀμίμητον του θέαν. Τὸν προειδοποίει ὅτι θὰ ἐγίνετο τροφὴ τῶν ψαριῶν του! . .

Τὰ ἔλεγε δὲ ὅλα μαζὺ ὁ Χαμὶτ, διότι ὁ τρόμος δὲν τὸν ἄφινε νὰ σταματήσῃ.

— Ἔλα τώρα πήγαινε, καὶ εἰς τὰς διαταγάς σου θὰ τεθοῦν τὰ καλήτερα λαγωνικὰ τοῦ Λουτφῆ Ἀγᾶ. Ἤκουσες Λουτφῆ Ἀγᾶ;

Εἶχε καὶ τοῦτον προσκαλέσει ἐκεῖ, διὰ νὰ τοῦ δείξει ὅτι κοιμᾶται καὶ νὰ διαθρύψῃ τὴν φιλοτιμίαν του περισσότερον.

Μεθ' ὃ προσεκύνησεν ὁ Ἀχμὲτ γεμᾶτος χαράν.

Μόλις ἐξῆλθε καὶ ἀντὶ τῆς στολῆς τοῦ στρατιώτου, ἐφόρεσεν ἀμέσως τὴν στολὴν τοῦ λοχαγοῦ μὲ ἕνα παράσημον Μετζηδιέ.

Ὁ Λουτφῆ ἀγᾶς ἰδὼν τὸν Ἀχμὲτ ἀμέσως προῃσθάσθη ἀντίπαλον· ἂν δὲν ἐλάμβανε δὲ διαταγὴν ἀπὸ τὸν Χαμὶτ ἀναμφιβόλως ὄχι μόνον δὲν θὰ τὸν ἐβοήθει, ἀλλ' ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν πνίξῃ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια!

Τόσον ἀνίκαθεν ἐζηλοτυποῦντο οἱ ἄθλιοι ἐκεῖνοι θεράποντες τοῦ

Χαμίτ, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ τῆς εὐνοίας τοῦ ἀξίου των αὐθέντου.

Ἤρχισε ἀμέσως ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἀχμὲτ οὗτος μόλις ἐξῆλθεν τοῦ Ἀνακτόρου.

Διαταγὴ πάραυτα δοθεῖσα, ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου ἔφερεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν δυστυχῆ Χ . . . βέην ἐντὸς κλειστῆς ἁμάξης.

Τρέμων ἀνέμενε τί τόν ἤθελον εἰς τὸ παλάτι.

Ὁπότε πρὸς μεγίστην του ἔκπληξιν συνήντησε τὸν φίλον του Ἀχμὲτ Δζελαλετήν.

Ἠθέλησε νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ νὰ ἐξομολογηθῇ τὸν πόνον καὶ τὸν τρόμον του.

Ἄ εἶνε ἀπερίγραπτος ὁ τρόμος ἡ φρίκη, τὴν ὁποίαν ὑφίσταντο τὰ ἀτυχῆ ἐκεῖνα θύματα ὁσάκις ἐκαλοῦντο εἰς τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο παλάτι ! !

Μόλις εἶδε τὸν Ἀχμὲτ ἐνόμισεν ὁ φυκαρᾶς πῶς τοῦ ἦλθεν ἡ καρδιὰ στὸν τόπο.

Ἀλλὰ τὸ παγωμένο καὶ βλοσσυρὸ βλέμμα τοῦ Ἀχμὲτ τὸν ἔκαμε νὰ ριγήσῃ περισσότερον.

Ἔφριξε καὶ σχεδὸν ἐλιποθύμησε.

Χαίν . . γιαζίκ (κρῖμα) ποῦ σὲ εἶχα καὶ φίλον. Σὺ συνωμοτεῖς, ἄθλιε, κατὰ τοῦ αὐθέντου μου

— Ἐγώ, λέγει τρέμων ὁ δύστυχος, ἐγὼ συνωμότης κατὰ τοῦ ἄρχοντος ; καὶ νὰ τὸ λέγῃς σὺ ὁ φίλος μου ;

— Ναί, παληάνθρωπε, καὶ ἀπόδειξις ὁ τρόμος σου Ἔλα λοιπόν, εἰπὲ ὅ,τι γνωρίζεις διὰ νὰ σώσῃς τὸ κεφάλι σου.

— Μὰ δὲν καταλαμβάνω τίποτε ἀπ' αὐτὰ ποῦ μοῦ λέγεις

— Ἔλα, εἶπε κολακεύων τότε αὐτὸν ὁ Ἀχμέτ, ὁ ὁποῖος κατώρ-

θωσε νὰ μιμηθῇ τὸν Χαμὶτ κατὰ τοῦτο, νὰ μεταβάλῃ δηλαδὴ σύμφωνα μὲ τὰς περιστάσεις τὸ ὕφος του. Ἔλα, μαρτύρησε, ἡ φιλία μου ποῦ εἶχα πρὸς σὲ θὰ σὲ σώσῃ ἂν ἀποφασίσῃς νὰ μαρτυρήσῃς.

— Μά, γιὰ τὸ Θεό, δὲν γνωρίζω τίποτε, δὲν νοιώθω τί μοῦ λές.

— Ἔτσι εἶναι πάντοτε αὐτοὶ οἱ συνωμόται, εἶνε πεισμονες, δὲν θέλουν νὰ μαρτυρήσουν τίποτε μὲ τὸ καλό. Βρὲ κατεργάρη, μαρτύρησε, διότι ἐγὼ μὲ τὰ αὐτιά μου ἤκουσα νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὸ σπῆτί σου.

— Δὲν σὲ νοιώθω ! . . .

— Δὲν μὲ νοιώθεις ; αἴ, τώρα σὲ κάνω ἐγὼ νὰ μιλήσῃς γιὰ τὴν λυκοφωλειά, ποῦ κρύβεις εἰς τὸ σπῆτί σου . . .

Καὶ ἔνευσε νὰ πλησιάσουν τότε τρεῖς ἐκ τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι παρίσταντο εἰς τὸ κιόσκι τοῦ Γιλδίζ.

Ἦσαν ἀπαίσιοι τὴν θέαν.

— Ξεγυμνώσατέ τον, εἶπεν αὐστηρῶς τότε ὁ Ἀχμὲτ.

Καὶ ἤρχισεν ἡ ξεγύμνωτις.

— Πρῶτα μέχρι τῆς ὀσφύος ; Νουρῆ φέρε τώρα τὰ βρασμένα τ' αὐγὰ, καὶ εἰς ἐνέργειαν.

Τὸ θῦμα παρέμεινεν ἄφωνον καὶ τὰ γόνατά του εἶχον λυθῇ ἀπὸ τὸν φόβον. Δὲν ἀντελαμβάνετο διὰ τί τὸν ἐξεγύμνωσαν καὶ εἰς τί θὰ ἐχρησίμευον τὰ ζέοντα αὐγά. Ἀλλὰ ὅσον νὰ καλοσυλλογισθῇ, οἱ δήμιοι ἐκεῖνοι τοῦ τὰ εἶχον τοποθετήσῃ ἀνάμεσα τῆς μασχάλης.

— Ἀχ . . . Φρικώδης φωνὴ τρόμου καὶ πόνου ὑπερτάτου διέσχισε τὸν πλουσιοεπιπλωμένον ἀλλὰ πένθιμον ἐκεῖνον θάλαμον

— Ἀχ ! . . . πονωωῶ . . . . καὶ ἔγειρε τὸ κεφάλι.

— Μαρτύρησε τώρα, τὶ συνωμοσία εἶνε αὕτη ποὺ διενεργεῖται εἰς τὸ σπῆτί σου. Τί σχέδια ἔχουν αἱ δαιμονισμέναι ἐκεῖναι γυναῖκες·

λέγε, γρήγωρα, νὰ σὲ ἀπολυτρώσω.

Τὸ θῦμα παρέμηνεν ἄφωνον, ὁ πόνος τὸ κατέβαλε.

Μὲ ὑπερτάτην προσπάθειαν ἀντιστάσεως κατώρθωσε νὰ ἀρθρώσῃ.

— Μὰ δὲν νοιώθω, Ἀχμέτ . . . . τί σχέσις . . . ἡ συνωμοσία . . . . μὲ τὰς γυναῖκας . . .

— Σφίξατέ τον, εἶπεν ἀπαθῶς καὶ οὐδόλως συγκινούμενος ἀπὸ τὸν πόνον τοῦ ἀτυχοῦς θύματος. Σὲ ἀπαλλάσσω ἂν μαρτυρήσῃς· Ναὶ, τὰ χαρέμια τί θέλουν καὶ θὰ συνέλθουν προσεχῶς εἰς τὸ σπῆτι . . . ἐν Σουλτὰν Ἀχμέτ μεχαλεσί . . . ,

Ὁ πόνος ὅμως εἶχε τόσον καταβάλει τὸ θῦμα ὥστε ἡ λιποθυμία ἐπῆλθε πλήρης.

Τότε διέταξεν ὁ Ἀχμὲτ νὰ τὸν ἀφίσουν νὰ ἀνακλάβῃ, διὰ νὰ ἐπανέλθουν κατόπιν ἀγριώτεροι εἰς τὰ βασανιστήρια.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἀπεστάλησαν νὰ παρακολουθοῦν τὰς ἐπισκεπτομένας τὸ σπῆτι τοῦ Χ . . . βέη γυναῖκας, καὶ νὰ κατασκοπεύουν τὰς ἐλαχίστας των κινήσεις

Μετὰ παρέλευσιν τριῶν σχεδὸν ὡρῶν ὁπότε τὸ θῦμα ἀνέλαβε σχεδὸν ὀλίγον ἐκ τοῦ πρώτου ἐκείνου βασανιστηρίου, καὶ ὁπόταν ἦλθον ἐκεῖθεν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ θύματος αἱ πρῶται πληροφορίαι.

Ὅτι δηλαδὴ αἱ γυναῖκες ἐταράχθησαν ἐκ τῆς συλλήψεως τοῦ Χ . . . βέη μεγάλως, καὶ ὅτι ὅμως ἐκτὸς ὑπόπτων τινῶν ἀλλ' ἐλαχίστων κινήσεων τίποτε τὸ ἐπιβαρυντικὸν δὲν ἐμαρτυρεῖτο.

Ἐφρύαξε τότε ἐπὶ ταῖς εἰδήσεσι ταύταις ὁ Ἀχμέτ. Καὶ ἔβλεπε τὸ ὄνειρόν του ὄχι μόνον νὰ διαλύεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ζωή του νὰ εἶνε ἀκροσφαλὴς ἀπὸ τὸν Χαμίτ, ποὺ καὶ τὴν σκιάν του ἀκόμη ἐφοβεῖτο.

Πρέπει παντὶ σθένει κάτι νὰ ἀνακαλύψῃ, ἄλλως ἐχάθη.

— Φέρτε πάλιν ἐδῶ αὐτὸν τὸν βρωμερὸν Χ . . . Πρέπει νὰ μαρτυρήσῃ ! Πρέπει νὰ προλάβωμεν καὶ νὰ προφυλάξωμεν τὴν ζωὴν τοῦ αὐθέντου μας, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖται μεγάλως καὶ καταχθονίως.

Κλονιζόμενον ἔφερον τότε τὸν δυστυχισμένον ἐκεῖνον μὲ τὸ πρόσωπον μεταβεβλημένον.

— Βρὲ κουζούμ, Χ . . . διατὶ δὲν θέλεις νὰ μαρτυρήσῃς, διατὶ δὲν ἐννοεῖς νὰ συντελέσῃς καὶ σὺ νὰ σώσωμεν τὸν Σουλτάνον ἀπὸ τὸν κίνδυνον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπειλεῖται ; Καὶ ὁ κίνδυνος αὐτὸς ὑραίνεται στὸ σπῆτί σου ! Συμμετέχουν καὶ αἱ γυναῖκες ; αἴ ; ἔλα, μίλησε, τοῦ ἔλεγε θωπευτικὰ ὁ Ἀχμέτ

— Κρίμα Ἀχμέτ, εἶπε μὲ φωνὴν τρεμουλιασμένην καὶ ἀλλοιωμένην, εἶχα ἄλλην δι' ἐσένα ἰδέαν. Ἐγὼ βρὲ, συνωμοτῶ κατὰ τοῦ Πατισάχ ; Ἐγὼ ποὺ δίδω καὶ τὴν ψυχήν μου δι' αὐτόν !

Καὶ ἐστέκετο, τοσοῦτον ἦτο κουρασμένος ἀπὸ τὰ συγκινήσεις καὶ ἀπὸ τοὺς φρικαλέους πόνους τοῦ βασανιστηρίου. Καὶ ἔφριττε περὶ τῶν νέων βασανιστηρίων, εἰς ἃ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ὑπεβάλλετο πάλιν.

— Ἀνεσκάλευκε τὸ μιαλό μου, ἐπανέλαβε βραδέως, νὰ εὕρω τί σοῦ ἔπταισα.

— Ὄχι, ἐμένα, διέκοψεν ὁ Ἀχμέτ ἐδῶ, εἰς τὴν Τουρκίαν ὅλην ἕνας εἶνε ποὺ ἐνδιαφερόμεθα, καὶ ἕνας μᾶς εἶνε ὁ πολυτιμότερος, ὁ Σουλτὰν Χαμίτ, καὶ δι' αὐτό, γιὰ τὸ καλό σου, σὲ συμβουλεύω νὰ μαρτυρήσῃς ὅτι γνωρίζεις.

— Μὰ τὶ νὰ γνωρίζω, ἀδελφέ, ἀφοῦ δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Ὥστε ἐπιμένεις εἰς τὴν ἄρνησιν, διέκοψεν πάλιν ἀλλὰ ἀγριώτερον τὴν φορὰν ταύτην ὁ Ἀχμέτ.

— Μὰ τί ἄρνησις, ἀφοῦ δὲν γνωρίζω τίποτε, ἐπανέλαβε τὸ ἀθῶον θῦμα.

— Τώρα σὲ κάνω ἐγὼ καὶ τὰ λὲς ὅλα χωρὶς νὰ θέλῃς.

Ἐφώναξε τότε νὰ ἔλθῃ ὁ συμπατριώτης του Τσερκέζος Μεχμέτ, καὶ τοῦ λέγει·

— Ἐνθυμεῖσαι, Μεμέτ, τί βάσανον μεταχειρίζονται οἱ λῃσταὶ τῆς πατρίδος μας Γεωργίας, ὅταν θέλουν νὰ ἀποσπάσουν χρήματα ἀπὸ τοὺς φιλαργύρους ἐκείνους ;

Καὶ ἐπὶ τῇ καταφατικῇ του ἀπαντήσει·

— Αἴ ! τώρα σὲ θέλω, νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ γράμμα! . . .

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπεσύρθη ὀλίγον, ἵνα ἐκτελεσθῇ ἡ ἀτανθρωποτάτη τῶν βατάνων.

Πάραυτα ἁρπάζουν τὸν δυστυχισμένον οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι, καὶ τὸν ἐξαπλώνουν ἐπὶ κλίνης ὅπου ἐκτὸς τῶν σανίδων τίποτε ἄλλο δὲν ὑπῆρχε.

Καὶ ἐν ἐκαρεὶ ἐξετέλεσαν τὰ προκαταρκτικὰ τῆς ἀφενδύσεως, δηλαδὴ τοῦ κάτω μέρους τοῦ σώματος.

Παγὶς δὲ σιδηρᾶ ὑπεισῆλθε, φρίκη! καὶ περιέβαλλεν ὅ,τι ὁ Θεὸς προώρισε διὰ τὴν διαιώνισιν τοῦ εἴδους !

Ἐν τῇ συστροφῇ δὲ καὶ διαστολῇ τοῦ ἀτίμου ὀργάνου, τοσαύτη παρήχθη ἀντήχησις, τόσον βουγγητό, ποὺ καὶ τὰ τζάμια τῶν παραθύρων ἔτριξαν ἀπὸ τὸν κρότον.

Ὁ δύστυχος τοσαύτην ἐξέβαλλε κραυγὴν πόνου, ὥστε εἰς τὴν πρώτην συστολὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ περιέπεσεν εἰς λιποθυμίαν βαθυτέραν ἢ ἡ πρώτη. Ἦτο ἆρά γε ὁ θάνατος ἢ λιποθυμία ;

Ἐπλησίασεν ὁ Ἀχμὲτ διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, ἀλλὰ τὸν εἶδε μὲ τὰ μάτια γουρλωμένα καὶ ἀφροὶ σιέλων νὰ ἐξέρχωνται ἐν εἴδει πομφολύγων ἀπὸ τὸ στόμα του. Τὸ πρόσωπον εἶχε κηροπανίσῃ καὶ πᾶσα

Ὁ περιώνυμος εὐνοούμενος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν

ΧΑΣΑΝ ΠΑΣΑΣ

ζωὴ διέκρινες ὅτι ἀπέπτη ἀπὸ τὸ πρό τινων ὡρῶν σφριγηλὸν ἐκεῖνο σῶμα!

— Κατάρα, ἐβλασφήμησεν ὁ Ἀχμέτ. Δὲν ἐμάθαμεν τίποτε. Κ' ἐγὼ πῶς θὰ σωθῶ;

Καὶ εἰς χιλίας περιέπεσε τότε σκέψεις· πρέπει μὲ κάθε τρόπον κάτι νὰ ἀνακαλύψῃ.

Κ' ἐνῷ περιεδυνοῦντο εἰς τὸ μυαλό του αἱ σκέψεις αὗται, οἱ δήμιοι εἶχον ἀπελευθερώσει τὸ θῦμα ἀπὸ τὴν τρομερὰν ἐκείνην βάσανον καὶ ἐδοκίμαζον νὰ τὸ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ζωήν.

*
* *

Τώρα ἀκριβῶς, σταματῶντες εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἐρχόμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, τὰς διακεκομμένας φράσεις ἐκείνας τῶν γυναικῶν τὰς ὁποίας ἤκουσε διὰ τοῦ μεσοτοίχου ὁ Ἀχμέτ, καὶ τοῦ ἐγαργάλισε τόσον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀνακαλύψῃ τίποτε, διὰ νὰ ἀνέλθῃ τὰ ἀφειδῶς παραχωρούμενα ὑπὸ τοῦ Χαμιτ ἀξιώματα, ὅσακις ἐπρόκειτο περὶ φανταστικῶν σωτήρων τῆς ζωῆς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'.

Προεισαγωγὴ διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ Σαπφισμοῦ. — Καταφυγὴ εἰς τὰ μάγεια καὶ φίλτρα. — Ἀρχὴ χασισοποσίας.

Ἰδοὺ πῶς ἀποφαίνεται ὁ διάσημος Γεωγράφος Ἐλισαῖος Ρεκλοὺς περὶ τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ· εἶνε πιστὴ περιγραφή.

«Ὁ Τοῦρκος, ἐκεῖνος δηλ. τὸν ὁποῖον δὲν διέφθειρεν ἡ χρῆσις τῆς ἐξουσίας, τὸν ὁποῖον δὲν ἐξεφαύλισεν ἡ πίεσις καὶ ὁ καταπρεγμὸς, εἶνε ἀπὸ τοὺς καλητέρους ἄνδρας τοῦ κόσμου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύνολον τῶν ἠθικῶν χαρισμάτων καὶ ἀρετῶν: Ποτὲ δὲν ψεύδεται: τίμιος, δίκαιος, φιλαλήθης, εἶνε πολὺ ἀλληλέγγυος μὲ τοὺς οἰκείους του, φιλόξενος εἰς τὸ ἔπακρον, αἰδήμων χωρὶς εὐτέλειαν, ἐχέμυθος, ἀνεξίκακος φιλεύσπλαχνος, εὐμενὴς, ἀγαθὸς καὶ διὰ τὰ ζῶα ἀκόμη.»

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γυναῖκας, αὗται ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουν ὡραίας πατριαρχικὰς ἀρχὰς, καὶ ὅσοι ἰδίως εἶνε ἀμαθεῖς συζῶσιν ἁρμονικώτατα μετὰ τῶν συζύγων, καὶ τῶν συναδέλφων των ἀκόμη, καθ' ἣν περίπτωσιν ἔχει τοιούτας ὁ σύζυγός των. Καίτοι τὸ διαζύγιον εἶνε εὔκολον παρ' αὐτοῖς, οὐχ ἧττον

σπανιώτατα τοιαῦτα συμβαίνουν. Ὀλιγώτερα πάντοτε ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ καθημερινῶς ἐκδικάζουν τὰ ἐν Παρισίοις, παραδείγματος χάριν, δικαστήρια.

Ὡς μήτηρ εἶνε τελεία, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει πληρέστατον δίκαιον νὰ φέρεται μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μητέρα του.

Δίπλα εἰς ταύτην ἀναπτύσσεται μία νέα γεννεά μὲ ἀρχὰς κρατίστας καὶ μὲ γνώσεις ποὺ πολλάκις ὠχριᾷ πεπαιδευμένη Εὐρωπαία

Ἡ κάπως περιωρισμένη ἐκείνη ζωή της, τῆς δίδει περισσότερον νὰ μελετήσῃ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔχομεν σήμερον πολλὰς παιδευμένας, ἰδίως φιλολόγους καὶ ποιητρίας.

Δίπλα ὅμως εἰς ταύτας παραφυάς της εὑρίσκεται — Καὶ εἰς τὴν παραφυάδα ταύτην ἠθέλησεν ὁ Χαμὶτ νὰ ρίψῃ τοὺς γαμψώνυχάς του, ἵνα κατορθώνῃ πάντοτε νὰ βασιλεύῃ ἀκωλύτως· Τὸ μέγα εὐτύχημα εἶνε ὅτι σήμερον μὲ τὰ φῶτα καὶ μὲ τὴν δοθεῖσαν ἐλευθερίαν, καὶ δὲν ὑπάρχει τὸ φάσμα τοῦ Χαμὶτ ἐπὶ πλέον, τείνει νὰ ἐκλείψῃ εἰμὴ ἐξέλειπεν ἐντελῶς.

Εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παραφυάδος ταύτης τῶν γυναικῶν αἱ παρθένοι ἀκόμη γνωρίζουν ὅτι αἱ μᾶλλον ἱερόδουλοι.

Δι' αὐτὰς ἡ αἰδὼς τῶν λέξεων καὶ τῶν πράξεων δὲν ὑπάρχει.

Τοῦτο μόνον ἐδίδαξαν εἰς αὐτὰς, ὅτι κανένα ἀνδρίκιο πρόσωπο δὲν πρέπει νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπο ἐκτὸς ἂν δὲν εἶνε ὁ ἄνδρας ἢ ὁ αὐθέντής της.

Ἀπὸ παιδὶ, ἡ μητέρα θὰ τὴν πάρῃ μαζή της εἰς τὸν περιώνυμον Καραγκιόζην καὶ Χατζηάϊβάζη τοῦ Ντεριχλὲρ ἀρασῆ ἢ ἄλλου εἰς τὸν μαχαλά.

Καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃ νὰ γνωρίζει τοὺς ἄνδρας μὲ τὰς πολυτελεῖς των δαπάνας καὶ τὰς κτηνωειδεῖς των προθέσεις.

Καὶ τοιουτοτρόπως χάρις εἰς τὴν μητέρα ἐκείνην ποὺ πρὸ καιροῦ ἀπέπτη πᾶσα αἰδημωσύνη, ἡ κόρη ἐκείνη ἠθικῶς κατεσράφη. καὶ ἂν κατ' οὐσίαν τιμία καὶ ἐνάρετος οὐχ ἧττον, δυνάμεθα νὰ τὴν ἀποκαλέσωμεν ὅτι εἶνε φυγόδικος τῆς ἑταίρας.

Νεᾶνις ἀκόμη θὰ ζήσῃ περισσότερον μὲ τὸν θερμὸν της ἐγκέφαλον καὶ φαντασίαν ἢ διὰ τῆς διεγέρσεως τῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα τόσον προκαλοῦν τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὀνείρων τοῦ ἀγνώστου.

Γυνή, εἶνε περισσότερον διὰ τοῦ ἐγκεφάλου ἢ τῆς καρδίας μὲ τὴν ὁποίαν ἐντοσούτῳ θὰ ζήσῃ περισσότερον.

Ἡ γυνὴ αὕτη εἰμπορεῖ νὰ παραδώσῃ ὅλα της τὰ θέλγητρα ἢ νὰ τὰ πωλήσῃ μὲ ὁποιανδήποτε τιμήν.

Εἶνε ἄγνωστις ἡ πορνεία ὅπως τὴν φαντάζωνται εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἡ γυνὴ αὕτη, ἕνα μόνον ἔχει σκοπόν· νὰ ἐκπληρώσῃ δηλαδὴ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον τὴν ἔταξεν ἡ θεία πρόνοια.

Τὸ πᾶν εἶνε εἰς αὐτὴν νὰ γίνῃ μητέρα Διότι ἂν δὲν γίνῃ τοιαύτη, τότε οὔτε πολιτικῶς οὔτε θρησκευτικῶς ὑφίσταται.

Ἀλλά, καλοί μου ἀναγνῶσται, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐδυσφορήσατε διὰ τὴν παρέκβασιν ταύτην.

Σᾶς λέγομεν ὅτι ἑκάστη παρέκβασις ἔχει καὶ τὸν σκοπόν της, ἐννοοῦμεν δῆλα δὴ νὰ ἀναλύσωμεν πρῶτα πᾶσαν τυχὸν ἀμφιβολίαν διὰ νὰ εἰσδύσητε εὐκολώτερα εἰς τὰ γεγονότα, χωρὶς νὰ ἔχετε τὴν ἀνάγκην νὰ προστρέξητε ἀλλαχοῦ.

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο θέμα ποὺ πολὺ ὀλίγοι τὸ γνωρίζουν, καὶ τὸ ὁποῖον ἠνάγκασε τὸν καλόν μας Ἀχμὲτ Τζελαλεδὶν νὰ ὀνειρευθῇ μεγαλεῖα, τὰ ὁποῖα καὶ δυστυχῶς ἐπὶ τῆς κατηραμένης ἐποχῆς τοῦ Σουλτὰν Χαμίτ ἐπέτυχεν.

Ἐπὶ τὸ θέμα λοιπόν.

Ἡ παραφυὰς λοιπὸν αὕτη εἶνε ἐκείνη ποὺ ὑπέπεσεν εἰς τὸ πάθος τοῦ χασίς. Ἀφοῦ σκοπὸς τῆς γυναικὸς εἶνε ν' ἀγαπήσῃ, νὰ ἀγαπηθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἀκολούθως μήτηρ. Καθ' ἣν περίπτωσιν ὅμως ἀργότερα ἠχήσει ὁ κώδων τῆς στειρότητος, ὅταν ἴδῃ ἄλλην ἀντίπαλον μὲ «τὴν γόνιμον κοιλίαν» μὲ τοὺς «ἀδροὺς μαστούς», «λευκοὺς ὅπως τὸ γάλα τῆς ὡραιοτάτης καμήλου», καὶ «ροδίνους σὰν τὰ μυρωμένα πέταλα τῶν ρόδων τῆς Βαγδάτης» τότε μόνον, ἀφοῦ διαψευσθοῦν ὅλαι της αἱ ἐλπίδες, περιπίπτει εἰς τὸ πάθος τοῦ χασίς!!

Καὶ προκαλοῦν αἱ μέθαι του εἰς τὰς ἀνισορροπους ἐκείνας ὑπερερεθισμὸν τῶν αἰσθήσεων, ἂν καὶ δὲν εἰμποροῦν νὰ κατασιγάσουν τὸν πόθον τῆς μητρότητος, καὶ ἐπιφέρουν τὴν νοσηρὰν ποίησιν ταραχώδους καὶ ἀτάκτου σαρκός.

Στὸ μεθύσι ἐκεῖνο ἀπ' ὀπίσω ἀπὸ τὸ κεφάλι ἔρχονται αἱ ἰδέαι, τὰς ὁποίας προβάλλουν τὰ δζίνια τῆς ἡδονῆς εἰς ὅλον

τὸ σῶμα, ἰδίως ὅμως συγκεντρώνουν τὴν ἀνισόρροπον δύναμίν των ἐπὶ τοῦ ἀνικάνου εἰς μητρότητα ὀργάνου.

Καὶ τότε ζητοῦν ἔξω τὴν ἰσορροπίαν τῆς ἐσωτερικῆς εὐτυχίας, ποὺ ταῖς ἠρνήθη ἡ φύσις ἔνδον.

Καὶ τρέχουν τότε καὶ καταφεύγουν ὅπως ἡ Σιμάνθη τοῦ Δάφνιδος εἰς τὰ φίλτρα, εἰς τὰ μάγεια, εἰς τὰς περιωνύμους Γχιουζελνὰς (μάντιδας) . . .

Καὶ ὅταν ὅλα ταῦτα ἀποτύχουν καταφεύγουν εἰς τὰς κατεργάρας βοημίδας, αἱ ὁποῖαι ἐκμεταλλεύονται τὴν εὐπιστίαν των.

Καὶ ἀκολούθως καταλήγουν εἰς τὸ μεθύσι αὐτὸ τοῦ χασίς, καὶ τότε μόνον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ θὰ ἀναζητήσῃ μεταξὺ τῶν συντροφισσῶν της, νεαρῶν καὶ ὡραίων ὅπως αὐτή, καὶ ἀπ' ἐκεῖ θὰ διαλέξῃ τὴν καινούργια της φιληνάδα καὶ θὰ παραδοθῇ ἡ δύστυχη εἰς τὸ παθος τῆς Σαπφοῦς . . .

. . . . . .

Ἐκεῖ, τῆς εἶπον, μέσα εἰς τὸ βασίλειον τῆς σκέψεως τοῦτο, ποὺ τῆς ἐπέφερε τὸ χασίς, οὔτε προδοσία, οὔτε διάψευσις ζεμυτᾷ. Μέσα εἰς τὸν κόσμον τῶν ὀνείρων τούτων, ὅλοι οἱ ἄνδρες εἶνε καλοχαμωμένοι, νέοι καὶ ρωμαλαῖοι. Τὸ οὐρὶ ἔκπαλλα κάλλους καὶ ἡδονῆς. Μέσα εἰς τὸν ναὸν τοῦτον τῆς ἡδυπαθείας τοῦ ὁποίου τὴν ἡλιολουσμένην θύραν ἀνοίγει τὸ χασίς βασιλεύει ἡ ζωηροτέρα ἡδονὴ καὶ αἱ μᾶλλον οὐράνιοι συναισθήσεις. Αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι κατέρχονται, ἐκεῖ καὶ συναναμίγνυνται μὲ τὰς ψυχάς των, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ αἰθερίου σφιχταγκαλιάσμα-

τός των βυθίζουν εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς εὐτυχίας, διὰ τοῦ θορύβου τῶν φιλημάτων εἰς τὰς ἀορίστους μορφὰς, σπασμοὶ καὶ μύριαι ἀναπνοαὶ ἐκφεύγουν ἀπὸ τα χαυνομένα σωματα καὶ τὰ ὑπηγειρόμενα θορυβωδῶς ὑπὸ τοῦ παροξυσμοῦ τοῦ παραδεισίου μεθυσιοῦ στήθη

Καὶ εἰκόνες διαδέχονται εἰκόνας, καὶ εὐτυχία ἄρρητος ἐπέρχεται. Κατάστασις ποὺ ἐξηνάγκασε καὶ τὸν ἀξιωματικὸν Οὔλμον τοῦ Γαλλικοῦ ναυτικοῦ νὰ γίνῃ προδότης τῆς πατρίδος του!...

. . . . . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'.

Ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος τοῦ Ἀχμὲτ Δζελαλεδὶν — ὄχι συνωμοσία κατὰ τοῦ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ, ἀλλὰ χασισοποτεῖον γυναικῶν.

Μετὰ τὴν προεισαγωγὴν ταύτην θεωρηθεῖσαν ἀναγκαίαν διὰ τὴν κατανόησιν, πῶς ἁπλῆ τις ὑπόνοια ἔστω καὶ ἄλλου πράγματος, ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον εἰς τὰ ἀτυχῆ θύματα εἴτε χαριν τῆς σωτηρίας τοῦ Χαμὶτ, εἴτε μᾶλλον διὰ τὴν φιλοδοξίαν τῶν ὀργάνων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται χαφιέδες.

Ὁ Ἀχμὲτ Δζελαλεδὶν ἰδὼν ὅτι ἀποτυγχάνει ὁ σκοπός του, διὰ τῆς ἐπιτονῆς κατ' αὐτὸν τοῦ Χ... βέη, ἐδιπλασίασε τὴν φορὰν ταύτην τοὺς ἐπιτηροῦντας τὴν οἰκίαν.

Εἰς ταύτην μετέβη καὶ μόνος του μετεμφιεσμένος.

Οὕτω λοιπὸν τὰ ὄργανα του παρηκολούθουν ὅλα τὰ κινήματα τῶν γυναικῶν, χωρὶς ὅμως νὰ γίνωνται ὁρατά.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο, καὶ ἐδυσφόρει περισσότερον ὁ Ἀχμὲτ, καὶ ἦτο σχεδὸν ἀπηλπισμένος.

Εἶχε διορίσει γυφτοπούλες νὰ κατασκοπεύουν τὰ γυναικεῖα χα-

μάμια καὶ διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀνακτόρων αὗται εἰσῆλθον ὡς πλύντριαι μέσα.

Ξαφνικὰ τοῦ ἔρχεται τότε ἡ ἐπιτροῦσα τὸ τοῦ Γενὶ-τζαμί, καὶ τοῦ λέγει.

— Ἀφεντικὸ, χθὲς ἦλθεν ἡ χήρα Z.. πασᾶ, μαζὺ μὲ τὴν εὔμορφην ρωμηοποῦλαν X... καὶ ἄλλαις κυρίαις καὶ ἔλεγον ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν ὁμιλίαν ποὺ ἔκαμεν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ X... βέη, θὰ μεταβοῦν τὴν προσεχῆ Ἑμπτην εἰς τὸ σπῆτι τοῦ M.... ἀγᾶ δύο βήματα μακρὰν ἀπὸ τὸ Σουλτὰν Ἀχμὲτ μαχαλεσὶ, εἰς τὸ Σταμπούλ

— Ἀφερίμ, τσενγκενὲ κιζίμ! εἶπεν ἔξαλλος ἀπὸ χαρὰν ὁ Ἀχμὲτ, χωρὶς ἄλλο αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο, ποὺ τόσον καιρὸν μὲ ἔκαμε νὰ μὴ κοιμοῦμαι διὰ τὸν μεγάλον μου αὐθέντην.

— Ἔλα, κύρη μου, πάρε δέκα λίρας μπαχσίσι.

Καὶ ἔτεινεν εἰς τὴν ἀθιγγανίδα κόρη, δύο πεντόλιρα χάρτινα, ἡ ὁποία μὲ χαρὰν ἀφοῦ ἐφίλησε τὸ χέρι τὰ ἔλαβεν.

Ἀμέσως λοιπὸν ἐτέθη μόνος εἰς ἀνίχνευσιν τοῦ ὑποδειχθέντος μέρους.

Μετά τινας ἐρεύνας ἐμμέσους ἀνεκάλυψε ποία ἦτον ἡ οἰκία τοῦ M... ἀγᾶ.

Ἦτο ξύλινος ἐντελῶς ἀσιατικοῦ ρυθμοῦ, δὲν διέφερε καθόλου ἀπὸ μερικὰς πλησίον ἄλλας, καὶ μάλιστα ἡ δίπλα εἰς αὐτὴν μόνον μ' ἕνα ἁπλούστατον χώρισμα, ξύλινο καὶ τοῦτο, ἐχωρίζετο. Ἐμαθε δὲ πρὸς μεγάλην του χαρὰν ὅτι αὕτη παρέμεινεν ἄνευ ἐνοικιαστοῦ, καίτοι πολλάκις ἐπαρουσιάσθησαν πολλοὶ τοιοῦτοι.

Κατέμεινεν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰς εὐτοϊκὰς δι' αὐτὸν πληροφορίας, καὶ διὰ νὰ μὴ δώσῃ περισσοτέρας ὑπονοίας, διὰ νὰ μὴ μυρισθοῦν τίποτε αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι καὶ δὲν ἔλθουν, ἀνεχώρησεν μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ βράδυ, τὴν νύκτα μᾶλλον νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἀκατοίκητον σπῆτι, καὶ διὰ νὰ παρατηρήσῃ ἂν εἶνε κατάλληλον πρὸς κατασκοπείαν τοῦ πλαγιοῦ σπητιοῦ τοῦ M.. ἀγᾶ.

Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐξετέλεσε μετὰ πάσης μυστικότητος.

Καὶ ἐκ τῆς ἐρεύνης τούτης ἐπείσθη ὅτι μὲ τὸ πλαγινὸ καὶ μὲ τὸ παραπλαγινὸ ἀκόμη εἶχον ἀνάμεσα μυστικὰς εἰσόδους.

Μεθ' ὃ διευθέτησε τὰ κατ' αὐτὸν, καὶ πῶς τὴν ὡρισμένην Πέμπτην πόσα θὰ καταλάβουν μέρη πέντε διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

Πρὶν ἔλθωμεν εἰς τὴν ἐναγωνίως ὑπὸ τοῦ Ἀχμὲτ ἀναμενομένην Πέμπτην, ἂς περιγράψωμεν καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ M... ἀγᾶ.

Ἐκ τῆς ἐρεύνης τοῦ Ἀχμὲτ ἐγνώρισαν οἱ ἀναγνῶσται τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν τῆς οἰκίας.

Ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἂς ἀφίσωμεν τὸ ἰσόγαιον, καὶ ἂς ἀνέλθωμεν τὸ πρῶτον πάτωμα.

Ἀφοῦ ὠθήσωμεν τὴν θύραν τὴν ὁποίαν ἐπεκάλυπτε τάπης τῆς Προύσης διὰ νὰ ἀνοίγεται ἀθορύβως, εἰσερχόμεθα εἰς δωμάτιον ἀρκετὰ εὐρύ, ὅπου παχεῖς περσικοὶ τάπητες σβύνουν τὸν θόρυβον τῶν βημάτων.

Αὐτὸ εἶνε τὸ πρῶτον δωμάτιον, ὁ πρόναος, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ χασισικοῦ θυσιαστηρίου.

Τίποτε ἐκεῖ τὸ ἀξιοπαρατήρητον. Ἕνα μακρὺ διβάνι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ τοίχου, ἐπιπλωμένο μὲ τσόχαν διαυγῶς κόκκινην τῆς Ἀδριανουπόλεως. Εἰς τὸ μέσον ἕνα εἶδος καθισμάτων ὁλοτρόγυρα ποὺφ

πολὺ μεγάλο ἁλαφράγγα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἄνθη καὶ μυρωδικὰ ἄρθονα διεκρίνοντο. Ἐπὶ τῆς ἑστίας, κατὰ τὸν ἰταλικὸν ρυθμόν, ἕνα μέγα ἄγαλμα ἐξ ὀπτῆς γῆς παριστᾶνον τὴν λουομένην τοῦ Γκρεβέν. Εἰς τὰ δύο μεγάλα παράθυρα μακρύτατα παραπετάσματα ἀπὸ μεταξωτὸ γραμμοειδὲς ὕφασμα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐργοστασίου Χάρακος. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ τέσσαρα μικρὰ τραπεζάκια κεντημένα μὲ ψηφιδωτὰ ἀπὸ σεντέρι. Ὑπεράνω τῆς ἑστίας, καὶ ἀνάμεσα τῶν δύο παραθύρων, δύο μεγάλοι βενετικοὶ καθρέπται, ἀντανακλῶντες εἰς μυρίους σχηματισμοὺς τὰ πρόσωπα καὶ τα πράγματα. Εἰς τὴν ὀροφὴν ἕνας μέγας πολυέλαιος νεωτεριστικός, μὲ πολυπληθεῖς κρυσταλλένιας λυχνίας, τῶν ὁποίων οἱ βραχίονες ἀπὸ χρυσωμένον χαλκὸν συγκρατοῦν τὰ κηρία

Ἀφίσωμεν τὸ δωμάτιον τοῦτο καὶ ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὸ δεύτερον.

Ἀπειροπληθεῖς τάπητες μεταξωτοὶ καὶ παχύτατοι, τάπητες τῆς Βασσόρας καὶ τῆς Σμύρνης, μὲ χρώματα ποὺ παραλλάσουν ἀντανακλώμενα, ἦσαν ἐριμμένοι ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

Ἐδῶ τὰ πόδια δὲν στηρίζονται, ἀλλὰ βουτοῦν.

Οἱ τοῖχοι τοῦ μέρους τούτου μὲ τὰς τορνευμένας γωνίας εἶνε σκεπασμένοι ἀπὸ κορυφῆς μέχρι τοῦ δαπέδου μὲ μεταξωτὸ τῆς Προύσης ὕφασμα, χρώματος κιτρίνου ζωηροῦ.

Ἡ ὀροφή του παριστᾷ οὐρανὸν γλαυκὸν, κατεστιγμένον μὲ ἄστρα καὶ τῆς ὁποίας τὸ κέντρον τὸ περιτρυγιρισμένο μὲ γραμμὰς χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐπιτρέπει τὴν διείσδυσιν ἁπαλοῦ καὶ μειλιχίου φωτός.

Καὶ τοῦ γλυκοῦ τούτου φωτὸς τὰ κύματα καταπλυμμυροῦν τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ διαμερίσματος ἐνῷ αἱ τορνευμέναι γωνίαι παραμένουν εἰς τὸ σκιόφως.

Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ἀλλεκότου τούτου σαλονίου, εὐρέα διβάνια σκεπασμένα μὲ μεταξωτὰ ὑφάσματα ἁπαλῶν χρωμάτων. Εἰς τὰ χρώματα ὅμως ταῦτα κυριαρχοῦν τὸ κυανοῦν, τὸ τριανταφυλλὶ καὶ τὸ λευκόν.

Τὸ καθ' ἑαυτοῦ διβάνι, εἶνε καλυμμένο μὲ πολυπλυπληθεῖς τάπητας, τόσον ἁπαλοὺς καὶ μαλακοὺς σὰν ἡ λεπτοτάτη ἀμμουδιὰ τῶν ἀκτῶν, τὴν ὁποίαν ὁ ὠκεανὸς ἔρχεται συχνὰ καὶ τῆς καταβρέχει τὰ λεπτότατα μόρια.

Ἐπὶ τοῦ τοίχου, μεγάλοι καθρέπται ἐλαφρῶς προσκλίνοντες, πλαισιωμένοι πάλιν μὲ τὸ αὐτὸ ὕφασμα, ποὺ σκεπάζει τοὺς τοίχους εἶνε δὲ χωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλους οἱ καθρέπται μὲ διάμεσα χρυσωμένου χαλκοῦ, ὅπου στηρίζονται μέγας ἀριθμὸς κηροπηγίων πρασίνων, τὰ ὁποῖα πλημμυροῦν τὸ μέρος μὲ μοσχολίβανον, θυμίαμα καὶ ῥόδον.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου, ἀνάμεσα δύο παραπετασμάτων ἀπὸ μέταξαν ἁλουργῆ, καὶ σχηματιζόντων διόδον οὕτως εἰπεῖν, ἀκριβῶς εἰς τὴν βάσιν τῆς σχηματιζομένης ταύτης διόδου ὅπου χονδρὰ κομβοσχοίνια θυσάνων ἐν οἷς συμφύρονται ἡ μέταξα, ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, εὑρίσκεται ἕδρα ὑψουμένη μὲ τρεῖς βαθμίδας. Ἡ ἕδρα αὕτη αὐλακοῦται ὅλη μὲ χρυσὸν καὶ συγκρατεῖ ἕνα γυμνὸν ἄγαλμα στηρίζον τοὺς μακροὺς του βραχίονας ἐπὶ δύο κασσιτερίνων σφιγγῶν. Εἰς τὸ ἐρεισίνωτον τῆς ἕδρας ταύτης, δύο γλυμμέναι περιστεραὶ κρατοῦν μὲ τὰ ἐρωτικῶς τεντωμένα ῥάμφη των, ἕνα ἐλαφρὸν χρυσωμένον δίσκον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιδείκνυνται πολλὰ τεμάχια χασὶς ἕτοιμα πρὸς ἀπορρόφωσιν!

Ἐπὶ τῶν βραχιόνων ταύτης εὑρίσκονται φιρδὴν μίγδην ὁλόκληρος μία σειρὰ πέπλων ἀπὸ διαφανέστατο τοῦλλι.

Δεξιὰ καὶ ἀριστὰ τῆς ἐν εἴδει θρόνου ἕδρας ταύτης, μονόποδα τραπεζάκια ἀπὸ τελειότατο καὶ κομψότατο ξύλο καταστιγμένο ἀπὸ ἐλεφαντόδοντα καὶ σεντέφι, ὑποβαστάζουν δοχεῖα πλήρη συγαρέττων, καμωμένα ἀπὸ μυρωδᾶτο κεπνὸ μύρων, ἰάσμου καὶ ροδῆς

Εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐκείνου ἕνα ἀπέραντο χρυσωμένο phallus τοῦ ὁποίου ἡ κορυφὴ ἀναπέμπει εἰς τὸν ἀέρα σταγονίδια μυρωδάτου νεροῦ, καὶ ὅπου κυριαρχεῖ ἡ βιολέτα καὶ ἡ ἰάσμη.

Πανταχοῦ λουλούδια: λουλούδια ἓν εἴδει ἀνθοδεσμῶν, δέσμαι λευκῶν καὶ κιτρίνων ἰασμῶν, λουλούδια ἀποσπασμένα ἀπὸ τὸν στήμονά των καὶ τ. ν ὁπείων τὰ πέταλα ρέουν εἰς τὴν πρώτην ἐπαφὴν, ἐδῶ κ' ἐκεῖ παραφερόμενα ἀπὸ τὴν γλυκείαν αὔραν ποὺ βασιλεύει εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Καὶ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας καίονται μῦρα, καὶ περιμένουν τὰ ἀρώματα τὰ ὁποῖα θὰ χυθοῦν κατόπιν ἐκεῖ διὰ νὰ συναναμιγοῦν εἰς τὸ καύσιμο.

Κοντὰ εἰς τὸ γιγαντιαῖο φαλοὺς ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἀπομακρυσμένο διὰ νὰ μὴ πίπτουν ἐπάνω του αἱ σταγόνες τοῦ ὕδατος, εὑρίσκεται ἕνα πιάνο Ἐρὰρ καὶ μιὰ τελειοτάτη ἅρπα ἀπὸ τὸ καλήτερον ἐργοστάσιον τοῦ Μιλάνου.

Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν ἤρχισε νὰ κατασκοπεύῃ ὁ Ἀχμὲτ Δζελαλεδὶν καὶ ἡ ὁποία ἦτο τὸ θυσιαστήριον οὕτως εἰπεῖν τῶν χασισοποτῶν γυναικῶν.

. . . . . : . . . . . .

Ἡ πέμπτη ἀφίκετο

Ὁ Ἀχμὲτ ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἀκόμη ἐκάθητο εἰς τὴν πλαγινὴν οἰκίαν κρυμμένος, ἐνῷ τὰ ἄλλα του τὰ ὄργανα ἦσαν διεσπαρμένα, ἕτοιμα πάντοτε νὰ προστρέξουν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των. Ὁ τελευταῖος ἔβλεπε τώρα ὅτι ὅλα του τὰ ὄνειρα θὰ ἐξεπληροῦντο καὶ ἀπὸ τῆς κρύπτης του ἤρχισε νὰ ἐκτελῇ τὴν κατασκοπείαν, ἄλλως τε διὰ σχισμῶν, τὰς ὁποίας ἤνοιξε διὰ τοῦ μαχαιριδίου του παρετήρει καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ.

Ἐκεῖ πόσαι ὧραι παρῆλθον δὲν ἐγνώριζε, τοῦ ἐφαίνοντο δὲ ὡς μακρόταται, τόσον ἀνέμενεν ἐναγωνίως.

Αἴφνης ἀκούει βήματα καὶ δὴ βήματα ἰσχυρὰ ἐρχόμενα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ. Αὐτὰ δὲν ὡμοίαζον καθόλου μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου ἀψοφητεὶ διετάραξαν τὴν ἡσυχίαν τῆς ὁδοῦ. Ἐκεῖνα ἦσαν γυναικῶν, πτωχότατα ἐνδεδυμένων — κεκαλυμμένων τοὐλάχιστον — αἱ ὁποῖαι ἀψοφητεὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν!

Τὰ βήματα λοιπὸν ταῦτα ἐμαρτύρουν ἄνδρας.

— Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ἀνατινάχθεὶς συνωμοσία, καὶ συνωμοσία τρομερὰ κατὰ τοῦ ἄρχοντός μας!

Μόλις ἐπλησίασαν ἐκεῖνα, ἐκεῖνος ἀμέσως διέκρινε δύο πρόσωπα.

Συνωμίλουν ἑλαφρὰ, ἀλλ' ὁ ἦχος δὲν ὡμοίαζε μὲ τὰς Τουρκικὰς φράσεις· ἦσαν Γαλλικά!

— Διεθνὴς συμμορία ἀναμφιβόλως ἀναρχικῶν! τί εὐτυχία!

Οὗτοι λοιπὸν, ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν πραγματικότητα, ἦταν ὁ συνταγματάρχης Α . . . Φ . . . καὶ ὁ γάλλος φίλος του ἰατρὸς Π . . . Δ . . . Ρ . . .

Ὁ πρῶτος ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Μ . . . Ἀγᾶς.

Ο τελευταιος εὗτος λοιπὸν μετὰ προθυμίας καὶ χωρὶς καμμίαν ἀμοιβὴν τὴν παρέδωκεν εἰς τὰς ὡραίας ἐκείνας γυναῖκας—τὰς χασισοπότιδας—ἀὰ ἔρχωνται μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα εἰς τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο θυσιαστήριον.

Ἐκτύπησαν συνθηματικῶς καὶ ἀμέσως ἤνοιξεν ἡ θύρα.

Εἰσῆλθον, διέβησαν τὸ ἰσόγαιον καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ πρῶτον περιγραφὲν ἄνω δωμάτιον.

Ἐκεῖ νωχελῶς ἐπὶ τοῦ σοφᾶ, μὲ τὸν ἀγκῶνα στηριζόμενον ἐπὶ μεταξωτῶν προσκεφαλαίων νεαρὰ χαριτωμένη τσερκεζοπούλα σκλάβα ἦτο ἐξαπλωμένη. Ἦτο ἁπλούστατα ἐνδυμένη μὲ τὴν γραφικὴν ἐθνικήν της στολήν, μὲ τὰ πόδια γυμνὰ, μὲ τὸ πρόσωπο ξέσκεπο.

Καὶ μόλις εἰσῆλθον οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνδρες ἠγέρθη χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν παραμικροτέραν ἔκπληξιν καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὸ πούφ.

Μόλις ἐκάθησαν ἐκεῖ παχὺ παραπέτασμα ὑπεγείρεται καὶ ἔρχονται δύο νεαραὶ σκλάβαι, ὁμοίως ἐνδυδυμέναι μὲ τὴν ἀρχαίαν τουρκικὴν στολήν.

Ἡ μία προσφέρει τότε ἐπὶ δίσκου χρυσωμένου εἰς δύο κυαθίσκους ἐκ πορσελάνης τῆς Κίνας, στηριζομένους εἰς Ζάρφια χρυσωμένα καὶ ἀργυρᾶ, καφὲ ἐξαίρετον τῆς Μέκκας, τὸν περιώνυμον καφὲ μόκαν Ἡ ἄλλη προσφέρει εἰς ἕνα παρόμοιον σχεδὸν δίσκον ἀρωματισμένα σιγάρα τουρκικά, ἐκ σιγαροχάρτου ροδίνου.

Ἀλλὰ ξαφνικὰ τότε εἰς τὸ γειτονικὸ δωμάτιον ἀντήχησαν ἦχοι ἐπὶ πιάνου ἐξαιρέτου. ἦτο **ἡ πορεία τῶν καμηλατῶν**, τοῦ Γ. Λαμὸθ. Ἐξετελεῖτο δὲ ἐπιτυχέστατα τόσον, ὥστε ἐὰν τὸ ἤκουεν ὁ συνθέτης μαέστρος ἀναμφιβόλως θὰ ἐξέφραζε τοὺς ἐπαίνους του

Ὁ πιστὸς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἀρχιχαφιὲς καὶ διάδοχος τοῦ Τζελαλλεδὶν

ΚΑΔΡΗ ΒΕΗΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ ΤΟΥ Β'. ΦΥΛΛ 22

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία ΜΕΝΤΖΟΥ' καὶ Σιας

ἀπὸ καρδίαν, τόσον εἶχεν ἐμβατεύσει ἡ πιανίστρια ἐκείνη εἰς τὸ πνεῦμά του.

Καὶ ἐνῷ ἐπαίζετο ἡ αἰθερία ἐκείνη μουσικὴ ἡ ὁποία ἐπλήρου τὸν χῶρον ἐκεῖνον καὶ ἐνέπνεεν εἰς τοὺς ἀκούοντας μέθην καὶ θύμιζε τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις τῆς Σαχάρας μὲ τὴν θρησκευτικήν της σιωπήν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διακόπει ὁ θόρυβος τοῦ καραβανίου, τότε λοιπὸν μέσα εἰς ἐκείνην τὴν ἔκστασιν ἠγέρθη ὁ καλοφαγᾶς ἐκεῖνος συνταγματάρχης μὲ τὸν φίλον του Γάλλον ἠγέρθησαν καὶ ἐγκατέλειψαν τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἕτερον διαμέρισμα, τὸ ἱερόν, οὕτως εἰπεῖν, θυσιαστήριον. Εἰς τοῦτο ἐλησμονήταμεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὑπῆρχον ἀκόμη τέσσαρα παραπετάσματα μετάξινα δίδοντα διόδους εἰς μικρὰ διαμερίσματα ὅπου τὰ ζεύγη ἐκεῖνα τῶν ἱερειῶν τῆς Σαπφοῦς καταφεύγουν ν' ἀναπαυθοῦν! . . .

Μόλις λοιπὸν εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμον τοῦτον, εἰς τὸν κυρίως ναὸν καὶ μόλις ἐκάθησαν τῇ ὑποδείξει τοῦ συνταγματάρχου, ἀμέσως ὑπεγείρεται τὸ τῆς δεξιᾶς παραπέτασμα καὶ ἄφισεν ἐλευθέραν τὴν δίοδον εἰς τὴν μεγάλην ἱέρειαν τοῦ ἀλλοκότου καὶ παραξένου τούτου ναοῦ.

Ἀφοῦ τοὺς ἐχαιρέτισε χαριτωμένα διὰ κλίσεως ἁπλῆς τῆς κεφαλῆς διηυθύνθη τότε εἰς τὸν θρόνον της.

Ἐκεῖ ἐπῆρε τὸν ἀπὸ τοῦλλι πέπλον της, ἦτο δὲ ὁ ἰδικός της ῥόδινος, καὶ τὸν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Ἐκάλυψεν ὅλην ταύτην πληρέστατα.

Καὶ ἐκάθησε τότε ἐπιχαρίτως μὲ πόζαν ὑπέροχον.

Τίποτε τὸ φαντασιωδέστερον καὶ ὡραιότερον δὲν εἰμποροῦσαν νὰ φαντασθοῦν ἐκεῖνοι!

Μία γυναῖκα ἡλικίας μόλις 28 ἕως 30 τὸ πολὺ ετῶν, ἀναστήματος κλίνοντος περισσότερον εἰς τὸ ὑψηλὸν ἢ εἰς τὸ μεσαῖον. Ἦλθε καὶ παρῆλθεν ἐμπρός των σὰν ἀστραπή, ἀφοῦ ἔκλινε πρὸς αὐτὸν τὸ χαριτωμένο της κεφάλι, ἐπῆγε κ' ἐχάθη μέσα εἰς τὰ τούλλια ποὺ περιέβαλλον τώρα ὅλας! Μόλις ἄφισεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐντύπωσιν τοῦ θελκτιτεῦ της προσώπου μὲ τὰ καθαρὰ καὶ τέλειά του χαρακτηριστικά, μὲ τὸ χνουδωτὸ ἐκεῖνο καὶ ἁπαλὸ δέρμα του ποὺ εἰμποροῦσε νὰ ἀνταγωνισθῇ ἐπιτυχῶς μὲ τὰς μᾶλλον χαριτωμένας Ἀγγλίδας! Τὰ δύο της ἐκεῖνα μάτια, σὰν μεγάλα, πολὺ μεγάλα ἀμύγδαλα ἐσκιάζοντο ἀπὸ βαθύτατα καὶ κατάμαυρα φρύδια, φρύδια ἐξαίσια καὶ καμπυλωτά, καὶ τὰ μάτια ἐκεῖνα εἶχον τὴν λάμψεν πάνθηρος ἐκπεπληγυμένο!

Τὸ βάδισμά της, χαριτωμένο μαζὺ καὶ κυματίζον, καὶ ὅλο ὑπερήφανον εἶχεν ἐν τῷ συνόλῳ μίαν χάριν καὶ ἕνα τέλειο μεγαλεῖον.

Μόλις λοιπὸν ἐκάθησεν ἡ ἱέρεια ἐκτύπησε τρὶς τὰς χεῖράς της, τὴν μίαν δηλαδὴ ἐπὶ τῆς ἄλλης.

Κατόπιν τὰ ἔκρυψε πάλιν κάτω ἀπὸ τὸ τοῦλλι, καὶ παρέμεινεν ἀκολούθως ἀκίνητος σὰν μάρμαρο-

Εἰς τὰ διαδοχικὰ ἐκεῖνα κτυπήματα, μὲ μιᾶς αἰφνιδίως τὰ παραπετάσματα τῶν διόδων ἐκείνων ἐκινήθησαν καὶ τρία ζεῦγη γυναικῶν, ἀπὸ πάνω ἕως κάτω ἐντελῶς σκεπασμένες μὲ ἄσπρα ἐξῆλθον ἀλληκρατούμενε ἀπὸ τὴν μέσην.

Ἓξ ἄλλες ἀκόμη γυναῖκες διεδέχθησαν ταύτας μὲ τὴν ἰδίαν φορεσιὰν καὶ μὲ τὴν ἰδίαν στάσιν.

Ὅλκι μαζῆ προχώρησαν τότε καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὴν μεγάλην ἱέρειαν. Ἐκεῖ, ὑπεκλίθησαν τρὶς ἔμπροσθέν της καὶ ἔφερον τὴν δεξιάν των χεῖρα τρὶς ἀπὸ τὴν ἄκρην τῶν ποδῶν των, ἐκολούθως εἰς τὴν καρδίαν, εἰς τὰ χείλη των καὶ κατόπιν εἰς τὸ μέτωπον.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ χαιρετισμοὶ ἐκεῖνοι, διηυθύνθησαν πάλιν δύο πρὸς δύο, καὶ σκεπασθεῖσκι πλέον μὲ τὸ τοῦλλι, κατευθύνθησαν κατόπιν εἰς τὸν Φόον ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἀνεπαρίστανε τὸ σύμβολον τῆς διαιονίσεως τοῦ εἴδους καὶ τῆς ισχύος ὅπου ἐγονυπέτησαν καὶ ἔκλιναν τὴν κεφαλὴν μέχρι τοῦ δαπέδου. Καὶ μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην κατευθύνθησσν εἰς τὰς προωρισμένας δι' αὐτὰς θέσεις, ὅπου κ' κάθησαν.

Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποὺ ἐκάθησαν, ἓξ σκλάβες λευκαὶ ἐνεφανίσθησαν, ἓξ δηλαδὴ ἀλαΐκισσαι, μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐστηριγμένην ἐπὶ τῶν ἰσχύων, καὶ μὲ τὴν δεξιὰν κρατοῦσαν δίσκους μὲ κυαθίσκους καφὲ τοὺς ὁποίους προσέφερον εἰς τοὺς δύο ξένους καὶ εἰς τὰ ζεύγη ἐκεῖνα τὰ χαριτωμένα. Χωρὶς νὰ λησμονήσουν καὶ τὴν Μεγάλην Ἱέρειαν ἐπὶ τοῦ θρόνου

Αὐθωρεῖ ἔπεσαν οἱ πέπλοι . . . καὶ τότε ὅλκι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι τοὺς ἔφερον ἀνεφάνησκν μὲ τὴν λάμπουσαν ἐσωτερικὴν αὐτῶν στολὴν, ἁπλουστάτην ἅμα καὶ προηλητικήν.

Δώδεκα γυναῖκες. νεαραὶ εἰσέτι, ἀνεφάνησαν καὶ αἱ καλλοναί των λάμψασαι ἀνεπαρίστανον τὸν ἑλληνικὸν καὶ τουρκο-κιρκασιανὸν τόπον τῆς καλλονῆς, μὲ τὰ πόδια γυμνὰ καὶ τὰς κνήμας ἐπίσης ἂν καὶ μέρος ἐκάλυπτον αἱ κεντημέναι τελείως μὲ διάφορα χτυπητὰ χρώματα παντόφλες.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματός των ἐκαλύπτετο μὲ ἀνατολικὰ παν-

ταλόνια (σελβάρια) ἐκ μετάξεις λευκῆς μὲ πυκνὰς, παχέας, καὶ ἀφθόνους πτυχάς, τὰ ὁποῖα συνεκρατοῦντο ἐπὶ τῆς ὀσφύος διὰ ζώνης ὁλοχρύσου, καὶ τὰ ὁποῖα κατέληγον ἐπάνω τῶν γονάτων, ὅπου καὶ συνεσφίγγοντο μὲ γαϊτάνι μετξωτὸν χρώματος τριανταφυλλί.

Ὁ κορμός των μὴ πιεζόμενος καθόλου ἀπὸ τοὺς φρικώδεις κορσέδες τῆς Δύσεως, ἐκινεῖτο εὐχερῶς κάτω ἀπὸ ὑποκάμισον ἐκ μετάξης διαφανοῦς. καὶ διαγραμμιζόμενον ἀπὸ σειρήτια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ τὸ ὁποῖον ἐχάνετο ἐν εἴδει σφαιρῶν πολυπληθῶν ἐπὶ τῆς ζώνης τῶν πανταλονιῶν των

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὑποκαμίσαν ταύτην ποὺ κρύπτει ὅλα καὶ ἐπιτρέπει ὡσαύτως ὅλα νὰ μαντεύωνται, προσθέσατε ἕνα εἶδος ἐπανωφορίου ἱσπανικοῦ ἐκ μετάξης πυκνῆς, κεντημένης ἐκ καθαρῶν σχοινίων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν. χωρὶς μανίκια ἐπανωφόριον, τὸ ὁποῖον ἤρχετο νὰ συνδεθῇ κάτω ἀπὸ τὰ στήθη, τὰ ὁποῖα ἀνασηκώνον χωρὶς νὰ τὰ πιέζουν, διὰ τριῶν πλεκτῶν κομβίων ἐκ δαμασκηνοῦ.

Εἰς τὰ χαριτωμένα κεφάλια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα χωρίζουν δύο μπάντες μαύρων μαλλιῶν σχηματίζονται δύο πλεξοῦδες, μὲ κορδέλλες γαλάζιες προσδεδεμέναι καὶ αἱ ὁποῖαι χάνονται . .. πιὸ κάτω ἀκόμη ἀκόμη ἀπὸ τοὺς νεφρούς. Καὶ στὰ πλούσια ἐκεῖνα μαλλιὰ ὀλίγο στραβὰ τοποθετοῦνται καλπακάκια ἀπὸ βελοῦδο κόκκινο κλίνον μᾶλλον πρὸς τὸ κριμιζὶ καὶ τὰ ὁποῖα σὰν ἄστρα διέστιζον χρυσοῖ Μαχμουδιέδες μικροί, διαμάντια τουρκοὰζ, σάπφειροι, μαργαριτάρια καὶ ἀδάμαντες. Καὶ ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ καλπακάκια ταῦτα κατήρχοντο πρὸς τὰ κάτω ὁ μακρὸς ἄπωρος πέπλος μὲ τέτοια κομψότητα ποὺ καμμία γυνὴ εἰς τὸν κόσμον δὲν ἠξεύρει νὰ δίδῃ τόσην χάριν ὅσον ἡ τουρκάλα.

Καὶ μόλις μὲ τὴν περιγραφὴν ταύτην θὰ ἔχετε ἀμυδρὰν ἰδέαν περὶ τῆς Τούρκικης φορεσιᾶς ποὺ ἄσχημα ἐγκατέλειψαν τώρα οἱ Τοῦρκοι διὰ νὰ παραδεχθοῦν βαθμηδὸν τὰς ἐσθήτκς καὶ τὴν εὐρωπαϊκὴν τουαλέτταν.

Καὶ τὸν χαριτωμένον πρὸ πάντων ἐκεῖνον πέπλον μὲ τόση χάριν μετχαειρίζονται αἱ 'Ανατολίτιδες ἐκεῖναι σὰν ἕνα ὁλόκληρο ἕνα ποιήμα κοκεταρίας. Τὸ μεταχειρίζονται ὅπως καὶ αἱ 'Ισπανίδες τὴν μαντήλλαν των. Πότε πότε πονηρὰς ἔκρυπτον τὸ πρόσωπόν των μὲ τὸν πέπλον ἐκεῖνον, πότε ἄφινον νὰ φαίνωνται τὰ ἀμυγδαλωτὰ μεγάλα μάτια των μονάχα σὰν ἡ τρομαγμένη γαζέλλα. Τὸ ξανάρριπτον πάλιν πίσω ἐπὶ τῶν ὤμων εἰς χιλίας δυὸ πτυχάς, ἢ τὸν ξαναγύριζεν πάλιν πίσω σκεπάζουσαι τὸ ἄνω μέρος τοῦ προτώπου καὶ δὲν ἐπέτρεπον νὰ μισοφαίνεται τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἕνα ἡδυπαθές, εἰρωνικόν, σαρκῶδες καὶ χαμογελοῦν στόμα!

Καὶ ὅλα ταῦτα τὰ μισοέβλεπεν ὁ κρυμμένος 'Αχμέτ Δζελαλετὶν καὶ ἐναγωνίως ἀνέμενε τὸ ἀποτέλεσμα, διότι πραγματικῶς δὲν ἐκαταλάμβανε, τίποτε 'Αθελα τότε ἐνεθυμήθη τὸ πτωχό του θῦμα τὸν Χ . . . βέην, καὶ τὸν ἐδικαιολογοῦσε ὅτι δὲν ἐκαταλάβαινε γρύ, ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις του. Μακρὰν ὅμως ἀπεῖχεν ὁ οἶκτος μᾶλλον ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν μεταμέλειαν, διότι ἄνθρωπος τοῦ χαρακτῆρος τοῦ 'Αχμέτ πρὸ καιροῦ εἶχε κάμει διαζύγιον μὲ τὴν τύπτουσαν συνείδησιν . . . Καὶ ἀνέμενε . . . κ' ἀνέμενε τὴν ἀνακαλύψιν τῆς συνωμοσίας τὴν δόξαν, τὰς τιμὰς καὶ . . . ἀλλὰ τοῦ εἴρχετο καὶ αὐτοῦ καμμιά φορὰ νὰ πεταχθῇ μέσα, νὰ συναναμιγῇ μὲ τὸ ἀφάνταστον διὰ τοὺς ὀφθαλμούς του ἐκεῖνο θεάμα . . . Συνεκρατεῖτο.

'Αλλ' ἐδῶ, εὑρισκόμεθα πρὸ ἱερειῶν τοῦ ἔρωτος, ἐνώπιον γυναι-

κῶν ποὺ ἔχουν τὴν ὄρεξιν δι' ὅλα ποὺ μποροῦν καλήτερα νὰ πρωγάγουν τὴν ἐντύπωσιν, νὰ ἐξεγείρουν, νὰ ἐρεθίσουν τὰς αἰσθήσεις . . . καὶ νὰ τὰς ὁδηγήσουν εἰς τὴν ἡδυαθῆ ἐκείνην φάσιν ὅπου ὅλα ἑνοῦνται εἰς μίαν σαρκικὴν ἁρμονίαν, διὰ νὰ προκαλέσουν τὰς ὑπερτάτας ἡδονὰς τῆς ὁριστικῆς ἐκστάσεως.

Ὅλα συνέπιπτον, τουαλέτα, ῥώματα, χρώματα, φῶς χοροί, μουσικοὶ ἦχοι τραγούδια καὶ λογάκια, ποτὰ καὶ καπνοὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. . . . Τὸν παραξυσμὸν τοῦ παραδεισίου μεθυσιοῦ διὰ τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ σώματος ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ πνεύματος.

Καὶ ὅλαι ἐκεῖναι γυναῖκες ἦσαν ἢ χῆραι ἢ ἐγκατελειμμέναι . . Ὅλαι αὗται προσεβλήθησαν εἰς τὴν ὑπερηφάνειάν των κατάστηθα εἰς αὐτὴν τὴν πληγωμένην ἀγάπην των. Ὅλαι ἐγνώρισαν τὰς θλίψεις τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ τῆς περιφρονήσεως πρὸς τὴν ὁρισθεισαν πίστιν. Αἱ μὲν ἦσαν πλούσιαι, αἱ δὲ πτωχαί· ἀλλ' ἦσαν ὅλαι ἀδελφαὶ διὰ τῆς εὐμορφιᾶς, τῆς καλλονῆς, τῆς νεότητος, τῶν αὐτῶν πόθων, τῶν αὐτῶν ἀναγκῶν, τῶν αὐτῶν ὀρέξεων καὶ τῶν πόνων.

Ἡ μεγαλειτέρα ἀπ' αὐτὰς δὲν ἔχει περισσότερα τῶν τριάκοντα ἐτῶν, καὶ ἡ νεωτέρα μόλις περνᾷ τὰ εἴκοσι χρονάκια Μέσα εἰς αὐτὰς τὰς δώδεκα, θεὰς οὕτως εἰπεῖν, ἀπαντᾷ κανένας ὅλους τοὺς τύπους τοῦ Χαμηδικοῦ χαρεμίου·

Γενικῶς ὅλαι ἔχουν τὰ μεγάλα των μάτια μὲ βαθὺ γαλάζιο χρῶμα, περιτριγυρισμένα μὲ τὴν εἰδικὴν ἐκείνην σκίασιν ποὺ ἀφίνουν εἰς τὰς βλεφαρίδας ἡ χρῆσις ἰσχυρῶν χασισικῶν συγκινήσεων, τὴν ὑπερέντασιν δῆλα δὴ τῶν σαρκικῶν παθῶν, καὶ τὸ τεχνητὸ μαυράδι τῶν βλεφάρων καὶ βλεφαρίδων. Τὴν ἐρωτικὴν δηλαδὴ σκιὰν

προσδιδουσαν εἰς τὴν μελαγχολίαν ἐκείνην τοῦ βλέμματος τὸ **δὲν ἠξεύρω τί ἐκεῖνο**, ποὺ ἐκφράζει τόσον καλὰ τὰ μυστήρια λάγνου αἰδημόνως κλειστῆς, τὰς κρίσεις τῆς φρενιασμένης σαρκὸς καὶ τὰς καιούσας ἐκστάσεις τοῦ ὄντος ποὺ ἐβυθίσθη εἰς τὰ ἰσχυρὰ μεθύσια τοῦ ἔρωτος.

Ὁ καφὲς ἀπεροσφήθη. Αἱ ἱέρειαί μας ἐγείρονται, ἀφίνουν εἰς τὸ μέρος των τοὺς πέπλους ποὺ τὰς ἐσκέπαζε, καὶ ἀναφανεῖσαι μὲ ὅλην τὴν χάριν εἰς τὴν στολὴν τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν ἀνωτέρω, ἀλληλοκρατοῦνται διὰ τῶν χειρῶν καὶ φεύγουν πάλιν ἀφοῦ γονατίσουν τρεῖς φορὰς καὶ προσκυνήσουν πρὸ τῆς Μεγάλης Ἱερείας, ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ πάντοτε ἀκίνητος.

Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ τριπλοῦς ἐκεῖνος χαιρετισμός, αἱ νεαραὶ ἐκεῖναι γυναῖκες διευθύνθησαν ὑποτροπάδην καὶ ἐσχημάτισαν τόξον πέριξ τοῦ Θεοῦ Φάλλου.

Καὶ ἅμα ἔφθασαν ἐκεῖ τὰ χαριτωμένα ἐκεῖνα πλάσματα ἡ Μεγάλη Ἱέρεια κατέρχεται τότε τοῦ θρόνου της ὑπεγείρουσα ἐλαφρὰ τὸν πέπλον της, παίρνει δύο κάνιστρα γεμάτα ἀπὸ πέταλα τριανταφύλλων καί, προχωροῦσα βραδέως πρὸς τὸ σύμπολον τὸ ὁποῖον περιτριγυρνοῦν αἱ ἀδελφαί της, κλίνει ἐλαφρὰ καὶ τὸ καλύπτει μὲ λουλούδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε προμηθευθῆ.

Μὲ τὴν τελευταίαν φουχτιὰν τῶν λουλουδιῶν πίπτει καὶ ὁ πέπλος της εἰς τὰ πόδια της

Τότε παρόμοιες μὲ σμῆνος νεαρῶν μελισσῶν, μισομεθυσμένες ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, αἱ νεαραὶ ἐκεῖναι γυναῖκες ἐκτύπησαν τὰ χέρια καὶ ἔρριξαν κραυγὰς χαρᾶς, ὧν τὸ **γιού, γιοὺ** τῶν Μαυριτανῶν δὲν εἰμπορεῖ νὰ δώσῃ καμμίαν ἰδέαν, καὶ ἀκολού-

θως ρίπτονται ὅλαι μαζὶ ἐπάνω εἰς τὴν μεγάλην ἱέρειαν, ποιὰ νὰ πρωταρπάξῃ τὸν πέπλον της ποὺ ἔπεσε.

Ἠττοῦν, σηκώνονται πάλιν, πιάνονται στὰ χέρια, καὶ πάντοτε γελασταὶ καὶ χαμογελῶσαι, παραδίδονται εἰς ὅλας τὰς πονηρίας παιδιακίστικης πάλης καὶ φιλοφροσύνης, οὕτως εἰπεῖν· καὶ ὅλων τούτων τὸ ἔπαθλον ἦτο εἶνε ἡ κατοχὴ τοῦ πέπλου.

Τὰ βλέμματα σπινθηροβολοῦν, τὸ αἷμα ζωηρότερον κυκλοφορεῖ, ἡ ἀμαυρὰ ὠχρότης τοῦ προσώπου ὑποχωρεῖ διαδοχικῶς πρὸς τὸ ρόδινον χρῶμα. Τὰ μισοανοιγμένα στόματα ἀραδιάζουν ὁλόκληρον ἕνα κομβολόγι λέξεων θελκτικῶν καὶ γλυκυτάτων· ἡ μία, πίπτει γελῶσα, καὶ διὰ νὰ μὴ νικηθῇ, τινάζει τὴν συντρόφισσάν της ἰσχυρῶς, ποὺ γλυστρᾷ τέλος καὶ πίπτει ἐπάνω της. Αἱ ἄλλαι ἀλληλοκαταδιώκονται, ζητοῦσαι ἀλληλοδιαδόχως νὰ ἀποτρέψουν τὴν ἁρπαγὴν τοῦ πέπλου.

Καὶ αἱ κραυγαὶ διαδέχονται τὰς κραυγάς, τὰ γέλια τοὺς γέλωτας, τὰς μαλακὰς καὶ χαρούμενας ἀπωθήσεις τὶς εὐεργετικὲς σκουντιές.

Αἴφνης, χαμηλώνει ἡ Μεγάλη Ἱέρεια, ξαναμαζεύει τὸν πεσμένον της πέπλον, καὶ ἐπιδεξίως περικαλύπτει τὴν νεοερχομένην, αὐτὴν ἐκείνην, ποὺ ἦτο εἶνε ἡ καινούργια συντρόφισσά της καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα

Τοτε παρουσιάζονται πάλιν αἱ ἐξ ἀλαΐκισσαι, μοιράζουν πάλιν καινούργια φλιτζάνια καφέ. Ἐνῷ ἐγίνοντο αὐτὰ ἡ Μεγάλη Ἱέρεια ἁρπάζει τὸν δίσκον ποὺ ἔχει ἐπάνω τὸ χασίς, δίνει ἕνα κομμάτι ἀπ' αὐτὸ εἰς ὅλας τὰς συντρόφισσάς της.

Αὗται τὰ ἐλάμβανον μὲ τὸν αὐτὸν σεβασμὸν ὅπως αἱ χριστια-

ναὶ τὴν μεταλαβειά, τὴν κοινωνίαν, καὶ πηδῶσαι πάλιν εἰς τὴν ἀλλόκοτον ἐκείνην κοινωνίαν δύο δύο πηγαίνουν νὰ ἐξαπλωθοῦν εἰς τὸ μεγάλο διβάνι.

Ἡ καινούργια συντρόφισσα τῆς μεγάλης ἱερείας πηγαίνει νὰ καταλάβῃ τὸν θοόνον ποὺ ἀπομένει κενός.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἱέρεια κάθεται ἐμπρὸς εἰς τὸ πιάνο, καὶ ὕστερα ἀπὸ ἐπιτυχημένα προανακρούσματα αἰσθηματικῶς παιζει τὸ **Βάλς τῶν φίλημάτων»** τοῦ Γεωργίου Λαμόθ.

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ καπριτσιόζου ἐκείνου θελγήτρου τῶν μουσικῶν ἐκείνων δονήσεων, αἱ ἱέρειαι κλείνουν τότε τὰ μάτια καὶ ἐπικαλοῦνται νοερῶς τὸν Θεὸν τῆς εὐτυχίας καὶ τὴν ξανθὴν θεὰν τοῦ ἔρωτος.

Τὸ βάλς τοῦτο διαδέχεται τὸ τόσην ἐντύπωσιν ἐμποιοῦν διὰ τοῦ μυστηριώδους του ρυθμοῦ μάρς ἐκεῖνο τοῦ Δονιζέτι.

Ἀλλὰ τώρα κάμποσα σώματα ἀρχίζουν καὶ φρίσσουν, Τὰ πυρέσσοντα βλέμματα στηλόνονται ἐπὶ τῆς ὡραίας πιανιστρίας. Τὰ χαριτωμένα καὶ παχουλὰ χέρια, ἀσπρότερα καὶ ἀπὸ τὸν ἀλάβαστρον ἀκόμη φέρονται εἰς τὰ μέτωπα, τὰ ὁποῖα τὸ χασὶς ἀρχίζει νὰ σκεπάζει μὲ τέλεια μαργαριτάρια δροσιᾶς

Μερικὰ μάλιστα χεράκια τινάσσονται ζωηρῶς, τὰ καλπακάκια ἢ τὰ γυναικίσια μικρὰ φεσάκια αἰφνιδίως πετῶνται καὶ ρίπτονται τυχαίως· ἀναπνοαί, βραδεῖαι καὶ πεπιεσμέναι ἀκόμη ἀνακπέμπονται ἀπό τὰ καταθλιβόμενα στήθη ὑπὸ τὴν ἀγωνίαν τῶν ὀνείρων τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν νὰ βασιλεύουν.

Τὸ πιάνο διεδέχθησαν οἱ ἁρμονικότατοι ἦχοι τῆς ἅρπας ... πειτα, μὲ ἕνα ρυθμὸν βαθύτατα μελαγχολικὸν διάπυρα καὶ ζωηραὶ

τινες νότες μιᾶς φωνῆς γλυκειᾶς καὶ συμπαθητικῆς, μέ ρυθμὸν κάπως ὑποκρυπτόμενον. Εἶνε ἡ φωνὴ τῆς Μεγάλης Ἱερείας. Τραγουδεῖ ψάλλει, τοιουτοτρόπως τὸν ἐπικλητικὸν ὕμνον πρὸς τὴν Σαπφὼ τῶν Ἑλλήνων, καὶ πρὸς τὴν φύλακα τῶνὑπάτων **εὐδαιμονεῶν** τῶν χασισοποτριῶν.

— Ὦ, σὺ μεγάλη Σουλτάνα τῶν ἐρώτων !

— Ὦ, σύ, ποὺ χύνεις εἰς τὰς καρδίας μας χειμάρρους ἐπιθυμιῶν καὶ φλογῶν !

— Ὦ σύ, ποὺ ὀνειρεύθη ὁ ἄγγελος εἰς τὰς ἱερὰς του ἐκτάσεις !

— Ὦ σύ, ἡ φύλαξ τῶν ἡδονῶν τῶν πάντοτε χορτασθεισῶν, ἀλλὰ καὶ ἀδιάκοπα ἀναγεννωμένων !

— Ὦ σὺ, ἡ σουλτάνα τῶν σουλτάνων, τὸ οὐρὶ τῶν οὐρί, ἡ θεὰ τῶν θεαινῶν !

— Σύ, ἡ μήτηρ τῶν ἐρώτων, τῶν γελώτων καὶ παιγνιδίων ποὺ προοιμιάζουν τῆς μεγάλης πράξεωςτῆς διαιωνίσως !

— Σὺ, ἡ ὡραία τῶν ὡραίων, ἡ μυρωδάτη, ἡ τριανταφυλένια καὶ ἡ ὁλόλευκη.

— Σύ, τῆς ὁποίας οἱ κόλποι δὲν ἐγνώρισαν ποτὲ αἰσχύνην.

— Σύ, ποὺ ἡ κοιλία σου ἐγόνιμοποιήθη χωρὶς κηλῖδα !

— Σύ, ποὺ κατώρθωσες νὰ μείνῃς καθαρὰ μέσα εἰς τὰς φρικιάσεις τοῦ ἐγκαλιαθέντος σουσώματος.

— Σύ, τῆς ὁποίας ἡ χεὶρ κατέχει τὸ κλειδὶ τῶν ὑπερτάτων μεθυσιῶν.

— Σὺ, μὲ τὴν κεφαλὴν τρὶς ἐστεμμένην.

— Σύ, ποὺ τὴν ὑψίστην δύναμίν σου ἐπικαλοῦνται οἱ μάγοι.

— Σύ, ἡ Σουλτάνα ἡ πάντοτε ἐναγκαλισμένη πάντα μητέρα καὶ πάντοτε παρθένος.

— Σύ, ποὺ τὸ μυστικόν ὄνομά σου εἶιε τὸ καθαρώτατον τῶν ἀρωμάτων.

— Σύ, ποὺ συγκεντρώνεις εἰς μόνον τὸ ἄτομόν σου τὸ γλυκὺ βλέμμα τῆς ἐρωτευμένης γαζέλλας.

Τὸ χρῶμα τοῦ καθαρωτάτου γάλακτος τῆς ὡραιοτάτης τῶν καμήλων.

Ποῦ κατέχεις τὸ διάπυρον τῆς ἀδαμάστου φορβάδος, τὸ θάρρος τῆς λεαίνης ὅταν ὑπερασπίζεται τὰ τέκνα της, καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν μεγαλειτέρων δεσποινῶν!

Σύ, ἡ Σουλτάνα τῶν ἐρώτων, ποὺ μπορεῖς, εἰς ἕνα χαμόγελο, νὰ κάμῃς ν' ἀνθίσουν ἄπειραι ἡδοναί!

Σύ, ποὺ εἰμπορεῖς νὰ ἐπιτρέψῃς εἰς τὰς ψυχάς μας νὰ ἀφίνουν τὰ σώματά των, διὰ νὰ εἰσδύσουν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῶν αἰθερίων ἡδονῶν, ποὺ μόνον εἰς ἕναν ἅγιον ἐπετράπη νὰ εἰσέλθῃ μιὰν φορὰν εἰς ὅλην τὴν γήινην ζωήν του.

Σύ, ἡ ὡραιοτάτη τῶν ὡραίων, ἡ Σουλτάνα τῶν Σουλτανῶν, ἡ λέαινα ὅλων τῶν λεοντιδέων, ἡ ἰσχυρὰ καὶ δυνατή, δῶτέ μας σήμερον ὅ,τι οἱ ἄνδρες μᾶς ἠρνήθησαν.

Δός μας τὴν εὐτυχίαν.

Δός μας τὴν μέθην.

Δός μας τὴν ἡδυπάθειαν.

Δός μας τὴν λήθην τῆς γῆς!

Καὶ θὰ σὲ καλύψωμεν μὲ ἄνθη, καὶ θὰ παραμείνωμεν ἰδικαί σου μέχρι τέλους!

Ἀμήν! Ἀμήν! Ἀμήν!

Καὶ ἡ φωνὴ διαδοχικῶς ἐγίνετο ἀσθμαίνουσα καὶ θωπευτικὴ καὶ ἔσβυσεν εἰς μίαν νόταν ὁμοιάζουσαν μᾶλλον μὲ ἄσθμα ἢ μὲ ἆσμα.

Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ ἐλέγοντο ταῦτα εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν ἐλέγοντο τότε διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης τὴν χάριν καὶ τὸ χρῶμα τῶν ἀνωτέρω στίχων.

Διὰ θὰ νοιώσῃ ὅλην τὴν μουσικὴν ἁρμονίαν πρέπει νὰ τὸ ἀκούσῃ κανεὶς τουρκιστὶ ἀδόμενον ἀπὸ αὐτὰς καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ τὸ ὄργανον ἐκεῖνο ποῦ ὁμιλεῖ τόσον καλὰ εἰς τὴν ψυχήν, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα ἔχει κάτι τι τὸ Αἰολικόν.

Ἡ ἄρπα ἐδονεῖτο ἀκόμη, καὶ οἱ ἦχοι ἐξασθενοῦντες ἐτελείωνον συναναμιγυόμενοι μὲ τὰ ἀρωματώδη κύματα τοῦ ναοῦ ὁπόταν μία ἀπὸ τὰς νεαρὰς ἱερείας ἠγέρθη νωχελέστατα, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἤδη τῶν μυστηριωδῶν ρεύσεων ἀποσταλλέντων εἰς τὸν ἐγκέφαλο ἀπὸ τὸ χαος, ἐπλησίασεν τὸν Θεὸν Φάλλον καὶ ἐξαπλωθεῖσα ἐπὶ τῶν ἀνθέων, ἐπῆρεν ἕνα τριαντάφυλλο, τὸ ἐμυρίζετο, τὸ ἐφίλει, τὸ ἐδάγκασε καὶ τὸ ἐξεφύλλισεν.

Ἡ Μεγάλη Ἱέρεια ἀφοῦ ἐμπιστεύθη τὴν ἄρπαν εἰς μίαν ἀλαίκισσαν, διηυθύνετο πρὸς τὴν νέαν συντρόφισσάν της, τότε πηδῶσαι σὰν αἱ τρομαγμέναι γαζέλλαι ὅλαι αἱ ἱέρειαι καὶ ἀλληλοκροτούμενα διὰ τῆς χειρὸς περιεκύκλωσαν τὴν ἡγεμονίδά των μὲ ἕνα χορὸν βραδὺν καὶ ρυθμικόν. Ὄχι βέβαια σὰν τὸν κλεινὸν ἐκεῖνον καὶ ἀναιδῆ χορὸν τῆς **κοιλέας**, ἀλλὰ χορὸν αἰθέριον. Ἤρξαντο τὰ θελκτικὰ ἐκεῖνα **προκαναρρούσματα** τὰ περίφημα ἐκεῖνα, λεγόμενα βήματα τῆς **μελίσσης** Τὰ βήματα τῆς μελίσσης ἰδού πῶς ἐν ὀλίγοις τὰ περιγράφει ὁ Α. Δουμᾶς καὶ ὁ Θ. Γκωτιέ:

Νεαρὰ γυναῖκα περιπατεῖ εἰς τὸν κῆπον, ἀνάμεσα εἰς τὰλουλούδια

ἕνα εὔμορφο τριαντάφυλλο τὴν προσελκύει, τὸ δρέπει καὶ τὸ φέρει εἰς τὰ χείλη τὴν στιγμὴν ἐκείνην μία μέλιτσα βγαίνει ἀπὸ τοὺς κόλπους τῶν πετάλων καὶ γλιστρᾶ κάτω ἀπὸ τοὺς πέπλους τῆς περιπατούσης. Τρομαγμένη ἁφαιρεῖ τὸν πέπλον καὶ τὸν τινάζει μακράν. Ἀλλὰ τὸ μελίσσι τὴν καταδιώκει· ἡ νεαρὰ ὡραία γλυτώνει ἀνάμεσα εἰς τὰς σωρείας τῶν λουλουδιῶν.

Ξαφνικὰ τὸ ἔντομον εἰσδύει εἰς τὴν βέσταν τῆς χορεύτριας καὶ ἐκεῖ βομβύζει, ἐνῷ ἡ χορεύτρια ζητεῖ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν ἐχθρόν της καὶ ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἐκδιώξῃ ἀπὸ τὴν κατακτηθεῖσαν θέσιν, ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν βέσταν της. Τὸ ἴδιο κάμνει καὶ διὰ τὸν πέπλον. Ἀλλ' αἱ καταδιώξεις δὲν παύουν καὶ διαδοχικῶς ἀρχίζει διὰ ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐχθροῦ νὰ ἀφαιρῇ καὶ νὰ ἀπαλάσσεται ἀπὸ τὰ ἐνδύματά της ὅλα, καὶ οὕτω εὑρίσκεται γυμνή, ἐντελῶς γυμνή.

Τρομαγμένη, κατακόκκινος ρίπτεται εἰς τὸν πέπλον ἀπὸ τοῦλι εὐθύς· τὸν ξαναπέρνει, σκεπάζεται καὶ διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ ταῖς ἀδιάκριτες ματιὲς ποὺ θαυμάζουν τὴν γυμνότητά της, ρίπτεται μὲ ἕνα πήδημα χαριτωμένον εἰς τὰ γόνατα τοῦ παρισταμένου ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ἐκ τῶν προτέρων εἶχεν ἤδη ὁρίσει ὁ κύριος τοῦ οἴκου τῶν σκηνῶν τούτων. Ἐκεῖ ζαρώνει καὶ περιμένει, δονουμένη ὁλόκληρος ὡς γλυκειὰ χορδή, ἀσθμαίνουσα, περιμένει τὰ ὁλόχρυσα φιλιὰ ποὺ ὁ μαγνητισμένος προστάτης της κλίνει νὰ τὴν χαρίσῃ εἰς τὸ μέτωπο καὶ τὰ μάγουλά της.

Κυνηγημένη ἀπὸ τὴν μέλισσαν, τὴν ἀναζητοῦσαν ξανθὸν μέλι, ἡ πρώτη χορεύτρια, ξεντύθηκε σιγὰ σιγὰ τοὺς πέπλους της.

Μία αὐγὴ ἐξεγείρουσα καὶ εἰς τὰς πλέον κτηνώδεις ψυχὰς κάποιαν ἰδανικὴν γοητείαν, ἐξυπνῶσαν μέσα ἀπὸ τὰ παχυλὰ ζωώδη σκοτάδια της, ἕνα παλμόν. ἕνα καρδιοχτύπι, ἕνα πόθον δι' ὕμνους, γλυκυχάραξε μὲ τὸ θεῖον ἐκεῖνο σῶμά της . . .

Ὁ Ἀχμὲτ Τζελεδίν, τὸ κτῆνος, ἐθεᾶτο μὲ βλέμμα φλέγον κατακόκινο. Νομίζεις κι' ἔλαμπε ἡ κόλασις ὁλόκληρος στὰ ἄγρια ἐκεῖνα μάτια του.

Τὸ αἷμα του εἶχε γεμίσει τὴν κεφαλήν του . . . Ἡ φαντασία ἦτο ἤδη αἰχμάλωτος τῶν ἡδονικῶν καὶ ἀλλοκότων ἐκείνων εἰκόνων ποὺ ἐξετύλισσοννο ἐμπρός του . . .

Καὶ θὰ ἐρρίπτετο ἤδη γονυπετής, σὰν τίγρις, σὰν φίδι γαλβανισμένο μὲ τὰ μάγια καὶ τὰς γοητείας, θὰ ἐρρίπτετο νὰ γίνῃ ὑποπόδιον τῶν ἁπαλῶν ἐκείνων ποδῶν

Ἀλλ' εἰς τὴν ψυχήν του ἐβασίλευεν ὁ φόβος τοῦ Χαμὶτ . . ἡ ἄβυσσος, Ὁ Βόσπορος, τὸ Σεράϊ μπουρνοῦ μὲ τὴν πέτρα στὸ λαιμό.

Ἡ ἀγχόνη, τὰ μαρτύρια . . . ἡ φρίκη . . .

Ἡ ἰδέα αὕτη τὸν συνεκλόνισε, τὸν ἔκαμε ν' ἀνατριχιάσῃ μέχρις μυελοῦ ὀστέων —

— Ὁ Μπάρμπα Χαμὶτ δὲν χωρατεύει . . . Εἶμαι χαμένος, πρέπει νὰ πιαστῶ ἀπ' τὰ μαλλια μου πιὰ γιὰ νὰ σωθῶ.

Ὅσο γι' αὐτὲς τὶς παλιογυναῖκες . . Ἄ, φτάνει νὰ εὐχαριστήσω τὸ ἀφεντικό μου καὶ ἔνοια σου, καλὸ γλέντι θἄχουμε τότε Ἀχμὲτ ἀγᾶ . . . Μωρέ τί χαίνιδες (προδόται) θὰ πάω τώρα ἀλυσσοδεμένους σ' ἐκεῖνον τὸ γεροφονιά ; Ὁ Μπόγιας θέλει αἷμα, ἀλοιῶς θά πιῇ τὸ δικό μου.

Καὶ μαῦρος ὡς ὁ θάνατος, ἐβυθίσθη εἰς τρομερὰν σιωπήν. Ἤτοωὡς

τρελλὸς μανιώδης κατὰ τὰς στιγμὰς καθ' ἃς τὸ πάθος φαίνεται ὅτι καθησυχάζει, καθ' ἃς νομίζει κανεὶς ὅτι ἡ ὀξύτης ἔπαυσε . . . Ἀλλ' ἐντός του ἐβρυχᾶτο ἡ τρικυμία . . . ὁ θάνατος.

Ἐξαφνα πετάχτηκεν ὡς κεραυνός, ἔρριξε κραυγὴν θηρίου συλλαμβάνοντος τὸ θῦμά του . . . καὶ μὲ ἕνα χοντρὸ βάρβαρο γέλιο

— Σώθηκα, εἶπε . . . Ἐλείωσε, αὐτοὶ εἶνε χαμένοι πιά . . . θὰ θρέψουν μὲ τὸ τρυφερὸ ἐκεῖνο κρέας των τὰ ψάρια τοῦ Βοσπόρου . . . Ἔχω νὰ σὲ κολήσω μιὰ ψεφτιὰ, Χαμίτη μου, ποὺ θὰ τὴ χάψῃς σὰ λουκουμάκι. Ξεύρω ποὺ θὰ σ' εὐχαριστήσῃ τόσο ποὺ βροχὴ θὰ ἀρχίσουν γιὰ μένα τὰ παράσημα καὶ τ' ἀξιώματα καὶ αἱ τιμές καὶ τὰ πλούτη καὶ ἡ καλοπέραση καὶ ἡ εὐτυχία . . . Ἐσένα, Χαμίτη μου, σὲ κυρίευσεν ἕνας μαῦρος ἄσβεστος φόβος Αὐτὸ εἶνε γιὰ μένα ἡ εὐτυχία μου . . . Ὅσο γι' αὐτὰ νὰ παλιόκορμα, τί μὲ νοιάζει . . . Ἐγὼ μὲ τὸ αἷμά τους, μὲ τὴ ζωή τους θὰ ὑψωθῶ . . . Σοῦ ἔχω, φιλαράκο μου, καὶ ἕνα σχέδιο ! Θὰ σὲ τὰ ζωγραφίσω ἐγὼ μιὰ χαρά . . . Ἔχουνε συνωμοσιὰ γιὰ τὸν σεβαστόν μας Πατισὰχ αὐτοὶ οἱ παλιάνθρωποι. Καὶ γιὰ νὰ ἐπιτύχουν μαζέψανε ὅλες αὐτὲς τὶς γυναῖκες . . . τὶς γυμνάζουν στὶς γοητεῖες καὶ τὰ μάγια ποὺ μεθοῦν, καὶ ἀποναρκώνουν, καὶ μαγνητίζουν, καὶ σκλαβώνουν τὸν ἄντρα, καὶ ἔπειτα ἀφοῦ τὸν κάμουν ἔτσι σὰν ἀρνάκι χωρὶς θέλησι, μποροῦν καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν, νὰ τὸν πάρουν τὴ ζωή του, βασιλιά μου . . . χωρὶς νὰ μπορεῖ κανένας νὰ τοὺς ἀντισταθῇ . . Εἶνε κατσχθόνιοι ἄνθρωποι αὐτοί . . καὶ ἐκεῖνες εἶνε μάγισσες τρομερές . . . Ἔχουν σκοπὸ νὰ σᾶς τὶς στείλουνε χάρισμα πολύτιμο . . . Τὸ ἄκουσα μὲ τ' αὐτιά μου . . . Νὰ ἐκεῖνος ὁ προδότης ὕστερα ἀπ' αὐτὲ ὅλα τὰ μάγια ἔσκυψε καὶ τὴν φίλησε μὲ τόση χαρά . . .

Ο ΑΧΜΕΤ ΜΙΤΧΑΤ ΕΦΕΝΤΗΣ

υἱὸς τοῦ μεγάλου Μιτχὰτ Πασᾶ

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία ΜΕΝΤΖΟΥ καὶ Σας

κ' ἔπειτα τῆς εἶπε . . . Ἄφεριμ, κοπέλα μου . . . Καλὰ τὴν ἔχει ὁ Χαμίτ . . . Θὰ γίνῃ σκλάβος τῆς σκλάβας του . . . Τὰ ἤκουσα καὶ ἄναψε τὸ αἷμά μου . . . μὲ ἦλθε νὰ πεταχθῶ νὰ σκοτώσω ἐκεῖνον τὸν ἄτιμον ποὺ βάζει μὲ τὸ μυαλό του νὰ σκοτώσῃ τὸν Μεγαλοδύναμο Θεό μας, ποὺ ἔχουμε σ' αὐτὸν τὸν κόσμον . . . Καὶ θὰ πετιούμουνα . . . Ἀλλὰ πρέπει ὅλοι αὐτοὶ μαζὺ νὰ ξεπαστρευτοῦν καὶ νὰ πέσῃ βαρὺ ἐπάνω σ' αὐτοὺς τοὺς παλιάνθρωπους τὸ σεπτὸ χέρι τῆς Μεγάλης Δικαιοσύνης σου, βασιλιά μου . .,

Δὲν κατόρθωσε νὰ συγκρατηθῇ . . . ἀπὸ τὴν θηριώδη ἀγαλίασιαν του, ἥτις ἐξεχείλιζεν ἐντός του, ἐλησμόνησε πῶς εἶχε τὰ ὄργανά του νὰ ἀναμένουν, πετιέται ἔξω, καὶ ἀλλόφρων, λάμπων ἀπὸ μίαν κολασμενην χαράν, ἀνακατεύεται εἰς τὸ πλῆθος τοῦ δρόμου. Δύο χαμάλιδες, ἀρχαῖοι σύντροφοί του, προσπαθοῦν νὰ τὸν χαιρετήσουν . . . Ἀλλ' αὐτὸς χάνεται μέσα εἰς τὸ πλῆθος . . . ἤθελε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴν χαράν του . . . Ζητεῖ ἀμάξι . . . Μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἐκεῖ ποὺ πιὸ ὕστερα, ὅταν ἡ ἐλευθερία ἔλαμψεν εἰς τὸ καταδυναστευόμενον ἔθνος ἐστήθησαν αἱ ἀγχόναι διὰ τοὺς ἀπολυταρχικούς, ἐπιβαίνει ἁμάξης καὶ τρέχει διὰ τὸ Γιλδίζ, τὴν λυκοφωλεὰν τῶν κακούργων.

— Ὁ φουκαρᾶς ὁ Χαμίτ . . . εἶνε σὰν ἄρρωστος ἀπὸ φόβο . . . Ἔτσι εἶνε ὅλοι οἱ κακοῦργοι . . . Θὰ τὸ χάψῃ . . . καὶ τότε γιασασὶν Ἀχμὲτ πασᾶ . . . καὶ τ' ἀξίζω μὰ τὸ Σατανᾶ τὸ μπαμπά μου!

Ὅσον δ' ἀφορᾷ διὰ τὰς ἱερείας τῆς Σαπφοῦς καθὼς καὶ διὰ τὰς ἐκθαμβωτικὰς ἐκείνας σκηνάς, προϊόντα ἑνὸς μαγικοῦ χόρτου

καλουμένου χασίς, κρίνωμεν καλὸν νὰ περιορισθῶμεν μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὰς ἀφῆκεν ὁ δήμιός των Τζελαλεδίν.

Δι' ὅσους ὅμως ἐκ τῶν ἀγαπητῶν μας ἀναγνωστῶν θὰ ἐπέμενον ζητοῦντες περισσοτέρας λεπτομερείας, ἀπὸ τὰς θελκτικὰς αὐτὰς σκηνάς, ἀναγκαζόμεθα νὰ παρακαλέσωμεν αὐτοὺς ὅπως τὰς συμπληρώσουν μόνοι των.

Ἂς ἀφίσουν τὴν πλάνον, τὴν γόησαν φαντασίαν των, νὰ πλέξῃ τὰς πλέον ὀνειρώδεις εἰκόνας, νὰ φαντασθῇ τὰς πλέον ἡδονικὰς καὶ ἀλλοκότους σκηνὰς . . . Ἂς ὑποθέσουν πάλιν τὴν μεταμόρφωσιν μερικῶν ἀπὸ τὰς ἱερείας ταύτας τῆς Σαπφοῦς εἰς ἄνδρας χάριν εἰς μερικὰς νεωτέρας συσκευὰς . . . Ἂς ὑποθέσουν τὰ πάντα . . . καὶ πάλιν δὲν θὰ κατορθώσουν νὰ ὑπερβοῦν, νὰ φθάσουν ἔστω, τὴν πραγματικότητα ! . . . πρέπει νὰ ἰδοῦν, τοῦτο μόνον ἀρκεῖ . . .

Ὅσον δι' ἡμᾶς ἀρκούμεθα νὰ καλύψωμεν διὰ πέπλου διακρίσεως τὰς σκηνάς ταύτας τῆς τρέλλας τοῦ χασισιοῦ, καθ' ἃς ἐπέρχεται ἡ σύγχυσις τῶν φύλων, τῶν γενῶν . . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'.

Ἡ παρουσίασις εἰς τὸν Χαμίτ. — Προβιβασμὸς εἰς πασᾶν τοῦ Ἀχμέτ.—Ἀπόλυτος πληρεξουσιότης. — Καταβύθισις τῶν ἱερειῶν ἐν μέσῳ Βοσπόρου!

Ὁ Χαμίτ, ὁ φοβερὸς θάνατος ἐφίπτατο ἐπ' αὐτῶν ἄκαρδος, καὶ τερατώδης . . . Ὁ Ἀχμὲτ εἶχε ψυχολογήσει πολὺ βαθειὰ τὸν κύριόν του, καὶ ἤξευρε ποίας χορδὰς ἔπρεπε νὰ πλήξῃ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ . . .

Ὅλα ἐκεῖνα τὸ ὄνειρα, ὅλα ἐκεῖνα τ' ἀγγελικὰ πλάσματα ποὺ ἐμέθυον, ποὺ ἐγοήτευον, μεϑυσμένα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὸ χασίς, εἶχον ἤδη ἀπωλεσθῇ.

Ἔσβισαν σὰν ὄνειρα ξανθά, ὅπως οἱ καπνοὶ τοῦ χεσισιοῦ . . . πρὶν ἢ ἀκόμη παρέλθῃ ἡ ἀπολαυστικὴ ἐκείνη μέθη . . .

Διότι ὁ Ἀχμὲτ φθάσας εἰς τὸ παλάτι παρέστητε τὰ πράγματα εἰς τὸν τύραννον ἐπὶ τὸ φρικωδέστερον.

— Ἄρχων, τοῦ εἶπε, προσκυνήσας ἐδαφιαίως, πράγματι τὸ μάτι σου εἶνε μεγάλο καὶ αἱ ἡμέραι τῆς βασιλείας Σου ἔνδοξοι καὶ μακραί. Ἰδοὺ ὁ Θεὸς ὡδήγησε τὸν δοῦλον Σου Ἀχμέτ νά . . -

— Λέγε, λέγε γρήγορα, λέγει ὁ πάντοτε περίτρομος Ἀπτοὺλ Χαμίτ· μὴ θέλεις νὰ τὰ τορνεύεις. Λέγε σοῦ λέγω!

— Ἀνεκάλυψα τὴν φωλεὰν ἀναρχικῶν, σὰν ἐκείνους ποὺ ἐφόνευσαν πρὸ ὀλίγου τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Β'. τῆς Ρωσσίας!

— Τί εἶπας; δὲν ἤκουσα, Ἀχμὲτ, συνωμοσία ἀναρχικῶν; . . .

— Ναί, ἄρχων, καὶ ἀνεκάλυψα τὴν φωλεάν των. Τοὺς κρατῶ ὅλους, εἶνε καὶ Γάλλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες . . . .

— Καὶ γυναῖκες; ἀλήθεια; . . Σὲ πιστεύω . . . λοιπόν;

— Ἀναμένω τὰς διαταγάς Σου, διὰ νὰ Σᾶς τοὺς φέρω ὅλους καὶ ὅλας ἁλυσσοδεμένους . .

Καὶ ἐστηρίζετο εἰς τοῦτο ὁ ψυχογολογήσας ἄριστα τὸν Χαμὶτ Ἀχμὲτ Δζελαλετίν, δια νὰ δυνηθῇ νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ περισσότερον ὅσον τὸ δυνατὸν βαθμοὺς καὶ ἀξιώματα.

— Τὰς ἔχεις ὅλας, Ἀχμὲτ πασᾶ· Πρᾶξε ὅπως ἔγκρίνῃς, ἀφεριμ Ἀχμὲτ πασᾶ. Ὅλα εἶνε εἰς τὰς διαταγάς σου! . . .

Καὶ οὕτω ἤρκεσε μία φράσις τοῦ Νέρωνος ἐκείνου, νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς τὸ περίωπτον ἀξίωμα τοῦ πασᾶ, τὸν τσερκέζον ἐκεῖνον σωματοφύλακα, τὸν ὁποῖον πάλιν μία ψευδὴς εἴδησις περὶ συνωμοσίας πρότερον, τὸν εἶχε ἀναβιβάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ.

Ἀκριβῶς τοῦτο τὸν εἶχεν ἐξαναγκάσῃ διὰ νὰ μὴ διατάξῃ πάραυτα τὴν σύλληψιν διὰ τῶν καροφυλακτούντων ὀργάνων του.

Διότι, ὅπως τώρα ἀντελήφθη μόνος του, καθόλου δὲν ἐπρόκειτο περὶ συνωμοσίας, ἀλλὰ περὶ μέρους, ἔνθα ἤρχοντο μερικαὶ καὶ μερικοὶ ἀνισόρροποι καὶ ὠργίαζον χασισοποτοῦντες.

Βαπτισθεὶς οὕτω πασᾶς, ἐσκέφθη τότε πῶς νὰ στερεοποιήσῃ τὸ ψευδές του ἐκεῖνο περὶ συνωμοσίας οἰκοδόμημα.

Ἐνεθυμήθη τὸ πρῶτόν του θῦμα, τὸν Χ . . βέη, ὡς ἐνθυμοῦν-

ται οἱ ἀναγνῶσται. Διὸ πρώτη του δουλιὰ ἦτο νὰ τὸ ξεμπερδεύσῃ, ἂν ὑπάρχῃ ἀκόμη εἰς τὴν ζωήν.

Καὶ ἔμαθε τότε πῶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνελάμβανεν ἀπὸ τὰς φρικαλέας ἐκείνας βασάνους, καὶ πῶς ἐὰν περιεθάλπετο καταλλήλως θὰ ἐσώζιτο.

Ὄχι, αὐτὸ δὲν τὸν συνέφερε.

— Τὸν ἀρχισυιωμότην Χ . . . βέην πρέπει νὰ τὸν περιβάλλετε εἰς ἕνα σακκί, νὰ τὸν δέσετε καλὰ καὶ νὰ προσθέσετε μίαν καλὴν πέτραν, πολὺ βαρειάν, καὶ ξέρετε τὸ βράδυ . . . τροφὴ διὰ τὰ ψάρια τοῦ Βοσπόρου . . . Θὰ πεινοῦν τὰ καϋμένα . . . Δὲν ἀξίζει περισσότερον . . . Πρέπει νὰ λείψουν τέτοιες λέρες, διὰ τὴν ζωὴν τοῦ κραταιοτάτου Πατισάχ.

Μετὰ τὴν διαταγὴν ταύτην, ἡ ὁποία ἦτο βέβαιος ὅτι θὰ ἐκτελεῖτο κατὰ γράμμα, ἀνεχώρησε.

Καὶ διηυθύνθη τότε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μ . . . μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἐκεῖ θὰ ἐκπληρώσῃ τὰς κτηνώδεις του ὀρέξεις, τὰς ὀρέξεις ἐκείνας ποὺ τόσον ἐτάραξαν τὴν φαντασίαν του, καὶ ἀκολούθως σὰν μικρὸς καὶ αὐτὸς τυρανίσκος τὰς συναποστέλλει ὅπως ὁ Ἀλῆ πασᾶς ὁ Τεπελενλῆς τὴν Κυρὰ Φροσύνην εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

Ὅσον ἀφορᾶ δὲ τοὺς ἄλλους ;

Ἐκεῖνο τὸ ἄλλο πρόσωπον μὲ τὴν γενειάδα, ποὺ δὲν ἐγνώριζεν σχεδὸν τούρκικα, καὶ ὡμίλει τὴν Γαλλικὴν συνεχῶς, ἃ αὐτὸ τὸν ἐφόβιζε.

Θὰ ἐπενέβαινεν ἡ πρεσβεία του, θὰ ἐγένετο ἀνακρίσεις ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν τῶν διερμηνέων καὶ καβάσιδων, θὰ ἀνεκαλύπτετο ἡ ἀλήθεια καὶ . . . καὶ . . . Τί θὰ ἔχανε τότε ὁ Χαμίτ, νὰ τοῦ ξαναπάρῃ πίσω τοὺς βαθμούς του, ποὺ τόσον εὔκολα τὰς ἀπέκτησε, καὶ νὰ πέσῃ εἰς δυσμένειαν, ἀφάνειαν, καὶ ἴσως ἐξαφάνισιν.

— Ἐδῶ εἶνε, ὁ κόμπος· ἐσκέφθη τότε. Ἔλα Ἀχμὲτ ἀποσκοράκισε τὰς λάγνας σου ἰδέας . . . Ἔχεις καιρὸν κατόπιν, νὰ ἐπαναλάβῃς τοιαύτας σκηνάς . . .

Πρέπει νὰ ἐνεργήσω τώρα ἐσκεμμένως. πρέπει ὁ ἐπικατάρατος αὐτὸς Γάλλος νὰ σωθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξωσθῇ ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ἐδάφους, ὡς ἀναρχικός. Δὲν πρέπει νὰ ἀναμιχθῇ ἡ πρεσβεία! . .

Καὶ ὄντως φθάσας εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην συνωμίλησε κρυφίως μὲ ὅλα τὰ ὄργανά του εἰς τὰς ὁποίας ἔδωκε διαταγὰς εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χασισοποτείου.

Αὐτὸς μὲ ἓξ μόνον ὄργανα διηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος τῆς οἰκίας, καὶ ἀφοῦ τοὺς τρεῖς του χαφιέδες διέταξε νὰ εἰσδύσουν εἰς τὰς δύο πλαγινὰς οἰκίας μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς ἐκτύπησε τὴν θύραν τοῦ Μ... ἀγᾶ διὰ νὰ τοῦ ἀνοίξουν.

Αἱ ἔσωθεν ἀλαΐκισσαι ἐζήτησαν τὸ σύνθημα νὰ τοῦ ἀνοίξουν.

— Ἄνοιξε, λέγει, ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως ! ἄνοιξε, ἢ δὲ ἄλλως θὰ διατάξω τὴν διάρρηξιν τῆς θύρας ! . .

Θόρυβος τότε μέσα ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ χώραν.

Ἄλλαι μὲν ἀλαΐκισσαι ἔτρεχαν νὰ ἐξυπνήσουν τὰς κυρίας των ποὺ ζευγαρωμέναι ἐκοιμῶντο τὸν νήδυμον εἰς τὰ καμαρίνια ἐκεῖνα, τὰ παραπλαγινὰ τοῦ Μεγάλου θυσιαστηρίου. Ἀλλὰ το Χασὶς τόσον τὰς εἶχε ναρκώσει, ποὺ δὲν ἔνοιωθαν τί ἔλεγον, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν κίνδυνον ποὺ τὰς περιέβαλλε.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δύο ἐκείνους ἄνδρας, εἰς τοὺς ὁποίους κατ' ἀνέχειαν τῆς Μεγάλης Ἱερείας ἐπετράπη ἡ θέα τῶν ὀργίων ἐκεί-

νων, ἀμέσως οὗτοι, μετὰ τὴν εἰδοποίησιν ὅτι ἡ οἰκία περιεκυκλώθη ὑπὸ ὀργάνων τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, ἠθέλησαν νὰ φύγουν διὰ τῶν κρυφίων ἐξόδων πρὸς τὰς πλαγινὰς οἰκίας. Κατὰ δυστυχίαν των ὅμως εὗρον καὶ ἄλλους χαφιέδες ἐκεῖ καιροφυλακτοῦντας καὶ παρακμονεύοντας τὴν ἔξοδον.

Ἠθέλησαν ν' ἀντισταθοῦν κατ' ἀρχὰς καὶ πυροβολισμοὶ ἐρρίφθησαν τότε, καὶ κλαγγὴ τῆς σπάθης τοῦ συνταγματάρχου ἐβρόντησε.

Ἰδόντες οἱ χαφιέδες ἐκεῖνοι τὴν ἔνοπλόν των ἀντίστασιν, καὶ ἔχοντες διαταγὰς νὰ μὴ φονεύουν ἀλλὰ νὰ συλλάβουν ζῶντας, πρὸς ἐκφοβισμὸν εἰς τὸν ἀέρα ταυτοχρόνως ἐπυροβόλησαν.

Ὁ μαχαλὰς ὅλος ἀνεστατώθη.

Εἰς τοὺς πυροβολισμοὺς ἐκείνους προστέτρεξαν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὄργανα.

Τὴν μεγαλειτέραν ἀντίστασιν ἐπροβαλεν ὁ συνταγματάρχης, ὁ ὁποῖος ἠννόησε τότε ὅτι κατεστράφη ὅλον του τὸ μέλλον, διότι ἐγνώριζε κάλλιστα τί πάστες ἦσαν αὐτοὶ οἱ ἀναγεννώμενοι χαφιέδες, οἱ ὁποῖοι ἀναμφιβόλως θὰ παρεμόρφωνον τὰ πράγματα εἰς τὸν Ἀπτοὺλ Χαμίτ, διὰ νὰ κερδίσουν αὐτοὶ βαθμοὺς καὶ ἀξιώματα ἐπὶ ζημίᾳ τῆς στρατιωτικῆς του τιμῆς

Ἀντέστη ὁ δυστυχὴς bon-vivant οὗτος μέχρις ἀπελπισίας, πληγωθεὶς δ' ἔπεσε τότε ἀναίσθητος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἀχμὲτ ἔσπασε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν ἐντός.

Ἄφησε φρουρὸν εἰς τὴν θύραν νὰ μὴ ἔλθῃ κανεὶς ἐκ τοῦ προστρέχοντος πλήθους, ἵνα μὴ ἐντιληφθῇ περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

Εἰς τοῦτο δὲ ἀναμιγνυόμενοι χαφιέδες τινὲς ἐκήρυττον, ὅτι εἶνε διεθνὴς ἀναρχικὴ ἐτοιρίκ κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Σουλτάνου.

Ο ΜΟΥΡΑΤ Ε'

Μὲ τὴν στολὴν τοῦ καταδίκου.

Καὶ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο ἐμαίνετο ἐπὶ ταῖ, ψευδέσι κατὰ τοῦ ἄνα-κτος πληροφορίαις ἐκείναις.

Ὁ ὀθωμανικὸς λαὸς πάντοτε λατρεύει τὸν ἀρχηγόν του. Ἐγένετο ἡ σύλληψις ὅλων τῶν γυναικῶν καθὼς καὶ τοῦ Γάλλου καὶ τοῦ ἀναισθήτου πλέον συνταγματάρχου. Καὶ ἐντὸς κλειστῶν ἁμαξῶν ὡδηγήθησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ἡ εἴδησις τῆς συλλήψεως μεγαλυνθεῖσα ἐχαροποίησε τὸν Χαμὶτ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὥστε ἐφώναζε διαρκῶς.

— Ἀφερὶμ Ἀχμέτ, ἀφερὶμ ἀρσλανίμ!

Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ἀναρχικοὶ εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς Πρωτευούσης του προσηλυτίζοντες καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας, τὸν ἔκαμε νὰ φρίξῃ περισσότερον.

— Τί δύσκολον, διεννοεῖτο ὁ περίτρομος ἄρχων, τὸ κακὸν αὐτὸ νὰ μὴ εἰσδύσῃ καὶ εἰς τὸ χαρέμι μου, καὶ μὴ συνωμοτήσουν καὶ αὐταὶ κατὰ τῆς ζωῆς μου!

Πρέπει νὰ τὰς περικλείσω περισσότερον, πρέπει νὰ κοπῇ ἐντελῶς ἡ σχέσις μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ!

Ἐξ οὗ καὶ ἔκτοτε ἡ ἔγερσις ἑτέρου τοίχου ἐντὸς τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Γιλδίζ.

Μόλις δὲ ἦλθε μὲ τὴν συνοδίαν τῶν συλληφθέντων (ὁ ἀτυχὴς συνταγματάρχης ὑπέκυψε καθ' ὁδὸν εἰς τὸ τραῦμά του ἆρα γε ἢ τὸν ἐξέκαμε γλήγωρα ὁ Ἀχμέτ; ἄγνωστον, τοῦτο παρέμεινε μυστήριον...) καὶ ὧν συλληφθεισῶν ὁ Ἀχμὲτ Δζελαλετὶ πασᾶ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Χαμὶτ.

— Σοῦ χαρίζω τὴν ζωήν μου, καὶ σὲ εὐχαριστῶ, κάμε ἀνακρίσεις μόνος σου, καὶ μὴ μοῦ τὰς φέρῃς ἐδῶ νὰ τὰς ἰδῶ...

— Μεγαλειότατε, δὲν πρέπει νὰ μὲ εὐχαριστῇς, διότι ἔπραξα τὸ καθῆκον μου... ἀνεκάλυψα τὴν λυκοφωλειά. καὶ σοῦ τὴν φέρω νὰ κρίνῃς περὶ τῆς τύχης της

Ποὺ νὰ γνωρίζεις, ὅτι καὶ ὁ συνταγματάρχης ἐκεῖνος ποὺ Σᾶς ἔκαμε τὸν πιστὸν ηὐτοκτόνησε!..

— Βάϊ, τὸν χαΐνη!.. ὅλους λοιπὸν νὰ τοὺς ξεκάμῃς καὶ νὰ μάθῃς ἄνεχουν καὶ ἄλλους συνενόχους... Τί κατάρα βρὲ ἀδελφέ, νὰ θέλουν νὰ μοῦ ἀφερέσουν τὴν ζωὴ! Ναὶ νὰ τοὺς ξεκάμῃς!..

— Μεγαλειότατε, μίαν παρατήρησιν, τὸν Γάλλον τί νὰ τὸν κάμω, θὰ ἐπεμβῇ ἡ Πρεσβεία καὶ θὰ ζητήσῃ νὰ γίνῃ δίκη δημοσία... καὶ τότε θὰ ἐκτυλιχθοῦν εἰς τὰ μάτια τοῦ κόσμου αἱ σκευωρίαι των, καὶ πιθανὸν νὰ συνειθίσῃ ὕστερα εἰς τὰς συνωμοσίας, κόσμος! Ἐγὼ κρίνω καλὸν νὰ τὸν στείλωμεν ἀμέσως ἔξω τῶν συνόρων μας, χωρὶς ἄλλην συζήτησιν!..

— Εἶσθε καὶ διπλωμάτης, εἶπεν τότε ὁ Χαμὶτ, καὶ, ἄφεριμ, καλὰ σκέπτεσθε· κάμε τέλος ὅπως σὺ κρίνῃς καλήτερον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς τοῦ Πατισὰχ σου, ποὺ πάντοτε θὰ σὲ ἀμοιβῇ πλουσιοπαρόχως...

Οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀχμὲτ περιῆλθεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Λιβᾶ ἀπὸ στρατιώτης ἁπλοῦς καὶ μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων πλασμάτων.

Βραδεία καὶ νωχελὴς ἐπῆλθεν ἡ νύξ, ἡ χλιαρὰ καὶ δρασιστικὴ νὺξ τοῦ Βοσπόρου.

Εἰς τὴν παραλίαν τὰ φῶτα εἶχον ἀνάψει καὶ οἱ πυρσοὶ τῶν παραλίων πολατιῶν καὶ οἰκιῶν τὸ ἀμυδρὸν των ἔστελλον φῶς εἰς τὴν κοιμισμένην ἐκείνην θάλασσαν.

Πᾶσα ζωὴ εἶχεν ἐκπνεύσει καὶ ἡ ἰλιγγιώδης ταραχὴ τῆς ἡμέρας διὰ τῶν πηγαινοερχομένων ἐκείνων μικρῶν ἀτμοπλοίων, καϊκιῶν καὶ λέμβων εἶχε πρὸ μικροῦ καταπαύσῃ,καὶ νέκρα, ἀπόλυτος νέκρα μέσα εἰς τὴν ἠρεμίαν καὶ γαλήνην ἐκείνην ἐβασίλευε τώρα, μέσα εἰς τὴν μαγικὴν ἐκείνην τοῦ κόσμου τοποθεσίαν.

Ὅλα λὲς πῶς τὰ κατέλαβεν ὁ θάνατος ἢ ὁ μαγικὸς ἐκεῖνος ὕπνος ποὺ ἐπιφέρει εἰς τὰ παραμύθια τῆς χαλιμᾶς ἡ μπαγκέτα τοῦ μάγου!

Καὶ ἀντὶ νὰ σὲ ἐνθουσιάσῃ τὸ νεκρὸν ἐκεῖνο μεγαλεῖον, περισσότερον σὲ ἔκαμνε νὰ φρίττῃς, διότι εἰς ὅλα αὐτὰ ἐπάνω τρομερὸ ἐπλανᾶτο τὸ φάσμα τοῦ Χαμίτ, τοῦ Χαμὶτ ἐκείνου, τοῦ κακοῦ δαίμονος τῆς ἄλλοτε εὐδαίμονος ἐκείνης Τουρκίας!

Τίποτε, καὶ πρὸ πάντων εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ Καράκιοϊ μέχρι καὶ πέραν τοῦ Ὀρτάκιοϊ τίποτε, ψυχὴ δὲν ἐφαίνετο ζῶσα.

Καὶ αὐτὴ ἡ σελήνη ἤρχισε νὰ κρύβεται ὄπισθεν τῶν ὀρέων καὶ νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὴν θάλασσαν ἐπάνω μίαν μενεξεδένιαν ὁμίχλην ποὺ σὲ ἔκανε νὰ φρίττῃς!

Τὰ ἄστρα ἐπάνω μελιχρότατον ἔστελλον φέγγος, σὰν καὶ ταῦτα νὰ μὴ ἤθελον νὰ γίνουν μάρτυρες τοῦ ἐκτυλιχθησομένου μετ' ὀλίγον δράματος!

Μονάχα ἀπὸ πυρσὰ τῆς παραλίας ἐξηκολούθουν νὰ στέλλουν τὸ ἀμυδρόν των φῶς, καὶ ἐθαρρεῖτες πῶς ἦσαν νεκρικαὶ λαμπάδες τῶν

θυμάτων ποὺ θὰ ἔτρεφον μετ' ὀλίγον τὰ ψάρια τοῦ περιωνύμου πορθμοῦ.

Καὶ ἀνάμεσα εἰς τὴν θανάσιμον ἐκείνην νέκραν, μέσα εἰς τὴν γαλήνην καὶ ἀταραξίαν τῆς θαλάσσης βαποράκι μικρὸ ἐξέσπασεν ἀπὸ τὴν ἀποβάθραν τοῦ Βεσὶκ-τὰς ποῦ ἦτο προσαρμενισμένο καὶ ἐπροχώρησεν εἰς τὰ κελαινὰ τῆς θαλάσσης ἐκείνης ὕδατα, χωρὶς νὰ ἐγείρῃ κανένα θόρυβον, χωρὶς κανένα σφυριγμόν, ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ ἐκείνου πλαταγίσματος τῶν ὑδάτων ποὺ ἐγείρεται ὁσάκις τὸ βαποράκι προχωρεῖ.

Τὸ σκοτάδι ἦτο ἐπιχυμένο πανταχοῦ. Καὶ κάπου-κάπου ἐσπινθύριζον κατάστροι εἰς τὴν νυχτιάν ἐκείνην οἱ ἀφροὶ τῆς ταρασσομένης θαλάσσης,, κ' ἐπροξενοῦσε τὸ ῥῖγος μᾶλλον, καὶ ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν χυνομένου αἵματος!

Ἐπροχώρησε πρὸς βορρᾶν. Ἐσταμάτησεν αἴφνης εἰς τὸ μέσον καὶ φρίκη!

— Πλὰμ! ἠκούσθη εἰς τὴν νέκραν ἐκείνην. Ἐνῶ ἀστραπιαίως μαῦρο καὶ ἄμορφο σχῆμα ὑψώθὲν ἐρρίφθη!

Κύκλοι καὶ ἀφροὶ ἐσχηματίσθησαν εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς στιγμὴν, ἀλλὰ πάλιν ταχέως ἡ προδότρα θάλασσα ἐγαλήνευσε.

Τί νὰ ἦτο ἄραγε, τὸ ἄμορφο ἐκεῖνο σχῆμα; Τί νὰ ἐζήτει τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο βαποράκι ἐκεῖ;

Ὅσον νὰ κωλοσκεφθῇ ὁ ἀθέατος θεατής, ὅσον νὰ καθησυχάσῃ ἡ ταραχθεῖσα θάλασσα καί

— Πλάμ! ἄλλην κίνησιν, ἄλλους ἀφροὺς ἀνέδωκεν ἡ θάλασα.

Τὴν φρίκην ταύτην τὸν πλαταγισμὸν ἐκεῖνον διεδέχθησαν ἄλλος,

τρίτος . . . τέταρτος . . πέμπτος . . . ἕκτος . . . ἕβδομος . . . ὄγδοος ! . . . φρίκη . . . καὶ ἐξηκολουθεῖ ὁ πλαταγισμός !

Φωνὰς ὑποκώφους ἔφερεν εἰς τὴν παραλίαν ἡ εὐηχία τῶν ὑδάτων, ἡ συρίζουσα ἡδονικὰ αὔρα· Φωνὸς ἀνατριχιαστικάς, ποὺ ἔκαμνε τὸν ἀκούοντα νὰ διατρέχῃ τὸ σῶμά του ρῖγος θανάσιμον καὶ διαπερα στικόν.

— Μπάκ, βρέ, νάσιλ, γκιτερλέρ ; — πηγαίνουν βρὲ στὸ φόντο. . ἢ . . . νά, νὰ ἕνα ἐπιπλέῃ ἐπάνω . . . . Ἰδέ. τί μαυράδι εἶνε αὐτό. . Ἀλλ' ἐχάθη,

Καὶ τὰ πηδῶντα κάποτε δελφίνια τῆς θαλάσσης, τὰ ἄτιμα ἐκεῖνα ὄργανα, οἱ ἄσπλαγχνοι καὶ κακοῦργοι ἐκεῖνοι χαφιέδες, τὰ τέρατα ἐκεῖνοι οἱ δήμιοι, ποὺ μόνον εἰς τὰ νεύματα τοῦ Χαμὶτ ὑπέ. κυπτον, καὶ τὰ δελφίνια τῆς θαλάσσης τὰ ἐξελάμβανον ὡς τὰ θύ. ματά των ἐπιπλέοντα. Ἐνῷ ἐγνώριζον οἱ ἄθλιοι ὅτι τὰ εἶχον ἐντελῶς καὶ ἑρμητικῶς εἰς τὰ σακκιὰ κλεισμένα καὶ μὲ ὀγκώδη σίδηρα ἐπι. βαρυνόμενα ! ! !

— Πιτιρτὶκ χαϊνλερῆ ! . . . τὸς ἀπετελειώσαμεν τὰς προδότιδας, εἶπεν ὁ Ἀχμὲτ Τζελαλεδίν.

Καὶ τὸ βαποράκι ἐγύρισε πάλιν νὰ προσορμισθῇ εἰς τὸ μέρος του.

Καὶ ἡ νέκρα ἀπειλητικωτέρα ἐκυριαρχοῦσεν ἀκόμη, ἡ δὲ θάλασσα ἀπαθῶς ἐδέχετο εἰς τοὺς κόλπους της τὰ ἀθῶα κάπως ἐκεῖνα θύματα, τὰ ὁποῖα ἕνα μόνον εἶχον φταίξιμο ὅτι σὰν ἡ θάλασσα ἦτο ἡ ἀγάπη των πρὸς τὴν σάρκα ! Καὶ τώρα αἱ κακομοίρες ἐρρί. φθησαν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἰσορροπία !

Ἐρρίφθησαν ἐκεῖ διὰ νὰ χορτάσουν ἆρά γε . . . τὸ πάθος των ἢ τὰ ἀχόρταστα τοῦ Βοσπόρου ψάρια !

Τίποτε ὅμως δὲν ἐμαρτυροῦτεν ὕστερα τὸ δρᾶμα τὸ ὁποῖον ἐκεῖ ἔλαβε χώραν.

Διότι καὶ ὁ Βόσπορος ἦτο γαληνιαῖος καὶ ἡ πρότερον νέκρα βα. θυτέρα ἦλθε νὰ ἐπικοθήτῃ ἐκεῖ ποὺ μόνον τὸ φάσμα τοῦ Χαμὶτ ἐβασίλευε

. . . . . .

Δυστυχισμένη Τουρκία, τί τύχην εἶχες νὰ ἐμπιστεύεσαι τὰς τύ. χας τῶν λαῶν σου εἰς τὸν μεγαλείτερον κακοῦργον ὅλων τῶν αἰώ. νων. Διότι μόνον οἱ ὑπήκοοί του ὑπέκυπτον εἰς τὴν ἀλλοπρόσαλλόν του πολιτείαν, καὶ εἰς τὰς ραδιουργίας τῶν φαύλων του ὀργάνων, ἐνῷ οἱ ξένοι ὡς ὁ σημερινὸς Γάλλος Π . . . Δ . . . Ρ . . ἐσώζοντο, διότι εἶχον πατρικὰς κυβερνήσεις, αἱ ὁποῖαι ὡς μητέρες ἐφρόντιζον διὰ τοὺς ὑπηκόους των.

Καὶ οὕτω ἐνῷ ἡ γαληνιαία τοῦ Βοσπόρου θάλασσα ἐδέχετο τὰ θύματα ἐκεῖνα, ἄλλη θάλασσα μετέφερεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς πα. τρίδος του τὸν περίεργον ἐκεῖνον Γάλλον, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ ἐμβα. τεύσῃ εἰς τὰ μυστήρια τῶν χασισοποτῶν !

Οὕτω ἄρχεται νὰ ἀναφαίνεται εἰς τὸν ὁρίζοντα τὸ χαμηλὸν τὸ ὁποῖον περιήγαγεν ἡ φοβοπάθεια τοῦ Χαμὶτ, καὶ ἄφινε νὰ κορυβαν. τιοῦν εἰς βάρος τοῦ λαοῦ οἱ χαφιέδες—ἀφοῦ ὡς ἀντελήφθη τέλος ὁ ἀναγνώστης πῶς καὶ διὰ τινων μεθόδων κατέφθασεν ὁ Ἀχμὲτ Δζε. λαλεδὶν καὶ ἀπὸ ἁπλοῦς σωματοφύλαξ κατώρθωσε νὰ ἀνέλθῃ αὐθω. ρεὶ τόσας βαθμίδας καὶ νὰ γίνῃ πασᾶς καὶ εὐνοούμενος τοῦ Σουλ. τάνου, καὶ νὰ διαδεχθῇ κατόπιν εἰς τὴν ἀρχηγίαν τῶν χαφιέδων μετὰ τὸν περιώνυμον πατέρα τοῦ διασήμου ὡσαύτως Μπεϊντζῆ Φαΐκ βέη τὸν Λουτφῆ ἀγᾶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ'.

Ὁ Χαμὶτ ἐσωτερικῶς ἐξεταζόμενος. Ἡ τελεία περιγραφὴ τῆς φυσιογνωμίας του. – Τὸ ἐπεισόδιον τῶν δύο εὐνούχων Φεροὺζ ἀγᾶ καὶ Νεδὶμ ἀγᾶ.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν καλήτερα τὸν τύρανον τοῦτον, τὴν ἀνθρωπόμορφον ταύτην ὕαιναν μετὰ τὰ ἀνωτέρω τὰ ὁποῖα ἐξεθέσαμεν ἐρχόμεθα τώρα νὰ τυχολογήσωμεν καὶ ὀλίγον τὸν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ καὶ νὰ περιγράψωμεν τὰ χαρακτηριστικά του ἠθικά τε καὶ σωματικὰ τοῦ περιωνύμου αὐτοῦ ἐγκλείστου τοῦ Γιλδίζ.

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἔχωμεν τὸ κλειδὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ εἶνε μέσου ἀναστήματος, μηδεμίαν ἔχων σχέσιν μὲ τὸ μεγαλεῖον τὸ χαρακτηρίζον τὴν Τουρκικὴν φυλήν. Οὗτος παρουσιάζει μᾶλλον ὅλους τοὺς ἀνατομικοὺς καὶ φυσιολογικοὺς χαρακτῆρας τύπο-**ἀρμενικο-ἀραβικοῦ** μίγματος.

Πράγματι εἶνε τύπος πολὺ πλησιάζων πρὸς τὸν τύπον τῶν Ἀνατολικῶν Ἀθιγγάνων.

Ἰσχνὸς, νευρώδης, μὲ τὸ δέρμα του ἐλαιόχρουν, ξηρὸς καὶ θερμὸς

Τὰ γένεια του τὰ περιποιεῖται πολὺ, κάτασπρα, κοντά, καὶ ὀλίγον κλίνοντα πρὸς τὸ γωνιῶδες.

Τὸ μέτωπον, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν, ὑπὸ τὸ φέσι του,

Η ΜΕΓΑΛΗ ΙΕΡΕΙΑ τῶν Σαπφιζουσῶν ρεμβάζουσα.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΧΑΜΙΤ ΤΟΥ Β'. ΦΥΛΛ. 24

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία **ΜΕΝΤΖΟΥ** καὶ Σια.

εἶνε λιγάκι πλατὺ ἐλαφρῶς κυρτὸν κοντὰ στὰ φρίδια του, πολὺ σκαμμένο παρὰ τοὺς κροτάφους του, καὶ ζαρωμένο ὁριζοντίως καὶ καθέτως. Αἱ βαθεῖαι αὔλακες παρὰ τὴν ρίζαν τῆς ρινός του φανερώνουν τὴν πνευματικήν του ἐργασίαν. Τὸ μάτι μου εἶνε μαυρωδερόσταχτί, σχεδὸν μεγάλο, καλῶς σχηματισμένο, σκεπτικό, ὀλίγο πεταχτό, διαπεραστικόν, παθητικὸν ἀλλὰ χωρὶς γλυκύτητα, εὐκίνητο καὶ περίφροντι. Εἶνε χωμένο μέσα στὴν κόγχην του, ἂν καὶ αὕτη προεξέχει. Τὰ βλέφαρά του μὲ τὰ πυκνὰ καὶ μακριὰ ματοτσίναρά του μαυρισμένα. Ἔχει ἀκριβῶς τὰ χαρακτηριστικὰ ἀνθρώπου σκεπτικοῦ, ποὺ ὑποπτεύεται τὸ πᾶν, καὶ δείχνει μίαν δύναμιν θελήσεως.

Ἡ μύτη του μακριά, μεγάλη, λεπτὴ παρὰ τὴν ρίζαν, εὐθεία, ὀττεώδης, ἰσχυρὰ παρὰ τὰ πτερύγια, μοιάζει τούρκικη πιὸ πολὺ παρὰ ἀρμένικη μύτη . . . Φυσιογνωμικῶς φανερώνει κυρίως δεσποτικὸν τύραννον, παρὰ εὐσταθῆ ἄνδρα.

Τὸ στόμα του μεγάλο, δόντια ἀραιά, κιτρινιάρικα. Τὸ κάτω χεῖλος πιὸ δυνατό, πιὸ παχύ, πιὸ χοντρὸ ἀπὸ τὸ ἐπάνω, λίγο σκαμένο παρὰ τὸ κέντρον του, καλῶς ἐσχεδιασμένον, ἀλλὰ πίπτον πρὸς τὰ κάτω.

Ἡ ἔκφρασίς του ἐνεργητική, ἕνα παράξενο ἀνακάτευμα ἀνθρώπου ἀγαπῶντος τὰς αἰσθήσεις, παραδοθέντος εἰς τὰ θέλγητρά των ἐπὶ μακρόν.

Τὰ μαλιά του, ὅσα ξεφεύγουν τοὐλάχιστον κάτω ἀπ' τὸ φέσι του, πολὺ κοντά, σχεδὸν σὰν ξυρισμένα.

Τὸ κρανίον του ξεφεύγει πρὸς τὴν κορυφήν, ἥτις εἶνε ὑψωμένη.

Τὰ αὐτιά του μεγάλα, ξηρά, κολλημένα κάτω μὲ τὸ πρόσωπό

του, πεταχτά, πλατιὰ ὀλίγο πρὸς τὰ ἐπάνω, ἀναιμικά, διαφανῆ.

Τὰ φρίδια του καλογραμμένα, τὸ ἀριστερὸ πιὸ καμπυλωμένο ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Τὸ σύνολον τῆς φυσιογνωμίας του ὠοειδὲς ἐκτεταμένον.

Τὰ χέρια του λεπτά, ξηρά, ἀνήσυχα καὶ νευρώδη.

Τὰ νύχια του κόκκινα, μικρά, κομμένα ἀλὰ τούρκα στρογγυλὰ δηλαδή.

Τὰ πόδια του ἀρκετὰ τοξοειδῆ, ἐκτείνονται λεπτὰ καὶ κλίνοντα πρὸς τὸ κομψόν.

Μιὰ καμποῦρα ἀρκετὰ ἐπαισθητὴ ποὺ τὸν κάμνει νὰ γέρνῃ ἐπαυξάνει ἔτι περισσότερον τὴν ἀσθενικὴν καὶ σὰν κουρασμένην θέαν του.

Ἡ φωνή του τρέμει συμπαθὴς καὶ εὔηχος. Ὁ λόγος του εἶνε καθαρός, αὐθεντικὸς χωρὶς τίποτε τὸ ἀπότομον, ὅταν προσέχῃ, ὀλίγον συγκεχυμένο ὅταν ξεχνιέται . . .

Πολὺ λίγο χαμογελᾷ ἀπέναντι τῶν ξένων. Ἡ φυσιογνωμία του δείχνει ὅμως μίαν ἀγαθότητα ἀξιοπαρατήρητον.

Θχυμασία εἶνε ἡ μνήμη του, ὅταν ἰδῇ κάτι τι μὲ τὰ μάτια του, ἀλλὰ πολὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ θυμηθῇ τὰ ὀνόματα.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐξωτερικὴ φυσιογνωμία τοῦ τυράννου. Πολὺ καλὰ βλέπει ὁ ἀναγνώστης ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ ἐμπνέον κάποιαν ἐμπιστοσύνην πρόσωπόν του, κάποιαν ἀγαθότητα, ὁτόσον ἦτο ἐπιτήδειος νὰ ὑποκρίνεται ἀπέναντι τῶν ξένων, νὰ τοὺς ἐξαπατᾷ μὲ τὴν προσποιητήν του ἀγαθότητα

Ἤδη ὁπότε ἐγνωρίσαμεν τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ἀνδρός, ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὰ ἐνδόμυχα τοῦ Νέρωνος τούτου . . . Ἀγαπᾷ πολὺ τὴν ἐργασίαν

ἀμέσως διεισδύει εἰς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων· ἀγαπᾷ τὴν σάρκα, τὴν πολυτέλειαν.

Ἡ εὐκινησία τῶν σκέψεων του, ἡ θλιβερὰ καὶ μελαγχολικὴ νευρικότης του τὸν δείχνει ὡς ἐπιληπτικὸν, ὁ φόβος του εἶνε παροιμιώδης. Τρέμει καὶ ἀπὸ τὸν παραμικρὸν θόρυβον, καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν σκιάν του.

Ἡ φιλαργυρία του φθάνει εἰς τὸν ὕπατον βαθμόν

Ὁ Σάϊλωκ ὁ φιλάργυρος ἥρως τῆς τραγωδίας Σαϊκσπηρ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Χαμὶτ θὰ ἐγονυπετοῦσε νὰ τὸν προσκυνήσῃ ὡς τὸ τέλειον ἰδανικόν του, ὡς αὐτὸν τὸν θεὸν τῆς φιλαργυρίας . . . Τὸ πάθος αὐτὸ μὲ τὰς ὁλοχρύσους φλόγας του εἶχε φωλιάσει σὰν Δράκος αἱμοδιψὴς εἰς τὴν ψυχήν του.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Χαμὶτ ἦτο εἰς τὸ ἔπακρον δεισιδαίμων, ἐπίστευεν εἰς τὴν τύχην, εἰς τὸ περίπυστον **κισμέτι.**

Μεγάλην δὲ βάσιν ἐδείκνυεν εἰς τὴν μαντείαν ἐξ οὗ καὶ ἐξηγεῖται ἡ ὑπόληψις καὶ τιμὴ πρὸς τὸς καζαμίαν του τὸν μεγάλον ἐκεῖνον κατεργάρην, τὸν Ἐμπουλχουδᾶ

Οὗτος εἶνε διάδοχος ἄλλου, τοῦ ἀστρολόγου, τοῦ γνωστοῦ τότε σέχη, τοῦ Ἀπτουραχὶμ Ἐσὰμ.

Ἰδοὺ δὲ πῶς ὁ τελευταῖος οὗτος καὶ πρόδρομος τοῦ Ἐμπούλχου δᾶ ἦλθεν εἰς γνωριμίαν μὲ τὸν Ἀπτοῦλ Χαμίτ.

Κάποιος Νετζὶπ-πασᾶς, φίλος τοῦ πρίγκηπος ἀκόμη Ἀπτοὺλ Χαμὶτ ἦτο ὑπὸ δυσμένειαν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀπτοὺλ Ἀζίζ, καὶ εἶχεν ἀποσταλεῖ εἰς Κύπρον ἐξόριστος.

Ἐκεῖ οὗτος ἐγνώρισε τὸν Σεΐχην Ἀπτουραχὶμ Ἐσὰμ ἐκ Σιδῶνος καταγόμενον.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ σέχης οὗτος, προεῖπεν εἰς τὸν Νετζὶπ πασᾶν πῶς μετ' ὀλίγον θὰ παύσουν τὰ δεινά του, πῶς θὰ ἀνακληθῇ ἐκ τῆς ἐξορίας, καὶ πῶς θὰ καταλάβῃ πάλιν τοὺς βαθμούς του, καὶ τὰ ἀξιώματα μὲ τὸν τόκον.

Κατὰ συγκυρίαν δὲν επέρασε πολὺς καιρός, καὶ ὁ Νετζὶπ πασᾶς διὰ τοῦ πολεμικοῦ **Ἰζεδὶν** προσκαλεῖται ἐκ τῆς νήσου Κύπρου εἰς Κων[πολιν καὶ διορίζεται εἰς ὑψηλόν τι ἀξίωμα.

Εὐγνωμονῶν οὕτως εἰπεῖν ὁ Νετζὶπ τὸν φέρει εἰς τὴν Κων[πολιν καὶ τότε τὸν συνιστᾷ εἰς τὸν Ἀπτοὺλ Χαμίτ, τοῦ ὁποίου ἐγνώριζεν ὁ Νετζὶπ τὴν δεισιδαιμονίαν, καὶ τοῦ ἐκθεάζει τὴν ἀλάθητον μαντικὴν δύναμιν.

Τὸν ἐφώναζε κάποτε ἀπὸ τὸν **τεκκὲ τουὸ** Χαμίτ, καὶ τὸν ἔβαζε καὶ ἔλεγε χωρία ἐκ τοῦ Κορανίου. Εἶχε δὲ γλυκειὰν καὶ ἁρμονικὴν φωνὴν ὁ γέρων.

Μίαν λοιπὸν τῶν ἡμερῶν ὁ Ἀβδουρραχὴμ τοῦ λέγειν:

— Πρίγκηψ, **ἐσσαλλάχ,** σὲ λιγάκι θὰ γίνῃς Σουλτάνος!

— Μὰ τὶ λέγεις, παπποῦ, δὲν εἶνε ἡ σειρά μου. Ἰδοὺ ὁ ἀδελφός μου Μουράτ, ὁ ὁποῖος καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα εἶνε νέος, ὑγιής, καὶ ρωμαλαῖος

— Ὄχι, παιδί μου σὲ λιγάκι, εἶπα, πῶς θὰ γίνῃς Σουλτάνος. Ἐσωτερικὴ φωνὴ μοῦ τὸ λέγει. Καὶ ἡ φωνὴ αὕτη δὲν γελιέται ποτέ!

— Εἴθε νὰ γίνῃ οὕτω, ἂν καὶ δὲν πιστεύω.

Καὶ τὰ ἔλεγεν ὅμως ὁ Χαμὶτ μὲ ἐνδόμυχον χαράν, ἡ φιλοτιμία του καὶ ἡ φιλοδοξία του ἐκολακεύοντο.

— Αὐτὸ ποὺ σοῦ λέγω ἐγώ, μοῦ τὸ λέγει τὸ ὑπέρτατο πνεῦμα!

Τὸ ἔφερε ἡ κακὴ τῆς μεγάλης Τουρκίας ἡ τύχη νὰ ἐπαληθεύσῃ

ἐντὸς δύο ἐτῶν ἡ **προφητεία** τοῦ γέροντος ,ὁ ὁποῖος πράγματι ἦτο πολὺ τίμιος γέρων καὶ ὁ ὁποῖος μόνον ἕνα κακό, ἄθελα ἴσως, ἔκαμε νὰ γίνῃ δηλαδή, ὅπως καὶ προαφέραμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον, ὁ μεσάζων τῆς ἀπανθρώπου ἐκείνης διαταγῆς τοῦ Χαμίτ, πρὸς τὸν δήμιον τοῦ μεγάλου πατριώτου Μιτχὰτ πασᾶ, τῆς διαταγῆς δι'ἧς παρηγγέλετο νὰ θανατωθῇ ὁ Μιτχὰτ δι' ἀγχόνης.

Ἔκτοτε κατέστη ψύχωσις εἰς αὐτὸν ἡ μαγεία. Καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον κατὰ τοὺς αἰῶνας τούτους τῶν φώτων, ὁ Χαμίτ ἐπίστευεν εἰς τὰ μάγια, εἰς τοὺς ὀνειροκρίτας καὶ εἰς ὅλους τοὺς θεοσόφους.

Ἀφοῦ καὶ ἀνδρείκελον ἐκ κηροῦ εἶχε κατασκευάσει τοῦ ἀδελφοῦ του Μουράτ, καὶ τὸ εἶχε δώσει εἰς μάγον διὰ νὰ τὸ διαβάσῃ, ὅπως ὡς τάχιστα διαβῇ ἐκ τοῦ κόσμου ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος πρίγκηψ!

Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἔνδυμα ἔκαμεν εἰς κάποιον κατεργάρην ἀρμένιον ράπτην Τζιμπουσιὰν ὀνόματι, καὶ ἀφοῦ τὸ ἐξώρκισαν διὰ νὰ ἔχῃ κακοποιὸν δύναμιν, ἔδωκε κατόπιν νὰ τὸ φορέσῃ (τὸν χιτῶνα τοῦτον τοῦ Νέσσου) ὁ πρεσβύτερος του ἀδελφός.

Ἐκτὸς τούτου ὁ Χαμίτ ἐπίστευεν καὶ εἰς τὴν ἀποστολήν του, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν προώρισεν ἡ θεία πρόνοια, (ἀναμφιβόλως διὰ νὰ γίνῃ τὸ τελειότερον ὑπόδειγμα τοῦ μεγαλειτέρου ἐστεμμένου κακούργου!)

Ὁπόταν δὲ κατελαμβάνετο ἀπὸ καμμίαν τῶν συχνῶν του νευροπαθειῶν, τότε ἐκλείετο εἰς τὸ χαρεμλίκι του, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἴδῃ κανένα, οὔτε καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπουργούς του.

Καὶ ἐνίοτε αἱ νευροπάθειαί του παρετείνοντο ὄχι μόνον ἐπὶ ὥρας ἀλλ' ἐπὶ ὁλοκλήρους ἡμέρας, ὅπως καὶ τοῦ συνέβη ἀκριβῶς εἰς τὴν

ἐποχὴν ποὺ εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν γεγονότων, μετὰ τὸ 1885 δηλαδή, ἐκ τῆς δολοφονίας ἑνὸς εὐνούχου.

Καὶ δὴ δολοφονίας εὐνούχου ὑπὸ ἄλλου εὐνούχου ἕνεκεν ζηλοτυπίας τῶν γυναικῶν, ἂν ἀγαπᾶτε. Τότε διακριβῶς ὀκτὼ ὁλοκλήρους ἡμέρας ἐνεκλείσθη εἰς τὸ χαρεμλίκι του, χωρὶς νὰ ἴδῃ οὐδένα.

Ἰδοὺ δὲ πῶς ἔλαβε χώραν τὸ περίεργον ἆμα καὶ ἔκτακτον τοῦτο γεγονὸς ἐν πάσῃ του τῇ ἀληθείᾳ.

Μεταξὺ τῶν **Μουσαχίπιδων** τῶν προσκολλημένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Χαμίτ ἦσαν καὶ οἱ δύο εὐνοῦχοι ὀνομαζόμενοι Φιρούζ ἀγᾶς καὶ Νεδὶμ ἀγᾶς.

Οὗτοι εἶχον ἀναμεταξύ των πρὸ καιροῦ στενὴν φιλίαν. Δυστυχῶς τὴν φιλίαν ταύτην ἦλθε νὰ διαταράξῃ ὁ ἔρως — μὴ γελᾶτε ἀναγνῶστα — ναί, ὁ ἔρως.

Εἰς τὸ χαρέμι τοῦ Χαμίτ εἶχον φέρει δῶρον κάποιου πασᾶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, μίαν ὡραίαν ἀλαίκισσαν Σ . . . ἐκτάκτου καλλονῆς — ἀλλ' ἐπειδὴ ἔγινε πλέον κοινὸν τὸ ἐκτάκτου καλλονῆς, διὰ πᾶσαν χανούμισσαν τοῦ παλατίου — λέγομεν ὅτι ἦτο, μία κυρία αἱματώδους κράσεως, παχουλωτάτη, μὲ ὡραῖον ροδόχρουν χρῶμα, μαλλιὰ καστανά, μύτην ὀλίγον γρυπὴν ὡς τὸ ράμφος τοῦ ἱέρακος, μάτια δέ, ὦ τὰ μάτια ἦσαν μεγάλα ἐπιστεφόμενα μὲ ὀφρῦς ἀλληλενδέτους.

Τὸ κυριώτερόν της δὲ χαρακτηριστικὸν ἐξ ὅλων τούτων, ἦτο ὅτι ἦτο ὀλίγον εὐθύμου χαρακτῆρος, κλίνοντος πρὸς τὸ εὐῆθες

Ἀκριβῶς τὸ τελευταῖόν της τοῦτο χαρακτηριστικὸν ἐπέτρεπε περισσοτέραν ἐλευθερίαν καὶ μὲ τοὺς δύο ἀνωτέρους εὐνούχους.

Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐπήγασεν ἡ ἀντιζηλία τῶν εὐνούχων ἐκείνων,

ὑποβλεπόντων, τίς θὰ εἶνε ὁ μόνος ἰδανικὸς ἐραστὴς τῆς ἀλαίκισας ἐκείνης. Καὶ ὑπεβλέποντο, καὶ οὕτω ἡ θερμὴ των φιλία μετετράπη εἰς θανάσιμον ἀναμεταξύ των ἔχθραν.

Ἰδίως ὁ Νεδὶμ ἀγᾶς ἀπεφάσισε νὰ ξεκάμῃ τὸν ἀντίζηλον Φ.ροὺζ, ἀγᾶν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδείκνυε περισσότερον ἐνδιαφέρον ἡ ἀλαίκισσα ἐκείνη Σ . . .

Τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1888 λοιπόν, κατὰ τὸ βράδυ ὁ Νεδὶμ ἀγᾶς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Φερούζ, ὅπου ἦσαν συνηγμένοι καὶ ἄλλοι εὐνοῦχοι, ὁ Ρουστέμ, εΤζφτέρ, Ζιβὲρ καὶ Ἀπτοὺλ Γκανῆ ἀγάδες.

Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐσηκώθηκε νὰ τὸν χαιρετίσῃ. Πρᾶξις ποὺ ἐξύβριζε τὰ μέγιστα τὸν εἰσελθόντα οὗτος τότε νευρικῶς πέρνει καρέκλα καὶ κάθεται.

Ἐπακολουθεῖ σιωπή

Κατόπιν ἐξάγει ἕνα ρεβόλβερ ἀπὸ τὴν τζέπην του συστήματος Springfield καὶ τὸ διευθύνει κατὰ τοῦ Φιρούζ.

— Τὸ βλέπεις αὐτό; εἶνε ἕνα μικρὸ παγνιδάκι, ἀλλὰ αὐτὸ θὰ σὲ στείλει εἰς τὸν ἄλλον κόσμον!

— Ἄφησε τὰ χυρατά, τοῦ λέγει ὁ Φερούχ.

Δὲν ἐπρόφθασεν ὅμως νὰ ἀποτελειώσῃ τὴν φράσιν, καὶ ὁ Νεδὶμ τὸ ἐκκενώνει ἐπάνω του καὶ τὸν ἐξάπλωτε κάτω νεκρόν.

Καὶ ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἀγᾶδες εὐνοῦχοι ἔτρεχον πρὸς τὸν πεσόντα νεκρόν, ὁ δολοφόνος ἀπεσύρθη ἡσυχώτατα εἰς τὸ δωμάτιόν του εἰς τὸ ἀνώτατον πάτωμα.

Ἐκεῖ λοιπὸν τὸν συνέλαβον οἱ ἀστυνόμοι ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς ἀστυνομίας Γαλατᾶ Σεραΐ, τὸν Γάλλον Μπονέν.

Ὁ Βούλγαρος ἐξωμότης καὶ ἄλλοτε Μέγας Βεζύρης

ΧΑΛΙΛ ΡΙΦΑΑΤ ΠΑΣΑΣ

Σύμφωνα μὲ τὸν νόμον γίνεται ὑπὸ τὸν εἰσαγγελέα Μιχαλάκην ἐφέντην τακτικὴ ἀνάκρισ ς. Ἀποδεικνύεται ἡ προμελέτη.

Κατόπιν ὑποβάλλεται εἰς τὸν διπρκῶς λειτουργοῦντα τότε στρατιωτικὸν νόμον, ἀποδεικνύεται κ' ἐκεῖ ἡ προμελέτη καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον.

Ἀλλὰ πῶς νὰ φονευθῇ ἄνθρωπος ;

Εἶνε ἀνάγκη νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἀναψηλάφισιν.

Καὶ κατόπιν νὰ ἀποφανθῇ τὸ Σερί.

Τέλος καὶ οἱ Οὐλεμάδες ὑπ' αὐτὴν τὴν προεδρείαν τοῦ Σεϊχ-οὐλ-ἰσλὰμ καταδικάζουν εἰς θάνατον τὸν Νεδίμ.

Ἑπτὰ ὁλόκληροι ἡμεραι διέρρεισαν μέχρι τῆς τελικῆ· καταδίκης. Τὸ Παλάτι ἦτο ἐντελῶς ἀνάστατον ἕνεκα τῆς δολοφονίας ταύτης. Ὅλοι ἐκεῖ μέσα περὶ αὐτοῦ ὡμίλουν. Κάθε δουλειὰ καὶ σοβαρὰ ὑπόθεσις ἐσταμάτη ε χάριν τοῦ πρωτοτύπου τούτου Νεδὶμ ἀγᾶ.

Καὶ ὁ Χαμὶτ κυριολε τικῶς τὰ ἔχασεν ἀπὸ τὸν τρόμον του.

Τίποτε δὲν ἐσκεπτετο πλέον οὔτε ἔθνος, οὔ·ε κράτος. Ὅλα ἂς πᾶνε στὸ διάβολο !

Τὸ κράτος εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην χρημάτων, καὶ εἶχε συναφθῇ δάνειον μὲ τὴν Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν 1,500,000 λιρῶν καὶ δὲν ἀνέμενον παρὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Χαμὶτ. Ἀλλ' αὐτὸς ἐτύρβαζε περὶ τὸν φόνον τοῦ Νεδὶμ καὶ περὶ τὴν διαρκῆ του φόβον.

Ἐνῷ διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Χαϊδὰρ Πασᾶ – Ἀγκύρας ·ῆς περιωνύμου γραμμῆς ποὺ τόσος ἐγίνετο λόγος ἐναγωνίως ἀνέμενον οἱ κεφαλαιοῦχοι τὴν Χαμηδικὴν ὑπογραφήν

Ἐνῷ ἀκόμη σοβαρότανται τοῦ κράτους ἱποθέ·εις ἀνέμενον τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπερίμενον τὸ ναὶ ἢ ὄχι αὐτοῦ, αὐτὸς (ὁ

Χαμὶτ) ἐκλείσθη εἰς τὰ ἰδιαίτερά του δωμάτια, χωμένος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ χαρεμίου, ἀσπαίρων, καταφοβισμένος καὶ φρίσσων ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν νευρικῆς κρίσεως !

Καὶ τέλος μετὰ τὰς παρακλήσεις τῆς Βαλιδὲ Σουλτάνας, καὶ μετὰ τὸν Φετφᾶν, τὸν ἀποφαινόμενον θάνατον διὰ τὸν δολοφόνον, ἀπεφασίσθη νὰ βγῇ ὁ ἰραδὲς ὁ διατάσσων τὴν θανάτωτιν τοῦ Νεδὶμ, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Συνέπεια δὲ ἦσαν ὅτι ὅλους τοὺς πρότερον Μουσαχίπιδες καὶ αὐτὸν τὸν ὑψηλότατον Κιζλὰρ ἀγασῆ τοὺς ἔστειλε νὰ ἐφησυχάσουν εἰς Μέκκαν καὶ διώρισε τὸν Γιαβὲρ ἀγᾶν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχιευνούχου.

Τὸν πρῶτον του Θαλαμηπόλον Ὀσμὰν βέην ἔρριψε τοῦ ἀξιώματός του τότε διὰ νὰ τὸν φέρῃ, φαίνεται, ἔπειτα ἰσχυρότερον.

Καὶ μόλις μετὰ ταῦτα ἀνέλαβεν ὁ Χαμὶτ τὴν κανονισμένην του ζωήν

Τὸ δάνειον ἐγένετο. Ἡπαραχώρησις τῶν σιδηροδρόμων τῆς ἀνατολῆς ἐγένετο ὄχι εἰς τὰ Γαλλικὰ κεφάλαια τὰ ὁποῖα ἦταν πολὺ συμφερότερα διὰ τὸ κράτος καὶ αὐτὴν τὴν γεωργίαν καὶ βιομηχανίαν τῆς Ἀνατολῆς ἀλλὰ . . . εἰς κάποιον Γερμανὸν τὸν κ. Kaulla ἀντιπροσοπεύοντα τὴν Deutsche Bank καὶ μερικοὺς Γερμανοὺς κεφαλαιούχους, διὰ νὰ ἐκμεταλεύωνται ἐλεεινά τοὺς κατοίκους !

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ'.

Ἡ φιλαργυρία τοῦ Χαμίτ. — Ὁ σκράφης του Ἀσσάνης. — Ὁ Ἕλλην δημοσιογράφος Κασάπης καὶ Ὁ «Φιλάργυρος τοῦ Μολιέρου Ὁ κυνισμὸς τοῦ Χαμίτ.

Ὁ Χαμίτ μεταξὺ τῶν τόσων του ἐλαττωμάτων εἶχε καὶ τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας, ἦτο ὡς παραδρομικῶς ἀνεφέραμεν προηγουμένως πολὺ ἀνώτερος τοῦ τύπου Σάϊλωκ τοῦ Σαίκσπηρ.

Τὸ πάθος τοῦτο τῆς φιλαργυρίας τὸν εἶχε κυριεύσει ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἀκόμη ἡλικίας.

Μόνος του ἐκράτει τοὺς λογαριασμούς, μόνος του διεχειρίζετο τὰ ὑπάρχοντά του καθὼς καὶ τὴν πριγκηπικήν του ἐπιχογήρησιν. Μοναδικός δ' ἦτο εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν προϊόντων τῶν τσιφλικίων του: τῶν λαχανικῶν, καρπῶν, γαλακτερῶν κ. τ. λ.
ταῦτα ὅλα τακτικὰ ἔστειλλεν δι' ἀνθρώπουτου εἰς τὸ λαχανοπάζαρο τοῦ Ἐμὶν Ὀνοῦ εἰς τὴν γέφυραν Γενὶ τζαμί, παρὰ τούτων ἐζήτει δὲ ἀκριβῆ λογαριασμόν σύμφωνα μὲ τὴν πιάτσαν.

Ἀλλὰ διὰ νὰ πλουτίσῃ ἔπαιζε καὶ εἰς τὸ χρηματιστήριον τοῦ Γαλατᾶ.

Πρὸς τοῦτο δὲ διέθετε μέρος τῆς περιουσίας του, καὶ χάρις εἰς

τὰς ἀσφαλεῖς πληροφορίας τοῦ σαράφι του Ἀσσάνη μερικά χρηματιστικά του κόλπα ἐπέτυχον.

Τὸν Ἀσσάνην τοῦτον ὁ Χαμὶτ ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τὸν ἐξετιμοῦσε πολύ.

Διὸ ἀπέβη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἕνα ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ πρόσωπα

Αὐτὸς δ' ὁ Ἀσσάνης εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔγινε ἥρως μικροῦ διπλωματικοῦ σκανδάλου. Διότι εἰς ἐπίσημον δεῖπνην ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Γιλδίζ, πρεσβευτὴς μεγάλης τινος δυνάμεως ἐξεφράσθη δριμύτατα περὶ αὐτοῦ ὡς εὐτελοῦς! . .

Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν καὶ ἕνα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πολλὰ ἐξωτερικὰ ὑπουργεῖα δυνάμεων δὲν τὸ γνωρίζουν.

Ὅταν κατὰ τὸ 1882 ἡ Ἀγγλία προσεκάλεσε τὸν Σουλτάνον νὰ συμμεθέξῃ καὶ ἡ Τουρκία εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἀραμπῆ πασᾶ, ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ μεταξὺ ἄλλων τοὺς ὁποίους συνεβουλεύθη ἦτο καὶ ὁ εἰρημένος Ἀσσάνης, ἂν ἔπρεπε νὰ συμμετάσχῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πρότασιν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ἁγ. Ἰακώβου

Τότε ὁ Ἀσσάνης ἐνεργητικώτατα ἀντέστη εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως τῆς Ἀγγλίας,! Ἡ ἀγάπη τοῦ χρήματος τόσον εἶχεν ἐνσαρκωθῇ εἰς τὸν Χαμὶτ ὥστε ἀπέβη φιλαργυρία, φιλαργυρία τοῦ ποταποτέρου εἴδους. Ἀφοῦ ἀνεφέραμεν, πιστεύω, πῶς εἶχε διώξει τὸν ἐπιστάτην του Μουσᾶν, διότι ἐπέτρεψε νὰ πάρουν μερικὰ αὐγὰ διὰ τὸ χαρέμι τοῦ ἀδελφοῦ του.

Καὶ ἐξυλοκόπησεν ἐλεεινὰ τὸν γεκουρτζῆν του διότι εἶχε κάμει λάθος εἰς τὸν λογαριασμὸν κατὰ 20 παράδες.

Τὸ εὐτελὲς τοῦτο πάθος τὸ ἐγνώριζεν καὶ ὁ ἀδελφός του Μουράτ.

Οὗτος ἴσως καὶ τυχαίως ἀνέθεσεν εἰς τὸν Ἕλληνα Κατσάπην, διευθυντὴν σατυρικῆς ἐφημερίδος Χεγιάλ, καὶ πολὺ καλὸν φιλόλογον νὰ μεταφράσῃ τὸν «Avare (φιλάργυρον)» τοῦ Μολιέρου εἰς τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ τὸ ἀναβιβάσουν εἰς τὴν Τουρκικὴν σκηνήν.

Καὶ οὕτως ὁ Κασάπης μετέφρασεν αὐτὸ εἰς τὴν Τουρκικὴν καὶ τὸ μετωνόμασεν εἰς **Πέντι-Χαμὶτ** (ὁ γλίσχρος Χαμὶτ) ἔκφρασις Τουρκιλὴ λαϊκὴ ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὴν προσωποποίησιν τοῦ φιλαργύρου. Μαθὼν τοῦτο ὁ Χαμίτ, καὶ ὑποθέτων ὅτι ἦτο μία κριτικὴ δι' αὐτὸν ἐπανειλημένως παρεκάλεσε τὸν Κασάπην νὰ μὴ παραστήσουν τὸ ἔργον.

Ἀλλ' ὁ Κασσάπης ἠρνήθη εἰπὼν ὅτι οὐδόλως ἐννοεῖ μὲ τὸ ἔργον αὐτὸ νὰ προσβάλῃ τὸν Χαμίτ, διότι ἦτο ἔργον φιλολογικὸν μεγάλης ἀξίας.

Τὸ ἔργον ἐπαίχθη, ἀλλὰ καὶ ὁ Χαμὶτ δὲν ἐλησμόνησε τὸν Κασσάπην ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον.

Ἐξεδικήθη μὲ τὸ παραπάνω κατατυραννήσας τὸν δύστυχον Κασσάπην ποικιλοτρόπως.

*
* *

Ὁ Χαμὶτ ὅπως καὶ προηγουμένως ἐξεθέσαμεν κατὰ τὴν πρίγκηπικήν του ἡλικίαν ἦτο ἀμαθέστατος καὶ ἀμελέστατος μαθητὴς, διότι τὸ **κέφι** τοῦ χαρεμιοῦ δὲν τὸν ἄφινε νὰ μελετήσῃ. Ἐκλείετο ἐπὶ ἡμέρας ἐκεῖ καὶ ἀπελάμβανε ραχαλίδικα κατὰ τὸ Ἰταλικὸν dolce farniente.

Ἐκεῖ δὲ ἐκτὸς τῶν προηγουμένως ἀναφερθέντων δύο, τὰ ὁποῖα

ἠμποροῦμεν κάπως νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἀμυδρώτατα αἰσθηματικὰ ἐρωτικὰ ἐπεισόδια του, ὁ Χαμὶτ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ κτῆνος τοῦ ἐγώ του δὲν ἐκαλιέργησε.

Καὶ δὲν τοῦ ἤρκουν τὰ κέφια μὲ τὰ οὐρῆ ἐκεῖνα τῶν ἀνακτόρων, ἀλλ' ἤθελε νὰ ἁλατίσῃ τὸ κτῆνός του καὶ δι' ἄλλων μᾶλλον κτηνωδεστέρων, ἐκτὸς τοῦ χαρεμίου.

Μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 24 ἐτῶν καθημερινῶς σχεδὸν μὲ ἄλλα παιδιὰ τῶν πασάδων εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς ὄργια.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ὄργια ἐκεῖνα ἐγίνοντο τόσον δημοσίᾳ τόσον κυνικώτατα, ὥστε καὶ μετὰ τόσην παρέλευσιν ἐτῶν οἱ κάτοικοι τοῦ Σκούταρι, τοῦ Βεϊλέρβεη καὶ τοῦ Φαναρακιοῦ μετ' ἀπεχθείας καὶ ἀποστροφῆς ἐνθυμοῦνται καὶ σήμερον ταῦτα ὡς περιώνυμα διά τὸν ἄκρατον κυνισμὸν ἐν μέσαις κάποτε ὁδοῖς!

Ἀλλὰ ταῦτα ἐτέφερον τὴν τελείαν τοῦ ὀργανισμοῦ του ἐξάρθρωσιν, καὶ θὰ ἐπέφερον τὰ σπέρματα τῆς φθίσεως ἂν δὲν ἔθετε μόνος του διακοπὴν (τῇ συμβουλῇ ὡς ἀνεφέραμεν τοῦ φίλου τοῦ ἰατροῦ Μαυρογένη πασᾶ) εἰς τὴν ἐξοκολούθησιν τῆς ζωῆς ἐκείνης.

Ὁ καχεκτικὸς ἐκεῖνος ὀργανισμὸς θὰ κατεβάλλετο, ὑπὸ τῆς ἐπὶ πολὺ παραταθείσης ὑπερεξεγέρσεως ἐκείνης!

Ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο διὰ τὸ καλὸν τῆς Τουρκίας ἂν παρετείνετο ἡ ζωὴ ἐκείνη· ἄλλως τε Νέρων ὁ νεώτερος μόνον διὰ τοῦτο εἶχε προορισθῆ ὑπὸ τῆς Θείας προνοίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΔ.

Ὅπου ἀναφαίνεται ὁ Κοῦρδος Χατζῆ Χασὰν πασᾶς — ἡ συμμετοχή του καὶ ἡ καταστολὴ εἰς τὸ κίνημα τοῦ Ἀλῆ Σουαβῆ — ὁ δεσμώτης τοῦ ἀτυχοῦς Μουράτ — Φρούραρχος τοῦ Βεσικτάς

Ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶστκι τὴν εἰς τὸ ΜΕ'. κεφάλαιον περιγραφὴν τῆς ὑπερ τοῦ Μουρὰτ τοῦ Ε'. ἀποπείρας τοῦ Ἀλῆ Σουκβῆ. Τότε ἐπροτιμήσαμεν νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Κούρδου Χατζῆ Χασὰν πασᾶ τοῦ τότου καιροῦ φρουράρχου Βεσικτάς, τοῦ δεξιοῦ βραχίονος τοῦΧαμὶτ εἰς τὰ κακοεργήματα.

Καὶ τοῦτο ὅπως τὸ μὲν ἵνα συλλέξωμεν ἀσφαλεστέρας πληροφορίας καὶ τὸ δὲ ὅπως τὸν φέρομεν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν χαφιέδων. Διότι ναὶ μὲν αὐτὸς δὲν ἦτο ὁ ἀρχιχαφιὲς ὀνόματι, πράγματι ὅμως ὁ **ἐπίτιμος ἀρχιχαφιὲς** τά πάντα ἰσχύων ἐπὶ Χαμὶτ Καὶ περὶ αὐτοῦ λοιπὸν ἐρχόμεθα τώρα νὰ γράψωμεν πῶς ἦλθεν εἰς τὴν φαύλην κονίστραν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Χαμὶτ.

Ἦλθεν λοιπὸν ἡ εἴδησις εἰς τὸν Χαμὶτ, ὅτι κάτω εἰς τὸ παράλιον μέγαρον τοῦ Τσεραγὰν ἡ ἐπανάστασις μαίνεται. Οἱ ἐπαναστάται φονεύσαντας τοὺς φρουροὺς εἰσῆλθον εἰς τὰ διαμερίσματα τοῦ

Ὁ ἐκ τῶν ἐγκλείστων μεγιστάνων καὶ ὀργάνων τοῦ Χαμὶτ πρώην Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν

ΜΕΜΔΟΥΧ ΠΑΣΑΣ

Ἐκδοτικὴ ἑταιρία ΜΕΝΤΖΟΥ καὶ Σας

Μουρὸ τ καὶ τὸν προσκαλοῦταν νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των, διὰ νὰ διαδώσῃ τὸ κίνημα.

Δέος κατέλαβε τότε τὸν Χαμίτ, καὶ ἤρχισεν ἄλλος ἐξ ἄλλου νὰ προκαλῇ τοὺς πάντας ὅπως καταβάλλουν τοὺς ἐπαναστάτας.

Σὰν μωρὸ παιδὶ παρεκάλει, ἱκέτευεν, ἐξελιπάρει.

Μέχρι δὲ τοσούτου σημείου, ὥστε καὶ αὐτὴν τὴν θέσιν του ἐλησμόνησεν ἡ ὕαινα. Καὶ ἀπὸ τοῦ παραθύρου παρώτρυνεν εἰς τοὺς κάτωθι τῶν παραθύρων συνελθόντας πολίτας, ὑποσχόμενος τιμάς, βαθμοὺς καὶ πλούτη . . .

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀξιππασθοῦν οἱ ἀναγνῶσται πῶς ἦτο δυνατὸν τὰ πλήθη ἐκεῖνα νὰ ἔλθουν ἐκεῖ τόσον ταχέως, καὶ μάλιστα ὑπ' αὐτὰ τὰ ἀνάκτορα, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ τὰ προφυλάττουσιν οἱ χαφιέδες.

Διότι εἰς ὅλα τὰ παρόμοια γεγονότα, ὅλα τὰ μίσθαρνα ὄργανα τῶν μεγάλων κακούργων ὡσεὶ ἀντιλαμβανόμενα τῶν κακουργημάτων, τὰ ὁποῖα διέπραξαν ἔστω καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ τυράννου, κυριολεκτικῶς τὰ χάνουν, καὶ πολλάκις γίνονται ἄφαντα αὐτοστιγμεί !

Τοιοῦτον τι εἶχε συμβῇ καὶ τώρα. Ἀλλ' ἡ αὐτοσυντηρησία τοῦ Χαμίτ, καὶ ὄχι ἡ τόλμη του, τὸν ἔσωσε καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην.

Μεταξὺ λοιπὸν τοῦ συναθροισθέντος ἐκείνου πλήθους, εὑρίσκετο καὶ ἕνας τυχοδιώκτης Κοῦρδος, πελωρίου ἀναστήματος καὶ ἐκτάκτου ρώμης· οὗτος ὠνομάζετο Χασὰν Ἀγᾶς.

Ἀντελήφθη τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων, καὶ ἀμέσως ἐμυρίσθη πῶς ἐδῶ εἶνε δουλιά. Ἀμέσως λοιπὸν τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συναθροι-

σθέντων ἐκείνων μαγγυροφόρων καὶ ἐφορμᾷ μαζὶ μὲ τὸν στρατὸν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Τσεραγάν.

Ἡ θέα τοῦ ἀνθρώπου τούτου μὲ τὰ παρδαλὰ ροῦχα τῆς πατρίδος του, μὲ τὴν πελωρίαν μάχαιραν εἰς στόμα καὶ μὲ τὸ ρεβόλβερ τὸ Μαυροβουνίσιο εἰς τὰ χέρια, ἐπέδρασε μεγάλως ἐπὶ τῶν ἔξωθι ἐπαναστατῶν.

— Βοὺρ χαϊνλερὶ—βοὺρ κερατλαρῆ ! ἐκραύγαζεν.

Εἶχε τὴν μορφὴν φρικώδη. Καὶ ὡς λέων ὥρμησε.

Ἡ ἐπακολουθήσασα φευγάλα τῶν ἐπαναστατῶν ἦτο ἀπερίγραπτος, ὁ πανικὸς διεδέχθη τὸν τρόμον.

Καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ τὸ μέρος τῶν ὁδῶν ἐκκενώθη.

Ἔμεινεν ἡ αὐλὴ καὶ τὰ διαμερίσματα τοῦ ἀνακαόρου, ὅπου ἤρχισαν νὰ ὀχυροῦνται οἱ στασιασταί.

Καὶ τότε ἐπανελήφθη παρομοία σχεδόν, ἡ σκηνὴ ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιχειρήσει κατὰ τῶν δυστυχῶν Γαρδικιωτῶν ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος Βάγιας, τὸ ὄργανον τοῦ Ἀλῆ πασᾶ Τεπελενλῆ.

Ὅπως ἐκεῖ κατεσφάγησαν μέχρις ἑνὸς οἱ Γαρδικιῶται εἰς τὸν περίβολον τοῦ Χανίου τοῦ Λιμποχόβου, οὕτω καὶ τώρα ὥρμησεν ὁ Χασὰν καὶ διὰ τῆς ἀναρριχιστικῆς του ἱκανότητος ἀνέβη τὸν περίβολον τοῦ Τσεραγιάν, καὶ ἐπέφερε τὴν τελικὴν καταστροφὴν τῶν στασιαστῶν.

Ἡ κτηνώδης ἐκείνη ἀνδρεία ἐπέφερεν ἀστραπηβόλον τὴν πτῶιν ἢ μᾶλλον τὸ πνίξιμο τῆς στάσεως ἐκείνης.

Τὰ γεγονότα τὰ ἠξεύρουν τώρα οἱ ἀναγνῶσται, καὶ δὲν θέλομεν νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐδῶ. Τοῦτο μόνον δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ μᾶλλον σιντελέσας εἰς τὴν καταστροφὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Κοῦρδος Χασάν.

Ἡ ἀνδρεία λοιπὸν μετ' ὀλίγον καὶ ἡ ἱκανότης του νὰ ὑπερβαίνῃ καὶ νὰ ἀναρριγᾶται τοὺς ὑψηλοτέρους τοίχους μεταδοθεῖσα εἰς τὸν Χαμίτ, ἔκαμε τὸν τελευταῖον νὰ σκεφθῇ

— Ἰδοὺ πραγματικῶς ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἐζητοῦσα εἰς μάτην τόσον καιρόν! Φαίνεται ὅτι εἶνε φιλόδοξος, ἀλλ' ἔχει τὸ μεγαλείτερον προτέρημα νὰ εἶνε ἐντελῶς ἀμαθέστατος καὶ ἄνθρωποι τοιοῦτοι μοῦ εἶνε ἀναγκαιότατοι. Μὲ ἀνθρώπους τοιούτους εἰμπορῶ καὶ αὐτὸν τὸν Σατανᾶν νὰ συγκλονίσω!... Κοῦρος μπαμπάμ, καὶ πάλιν Κοῦρος... Ἄφεριμ Χασάν... ἄφεριμ... Σὺ σήμερον μοῦ ἔσωσας τὴν ζωὴν καὶ τὸν θρόνον...

— Καὶ τί νὰ ἐπιζητῇ ἆρά γε, ἐμονολόγει ὁ μανιακὸς ἐκεῖνος τύραννος, ἀλλὰ καὶ τελεία ἀλώπηξ, ἀντιλαμβανομένη τάχιστα τὸν σκοπὸν καὶ τὰς βλέψεις τῶν ὑπ' αὐτῶν ὀργάνων. Δόξαν, ἀλλὰ δόξαν κτηνώδη, πλούτη, κέφι, γυναῖκας... καὶ πέραν τούτου τίποτε...

Καὶ ἐχοροπηδοῦτε τότε ὁ Χαμὶτ ἀπὸ διπλῆν χαρὰν κατεχόμενος.

Πρῶτον, διότι ἐσώθη ὁ πρὸς ὥραν κλονισθεὶς θρόνος του. Δεύτερον, διότι εὗρε τέλος ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, εἰς τὸν ὀπίσω εἰμποροῦσε νὰ βασισθῇ. Κοῦρος ἀμαθής, Κοῦρος φανατικός, Κοῦρος ὁ ὁποῖος τίποτε τὸ ὑψηλόν, τίποτε τὸ ἰδανικὸν δὲν εἶχε μέσα του...

Ἦλθε λοιπὸν μετ' ὀλίγον ἡ ἀγγελία ὅτι ὁλοσχερῶς κατετροπώθησαν οἱ στασιασταὶ καὶ ὅτι ὁ Μουρὰτ ἐκλείσθη εἰς σκοτεινοτέραν φυλακήν Καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ παρουσιασθῇ ἐμπρός του ὁ Χασάν.

Πράγματι ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου ἐξετελέσθη ἡ διαταγή του καὶ ἐπαρουσιάσθη ἐκεῖνος.

— Ἄφεριμ Χασάν... Σὲ εἶδα νὰ πολεμᾷς σὰν λεοντάρι κατὰ

τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλειᾶ σου, ... κατὰ τῶν δαιμόνων ἐκείνων... Ἡ ἀνδρεία σου ἀνῆλθε καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ οὐρανούς... Ἂν ἐρωτᾷς καὶ ἐμέ... ἀ, ἐγὼ σοῦ εἶμαι, μὰ τὸν Θεόν, εὐγνώμων δια τὰς ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας μοῦ ἔκαμες...

— Χμ.... Χμ...

— Ὄχι, φίλε μου, ὄχι ἀρσλάν μου, διέκοψε τὸν κάτι θέλοντα νὰ ἀρθρώσῃ ἀμαθῆ μὲν ἀλλὰ ρωμαλαῖον ἐκεῖνον Κοῦρον, ἀλήθεια σοῦ εἶμαι εὐγνώμων... Καὶ διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου... ἰδοὺ ἀπὸ τώρα σὲ διορίζω πρῶτόν μου σιλιχτάρην... μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ πασᾶ...

— Εὐχαριστῶ, Παδισάχ... καὶ τὸ μέλλον θὰ σᾶς δείξῃ...

Μόλις κατώρθωσεν ἐκεῖνος νὰ ἀρθρώσῃ.

Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς παληκαριᾶς του μόνον καὶ τοῦ ζήλου ἐκείνου ποὺ ἔδειξε περιφρονῶν τὸν θάνατον ὁ Χασὰν προήχθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ πασᾶ, ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι.

Ἀλλὰ ἡ εὔνοια πρὸς τὸν Χασὰν τοῦ Χαμὶτ δὲν ἐστάθη ἕως ἐδῶ.

Οὗτος κατώρθωσε τόσον νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν αὐθέντην καὶ ὁμότροπόν του, ὥστε ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας κατέστη ἡ ἰσχυροτέρα φυσιογνωμία μετὰ τὸν Χαμίτ, καθ' ὅλον τὸ ἔνδοξον ἄλλοτε τῆς Τουρκίας κράτος.

Κατέστη ἡ δευτέρα μάστιγξ τῆς Τουρκίας. Τὰ ἆθλά του καὶ τὰ εἰς βάρος τόσων ἀθώων κακουργήματά του ἦσαν τόσα, ὥστε μόνα των ὁλοκλήρους τόμους εἰμποροῦσαν νὰ πληρώσουν. Ἐν τῇ ῥύμῃ δὲ τῆς βιογραφίας μας τοῦ Χαμὶτ θὰ ἀναφέρωμεν τὰ σπουδαιότερα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν κάπως ὑφὴν καὶ μὲ τὸ ἔργον μας.

Τώρα θὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ὁ Χασὰν οὗτος ἀμέσως μετ' ὀλίγον

διάστημα ἐπροβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Μουσίρου (στρατάρχου) καὶ μόνος αὐτὸς ἐξ ὅλων τῶν αὐλικῶν τοῦ Χαμὶτ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ Γιλδὶζ χωρὶς καμμίαν ἄλλην προειδοποίησιν!

Πρὸς τούτοις ἐπεφορτίσθη καὶ ἀπὸ τὸν Χαμὶτ νὰ εἶνε ὁ δεσμώτης τοῦ μεγάλου τὴν καρδίαν ἐκείνου βασιλέως Μουράτ.

Πρὸς πίστωσιν δὲ τῆς ἀνάνδρου του γενναιότητος μεταφέρομεν περικοπὴν περιφανοῦς φιλελευθέρου Τούρκου, γραφεῖσαν εἰς τὸ Courier Europeen καὶ εἰς τὸ Liberal Ottoman.

«Μίαν ἡμέραν ἐγένετο χρεία νὰ ἐπιδιορθωθῇ μιὰ κλειδωνιὰ εἰς τὸν θάλαμον τοῦ Σουλτάνου Μουρὰτ τοῦ Ε'. Διετάχθη κάποιος πτωχὸς κλειθροποιὸς τῆς συνοικίας Βεσικτὰς νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν.

»Ἐκεῖ τὸ ἀτυχὲς τοῦτο πλάσμα εἰσήχθη διὰ πολλῶν μυστικῶν διόδων μὲ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς.

»Ἔφθασαν εἰς τὸ μέρος, εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἦτο ἔγκλειστος ὁ Μουράτ.

»Ἤπλωσαν τότε καὶ ἐκράτουν βαθύτατον πέπλον τὰ ὄργανα τοῦ Χασάν. Ὁ πέπλος οὗτος ἐχώριζεν τὸ μέρος τῆς θύρας ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ δωματίου. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δ' ἦτο ὁ Χατζῆ Χασὰν πασᾶς, πρέπει δὲ νὰ μὴ συγχέωμεν αὐτὸν μὲ τὸν ἄλλοτε ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐκεῖνον ἐπίσης εὐνοούμενον.

»Καὶ οὕτω μόνον ὁ πέπλος ἐκεῖνος ἐχώριζε τὸν ἐργάτην ἀπὸ τὸν Μουρὰτ τὸν Ε'.

»Ὁπότε κατὰ κακὴν τοῦ ἐργάτου τύχην ἀκούονται βαθύτατοι στεναγμοὶ ἐκ τοῦ μέρους, ποὺ ἔμενεν ὁ Μουράτ.

»Ἀνετινάχθη ὁ ἐργάτης.

»— Ἰσινὴ μπάκ, κιμπέκ, ἐκραύγασε μὲ τὴν ἠχηρὰν καὶ ἀγρίαν ἐκείνην φωνὴν ὁ Κοῦρος Χασάν.

»Τρέμων ὁ ἐργάτης ἀπετελείωσε τὴν κλειδωνίαν τοῦ δωματίου τοῦ Μουράτ, διὰ νὰ μὴ ἀνοίγῃ εὔκολα ἀλλὰ ἀπετελείωσε καὶ ἐκεῖ ἡ ζωὴ τοῦ ἐργάτου, διότι δὲν ἀνεφάνη πλέον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας!

»Ὁ Χατζῆ Χασὰν πασᾶς εἶνε ὁ δήμιος τοῦ Ἀλῆ Σουαβῆ ὡς γνωστόν. Καὶ ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ μεγάλη τοῦ Χαμὶτ ἐμπιστοσύνη διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Μουράτ, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄργανον τὸ τιφλὸν τοῦτο τοῦ Χαμὶτ δὲν ὑπολείπεται καθόλου ἀπὸ τὸν αὐθέντην του εἰς τὴν κακίαν καὶ τὰ ἐγκλήματα

Ὅταν ὁ φύλαξ οὗτος Κέρβερος ἔχει τὰ νεῦρα του, τὸ πᾶν πέριξ τρέμει, καὶ εἰς τὸν δύστυχον **Ἀληθῆ Χαλίφην** (ἐννοεῖ ὁ γράφων ἐκεῖνος διάσημος Τοῦρκος τὸν Σουλτάνον Μουράτ, διότι ὅτε ἀπέστελε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἶχεν ἀκόμη τὸ θύμα ἐκεῖνο τοῦ Χαμὶτ, ὁ Μουρὰτ) καὶ εἰς τὸν ἀτυχῆ ἐκεῖνον Σουλτάνον ξεσπάνουν.

Αὐτόπται μάρτυρες ἐπιβεβαιοῦν ὅτι τὸν εἶδον νὰ μπατσίζῃ τὸν Μουρὰτ πλειστάκις.

«Διὰ νὰ δώσουν δὲ καὶ κάποιο σύνολον ἐξωτερικῶς ὅτι περιποιοῦνται δῆθεν τὸν Μουρὰτ τὸν Ε'. ἐγκατέστησαν μερικὰς σκλάβας Κιρκασίας. Αὗται κατ' ἐπίφασιν νομίζει κανεὶς ὅτι εἶνε προορισμέναι δι' αὐτόν, ἀλλὰ πράγματι εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Χατζῆ Χασὰν πασᾶ.

Παρθένους, αὐτὸς τὰς διεκόρευσε, καὶ αἱ πληροφορίαι μου μὲ πείθουν ὅτι ποτὲ αὗται δὲν εἶδον τὸν Μουρὰτ τὸν Ε'.

Ὁ ἐπιτετραμένος τὴν φύλαξίν των εὐνοῦχος, μὴ γνωρίζων καλὰ τὰ ἀλλόκοτα πράγματα τὰ ὁποῖα συνέβαινον εἰς τὸ ἀνάκτορον

τοῦτο τοῦ Τσεραγάν, ἔσχεν ἐν ταυτῷ τὸ θάρρος καὶ τὴν κακὴν ἰδέαν νὰ ἀποτείνῃ εἰς τὸν Ἀπτοὺλ Χαμὶτ μίαν παράκλησιν δι' ἧς τὸν ἐκλιπαροῦσε νὰ τὸν ἐξορίσῃ εἰς τὴν Μέκκαν.

Ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἀνθρωπάκος, μάρτυς τόσων φρικαλεοτήτων, λαμβανουσῶν χώραν εἰς τὸ ἀνάκτορον ἐκεῖνο, εἰς τὴν ἐπίχρισον φυλακὴν μᾶλλον, ἐνόμιζεν ὅτι τοῦ ἐπιβάλλετο αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Ἱερὸν τόπον, καὶ νὰ ζητήσῃ μετάνοιαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Χαμὶτ τότε ἅμα τῇ ἀναγνώσει τῆς ἀναφορᾶς του, τοῦ ἐζήτησε περισσοτέρας ἐξηγήσεις, τί δηλαδὴ τὸν εἶχε ἐξαναγκάσῃ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξορίαν του εἰς Μέκκαν!

Ἀπήντησεν ἁπλούστατα·

— Ἐγώ, Σουλτάνε μου ἐδούλεψα εἰς πολλοὺς αὐθέντας πιστῶς ἐδῶ καὶ ἑξῆντα τώρα χρόνια.

Ἀλλὰ δὲν ἔβλεπα ποτὲ ἄλλον κανένα ἀπὸ τὸν αὐθέντην μου νὰ ἤρχετο εἰς σχέσεις μὲ τὰς κυρίας μου!

Ἀλλ' αὐτὸ τὸ κακὸ ποὺ γίνεται ἐκεῖ μέσα, κοντεύει νὰ μοῦ σαλεύσῃ τὸν νοῦν.

— Τί πρᾶγμα; ἠρώτησε σύννους καὶ περίφροντις ὁ Χαμὶτ ὑποπτεύων τίποτε τὸ συνωμοτικόν.

— Νά, μεγάλε μου Ἄρχων, ἐκεῖ διατί μὲ εἶχες ἀποστείλει, νὰ φυλάσσω δηλαδὴ τὰς συζύγους τοῦ ἀδελφοῦ σου Μουράτ;

— Ναί, διατὶ εἶδες τίποτε ἄλλο;

— Καὶ μάλιστα. Εἶνε φρικώδης ἡ ἐκεῖ ἠθικὴ τυραννία μου. Ὄχι, δὲν εἰμπορῶ νὰ ὑποφέρω πλέον, νὰ βλέπω νὰ ἐκβιάζῃ ὁ Χατζῆ-Χασὰν πασᾶς τὰς γυναικας, αἱ ὁποῖαι πιστεύω εἶνε προωρισμέναι διὰ τὸν Μουράτ τὸν Ε'!...

— Καλά, πήγαινε τώρα, εἶπεν ὁ Χαμὶτ ἀφοῦ ἠννόησε ὅτι τίποτε δέν τεκταίνεται κατὰ τῆς ζωῆς του, κἄτι θὰ κάμω. Οὕτως ἢ ἄλλως θὰ σὲ στείλλω!

» Καὶ ὄντως πῶς νὰ χαλάσῃ τὸ χατῆρι τοῦ ἐπιστηθίου του φίλου καὶ τυφλοῦ ὀργάνου του Χατζῆ-Χασὰν πασᾶ.

» Ὅπως ἐξηφανίσθη ὁ κλειθροποιός, οὕτω καὶ ὁ μαῦρος ἐκεῖνος εὐνοῦχος. Ἡ ψυχή του, ἂν ἐγνώριζε τὸν δρόμον τῆς Μέκκας, ἔπρεπε τώρα μονάχη της χωρὶς τὸ σῶμα νὰ μεταβῇ ἐκεῖ!...

Μὲ μίαν μόνον λέξιν. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι συχνὰ χωρὶς νὰ θέλουν ἔβλεπον ἢ ἤκουσαν τίποτε εἰς τὸ μυστηριῶδες ἐκεῖνο ἀνάκτορον, ἐγίνοντο ἀφανεῖς πάραυτα.

Καὶ ἕνα ἄλλο παράδειγμα θὰ καταδείξῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην πόσον ὁ Χαμὶτ ἐφοβεῖτο μὴ ἀποδράσῃ ὁ ἀδελφός του Μουράτ, ἀπὸ τὴν ἀγρίαν καὶ θανάσιμον ἐκείνην φυλακήν.

» Πρό τινος καιροῦ, κάποιος σκλάβος τοῦ παλατιοῦ, ὅπου εἶνε κλεισμένος ὁ Μουρὰτ ἀπέθανε.

Ἐπέρασε τότε ἀπὸ τὸν νοσηρὸν ἐκεῖνον νοῦν τοῦ Χαμὶτ, ὅτι πιθανὸν τὸ πτῶμα τοῦ σκλάβου νὰ ἀντικαταστήσῃ ὁ ἀδελφός του Μουρὰτ ζῶν, καὶ οὕτω δυνηθῇ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ παλατιοῦ.

Διέταξε λοιπὸν τότε νὰ φέρουν πάραυτα τὸ πτῶμα τοῦ σκλάβου εἰς αὐτὸ τὸ κιόσκι του. Καὶ διέταξε σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τῆς Μουσουλμανικῆς θρησκείας νὰ γίνουν ἐκεῖ αἱ ἀπαιτούμεναι λούσεις, καὶ νὰ κλεισθῇ εἰς τὸ φέρετρον ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς του!...

Λοιπὸν ἠννόησε τώρα κάλλιστα ὁ ἀναγνώστης τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν ἑκάστοτε εἰς τὸν Χαμὶτ ὁ φίλος καὶ τὸ ὄργανόν του ὁ Κοὺρτ Χασὰν πασᾶς. Καὶ διατὶ τὸν εἶχε τόσον ἐν τιμῇ καὶ ὑσ[illegible]ῃ

Θὰ ἔλθωμεν δὲ καὶ προσεχῶς, πιστεύομεν, εἰς ἄλλο κεφάλαιον νὰ κάμωμεν λόγον περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὁ ὁποῖος λέγεται εἶχεν τόσην ρώμην, ὥστε δι' ἑνὸς μόνου ραπίσματος ἐφόνευσε κάποιον ἀνακρινόμενον καὶ μὴ θέλοντα νὰ μαρτυρήσῃ.

Ἐρχόμεθα δὲ τώρα νὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τοῦ τρομεροῦ δευτέρου γραμματέως, τοῦ περιωνύμου Ἀραὰπ Ἰζὲτ πασᾶ πρὶν ἔλθωμεν ἔπειτα εἰς τὰ κυριώτερα κακουργήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΕ'.

Ὁ Ἀραὰπ Ἰζὲτ πασᾶς—Γέννησίς του.—Ἡ προαγωγή του.—Ἐπεισόδιον μὲ τὸν Φερὶτ πασᾶν.—Σχέσεις του μὲ τὸν Ρεσὶτ πασᾶν ἄλλοτε νομάρχην Κωνστ)πόλεως.—Φυγή του.—

Θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ προτάξωμεν ἐδῶ τὴν σύντομον βιογραφίαν τοῦ κλεινοῦ Ἰζέτ, ποὺ πολλάκις διὰ τῶν ραδιουργιῶν του ἔπαιξε τὴν τύχην τῆς Τουρκίας.

Ὁ Ἀχμὲτ Ἰζὲτ πασᾶς ἐγεννήθη ἀπὸ εὐτελεστάτην οἰκογένειαν εἰς Δαμασκόν. Ἦτο δὲ ἀπὸ τὰς οἰκογενείας ἐκείνας, ποὺ ἡ ἀριστοκρατία τῆς πόλεως ἐκείνης ἐξηκολούθει νὰ περιφρονῇ, καίτοι τόσον εἶχεν ὑψωθῇ ὁ μπαμπᾶ Ἰζέτ.

Ὁ πατήρ του ἁπλοῦς βεδουῖνος ὠνομάζετο Χουλοῦ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Φατμά, θυγάτηρ ταπεινοῦ καμηλάτου. Ὁ πατὴρ τοῦ Χουλοῦ ἦτο νέγρος, σκλάβος εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς μικρᾶς καὶ νομαδικῆς Βεδουϊνικῆς φυλῆς τῆς ὀνομαζομένης Μεβαδῆ· οὗτος εἶχεν ὡς σύζυγον μίαν ἀπὸ τὰς Σενί—ἰσοφαριζούσας μὲ τοὺς ἀθιγγάνους.

Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ καλός μας Χουλοῦ κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ μικρὰν περιουσίαν, καὶ ἐξυπηρετῶν τοὺς σκοποὺς τῶν ἑκάστοτε κυβερνητῶν τῆς Δαμασκοῦ νὰ φθάσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Μίρι-Μιρὰν συνεπαγόμενον καὶ τὸν τίτλον τοῦ πασᾶ.

Τότε ὁ πατὴρ τοῦ Ἰζὲτ ἔστειλε τὸν υἱόν του εἰς Βηρυττὸν νὰ σπουδάσῃ παρὰ τοῖς Ἰησουίταις τοῦ Γκεζίρ. (Δι' αὐτὸ φαίνεται εἶχε τέλεια ἔπειτα ἐγκολπωθῇ καὶ ἀπομάθει τὴν Ἰησουϊτικὴν πολιτικήν!).

Ἀλλ' ἐκεῖ δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολύ. Διότι ἦτο δυσήνιος καὶ ἀνάγωγος· διὸ ἤθελε νὰ τὸν ἐκδιώξῃ ὁ πατήρ του ἂν δὲν ἐπενέβαινεν ὁ βαλῆς τῆς Δαμασκοῦ.

Κατόπιν τούτου ἦλθεν ἄλλος βαλῆς, ὁ Δζεβδὲτ πασᾶς, ὁ ὁποῖος συνδεθεὶς διὰ φιλίας μὲ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χουλοῦ συνεπάθησε πολὺ τὸν Ἰζέτ. Καὶ ὅταν οὗτος προήχθη εἰς τὸ ὑπούργημα τῆς Δικαιοσύνης, ἐπῆρε μαζὺ καὶ τὸν Ἰζέτ. Ἀποσταλεὶς μὲ ὑπούργημα μικρὸν εἴς τινα ἐπαρχίαν ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν φέρων μαζὺ τὴν μητέρα καὶ τὸν φίλον του Γιουσοὺφ Μουτρὰν, Ἄραβα χριστιανόν,. Ὁ τελευταῖος οὗτος εἶχε συζευχθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ Γάλλου στρατηγοῦ Καρρώ. Ἀποθανόντων ἀμφοτέρων τῶν συζύγων τούτων ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου, ἡ εἰς χρεώγραφα μεγάλη του περιουσία ἐγένετο ἄφαντος!

Μετ' ὀλίγον διωρίσθη ὑπὸ τοῦ προστάτου του Δζεβδὲτ πασᾶ εἰς τὴν προεδρείαν τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Ἐκεῖ ἔκαμε διὰ πολλῶν καταχρήσεων ἀρκετὴν περιουσίαν.

Ἀλλὰ τὸ ὄνειρόν του ἦτο τὸ Παλάτι! ναὶ τὸ Παλάτι. Ἤθελε νὰ εἰσδύσῃ ἐκεῖ μὲ πᾶσαν θυσίαν, νὰ εἰσχωρήσῃ, καὶ νὰ κατορθώσῃ νὰ γίνῃ ἐκεῖ ὁ πραγματικὸς ἄρχων, νὰ βασιλεύῃ μέσα εἰς τὸν τρόμον τοῦ Χαμίτ!

Καὶ ἐστηρίζετο εἰς τὸν προστάτην του τὸν Δζεβδέτ. Καὶ χάρις εἰς τοῦτον ἐπροόδευσε περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐφαντάζετο.

Διότι ἐκεῖ εὗρε τὸν Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶν, μηδαμινῆς ἀξίας καὶ ἐντελῶς ἀμαθῆ. Οὗτος ἐξῆλθε καὶ προήχθη ἀπὸ τὴν ὑπαλληλίαν τοῦ παλαιοῦ σεραγίου.

Ἤρχισε λοιπὸν νὰ τὸν κολακεύῃ μὲ τὰ γλυκά του λογάκια, διὰ τῶν ἐνδείξεων τοῦ σεβασμοῦ καὶ πίστεως, διὰ τῶν δώρων του τὰ ὁποῖα μὲ ἐπιτηδιότητα θαυμάσιον κατώρθωνε νὰ τὰ ἀποσύρῃ διπλάσια.

Οἱ δύο αὐτοὶ ἄνδρες παρωμοίαζον, λέγει ὁ Ζιαδὰρ ἐφέντης, πρὸς τὰ πρόσωπα τοῦ μύθου τοῦ κόρακος καὶ τῆς ἀλώπεκος: Ὅταν ἔλεγον εἰς τὸν Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶν:

— Τί κάμνετε, λοιπόν; Δὲν βλέπετε ὅτι σᾶς γελᾷ ὁ Ἄραπης αὐτός; Σᾶς δίνει τὸ γλυκὸ μὲ τὸ κουταλάκι (τὰ δῶρα πρὸς τὸν Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶν) καὶ εἰς ἀντάλλαγμα ἁρπάζει χιλιάδες χιλιογράμμων; (καὶ ταῦτα λέγοντες ἠννόουν τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα ἐπετύγχανεν οὗτος ἀπὸ τὸν Χαμὶτ διὰ τὸν Ἰζέτ).

— Τί εἰμπορῶ νὰ κάμω ἐγώ; Δὲν εἶνε δημιούργημά μου ὁ Ἰζέτ, εἶνε τοῦ Δζεβδὲτ πασᾶ.

Καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἐδικαιολογεῖτο.

Καὶ μόλα ταῦτα, ἂν καὶ ἀπέθανεν ὁ Δζεβδέτ, ἡ εὔνοια ἐκείνη ἐξηκολούθει νὰ ἐπιδαψιλεύεται πρὸς τὸν Ἰζέτ.

Τὸν ἐκαλοῦσε θωπευτικὰ «καλέ μου πατέρα» καὶ αὐτὸς ἀνταπαντοῦσε «ἀγαπητό μου παιδί» Καὶ οὕτω διὰ τοῦ νέου τούτου προστάτου κατώρθωσεν ὁ Ἰζὲτ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν καταιγίδα, ἡ ὁποία τὸν ἠπείλει μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δζεβδέτ.

Διότο ὁ μετὰ ταῦτα ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης Ριζᾶ πασᾶς τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης.

Τότε ὁ πρῶτος θαλαμηπόλος ἐμεσίτευσεν εἰς τὸν Σουλτάνον, Καὶ ἐδιωρίσθη Σύμβουλος τοῦ Κράτους.

Ἀλλὰ ἡ θέσις αὕτη δὲν τοῦ ἤρεσε καὶ ἤρχισε τὰ κλάματα ! πῶς αὐτὸς νὰ περάσῃ τὴν ζωὴν, αὐτὸς ὁ μαθημένος νὰ εἶνε πάντοτε κάτω ἀπὸ τὴν χρυσὴν βροχὴν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου, καὶ νὰ διέλθῃ εἰς τὴν στεγνότητα τῆς νέας ἐκείνης Θέσεως.

Καὶ ἐσκέφθη τότε.

Ἀνεμνήσθη τὸν φόβον τοῦ Χαμὶτ διὰ τὴν ζωὴν του.

Καὶ ἐπήδησεν ἐκ χαρᾶς.

« Ἐκτὸς τοῦ χαφιελικοῦ δὲν ὑπάρχει ἄλλη σωτηρία !»

Καὶ μὲ ἐπιδέξιο ἕνα ζουρνάλι κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ ὁ κόλαξ οὗτος εἰς τὸν Χαμὶτ τοιαύτην ἐμπιστοσύνην ὥστε ἀμέσως τὸν ἐπα. ρασημοφόρησε μὲ τὴν μεγάλην ταινίαν τοῦ Μετζητιέ, καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιβλεψιν τῆς Ἀνατολικῆς λέσχης.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ποὺ κατασκόπευε τὴν λέσχην ἔλαβε χώραν ἡ ἔρις του μὲ τὸν Φερὶτ πασᾶν (νῦν ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν, καὶ Σύμβουλον τοῦ κράτους) ὁ ὁποῖος ἠναγκάσθη ἐν πλήρῃ συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου νὰ τὸν ἐρωτήσῃ.

— Ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ποὺ ἀνεσκάλωσε τὴν τζέπην τοῦ . . . πασᾶ καὶ ἐχτύπησεν ἀπ' ἐκεῖ 50 λίρας ; . . .

Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς κατασκοπίας. ἤρχισε νὰ στηρίζῃ τὴν προαγωγήν του

Κατὰ τὸ 1896. εἰς τὴν ὀξυτέραν ἐποχὴν τῶν Ἀρμενικῶν σφαγῶν εὑρίσκοντο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θαλαμηπόλου Ἀλῆ πασὰ, Ὁπόταν προσκαλεῖται ὁ τελευταῖος ἀπὸ τὸν Χαμὶτ .

Τὸν ἠρώτησε δὲ ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἰμπορεῖ νὰ ἐργασθῇ δραστηρίως καὶ ἐπιτυχῶς.

— Τὸν ἔχω, ἀπήντησεν ὁ Ἀλῆς, ἐδῶ εἰς τὸν θάλαμόν μου. Διαταγὴ ἐδόθη καὶ εἰσῆλθε παρὰ τῷ Χαμὶτ.

Καὶ διωρίσθη, θὰ ἀναφέρωμεν δὲ εἰς τὰς Ἀρμενικὰς σφαγὰς πῶς τότε ἠργάσθη

Ἔκτοτε ἄρχεται τὸ στάδιόν του καὶ ἡ ἐπιρροή του νὰ μεγαλώνῃ. Ἑκατομμύρια ἔκλεψεν ἀπὸ τὸκράτος διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν πολεμικῶν, τὰ ὁποῖα ἀνέλαβε νὰ ἐπισκευάσῃ ὁ οἶκος Ἀνσάλδο τῆς Γενούης

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Τουρκο-Ἑλληνικοῦ πολέμου τὸ 1897 ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἀπέκρυπτε νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν Σουλτάνον τὰ τηλεγραφήματα τοῦ ἀρχιστρατήγου Ἐδχὲμ πασᾶ, δι' ὧν ἐζήτει ἐκεῖνος ἐπικουρίας.

Ἐφοβεῖτο μὴ χάσῃ τὴν εὔνοιαν διότι αὐτὸς συνεβούλευσε τὸν πόλεμον. Δὲν τὸν ἔμελλε δὲ ἂν καταστραφῇ τὸ κράτος ἀρκεῖ αὐτὸς νὰ μὴ χάσῃ τὴν θέσιν καὶ εὔνοιαν.

Ἀνακαλυφθὲν τότε τοῦτο ἀπὸ τὸν ἄλλον φαγᾶν τὸν Σερασκέρην Ριζᾶ πασᾶν, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἔξαλλος ἐκ της ὀργῆς, διὰ τὴν οὕτως εἰπεῖν προδοσίαν ταύτην τοῦ Ἰζὲτ ὥρμησε νὰ τὸν πνίξῃ.

Ἀλλ' ὁ κατεργάρος ἐσώθη τότε κρυφθεὶς ὄπισθεν τοῦ καλοῦ του πατρὸς Χατζῆ Ἀλῆ βέη.

Καὶ μόλα ταῦτα ἡ παντοδυναμία του εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἔπακρον.

Μὲ μίαν λέξιν διώριζε τὸν Γενικὸν εἰσαγγελέα, τοὺς προέδρους τῶν δικαστηρίων. Τὸ παιδί του ὡς πρεσβευτὴν ἐν Βασιγκτῶνι, ὅλους ἐν γένει αὐτὸς τοὺς διώριζε.

Φέρωμεν δὲ καὶ ἕνα ἄλλο παράδειγμα τῆς παντοδυναμίας του

ἀλλὰ καὶ τῆς μανίας τοῦ νὰ πληρώνῃ τὰ θυλάκιά του ἀπὸ χρήματα.

Ὁ ἄλλοτε νομάρχης (κατὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Συντάγματος) Κων)πόλεως Ρεσὶτ πασᾶς ἦτο υἱὸς κάποιου Μουντὰζ βέη. Ὁ τελευταῖος οὗτος, ἐφέντης τῆς παλαιᾶς σχολῆς, ἔζοῦσε πολυτελέστατα ὥστε ἀποθανὼν δὲν ἄφισε σχεδὸν τίποτε εἰς τὰ παιδιά του.

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ρεσὶτ δὲν εἰμποροῦσε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πολυδάπανον ἐκείνην ζωήν, χωρὶς νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ χρέη. Καὶ διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ αὐτῶν κατέφυγεν εἰς τὸν Ἰζὲτ πασὰν (1891—92).

Ἐκεῖ λοιπὸν ἐγνωρίσθη μὲ τὸν παντοδύναμον μετὰ ταῦτα Ἰζὲτ πασᾶν καὶ ἐκεῖ κατώρθωσε νὰ τὰ ψήσῃ μὲ αὐτὸν καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ ἀνδρός, καὶ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰ χρέη του.

Μετ' ὀλίγον ἐκεῖνος τὸν διώρισεν ὡς νομάρχην εἰς Βηρυττόν.

Δυστυχισμένη Τουρκία ! εἰς τὶ φαύλους ἀνθρώπους ἀνέθεσε τὴν τύχην της !

Πρῶτα, πρῶτα εἰς τὸν μπάρμπα Χαμίτ.

Καὶ ἔπειτα εἰς ὅλους τοὺς κηφήνας του !

Ἐκεῖ λοιπὸν ἤρχισεν ὁ Ρεσὶτ νὰ ἐφαρμόζῃ τὸ σύστημα τοῦ Ἰζὲτ ἔστω εἰς ὀλίγον διάστημα· ἀπ' ἐκεῖ ἐπέστρεψε μὲ καθαρὰν, καθαρωτάτην περιουσίαν ἄνω τῶν 175,000 λιρῶν τουρκικῶν.

Ἐπιστρέψας δ' εἰς Κων(πολιν ἕνεκεν συγκρούσεως μὲ τὴν ἀμερικανικὴν τῶν Ἡν. πολιτειῶν κυβέρνησην ἐπροθημοποιήθη νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἰζὲτ πασᾶν δῶρον 30,000 λίρας.

Τὸ δῶρον τοῦτο ἠνάγκασε τὸν Ἰζὲτ ὥστε ἀμέσως τὸν νὰ διορίσῃ εἰς τὴν κενωθεῖσαν νομαρχίαν τῆς Προύσης.

Ἀντελήφθη κάλλιστα τότε ὁ Ἰζὲτ ὅτι ὁ Ρεσὶτ θὰ ἦτο πάντοτε

Κατὰ τὰ προαναφερόμενα τοῦ χοροῦ.

Ἴδε σελίδα 338.

ὄργανόν του καὶ ὅτι θὰ ἐπλούτη περισσότερον διὰ τοῦ συστήματος ἐκείνου.

Ὅταν δὲ ὁ Ριδβάν πασᾶς ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὰ ὄργανά τοῦ Κο ύρδου Πετερχανλῆ Σιαμίλ πασᾶ, καὶ ἐκκενώθη ἡ θέσις τῆς νομαρχίας τῆς Κων)πόλεως, τότε ὁ Ἰζὲτ προσεκάλεσε τὸν Ρεσὶτ ὡς νομάρχην πρωτευούσης.

Καὶ ὁ Ρεσὶτ Μουντὰζ ἤρχιζε νὰ ἐνθηλακώνῃ χιλιάδας λιρῶν εἰς βάρος τῶν συντεχνιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὧν προεξῆρχεν ἡ τῶν ἀρτοποιῶν!

Αὐτὸς εἶνε ἐκεῖνος, ὁ Ἰζὲτ δλδ, ποὺ διώρισεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, τῶν Μεταλλείων καὶ Δασῶν τὸν συμπατριώτην του Σελὶμ Μελχαμέ, καὶ εἰς ἄλλα ὑπουργήματα τὴν οἰκογένειαν Μελχαμέ.

Ἡ εὔνοια τοῦ Ἰζὲτ μόνον μίαν φορὰν ἐταλαντεύθη καθ' ὅλον τὸ δωδεκαετὲς διάστημα τῆς εἰς τὰ πράγματα ἐπιρροῆς του. Αὕτη ὑπῆρξε κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον, ὅπως προηγουμένως ἀνεφέραμεν.

Τότε εἶχε διαταχθῆ νὰ παραμείνῃ εἰς τὰ διαμερίσματά του καὶ ἐκόντευσε νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν θλῖψίν του.

Ἀλλὰ ἡ δυσμένεια ἐκείνη δὲν διετηρήθη ἐπὶ πολὺ καὶ μετά τι διάστημα ἐκλήθη πάλιν εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ὁ φουκαρᾶς ὁ Χαμὶτ δὲν εἰμποροῦσε νὰ μείνῃ περισσότερον καιρὸν χωριστὰ ἀπὸ τὸν πιστόν του σκύλον Ἰζέτ, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τόσον καλὰ νὰ κολακεύῃ τὰς ὀρέξεις τοῦ ἀξίου του αὐθέντου!

Ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος προνοητικος τὰ χρήματά του τὰ εἶχε πάντοτε διαθέσιμα, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν μετρη-

τὴν περιουσίαν του ἀμέσως κατέφυγεν εἰς τὴν Γερμανικὴν Πρεσβείαν, τῆς ὁποίας τοσάκις τὰ συμφέροντα ὑπεστήριξεν, ἀλλὰ μὴ εὑρὼν ἐκεῖ προστασίαν κατέφυγεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Λονδῖνον, ἀφοῦ ἐπλήρωσεν ἀδρότατα ναῦλα, καὶ ἀφοῦ ἐξύρισε τὴν γενειάδα καὶ ἐφόρεσε καπέλλο, καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε μαζύ του εἰς μετρητὰ 1,200,000 λίρας Τουρκίας χρυσᾶς!

Ἀλλ' ὅπως λέγει πολὺ νόστιμα καὶ ὁ Ζιαδὰρ ἐφέντης τὸ κουτζαβάκι τοῦτο εἶνε καθαροῦ γένους, δὲν ἐλησμόνησε νὰ πάρῃ μαζύ του καὶ τὰς πολυπληθεῖς του γυναῖκας, ἀφοῦ ὁ πατήρ του Χουλοὺ εἶχεν ἐννέα τοιαύτας!

Ἀλλ' ἐκεῖ εἰς τὸ Λονδῖνον δὲν εἰμποροῦσε, φαίνεται, νὰ ἐφαρμώσῃ τὴν τέχνην τῶν ραδιουργιῶν καὶ πολὺ τότε ἐνεθυμήθη τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Διὸ ἐγκατέλειψε τὸ Λονδῖνον καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Αἴγυπτον διὰ νὰ ἐργασθῇ καλήτερα ὑπὲρ τοῦ περιωνύμου Χαμιδικοῦ καθεστῶτος!

Ἐκοπίαζε βλέπετε ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν Τουρκίαν εἰς τὴν πρώην της τροχιάν, εἰς τὸν φαῦλον ἐκεῖνον κύκλον, ὁ ὁποῖος ἀναμφιβόλως θὰ ὡδήγει αὐτὴν εἰς τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν τελείαν καταστροφήν. Ἀλλὰ τόσον ψιλὰ πράγματα δὲν ἐνδιέφερον τὸν Ἰζέτ.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ παρεκινοῦσε τὸν Χαμὶτ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ κίνημα τοῦ Σεριάτ, τὸ ὁποῖον τότε (κατὰ τὸ 1878) ἐπέφερεν τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ εἴπομεν καὶ κατὰ τὴν 31ην Μαρτίου 1909 διὰ νὰ ἔλθῃ πάλιν πανίσχυρος ὁ ἀρχικλέπτης Ἰζέτ.

Εἶχε τύχην ἡ Τουρκία, καὶ πραγματικῶς εἶχε πολὺ μεγάλην

τύχην μὲ ὅλους της τοὺς λαοὺς νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν νέαν ἐκείνην καταβόθραν ποὺ ἡτοίμαζεν ὁ μπάρμπα Χαμίτ.

Ἦτο δὲ τελείως καὶ ἐντέχνως προσχεδιασμένη, ἀφοῦ καὶ σοβαροὶ παρ' ἡμῖν ἄνδρες ἠπατήθησαν ὡς πρὸς τὰς ἀληθεῖς βλέψεις τῆς στάσεως ἐκείνης τῆς 31ης Μαρτίου 1909 καὶ ὡς θὰ ἀναφέρωμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου μας.

Θεωροῦμεν δ' ἐμαυτοὺς ὑποχρέους νὰ ἀναφέρωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοῦ Ιζέτ καὶ μίαν τουρκικὴν παροιμίαν :

Ὁ Τοῦρκος λέγει : Ἰδοὺ τὸ χρῆμά μου, λάβε το· σῶσέ μου ὅμως τὴν ζωήν.

Ὁ Ἄραψ λέγει : Σᾶς ἐγκαταλείπω, σᾶς παραχωρῶ τὴν ζωήν μου, ἄφισέ μου ὅμως τὸν παρᾶν μου.

Ὁ Τοῦρκος κράζει : Δζὰν (ψυχή).

Ὁ Ἄραψ κραυγάζει : **Παρᾶ !** (χρῆμα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Νς'.

Ὁ ἔρως τῆς Ναϊλὲ - Χανούμ. — Ἡ ἀγαπημένη κόρη τοῦ Σουλτάνου. — Ὁ ἔρως τοῦ Χικμὲτ βέη. — Μία σκηνὴ πατρὸς καὶ κόρης. — Ἡ ὀργὴ τοῦ Χαμίτ. — Εἰς τοῦ καζαμία Ἐμπουλχουδά.

Πρὶν ἔλθωμεν εἰς τὰ κακουργήματα τῶν τόσων χαφιέδων, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ κάμουν νὰ φρίξουν οἱ ἀναγνῶσται, ἐρχόμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ἕνα εἰδύλλιον, μίαν ὄασιν ἐν μέσῳ τῆς φρίκης καὶ κολάσεως ἐκείνης ποὺ περιέβαλλε τὸν Χαμίτ.

Ἡ μόνη ἀδυναμία τοῦ Ἀβδοὺλ-Χαμίτ. — Ἡ τριτότοκος πριγκήπισσα. — Ἔρως διὰ τὸν ὡραῖον Κιρκάσιον. — Ἡ τύχη τοῦ Χικμὲτ βέη.

Ἡ τριτότοκος θυγάτηρ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ, ἡ πριγκήπισσα Ναϊλέ, εἶνε πανομοιότυπον φυσικῶς, ἂν μὴ ἠθικῶς, τοῦ πατρός της.

Ἀδύνατος καὶ καχεκτική, μὲ φυσιογνωμίαν ζωηράν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ συμπαθῆ καὶ μὲ καμμίαν χάριν εἰς τὸ σύνολόν της, πλὴν τῶν δύο μαύρων καὶ ἐκφραστικῶν ὀφθαλμῶν, εἶνε ἡ εὐσουμένη θυγάτηρ

τοῦ 'Αβδοὺλ Χαμίτ, ὅστις ἐξαιρετικῶς δι' αὐτὴν ἔδειξεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο δὲν ἐξεδηλώθη βεβαίως κατὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν μόρφωσιν τῆς Ναϊλὲ-Χανούμ, ἥτις οὔτε ὡς ἡ ἀδελφή της Ναϊμὲ ἐδιδάχθη τόσα, ὥστε νὰ ταχθῇ τολμηρὰ ὑπὸ τὴν σημαίαν τῶν νεωτέρων περὶ γυναικὸς ἰδεῶν, οὔτε ὡς ἡ μικροτέρα 'Αϊσέ, ἥτις καὶ μουσικὴν καὶ ζωγραφικὴν καὶ γλυπτικὴν ἐδιδάχθη. 'Απ' ἐναντίας ὁ 'Αβδοὺλ-Χαμὶτ ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν κόρην του γυναῖκα τοῦ χαρεμίου μὲ τὴν στενὴν καὶ περιωρισμένην τῆς ζωῆς ἀντίληψιν χωρὶς ἰδανικὰ καὶ πόθους-

'Εν τούτοις κάποια δύναμις θελήσεως ἐξεδηδώθη εἰς τὸ ἀσθενικὸν ἐκεῖνο καὶ καχεκτικὸν πλάσμα, ἡ ὁποία ἔκαμεν ἐντύπωσιν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Χαμίτ, τὸν συνειθισμένον νὰ βλέπῃ δούλους ἐνώπιόν του πάντας, μηδὲ τῶν τέκνων του ἐξαιρουμένων.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ Ναϊλὲ-Σουλτάνα συνεπλήρωνε τὸ 17ον τῆς ἡλικίας της ὅτε ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ ὡς σύζυγος εἰς τὸν Τζεμὰλ-βέην, τριτότοκον υἱὸν τοῦ στρατάρχου 'Οσμὰν-πασᾶ, διὰ τὸν ὁποῖον ἦτο προωρισμένη.

Αἴφνης ἐγιώσθη εἰς τὸ Γιλδίζ, ὅτι ὁ γάμος οὗτος ἐματαιώθη κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ὅτι αἰτία τῆς ματαιώσεως ἦτο σφοδρὸς ἔρως· ἐδίστασε ν' ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν πατέρα της τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας της.

Τὰ τῆς περιέργου ταύτης ἱστορίας, περὶ τὴν ὁποίαν ἀρκετὸν ἐχύθη αἷμα, ὡς ἐξῆς ἀφηγεῖται ὁ Γκανῆ βέης εἰς τὸ βιβλίον του:

'Η ἐξομολόγησις τῆς Ναϊλέ. — 'Ο Σουλτᾶνος ὑποψιαζόμενος κίνδυνον. — 'Αναστάτωσις εἰς τὸ Γιλδίζ. — Μερικὰ θύματα.

'Η Ναϊλὲ Χανούμ, ἥτις κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ἄλλων γυναικῶν ἐκαλεῖτο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὰ ἰδιαίτερα τοῦ πατρός της διαμερίσματα, ὁσάκις ὁ τελευταῖος ὑποφέρων ἀπὸ ἀϋπνίας ἠσθάνετο βαρύνουσαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν μόνωσιν, εὑρίσκετο πλησίον τοῦ πατρός της μίαν ἑσπέραν, ἐνῷ ὁ Γκανῆ-βέης (περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἔλθωμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον διὰ τὰ τόσα ὑπὲρ τοῦ Χαμὶτ ἆθλα, καὶ διὰ τὴν ἀπρόοπτον δολορονίαν του) ὄπισθεν τοῦ βαρυτίμου παραπετάσματος τῆς θύρας ἦτο ἕτοιμος νὰ προστρέξῃ εἰς πρώτην διαταγὴν τοῦ κυρίου του.

'Ο Χαμὶτ ἔπαιζε μὲ τὴν κόμην τῆς θυγατρός του, ἥτις παρετήρει αὐτὸν μὲ βλέμμα σεβασμοῦ καὶ φόβου συγχρόνως.

— Λοιπόν, Ναϊλέ, ἔλεγεν ὁ Χαμὶτ, πλησιάζει ἡ ἡμέρα. κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξέλθῃς τοῦ γυναικωνίτου διὰ νὰ ὑπάγῃς πλησίον τοῦ συζύγου σου. Εἶσαι εὐχαριστημένη δι' αὐτό;

— 'Ο,τι ἀποφασίζει ὁ πατήρ μου, εἶνε πάντοτε εὐπρόσδεκτον! ἀπήντησε ἡ κόρη.

— Εἶσαι καλὴ κόρη. Τὸ ξέρω Γι' αὐτὸ καὶ ἐδιάλεξα γιὰ σὲ ἄνδρα ἰσχυρὸν καὶ γενναῖον, τὸν ὁποῖον θὰ ἀναδείξω πλησίον μου. Ξέρεις ποῖος εἶνε;

— Ναί, Μεγαλειότατε. Μοῦ εἶπαν χρόνια τώρα ὅτι θὰ γίνω σύζυγος τοῦ Τζεμὰλ-βέη.

— Ξεύρεις ποῖος εἶνε; Εἶνε υἱὸς τοῦ ἀγαπημένου μου 'Οσμὰν πασᾶ τοῦ Γαζῆ 'Ολαι θὰ σὲ ζηλεύουν!

Ἡ Ναϊλὲ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν περίλυπος.

— Γιατὶ δὲν ἀπαντᾷς ; ἠρώτησεν ὁ Σουλτᾶνος.

— Τί νὰ εἰπῶ, πολυχρονεμένε κύριε. Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες εἴμεθα πλάσματα ταπεινά, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται λόγον νὰ ποῦν ὅταν οἱ ἄνδρες διατάζουν.

Καὶ γιατὶ τὸ λὲς μὲ παράπονο αὐτό; Μήπως ὁ Τζεμὰλ δὲν σοῦ ἀρέσει;

— Δὲν τὸν εἶδα ποτέ !

— Αὐτὸ ἔλειπε μία γυναῖκα τοῦ χαρεμίου μου, καὶ μάλιστα ἡ κόρη μου, ν' ἀντικρύσῃ πρόσωπον ἀνδρὸς πρὶν ἢ γείνῃ γυναῖκά του. Ἀλλὰ τότε τί παράπονο ἔχεις ;

— Δὲν ἔχω παράπονον γιὰ τὸν Τζεμάλ... Ἀλλὰ... ἡ καρδία μου ζητεῖ ἄλλον.

Τὰς τελευταίας λέξις ἡ Ναϊλὲ εἶπε τόσον χαμηλοφώνως, ὥστε ὁ Χαμὶτ ἐνόμισεν ὅτι παρήκουσε.

— Πῶς ! Τί εἶπες ; ἀνέκραξε ἐγειρόμενος.

— Τίποτε, Μεγαλειότατε !

— Ἐμπρὸς λέγει ! Θέλω νὰ μάθω !

Ἡ δυστυχὴς κόρη τρέμουσα ἤντλησε θάρρος ἐκ τῆς ἀπελπισίας.

— Ναί, πατέρα ! εἶπεν ὑψηλοφώνως. Ἀγαπῶ ἄλλον καὶ εἰς αὐτὸν ζητῶ ἀπὸ τὴν καλωτύνη σου νὰ μὲ δώσῃ γυναῖκα.

— Καὶ ποῦ τὸν εἶδες αὐτὸν τὸν ἄλλον ; Ποῖος κακὸς πειρασμὸς εἰσέδυσεν εἰς τὸ χαρέμι μου ; Μήπως ἐτόλμησες νὰ τοῦ ὁμιλήσῃς ποτέ ;

Ἡ δυστυχὴς κόρη ἀνελύθη εἰς δάκρυα

— Ὄχι, πατέρα ! Δὲν τοῦ ὡμίλησα ποτέ, οὔτε εἶδε ποτὲ τὸ

Ὁ πρώην Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Μέγας Βεζύρης κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν διάστημα ἀπὸ τῆς 31 Μαρτίου μέχρι τῆς εἰσελάσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ στρατοῦ τῆς ἐλευθερίας νῦν δὲ πρεσβευτὴς ἐν Λονδίνῳ

ΤΕΦΙΚ ΠΑΣΑΣ

γιασμάκι μου. Τὸν εἶδα μιὰ φορά, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ποὺ ἦλθαν οἱ ξένοι στὸ παλάτι καὶ ἔκαναν παράστασι. Τὸν εἶδα ἔπειτα δύο φορὲς εἰς τὸ προσκύνημα. Ἀπὸ τότες ξέρω πῶς ὅλη μου ἡ ζωὴ εἶνε γι' αὐτόν!

— Καὶ ποῖος εἶνε αὐτός; Θέλω νὰ τὸν μάθω ἀμέτως.

— Ὁ Χικμὲτ βέης! ἐψιθύρισεν ἡ κόρη.

— Πῶς! Ἐκεῖνος ὁ σκυλο-Κιρκάσιος ὁ γραμματεὺς τοῦ Ἰζζέτ. Τώρα θὰ ἴδῃς, σκύλα!

Καὶ ἐκτύπησε τὰς παλάμας.

Αἱ διαταγαὶ τοῦ Χαμίτ. —Ἡ ἀπελπισία τῆς Ναϊλέ. —Ὁ Χαμὶτ ἀγέρδοτος. —Ἡ συνέχεια τοῦ εἰδυλλίου.

Εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ κυρίου του ὁ Γκανῆ-βέης ἔσπευσε νὰ εἰσέλθῃ καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

— Νὰ στείλῃς δέκα σωματοφύλακας εἰς τὸ σπίτι τοῦ Χικμὲτ βέη, νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν φέρουν ἐδῶ, αὐτὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους του.

Ἡ Ναϊλὲ ἀφῆκε κραυγὴν τρόμου καὶ ἐνηγκαλίσθη τὰ γόνατα τοῦ πατρός της.

— Ὄχι, πατέρα! Ὄχι! Λυπήσου τον. Δὲν ξέρει τίποτε! Τί πταίει αὐτός;

— Καὶ ἂν δὲν πταίῃ, θὰ πληρώσῃ γιὰ σέ. Θὰ πληρώσουν καὶ οἱ ἄλλοι. Θὰ πληρώσουν καὶ οἱ ἡ σκύλες ποῦ ἔχεις κοντά σου· αὐτὲς θὰ σοῦ σήκωσαν τὰ μυαλά.

— Κανεὶς δὲν πταίει πατέρα! Κανείς! Κανείς! Ἐγὼ μόνον. Νά, σκότωσε ἐμένα!

— Τίποτε! εἶπεν ἀμελίκτως ὁ Χαμίτ.

Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Γκανῆ βέην εἶπε·

— Πήγαινε σύ! Σὲ περιμένω νὰ τοὺς φέρῃς πρὶν περάσῃ ἡ ὥρα!

Ὁ Γκανῆ βέης ἐξῆλθε. Τότε ἡ ἀπελπισία τῆς Ναϊλὲ ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἥρπασε τὴν κόμην μὲ τὰς χεῖράς της καὶ τίλλουσα αὐτὴν ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Θὰ πεθάνω κι' ἐγὼ μαζῆ του... Σκοτώνεις ἐμένα, πατέρα... Δὲν ἐννοεῖς ὅτι δὲν μπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς αὐτόν;

Καὶ αἱ δυνάμεις της ἐξηντλήθησαν. Ἔπεσεν ἀναίσθητος πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρός της.

Ὁ Χαμὶτ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν του ᾐσθάνθη συγκίνησιν. Ἔσκυψε πρὸς τὴν λιπόθυμον κόρην του καὶ ἀνεγείρας αὐτὴν μετὰ κόπου τὴν μετέφερεν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου διβανίου. Τὸ λιπόσαρκον σῶμά της, τὸ ὁποῖον ἐκράτησε μίαν στιγμὴν ἐπάνω εἰς τὰ χέρια του, τὸν ἔκαμε νὰ λυπηθῇ τὸ ἀσθενικὸν ἐκεῖνο πλάσμα.

— Θὰ πεθάνῃ! εἶπε.

Καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ νευρικοῦ τρόμου ἤρχισε νὰ καλῇ εἰς βοήθειαν. Μερικοὶ ὑπηρέται προσέτρεξαν ἀμέσως.

— Νὰ καλέσουν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τὸ χαρέμι! διέταξε.

Μετ' ὀλίγον αἱ γυναῖκες τοῦ χαρεμίου προσῆλθον καὶ μετέφεραν τὴν πάντοτε λιπόθυμον κόρην εἰς τὰ δωμάτιά της.

Ὁ Χαμὶτ ἔμεινε πρὸς στιγμὴν μόνος. Ἐφαίνετο βαθύτατα συγκεκινημένος καὶ ἐκράτει τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπιμόνως πρὸς τὴν θύραν, διὰ τῆς ὁποίας μετέφεραν τὴν λιπόθυμον θυγατέρα του.

Κατόπιν, ὡσεὶ λαβὼν αἰφνιδίαν ἀπόφασιν, διηυθύνθη μὲ βῆμα ταχὺ πρὸς τὸν γυναικωνίτην. Διέσχισε σιωπηλὸς τοὺς καταφωτίστους διαδρόμους καὶ ἔφθασε μέχρι τοῦ δωματίου τῆς Ναϊλέ. Αἱ γυναῖκες ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει του ἔπεσαν πρηνεῖς καὶ κατόπιν εἰς ἓν νεῦμά του ἐξῆλθον.

Ἡ Ναϊλὲ εἶχε συνέλθει ἐκ τῆς λιποθυμίας ἀλλ' ἔμενεν ἐξαπλημένη ἐπὶ τῆς κλίνης της μὴ δυναμένη νὰ ἐγερθῇ. Τὸ βλέμμα της περίφοβον προσηλώθη ἐπὶ τοῦ πατρός, της καὶ ἡ ὠχρότης της ἔγεινε μεγαλειτέρα.

Ὁ Χαμὶτ ἔκλινε πρὸς αὐτὴν !

— Σὲ ἐφόβισα ! τῆς εἶπε. Μὴ ἀνησυχεῖς ὅμως. Καίτοι ἡ πρᾶξίς σου ἀξίζει νὰ κρεμασθῇς καὶ σὺ καὶ ὁ ἄπιστος ἐκεῖνος, θὰ προσπαθήσω νὰ ἦμαι καλός.

Καὶ ἐξῆλθεν ἱκανοποιημένος διὰ τὴν παρηγορίαν τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τὴν κύρην του.

Ὁ Σουλτάνος εἰς τοῦ Καζαμία Ἐμπουλχουδά. — Μία γνωμοδότησις. — Πατρικοὶ διισταγμοί. Ἡ τύχη τῆς Ναϊλέ.

Ὁ Γκανῆ βέης δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπανέλθῃ πλησίον τοῦ κυρίου του.

— Ὁ Χικμὲτ-βέης συνελήφθη ! εἶπε. Ἔμεινεν ἀκόμη πλησίον τοῦ κυρίου του ἐντὸς τοῦ Γιλδίζ. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀνθρώπους του πρὶν ἢ παρέλθῃ ἡ ὥρα θὰ εἶνε ἐδῶ.

— Ἔχει καλῶς ! εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

Τώρα ἔλα μαζῆ μου. Καὶ πρόσεξε νὰ μὴ φύγῃ λέξις ἀπὸ τὸ στόμα σου δι' ὅσα θὰ ἰδῇς ἢ θὰ ἀκούσῃς.

— Καὶ προχωρῶν πρὸς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἤνοιξε μικρὰν

θύραν ὁδηγοῦσαν εἰς κυκλικὴν κλίμακα, κατερχομένην μέχρι τῶν μεγάλων θολωτῶν ὑπογείων τοῦ Γιλδίζ.

Ὅταν ἔφθασαν κάτω διέσχισαν σκοτεινὸν διάδρομον καὶ προύχώρησαν πεντήκοντα βήματα, μέχρις ὀγκώδους σιδηρᾶς θύρας.

Ὁ Χαμὶτ ὕψωσε τὴν χεῖρα καὶ ἐκτύπησε τρὶς μικρὸν σιδηροῦν ρόπτρον. Σχεδὸν ἀμέσως μικρὰ θυρίς, διὰ τῆς ὁποίας φῶς ἐχύθη, ἤνοιξε.

— Ποῖος εἶνε ; ἠρώτησε λεπτὴ γεροντικὴ φωνή.

— Ἐγῶ, μπαμπᾶ ! εἶπεν ὁ Χαμίτ.

— Ἀνοίγω ἀμέτως !

Πράγματι κρότος σιδηρῶν μοχλῶν ἀποσυρομένων ἠκούσθη καὶ τριγμός. Ἡ θύρα ἤνοιξε.

Κυρτόσωμος γέρων, μὲ μακρὰν λευκὴν γενειάδα καὶ λευκὸν σαρίκι εἰς τὴν κεφαλὴν ἐνεφανίσθη. Ἦτο ὁ καζαμίας ἐνδεδυμένος κατάλευκον χιτῶνα καὶ κρατῶν μικρὸν λευκὸν κομβολόγιον.

— Καλησπέρα, μπαμπᾶ ! τοῦ εἶπε μὲ οἰκειότητα ὁ Χαμὶτ. Ἤλθα νὰ σὲ ἐρωτήσω διὰ κάτι σπουδαῖον.

— Μετὰ χαρᾶς σου, περίδοξε Χαλίφη καὶ πολυχρονεμένε Πατισάχ ! ἀπήντησεν ὁ γέρων.

Καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη ὄπισθεν τοῦ Χαμὶτ καὶ τοῦ Γκανῆ.

Αἱ ἐρωτήσεις τοῦ Σουλτάνου. — Τί ἀπαντᾷ ἡ τύχη. — Ὁ Χικμὲτ ἐσώθη. — Ὁ ἔρως τῆς Σουλτάνας.

Τὸ δωμάτιον τοῦ καζαμία, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν ὁ Χαμὶτ μετὰ τοῦ ἐμπίστου του, δὲν παρουσίαζε τι τὸ ἐξαιρετικόν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι

στερούμενον καθ' ὁλοκληρίαν παραθύρων ἐφωτίζετο διὰ πολυφώτου λυχνίας κρεμαμένης ἐκ τῆς ὀροφῆς. Μέγας καθρέπτης χωριζόμενος διὰ νημάτων χρισῶν, τὰ ὁποῖα ἦταν τεντωμένα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του καὶ διέγραφον μυστηριώδη σχήματα, κατεῖχε μίαν ὁλόκληρον σχεδὸν πλευρὰν τοῦ δωματίου. Ἦτο ὁ καθρέπτης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ γέρων καζαμίας ἔβλεπε τὰ γραμμένα τῆς τύχης.

Πρὸ τοῦ καθρέπτου μικρὸς ὀρειχάλκινος τρίπους ὑπεβάσταζε δίσκον σιδηροῦν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο ἀκόμη ἴχνη κοκκινωπῆς στάκτης. Πρὸ τοῦ τριποδος καὶ εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ δωματίου ἦτο μικρὸν κάθισμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθήμενος ὁ καζαμίας προέλεγε τὰ μέλλοντα.

Ὁ Χαμὶτ μόλις εἰσῆλθε διετύπωσε τὴν ἐπιθυμίαν του.

— Ἦλθα μπαμπᾶ, εἶπε, νὰ σὲ ρωτήσω γιὰ κάτι πολὺ σπουδαῖον.

— Εἰς τὰς διαταγάς σου, πολυχρονεμένε μου! ἀπήντησε προσκυνῶν ὁ γέρων.

— Ἡ κόρη μου ἡ Ναϊλέ, γιὰ τὴν τύχην τῆς ὁποίας καὶ ἄλλοτε σὲ ρώτησα, ὅταν ἦταν ἄρρωστη, ἀγαπᾷ πολύ, λέγει πῶς θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπη Εἶνε ἀλήθεια αὐτό;

Ὁ καζαμίας δὲν ἀπήντησεν ὡσεὶ ἀναμένων.

— Ἀγαπᾷ τὸν Χικμὲτ βέην, ἕνα Κιρκάσιον. Εἶνε κατάλληλος σύζυγος διὰ τὴν κόρην μου;

Ὁ προφήτης ἐσίγα.

— Ἡ κόρη μου τὸν ἀγαπᾷ! ἐξηκολούθησεν ὁ Χαμίτ. Θέλω νὰ μάθω πῶς τὸν εἶδε καὶ ποῖος πταιει δι' αὐτό. Μὲ ἐννόησες;

— Μάλιστα! Ἐννοῶ ὅλα. Ἔχετε νὰ προσθέσετε τίποτε ἄλλο;

— Ὄχι! Περιμένω τὴν ἀπάντησιν.

Ὁ γέρων ἔνευσεν εἰς τὸν Χαμὶτ καὶ τὸν συνοδόν του νὰ καθήσουν πρὸς τὸ βάθος τοῦ δωματίου. Κατόπιν αὐτὸς ἔλαβεν ἐκ μικρᾶς τραπέζης τεμάχιον μαύρου ξύλου ὁμοιάζον μὲ κάρβουνον καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὴν φλόγα τῆς λυχνίας. Τὸ ξύλον ἤναψε ταχέως ἀναδίδον κοκκινωπὴν φλόγα καὶ ὀσμὴν ρητίνης. Τὸ ἐτοποθέτησεν ἐπὶ τοῦ σιδηροῦ δίσκου τοῦ πρὸ τοῦ καθρέπτου καὶ κατόπιν καθήσας ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἐδωλίου ἤρχισε νὰ ψιθυρίζῃ ἀκαταλήπτους λέξεις.

Τὸ ξύλον ἔκαιε διαρκῶς. Καπνοὶ διαρκῶς πυκνότεροι ἀνεδίδοντο ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐπλήρουν τὸ δωμάτιον καθιστῶντες τὸν ἀέρα πνιγηρὸν καὶ θαμβώνοντες τοὺς ὀφθαλμούς.

Βαθμηδὸν ὁ καζαμίας ἤρχισε νὰ μὴ διακρίνεται ἐν μέσῳ τῶν καπνῶν. Ὁ καθρέπτης ἀπέναντί του ἦτο ἐντελῶς ἀόρατος. Καὶ ἐν ᾧ ὁ Χαμὶτ προσεπάθει νὰ καταπνίξῃ βίαιον βῆχα, προκληθέντα ἐκ τῶν καπνῶν, φωνὴ βαθεῖα ὡς ἐρχομένη ἀπὸ ἀποστάσεως ἠκούσθη:

— Ἡ ἀγάπη μεγάλο καλὸ καὶ μεγάλο κακὸ εἶνε. Ζῇ κανεὶς μὲ τὴν ἀγάπην καὶ πεθαίνει μὲ αὐτήν!

Καὶ σιγὴ ἐπηκολούθησε. Κατόπιν ἡ αὐτὴ φωνὴ ἀπαντῶσα εἰς τὴν δευτέραν ἐρώτησιν εἶπε:

— Γερὸ παλληκάρι, μεγάλη καρδιὰ ὁ Χικμέτ. Ἀπὸ τὴν γυναῖκα ποῦ θὰ τὸν πάρῃ ἐξαρτᾶται νὰ ζήσῃ εὐτυχισμένη.

Καὶ μετὰ μικρὰν διακοπὴν πάλιν προσέθεσε:

— Πολλοὶ εἶνε ἀνακατωμένοι στὸν ἔρωτα. Ἔχει πολλοὺς ὑπηρέτας καὶ πολλοὺς πιστοὺς ὁ Χικμέτ.

Καὶ ὁ προφήτης ἠγέρθη.

Ἡ γνωμοδότησις εἶχε λάβει τέλος. Ὁ Χαμὶτ ἠγέρθη ἐπίσης καὶ ἔσπευσε νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὴν θύραν. Οἱ καπνοὶ τὸν ἔπνιξαν καὶ δὲν

ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ. Ὅταν εὑρέθη ἐκτός, ἀνέπνευσε θορυβωδῶς καὶ εἶπεν :

— Εὐχαριστῶ πολύ, μπαμπᾶ. Μὲ βγάζεις ἀπὸ μεγάλην στενοχωρίαν !

Καὶ ἐν ᾧ ὁ καζαμίας Ἐμπουλχουδᾶ ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς στάσιν σεβασμοῦ, ὁ Χαμὶτ ἀπεμακρύνθη ταχέως τῶν σκοτεινῶν ὑπογείων.

Ὁ Χαμὶτ καὶ ἡ κόρη του.—Ἡ ἀναγγελία τῶν γάμων.—Ἀπομάκρυσις τοῦ Τζεμάλ —Τὰ θύματα.

Ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὰ διαμερίσματά του ὁ Χαμὶτ εἶχε τὸ ὕφος ἀνθρώπου εὐχαριστημένου. Νευρικὸς δὲ ὅπως ἦτο πάντοτε καὶ ἀνυπόμονος, ἔσπευσε νὰ θέσῃ εἰς ἐκτέλεσιν τὰς ἀποφάσεις του.

Ἔστειλε τὸν Γκανῆ-βέην νὰ διατάξῃ νὰ ὁδηγήσουν ἐνώπιον του τὸν δέσμιον Χικμὲτ βέην καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν γυναικωνίτην διὰ νὰ καλέσῃ τὴν κόρην του.

Ὁ Χικμέτ, κρατούμενος εἰς τὸν θάλαμον τῶν Σωματοφυλάκων, προσήχθη ἀμέσως, ἐν ᾧ ἡ Ναϊλὲ ἐβράδυνεν ὀλίγον.

— Οἱ ὑπηρέται συνελήφθησαν ! ἀνήγγειλε συγχρόνως ὁ Γκανῆ βέης.

— Εἰς τὴν κρεμάλαν ὅλους ! ἀπήντησεν ἄνευ δισταγμοῦ ὁ Χαμὶτ.

Καὶ ἐν ᾧ ὁ ἔμπιστος ἐξήρχετο διὰ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς Σουλτανικῆς ἀποφάσεως, ὁ Χαμὶτ ἐπλησίασε πρὸς τὸν Χικμὲτ βέην, ὅστις, σιδηροδέσμιος, ἵστατο πρὸ τῆς θύρας.

— Ξέρεις, παλληκάρι μου, εἶπε βραδέως, ὅτι διὰ μίαν στιγμὴν ἡ ζωή σου δὲν ἄξιζεν ἕνα παρᾶν ;

— Μεγαλειότατε, εἰς τί ἔπταισα ; εἶπε τρέμων ἐκεῖνος

Ὁ ἐν Στοκχόλμῃ πρεσβευτὴς ΣΕΡΙΦ ΠΑΣΑΣ ἐκ τῶν Νεοτούρκων

— Καὶ τί μεγαλείτερον ἔγκλημα ἤθελες νὰ κάμῃς ἀπὸ τοῦ νὰ ὑψώσῃς τὸ βλέμμα πρὸς τὴν κόρην τοῦ Κυρίου σου ;

Ὁ Χικμέτ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησε κατάπληκτος τὸν Σουλτᾶνον. Οἱ ὀφθαλμοί του ὡμίλουν τόσον εὐγλώττως, ὥστε ὁ Χαμὶτ ἐνόησε.

— Δὲν γνωρίζεις τίποτε πονηρέ ! εἶπε μειδιῶν εὐχαρίστως. Ἀλλὰ εἰπέ μοι ! Ὠνειρεύθης ποτὲ μεγάλην τύχην ;

— Νὰ ἦμαι πάντοτε πιστὸς ὑπηρέτης τοῦ ἐνδοξοτάτου Πατισάχ ! ἀπήντησεν ὁ Χικμέτ.

— Τίποτε ἄλλο ;

— Ποίαν μεγαλειτέραν τύχην μπορεῖ νὰ ἐπιθυμήσῃ κανείς.

— Εἶσαι εὔμορφο παλληκάρι καὶ ἔξυπνο, βλέπω ! εἶπεν ὁ Χαμίτ.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ χαρεμίου εἰσήρχετο ἡ Ναϊλέ. Ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν ὡραῖον Κιοκάτιον καὶ βλέπουσα αὐτὸν σιδηροδέσμιον ἀφῆκε κραυγὴν φόβου !

Ἐκεῖνος ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, φοβούμενος μήπως οἱ ὀφθαλμοί του ἀντικρίζοντες γυναικεῖον πλάσμα ἐντὸς τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Κυρίου των, ὑποπέσουν εἰς μέγα ἔγκλημα.

Ὁ Χαμὶτ ὅμως ἐπροχώρησε ταχέως πρὸς τὴν κόρην του καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρός :

— Ἔλα ! τῆς εἶπε. Ἡ χάρις σου ἔγεινε !

Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Χικμέτ:

— Καὶ σὺ, ὡραῖο παλληκάρι, γονάτισε καὶ εὐχαρίστησε τὴν κόρην μου, ἡ ὁποία σοῦ χαρίζει τὴν ζωὴν καὶ σὲ κάνει σύζυγόν της !

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ὁ Γκανῆ βέης εἰσήρχετο. Καὶ ὡσὰν ἡ τόση

καλωσύνη εἶχεν ἐξαντλήσει τὰ ἀπομείνοντα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Χαμὶτ λείψανα ἀνθρωπισμοῦ, ὁ Σουλτᾶνος ἔσπευσε νὰ τὸν ερωτήσῃ :

— Ἐτελείωσε:

— Μάλιστα ! ἀπήντησε ἐκεῖνος.

— Καὶ τώρα λύσε τὰ δεσμὰ τοῦ Χικμέτ βέη.

Ὁ Γκανῆ βέης ὑπήκουσεν ἐνῷ ὁ βέης ἔπεσε πρηνὴς μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπλανεῖς ὡς νὰ εὑρίσκετο ἐν ὀνείρῳ.

Ὅταν ἠγέρθη, ἦτο ὠχρότατος. Δὲν κατώρθωνε ἀκόμη νὰ ἐννοήσῃ τί εἶχεν ἰδεῖ καὶ ἀκούσει ἐκεῖ μέσα.

Ὁ Χαμίτ, τὸν ὁποῖον ἡ τρυφερὰ θέσις τοῦ ζεύγους τῶν ἐρωτευμένων ἐπείραζε, ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Γκανῆ βέην

Τὴν ἐπομένην ὁ Χικμὲτ διωρίζεται Σύμβουλος τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ συγχρόνως ἐγίνετο γνωστὴ ἡ ματαίωσις τοῦ συνοικεσίου τῆς Ναϊλὲ- χανούμ μετὰ τοῦ Τζεμὰλ βέη, ὅστις ἀπεμακρύνθη προσωρινῶς τῆς πρωτευούσης, σταλεὶς εἰς τὴν διοίκησιν Ἀσιατικῆς ἐπαρχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ'.

Ἐπίστευεν εἰς Θεὸν ὁ Χαμίτ; — Ἦτο καλὸς μουσουλμάνος; — Ἠγάπα τοὺς Χριστιανούς; — Τί ἰδέαν εἶχε περὶ τῶν αὐλικῶν του.

Ἀναλαβόντες νὰ φέρωμεν εἰς τὸ πολὺ φῶς τὰ τόσα ἄγνωστα εἰς το κοινὸν μυστήρια τῆς ψυχῆς, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ κρίνομεν ἀναγκαιότατον νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἡ ὕαινα ἐκείνη, αὐτὸς ἐκεῖνος ποὺ ἐπίστευεν εἰς τὰς μαγγανείας, ἐπίστευεν ἄρᾳγε εἰς τὸν Θεόν; Αὐτὸς ποὺ δὲν ἐπίστευε πάντοτε εἰς τὴν ἀρετὴν τῶν ἀνθρώπων, ἐπίστευεν ἄρᾳγε εἰς τὸν Ἀλλὰχ; Αὐτὸς ποὺ τόσον ἀτίμως παρέβιαζε τὴν ἐπίγειον δικαιοσύνην ἐπίστευεν ἄρα γε εἰς τὴν οὐρανιον τοιαύτην;

Τὰ πολυπληθῆ του κακουργήματα μᾶς πείθουν ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι, ὄχι.

Ναὶ καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς θρησκείας ἔχωμεν πολλὰ τὰ ἀντιφατικά.

Ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ ἦτο σκεπτικιστὴς λέγει ὁ G. Dorys εἰς τὸ βιβλίον του.

Δὲν ἦτο οὔτε εὐσεβὴς οὔτε καὶ πιστός. Ἦτο ὅμως, δεισιδαίμων, φανατικός, δειλός. Γνωστὸν δι' ἦτο πάσαν ὁ χαρακτὴρ του ἦτο ἀπασιοδόδοξος καὶ πένθιμος ἄρᾳγε καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνεται ὅτι

καὶ ἡ θρησκεία του ἦτο θλιβερά, γεμάτη ἀπὸ φόβους καὶ φρίκην! Ἔχει τὸν φόβον τοῦ πέραν τῆς ζωῆς, καὶ ὁ ἐφιάλτης τοῦ θανάτου συχνάκις τον ἐπισκέπτεται καὶ τὸν βασανίζει, καὶ τότε μόνον, τότε προσεύχεται μὲ θέρμην, μὲ ζέσιν ὑπερβολικώτατα. Κάποτε μάλιστα τοῦ συνέβαινε νὰ κάμνῃ κρυφίως εὐχὰς καὶ νηστείας σκληραγωγίας διὰ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Ἀλλὰχ καὶ νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ ἐγκλήματά του. Καὶ μόλα ταῦτα ἡ ἀποθάρρυνσις τὸν καταλαμβάνει γρήγωρα καὶ ξαναπίπτει εἰς τὸν σκεπτικισμὸν — τὸ πρόσκεφαλο τῆς ἀμφιβολίας, καθὼς λέγει ὁ Μουταίνι, καὶ αὐτὸ μόνον τοῦ παρέχει ὀλίγον ἀναπαυτικὸν ὕπνον.

Τοιουτοτρόπως ὁ Χαμὶτ ὁ ὁποῖος καὶ τῇ μοίρᾳ ἔτυχε νὰ γίνῃ ἐπὶ 33 ἔτη ὁ ἀνώτατος ἄρχων τῶν πιστῶν, δὲν ἐξασκεῖ τὰς ἐξωτερικὰς ἀπαιτήσεις τῆς θρησκείας του. Παραμελεῖ τὰ πέντε ναμάζια (τὰς καθημερινὰς προσευχὰς ποῦ ἐπιβάλλει ὁ Μωαμεθανισμὸς) καὶ δὲν ἐτήρει τακτικὰ τὸ **οὐρουτζ**, τὴν νηστείαν δηλαδὴ τοῦ Ραμαζανίου

Ἀλλὰ ὡς ἐπιτήδειος ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τῶν μουσουλμάνων, ὡ, ἐπίσης ὅτι ἡ ἀθεία τοῦ Ἀβδοὺλ Ἀζιζ ἐπέφερε τὴν μὴ δημοτικότητά του, λοιπὸν ὡς τοιοῦτος ὁ Χαμὶτ ἐπιτηδεύετο βαθὺν σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ Προφήτου Μωάμεθ.

Οὐλεμᾶς ἔλεγεν εἰς τὸν G. Dorys περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ.

«Ἡ πολιτική του εἶνε συνεχὴς ἐκβιασμός, διαρκὴς παραβίασις τοῦ ἱεροῦ νόμου τοῦ Προφήτου μας. Καλὸς μουσουλμάνος ποτὲ δὲν θὰ ἐνήργει τοιουτοτρόπως. Ἄρα ὁ Χ μὶτ εἶνε ἕνας κακὸς μουσουλ

μάνος, καὶ εἰς αὐτὸν ἡ θρησκεία εἶνε ὄργανον πολιτικὸν τὸ ὁποῖον μεταχειρίζεται ὄχι διὰ νὰ ἀναπτύξῃ τὸ ἠθικὸν τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ νὰ διαθερμάνῃ τὸν φανατισμὸν τῶν ἀμαθῶν τάξεων.

Γνωστὸν ὅτι τὸ Κοράνι εἶνε κατὰ βάθος ἄγαν ἐλευθερόφρον.

Αἱ λοιπόν, εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἐξήγησιν τοῦ Κορανίου οὐδέποτε ἐπέτρεπεν ὁ Χαμίτ.

Εἰς τὸν σοφὸν δὲ Ἐρμπιλὴ Ἐσὰτ ἐφέντην, ὁ ὁποῖος εἶχε δημοσιεύσει μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ ὑπουργείου τὰ τοιαῦτα πορίσματα τοῦ Κορανίου, ἀντὶ νὰ τὸν ἀμείψῃ, τὸν διατάσσει μόλις ἐδιάβασε τὸ βιβλίον καὶ τὸν συλλαμβάνουν. Τότε τὸν ἐξώρισαν εἰς τὴν Μέκκαν.

*
* *

Ἀφοῦ δὲν ἦτο καλὸς μουσουλμάνος δὲν ἔπεται ἐκ τούτου νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἠγάπα τοὺς χριστιανούς, τοὺς ἀπεχθάνεται ἀπ' ἐναντίας, καὶ συχνὰ μετεχειρίζετο τὴν λέξιν γκιαοὺρ διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ ἕνα ἄπιστον ἢ νὰ ὑβρίσῃ ἕνα πιστόν.

Ὅπως τοῦτο δὲν τὸν ἠμπόδιζε νὰ ἐπιδεικνύῃ κατὰ τὰς περιστάσεις ἀνοχήν, ἀλλὰ καὶ σεβασμὸν ἡ πανοῦργος ἐκείνη ἀλώπηξ πρὸς τὰς διαφόρους θρησκείας καὶ αἱρέσεις. Δι' ὃ ὅταν ἐδέχετο τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τοῦ ἔλεγεν ὅτι ἡ ὀρθοδοξία εἶνε ἡ ἰσχυροτέρα τῶν θρησκειῶν, τὸν Πατριάρχην τῶν Χαλδαίων, τοῦ ἔλεγεν ὅτι ἡ πίστις του εἶνε ἡ λογικωτέρα, τὸν Μέγαν Ραββῖνον ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Μωϋσέσως πλησιάζει πολὺ μὲ τὴν τοῦ Προφήτου.

Σχετικῶς μὲ ταῦτα ὁ ἄλλοτε Μέγας αὐλάρχης τοῦ Γιλδὶζ διὰ

τὰς τελετὰς Μουνὶρ πασᾶς διηγεῖται τὸ ἀρκετὸν διαχυτικὸν ἀνέκδοτον ὡς ἑξῆς:

Μίαν φορὰν ὑποδεχόμενος τὸν Μπονέτι, ἀποστολικὸν ἐπίτροπον ἐν Κων(πόλει τοῦ Πάπα, ἐπὶ μακρὸν ὁ Χαμὶτ τοῦ ἐπῄνει τὸ μεγαλεῖον τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἁπωσύνης, ἀλλὰ μὲ τόν σην θέρμην ὥστε ὁ σεβάσμιος ἐπίτροπος βαθύτατα συγκινήθη. Ὅτε ἔληξεν ἡ ἀκρόασις καὶ ἀνεχώρησε, τότε ὁ Χαμὶτ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Μουνὶρ πασᾶν,« Ὁ βλάκας ! εἶπεν ὁ Χαμὶτ σπάσας στὰ γέλια, ἐπίστευσεν εἰς ὅ,τι τοῦ εἶχον εἰπεῖ· εἶχε μάλιστα καὶ δάκρυα στὰ μάτια !»

Ἀπεχθάνετο τοὺς Χριστιανοὺς λοιπὸν ὁ Χαμίτ, ἀλλὰ περισσότερον καὶ τοὺς ἀρνησιθρήσκους

Αὐτὸ ἐξηγεῖ πῶς τὴν εὔνοιαν κάποιου χριστιανοῦ Ἕλληνος, δυστυχῶς Γεωργίου Α . . . ἀπὸ τὰς καλητέρας Φαναριωτικὰς οἰκογενείας, ἀσπασθέντος τὸν Ἰσλαμισμόν, διεδέχθη τὸ μῖσος καὶ ἡ τιμωρία.

Οὗτος εἶχε γίνει καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ Σουλτάνου Χαμὶτ καὶ μάλιστα εὐνοούμενος, διότι ὁ μετονομασθεὶς Σεϊφουλὰχ ἀρνησίθρησκος ἐκεῖνος εἶχε φαίνεται ἀρκετὰς γνώσεις εἰς τὴν ἀλχημείαν, ἀστρολογίαν, μαγείαν καὶ τὰς ἀποκρύφους ἐπιστήμας εἰς τὰς ὁποίας μέγαν ἔτρεφεν ἐνδιαφέρον ὁ Χαμὶτ ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας Ἀλλὰ καὶ τοῦτον εἰς τὸ τέλος ὁ Χαμὶτ τὸν ἔστειλεν εἰς Βεγγάζην, ὅπου ἀπέθανε μυστηριωδέστατα.

*
* *

Ὁ Χαμὶτ εἶχε μεγάλην περὶ τοῦ ἀτόμου του ἰδέαν, ἐνῷ διὰ τοὺς ὑπουργούς του καὶ τὴν ἀκολουθίαν του εἶχε τὴν χειρίστην.

Ἔστρεφε περιφρόνησιν πρὸς αὐτούς, ὅπως τότε κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπολυταρχίας συνεμερίζετο καὶ ἡ ἀνεξάρτητος Τουρκία.

Ἐχαρακτήριζεν αὐτοὺς μὲ φράσεις τὰς ὁποίας αἰσχυνόμεθα νὰ ἀναπαραστήσωμεν ἐδῶ, ὁμιλῶν μίαν ἡμέραν μετὰ τοῦ Σέχου Ζαφέρ, καὶ ἐκθέτων τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα τῶν ὀργάνων του ἐκείνων, οἷοι ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ὁ διάτημος Ἐμπουλχουδᾶ, ὁ περίφημος Λουτφῆ, σύμβουλός του καὶ ἀρχιχαφιές, ὁ Φαὶκ βέης, υἱὸς τοῦ Λουτφῆ καὶ εὐνοούμενος θαλαμηπόλος, ὁ Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶς, Νουρῆ πασᾶς κτλ.

Μίαν ἄλλην ἡμέραν ἐνῷ συνωμίλει μετὰ τοῦ διασήμου Ἀσιανολόγου Βαμπερῆ περὶ πολλῶν καὶ διαφόρων πραγμάτων, ὁ Χαμὶτ τὸν ἤκουε μετὰ προσοχῆς καὶ κατανύξεως. Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου ὄρθιος ἔμενεν ἀκουμβῶν ἐπὶ τῆς θύρας ὁ Σαὶτ πασᾶς, τότε Μ. Βεζύρης, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐξυπνοτέρους ἄνδρας τῆς ἀπολυταρχικῆς Τουρκίας καὶ μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, τὴν ῥάχιν καμπουρωμένην, παρευρίσκετο εἰς τὴν ἀκρόασιν ἐκείνην τοῦ Βαμπερῆ.

Τὸ θέμα τῆς συζητήσεως περιεστράφη εἰς τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα. Ὁ Βαμπερῆ τοῦ ὡμίλησε περὶ μεταρρυθμίσεων καὶ ἔπλεξε τότε τὸ ἐγκώμιον τῶν ὑπουργῶν του.

Ὁ Σουλτάνος Χαμὶτ ἐπὶ τῇ κρίσει ταύτῃ ἔσπασεν εἰς τὰ γέλια.

Αὐτοὶ οἱ βλάκες, οἱ ἠλίθιοι; τί λέγετε, κ. Βαμπερῆ; Ὄχι, εἶνε ἐντελῶς ἀπτάλιδες!

Συγγνώμην· ὄχι, Μεγαλειότατε, ἀπήντησε, παρατηρῶ μεγάλην διαφορὰν ἐπὶ τῶν ὑπουργῶν σας. Εἶνε εὐφυέστατοι ἄνδρες.

— Τώρα σᾶς πείθω, καὶ ἰδοὺ ἕνα παράδειγμα ὅτι εἶνε ὅλοι ἠλίθιοι.

Καὶ στρεφόμενος τότε πρὸς τὸν Σαὶτ πασᾶν·

— Δὲν εἶνε ἔτσι πως λέγω;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε· ἐπροθυμοποιήθη νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Μέγας Βεζύρης.

Τότε στρεφόμενος ὁ Χαμὶτ πρὸς τὸν Βαμπερῆ τοῦ λέγει θριαμβευτικῶς:

— Τί σᾶς ἔλεγον ἐγὼ προτήτερα; σὰν αὐτὸν καὶ χειρότεροι εἶνε ὅλοι οἱ ἄλλοι!

Ἐκ τοῦ διαλόγου τούτου κάλλιστα εἰμπορεῖ ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀντιληφθῇ πῶς ἐλογάριαζεν ὁ τρομερὸς ἐκεῖνος Νέρων τοὺς ὑπουργούς του. Τοὺς ἐθεώρει ὡς παθητικὰ αὐτόματα, τὰ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ τὰ θραύσῃ καὶ κερματίσῃ ὁπόταν τοῦ ἤρχετο τὸ κέφι.

Ὁ ἄλλοτε Μέγας Τελετάρχης τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Χαμὶτ Μουνὶρ πασᾶς ἔλεγεν: «Αὐτὸς ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ διέφθειρε τὸ περιβάλλον του».

Ἀλλ' εἶνε δικαιότερον νὰ εἴπωμεν ὅτι αὐτὴ ἡ διαφθορὰ τῶν ἀτόμων ἐκείνων τοὺς προσήλωνε περισσότερον ἐκεῖ καὶ νὰ ἀνέλθουν τὰ ἀξιώματα τοῦ Χαμὶτ.

Καὶ ὄχι ὅπως καὶ προηγουμένως ἐπὶ τῆς βασιλείας του ὁσάκις εὑρίσκετο πρὸ σημαινόντων προσώπων ξένων, καὶ ὅπως μετὰ ταῦτα πρὸ τῆς δράσεως καὶ ὑπερισχύσεως τῶν Νεοτούρκων ἐδικαιολογεῖτο ὅτι τὸ ἐλεεινὸν ἐκεῖνο περιβάλλον τὸν ἐμπόδιζαν νὰ εἰσαγάγῃ μεταρρυθμίσεις διὰ νὰ σώσῃ τὸ κράτος του, ἀφοῦ ἐκεῖνοι δὲν ἄφινον ποτὲ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν ἡ ἀληθὴς φωνὴ τοῦ ἔθνους.

Ναί, ἦτο ὁ ἴδιος ὁ ὁποῖος τοὺς ἐξέλεγε τοιούτους διεφθαρμένους, διότι πάντα καλὸν καὶ τίμιον πάντοτε ἀπεμάκρυνεν ἀφ' ἑαυτοῦ διὰ τῆς ἐξορίας ἢ καὶ διὰ τοῦ καφὲ τοῦ Γιλδίζ.

Ὥστε ὅλα ἐκεῖνα τὰ κακά, ὅλος ἐκεῖνος ὁ ἀκάθαρτος σταῦλος τοῦ Αὐγίου τὰ ὁποῖα ἔκαμνον νὰ ὑποφέρῃ καὶ ἀγωνιᾷ ἡ Τουρκία, καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἠλευθέρωσεν αὐτὴν ἡ μεγάλη πλειὰς τῶν Νεοτούρκων, ναὶ μὲν καὶ ἐκ τοῦ ἀθλίου ἐκείνου περιβάλλοντος προῆλθον, κατὰ μείζονα ὅμως λόγον προῆλθον ἀπ' αὐτὸν τοῦτον τὸν Χαμίτ.

Παράδειγμα καὶ ἕνα ἀκόμη πρὸς πίστωσιν τούτου.

Μετὰ τὰς ἀρμενικὰς σφαγάς, τὰς ὁποίας ἐν πλάτει κάπως θὰ ἀναφέρωμεν προσεχῶς τοῦ καιροῦ ἐπιτρέποντος, ὁ Χαμίτ ἐζήτησεν ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῆς ἀκολουθίας του τὴν γνώμην των, πῶς πρέπει νὰ ἐνεργήσουν διὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν χώραν.

Τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς σπανίους ἐκείνους ἄνδρας οἱ ὁποῖοι ἀποπλανηθέντες εὑρίσκοντο εἰς τὸ Γιλδίζ, ὁ θαλαμηπόλος Ἐμὶν βέης τοῦ ὑπέβαλεν ὑπόμνημα δι' οὗ ἐζήτει βαθείας καὶ ριζικὰς μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν ἀτυχῆ καὶ μεγάλην ταύτην χώραν ὑπὸ φιλελεύθερον πνεῦμα.

Ἀντὶ λοιπὸν νὰ παραδεχθῇ τὰς ἰδέας ταύτας ἢ νὰ τὰς ἐκτιμήσῃ τουλάχιστον ὁ φίλος Χαμίτ, ρίπτει εἰς δυσμένειαν τὸν Ἐμὶν βέην.

Ἐνῷ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἀπ' ἐναντίας τὸν συνεβούλευσε νὰ λάβῃ δραστηριώτατα καὶ ἀνθρωπότατα μέτρα.

Τοῦτο οὐ μόνον παρεδέχθη ὁ Χαμίτ ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἀπέβη ὁ παντοδύναμος εὐνοούμενος!

Διότι ὅπως ὅλοι οἱ τύραννοι καὶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τριγύρω του παρὰ μόνον ὑποταγὴν καὶ παθητικότητα ἀπόλυτον!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ'.

Πῶς ἠργάζετο ὁ Χαμὶτ — Πῶς ἐζοῦσε — εἰς τὶ ἐνασχολεῖτο — Τὰ περίφημα ζουρνάλια

Ὁ Χαμὶτ ἠγείρετο πάντοτε πρωΐ, καὶ μὲ ἀνταρσὴ ἐνδεδυμένος διηυθύνετο εἰς τὸ λουτρόν του. Μερικαὶ ἁπλούσταται λούσεις μὲ κρύο νερὸ ἀπετέλουν τὴν ὑδροθεραπείαν του.

Μεθ' ὃ ἤρχετο εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅπου ἔπρενε ἕνα καφὲ ἀλὰ τοῦρκα, καὶ τὸν ὁποῖον ὑπὸ τὰ ὄμματά του παρεσκεύαζε ὁ καφετζῆ-μπασῆς του Ἀλῆ ἐφέντης. Ἀκολούθως μετὰ τὸν καφὲ ἤρχιζε νὰ πίνῃ τὰ ἀπὸ μυρωδάτα καπνὰ ἀπειράριθμα σιγαρέττα του ἀπὸ πρωῒ μέχρι ἑσπέρας, καὶ τὰ ὁποῖα ὅλα τὰ παρεσκεύαζον ἐμπρός του φοβούμενος τὸ δηλητήριον.

Τότε πέρνει λίγο κολλατσιὸ γάλα, αὐγὰ καὶ γαλατερά, καὶ κατόπιν ἤρχιζε τὸ διάβασμα τῶν τζουρναλίων, τὰ ὁποῖα τοῦ ἤρχοντο ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.

Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ τὸν ἐβοηθοῦσαν εἰς τὸ ξεφύλλισμα τῶν ἀπειροπληθῶν τζουρναλιῶν ἦσαν ὁ Τζαφχὲρ ἀγᾶς, ὁ ἔμπιστος του εὐνοῦχος, τὸν ὁποῖον ἐκρέμασαν προχθὲς (τὴν 14 Μαΐου) συνεπείᾳ ἀπο-

φάσεως τοῦ Στρατοδικείου ὡς τὰ μέγιστα ἀνεχόμενον εἰς τὸ κίνημα τῆς 31 Μαρτίου 1909, καὶ ὁ πρῶτος του ὑπασπιστὴς Τσερκέζ – Μεχμὲτ πασᾶς.

Κατόπιν τούτων τὰ ὁποῖα διαρκοῦν περισσότερον, ἤρχετο ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἄρθρων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔγραφον περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς κακοδιοικήσεώς του ἐν μεταφράσει.

Κατὰ τὰς 10 τοῦ ἑτοιμάζουν τὸ πρόγευμα.

Μεθ' ὃ ἐδέχετο τὸν πρῶτόν του γραμματέα, τὸν Ταχσὶν πασᾶν καὶ τοὺς ἄλλους θαλαμηπόλους, καὶ ἤκουε τὰς ἀναφορὰς των, καὶ τέλος ἐπεφόρτιζε τὸν Ταχσὶν νὰ διαβιβάζῃ τὰς ὁδηγίας του εἰς τοὺς ὑπουργούς του.

Οἱ γραμματεῖς καὶ θαλαμηπόλοι ἐκεῖνοι, οἱ τὰ μέγιστα ἰσχύοντες ἐπὶ Χαμὶτ ἐνησχολοῦντο περισσότερον περὶ τῶν ὑπόπτων προσώπων, περὶ τοῦ τάδε ἢ τάδε Νεοτούρκου, καὶ ὄχι τόσον διὰ τὸ καλὸν τῆς χώρας !

Ἔλεγον ὅτι ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ ἦτο πολὺ ἐργατικός. Μάλιστα, ἀλλ' ὄχι διά τὴν πρόοδον τοῦ κράτους, ἀλλὰ διὰ τὴν γνωστὴν πλέον ἐκείνην ἀσφάλειαν περὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου του, ἐνῷ ὄχι σπανίως ἐπείγουσαι ὑποθέσεις τοῦ κράτους ἐσύροντο ἐπὶ ἑβδομάδας καὶ μῆνας ἀκόμη !

*
* *

Τακτικὰ ἔπερνε τὸν ἡμερήσιον ὕπνον ἐπὶ τῆς μακρᾶς ἕδρας.

Μετὰ τὸν ὕπνον ἐκεῖνον ἠργάζετο ἐπὶ δύο ὥρας ἀκόμη Καὶ κατόπιν τῆς ἐργασίας ταύτης κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του

περιεπατοῦσεν εἰς τὸ κιόσκι συνοδευόμενος πάντοτε ἀπὸ δύο ἢ τρία πρόσωπα ἔμπιστα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ἦτο ὁ περίφημος Χατζὴ Χασὰν πασᾶς. Κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως οὐδόλως ἀπεμακρύνετο τῆς κατοικίας του, ἀλλ' ἐκεῖ εἰς τὸ δωμάτιόν του ἔφερε μιὰ δυὸ γύρες διὰ νὰ ξεμουδιάσουν τὰ πόδια.

Μερακλῆς σὰν βέρος Ἀνατολίτης ὁ Καφετζὴ μπασῆς του πάντοτε εἰς ἐνέργειαν.

Πρῶτα ἵππευε, ἀλλὰ ἐσχάτως καθόλου

Ἡ μεγαλειτέρα του ἐνάσκησις εἰς τὴν ὁποίαν πιθανὸν νὰ μὴ εἶχεν ἀντίπαλον καὶ ἀνταγωνιστὴν ἦτο ἡ σκοποβολή. Ἄ, ἐδῶ ἦτο ἀμίμητος.

Ἐξ ἀποστάσεως 25 βημάτων οὐδεμία του βολὴ ἀπετύγχανε εἰς ριπτόμενα μανταρίνια (εἴδους πορτοκαλλίου)

Κατὰ τὴν ἀνάπαυσίν του, μετέβαινεν ὁ Χαμὶτ εἰς τὸ χαρεμλίκι, ὅπου ἔπιπτεν ἕνα ποτήρι ρακῆς ἐνῷ γλυκεῖα φωνὴ ἐτραγουδοῦσεν ἀνατολικοῦ ρυθμοῦ ᾄσματάκι.

Συχνάκις δὲ μετέβαινεν εἰς τὸ ἐργαστήριον του, ὅπου ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ὡρολογοποιΐαν, κεραμεικήν, ζωγραφικὴν καθὼς καὶ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν.

Τοῦτο δὲ διὰ νὰ μάθῃ νὰ μαντεύῃ, ἂν ὑπάρχουν δηλητήρια εἰς τὰ ποτὰ ποὺ ἔπινε.

Πρὸς πάντων εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξυλουργοῦ πρὸς ὃν ἔτρεφε τὴν μεγαλειτέραν προτίμησιν. Ἄλλως τε ὅπως ἐμαρτύρησεν καὶ ὁ εὐνοῦχος Ναδίρ ἐγὼ ἐδῶ εἰς αὐτό, ὅτι κρυφῶνας ἀνεκάλυψαν πρὸ ὀλίγου τὰ περισσότερα χρήματα καὶ διαμαντικά. Πλοῦτον ὁλόκλη-

ρον ἑκατοντάδων. χιλιάδων λιρῶν κάτω ἀπὸ τὰ εὐτελῆ ἐκεῖνα σανίδια!

Εἰς τὰς 6 τὸ θέρος, καὶ εἰς τὰς 4 μ. μ. τὸν χειμῶνα δειπνεῖ μὲ λάμψιν παρατάξεως αὐτοκρατορικῶν καὶ μὲ ἁπλούστατον ἐδεσματολόγιον!

Ἡ ἰδιαιτέρα του κουζίνα δὲν εἶχε τὴν παοαμικροτέραν συνάφειαν μὲ τὸ ἄλλο μαγειριὸ τοῦ παλατιοῦ.

Ἀρχηγὸς δὲ τῆς Χαμηδικῆς κουζίνας ὑπῆρξε μέχρι πρὸ ὀλιγίστων ἐτῶν ὁ περιώνυμος **Κελαρτζῆ μπασῆς** Ὀσμὰν-βέης, τὰ μέγιστα ἰσχύων.

Ἰδοὺ δὲ πῶς παρετίθετο. Δύο ἄνθρωποι μὲ Σταμπουλίναν κρατοῦν εἰς τὰς χεῖρας ἕνα μικρὸ τραπέζι μὲ 4 πόδας 80×40 ἐμβαδοῦ, σκεπασμένο μὲ τσόχα, καὶ μὲ τὰ αὐτοκρατορικὰ σερβίτσια ἐπάνω Ἤπετο τούτου ὁ ὑπηρέτης φέρων μεγάλον δίσκον μὲ τὰ φαγητά τὰ προωρισμένα, διὰ τὸν Χαμίτ, καὶ σκεπασμένον μὲ μαῦρο ὕφασμα, τοῦ ὁποίου ὅλαι αἱ ἄκραι ἦσαν συνηνωμέναι εἰς τὸ ἐπάνω καὶ εὐφραγισμέναι μὲ τὴν σφραγῖδα τοῦ Κελαρτζῆ-μπασῆ.

Κατόπιν ἔρχεται ὁ φέρων τὸ πανέρι μὲ τὸ ψωμί, καὶ κατόπιν τούτου πέμπτος κρατῶν μὲ ἐπιφύλαξιν μίαν καράφαν νερὸ κλεισμένην μὲ κόκκινην θήκην σφραγισμένην ἐπίσης.

Ἀφότου δὲ ἡ Ἀθιγγανὶς Ἀαφιτὰπ τοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι θὰ βασιλεύῃ ἐφ' ὅσον θὰ πίνῃ νερὸ ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ Κεατχανέ, ἐξηκολούθει νὰ πίνῃ ἀποκλειστικῶς ἀπ' αὐτό. Εἰς ἀνταμοιβὴν δὲ τῆς προφητείας ταύτης ὁ Χαμὶτ εἰσήγαγε τὴν θυγατέρα της εἰς τὸ Παλάτι!

Κατὰ τὴν διέλευσιν τῆς πομπῆς ταύτης ὅσοι τὴν συναντοῦν

παραμερίζουν καὶ ὑποκλίνονται βαθυσεβέστατα. Ἡ θύρα ποὺ ἀναμένουν οἱ λακέδες, ἀνοίγεται πρὸ ταύτης, καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κελαρτζῆμπασῆς τὴν ὑποδέχεται, τὴν παραλαμβάνει καὶ τὴν ἀποσφραγίζει ἔμπροσθεν τοῦ Χαμὶτ καὶ τοῦ προσφέρει τὰ πινάκια.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἔτρωγε πάντοτε μόνος, καὶ τὸ φαγί του δὲν διαρκεῖ περισσότερον λεπτῶν τινων.

Ἐλησμονήσαμεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ Χαμὶτ περιεκυκλοῦτο ἀπὸ σκυλάκια καὶ γατάκια διὰ νὰ δοκιμάζῃ ὁσάκις τοῦ περνᾷ ἡ ὑπόνοια τοῦ δηλητηριου.

Ἀπὸ κάθε φαγητὸν πέρνει μόνον λιγάκι, καὶ τὸ ὑπόλοιπον τὸ δίδει τότε εἰς τὸν τάδε ἢ τάδε αὐλοκόλακα.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἦτο μεγάλη τιμὴ δι' αὐτὸν ἡ τοιαύτη προσφορά.

Καμμιὰ φορά, ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ, ἐννοεῖται, διατάσσῃ νὰ δοκιμάσῃ πρῶτα ὁ Κελαρτζῆς

Ὁ Χαμὶτ ἠγάπα ὑπερβολικὰ τὸ πιλάφι, τὰ ποδαράκια τοῦ ἀρνιοῦ, τὰ αὐγὰ καὶ τὸ γάλα.

Ὅ,τι ἔπινεν ὁ Χαμὶτ προήρχετο ἀπ' αὐτὸ τὸ Γιλδίζ, δι' αὐτὸ καὶ αἱ ἀγελάδες, αἱ τρεφόμεναι μὲ πεπιεσμένα μῆλα καὶ ἀπίδια, ἦσαν αἱ ὡραιότεραι τοῦ κόσμου καὶ ἀναμφιβόλως θὰ τὰς ἐζήλευε καὶ αὐτὴ ἡ θεὰ Ἰώ!

Ὥστε, ὡς βλέπετε, ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ δὲν ἔτρωγεν ὡς Συβαρίτης.

Κάποτε ὑπὲρ τῆς ὑγείας του ἔπινε καὶ ἕνα ποτηράκι κονιάκ, ἢ ἕνα ποτῆρι σιαμπάνια.

Ἐνίοτε δὲ ὁσάκις ὤφειλε νὰ δεχθῇ κανένα ξένον ἐπίσημον, ἢ κανένα πρεσβευτὴν ἔπινε κανένα ποτῆρι πούντς διὰ νὰ προσλάβῃ

χρῶμα καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶνε ἐκεῖνος ποὺ τόσον διεκηρύσσετο εἰς τὴν Εὐρώπην ὡς ὁ **Ἀσθενὴς ἄνθρωπος.**

*
* *

Μετὰ τὸ δεῖπνόν του ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ ἀνελάμβανε πάλιν τὴν διακοπεῖσαν ἀνάγνωσιν τῶν τζουρναλίων ὥστε, βλέπετε, ἀναγνῶστα, μόνον διὰ τὰ τζουρνάλια ἐνεδιαφέρετο ὁ Χαμίτ. Κατὰ τὰ διαλείμματα, ἂν εἶχεν ὄρεξιν ἐφώναζε τότε ἕνα γελωτοποιόν, καὶ περιώνυμος ἦτο ὁ νάνος **Κιατχανὲ ἰμαμῆ** Ἀλῆ Ἐφέντης. Τὸν ἔπερνε ὁ Χαμὶτ τὸν ἔρριπτεν εἰς τὸ νερό, τοῦ ἐμουντζούρωνε τὸ πρόσωπον, καὶ χίλια δυὸ ἄλλα τέτοια παιγνιδάκια καὶ ταπεινώσεις. Ὁ Ἀλῆς τὰ ὑπέφερεν ὅλα, καὶ ἐγνώριζε ὅτι κάθε ταπείνωσις θὰ εἶχεν ὡς ἀνταπόδοσιν καὶ ἕνα γενναῖον φιλοδώρημα.

Καμμία φορὰ φθάνουν τὰ παιγνίδια ἐκεῖνα εἰς εὐτελέστατον εἶδος.

Περιώνυμος δι' εἶνε ἡ ἱστορία εἰς τὸ Γιλδίζ, τῆς ὁποίας ἥρωες ἔγιναν ὁ Ἀλῆ ἐφέντης, ὁ γελωτοποιὸς νάνος, καὶ ὁ ζακουστὸς Ναδὶρ ἀγᾶς τὸν ὁποῖον ἠθώωσεν τὸ στρατοδικεῖον προχθὲς καὶ δὴ δικαίως.

Ἡ ἱστορία εἶνε παρομοία μ' ἐκείνην τῆς τοῦ Γαργαντούα εἰς τοὺς Πύργους τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων.

Ὁ δυστυχὴς Ἀλῆ ἐφέντης ἐποτίσθη ἀπὸ καθάρσιαν μεγίστης δυνάμεως καὶ . . . !

Καὶ κατῆλθε τὰς βαθμίδας ἵνα στέψῃ τὸν Φίλλον.

Ἴδε Σελὶς 340.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΘ'.

Συνέχεια τῶν διασκεδάσεων τοῦ Χαμίτ. — Περὶ τοῦ θεάτρου εἰς τὸ Γιλδίζ. — Μερικὰ θεατρικὰ ἀνέκδοτα. — Τὸ Χαμηδιὲ μαρς καὶ ὁ ὄνος. — Ὁ Αὔγουστος καὶ ὁ χοῖρός του. — Ἐπεισόδιον ἀπὸ μίαν Εὐρωπαίαν.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τὰ ὁποῖα ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ὁ Χαμὶτ εἶχεν καὶ λεπτοτέρας ἐνίοτε διασκεδάσεις.

Ὁσάκις δὲν ἦτο τὸ πνεῦμά του ἐπηρεασμένον ἀπὸ τοὺς δεινεκεῖς φόβους, οἱ ὁποῖοι κατελάμβανον πάντοτε τὸ μυαλό του, κατέφευγεν ὁ Χαμὶτ εἰς τὰ θεάματα, εἰς τὸ θέατρον.

Καὶ τὸ θέατρον τοῦτο εἶνε ἱδρυμένον κοντὰ εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ Σουλτάνου Χαμίτ, ἐπὶ ἀρχαίου ἄλλοτε σταύλου. Τὸ θέατρον αὐτὸ εἶχε δύο θιάσους, ἕνα διὰ τὴν κωμωδίαν τὴν τουρκικήν, καὶ ἕνα περιλαμβάνον ὡς μέλη ἄνδρας ἀπὸ ὅλας τὰς φυλὰς τοῦ κόσμου, δι' ὑπερέτας καὶ μελοδράματα.

Μία λεπτομέρεια ἀξιοπερίεργος. Αὐτὸς ὁ Χαμὶτ ὁ ἔχων τὰς περισσοτέρας γυναῖκας δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς θιάσους νὰ εἶνε περιστότεραι ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς τὸ πολὺ γυναῖκες.

Ἀλλὰ εἰς τὸ θέατρον τοῦτο τοῦ Γιλδὶζ προσεκαλοῦντο νὰ παραστήσουν καὶ οἱ θίασοι ἐκεῖνοι οἱ ἀπολαμβάνοντες Εὐρωπαϊκῆς φήμης.

Ὅπου ἐκεῖνοι μετέβαινον καὶ εὑρίσκοντο πρὸ ἀλλοκότου δι' αὐτοὺς θεάματος. Συνειθισμένοι εἰς τὰς πλήρεις κύτμου καὶ φώτων αἰθούσας τῶν Εὐρ. θεάτρων θλιβερὰν ἐντύπωσιν ἐπροξενοῦσεν ἡ μισοφωτισμένη σάλλα τοῦ θεάτρου τοῦ Γιλδίζ, ὅπου χωρὶς νὰ διακρίνεται παρίστατο ὁ Ἀβδοὺλ Χαμίτ. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἤρχετο τότε κάποιος θλαμμηπόλος καὶ ἐξέφραζεν κάτι σκιὰς φιλοφρονήσεις εἰς τοὺς ἠθοποιοὺς ἐκ μέρους τοῦ Χαμίτ.

Συχνότατα δὲ προσέφερεν εἰς αὐτοὺς δῶρα καὶ παράσημα.

Εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Χαμὶτ σπάνιοι ἦσαν οἱ προνομιοῦχοι — ἐκτὸς τῶν μελῶν τῆς αὐτοκρ. οἰκογενείας οἱ ὁποῖοι προσεκαλοῦντο Ἕνας ἢ δύο τριγκηπες, μερικαὶ κυρίαι τοῦ παλατίου συνοδευμένα ἀπὸ τοὺς εὐνούχους των, δύο ἢ τρεῖς αὐλικοί, καὶ κάποτε κανένας εὐνοούμενος ὑπουργὸς, καὶ πλέον οὔ

Ἐνίοτε δὲ προσεκαλεῖτο, ἀλλὰ πολὺ σπανίως, καὶ κανένας πρεσβευτὴς νὰ παρασταθῇ ἐκεῖ.

Ἦτο ὅμως ἐντελῶς ἀπηγορευμένον εἰς τὸν τύπον νὰ ἀναφέρῃ ἔστω καὶ λέξιν περὶ τοῦ θεάτρου καὶ τῆς παραστάσεως τῆς δοθείσης εἰς τὸ Γιλδίζ. Διότι δὲν ἤθελεν ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ νὰ ἐμάνθανε ὁ λαός του πῶς «ὁ Βασιλεὺς διασκεδάζει.»

Ἐκ τῶν ἑλληνικῶν τεμαχίων ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ ἐπροτιμοῦσε πάντοτε τὴν **Βοσκοπούλαν** τοῦ Κορομηλᾶ.

Ἐκ τοῦ μελοδράματος ἐδείκνυε περισσοτέραν προτίμησιν εἰς τὴν *Τραβιάταν*, *Τροβατόρε* καὶ *Φάουστ*.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην θὰ διηγηθῶμεν μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀνέκδοτα.

Θίασος κωμῳδιῶν παρίστανεν ἕνα κωμειδύλλιον ὄχι ὅμως ἐπὶ

παρουσίᾳ τοῦ Ἀπτοὺλ Χαμίτ. Τὴν μουσικὴν διηύθυνε τότε ὁ ἄλλοτε ἀρχιμουσικός του Δουσὰπ-πασᾶς, σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἰμπρεσάριο.

Εἰς τὸ δοθὲν σημεῖον ὁ ἰμπρεσάριο διέταξε νὰ παιχθῇ τότε ἕνα ὁποιον δήποτε μάρς, καὶ ἐπειδὴ οἱ μουσικοὶ ἐκεῖνοι ἐγνώριζον ἀπὸ στήθους τὸ Μάρς τοῦ Χαμίτ, ἤρχισαν νὰ τὸ παίζουν οἱ ἀγαθοὶ μουσικοὶ μετ' ἐμφάσεως.

Κατ' εἰρωνικὴν ὅμως συγκυρίαν τῆς τύχης, ἕνας γαΐδαρος ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅπως καὶ ἐγένετο καὶ παρήλασεν τότε ἀπὸ τὴν σκηνὴν πομπωδῶς ὑπὸ τοὺς ἐπισήμους ἤχους τοῦ Χαμηδικοῦ Μάρς, καὶ ὑπὸ τοὺς μόλις συγκρατουμένους γέλωτας, τῶν παρισταμένων!

Τὸ γεγονὸς τοῦτο τὸ κατὰ βάθος κωμικὸν ἐπὶ τὸ πονηρότερον μετεβιβάσθη εἰς τὸν Χαμίτ, ὁ ὁποῖος ἔκτοτε ἀπηγόρευσεν εἰς τὸν Δουσὰπ-πασᾶν νὰ παρουσιασθῇ ἔμπροσθέν του

Καὶ ἄλλο παρόμοιον ἀλλὰ ἐπὶ τὸ τρομερώτερον διὰ τὸν Χαμίτ.

Κάποιος ταχυδακτυλοργός, ὁ κ. Ν . . . διετάχθη νὰ παραστήσῃ καὶ εἰς τὸ Γιλδίζ ὅτε εἶχεν ἀφιχθῇ εἰς Κων[πολιν.

Ἡ τέχνη δὲ τοῦ Γάλλου τούτου συνέκειτο εἰς τὸ νὰ ἀπομιμεῖται τοὺς κυριωτέρους βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης. Πράγματι λοιπὸν ἀπεμιμήθη τὸν Τσάρον, τὸν Κάϊζερ, τὸν Φραγκίσκον Ἰωσὴφ μὲ τόσην ὁμοιότητα τοῦ προσώπου, ὥστε κατεπλήσσετό τις. Πρ'ν ὅμως φθάσῃ καὶ εἰς τὸν Ἀβδοὺλ Χαμίτ, οὗτος αἰρνιδίως διατάσσει καὶ διακόπτεται ἡ παράστασις

Μετά τινας ἡμέρας, ὁ θαλαμηπόλος Ἀρὶφ βέης, θέλων νὰ εὐχα-

ριστήσῃ μερικούς του φίλους εἰς μίαν στενὴν ἀναστροφὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, προσεκάλεσε τότε καὶ τὸν ταχυδακτυλουργὸν κ. Ν . . .

Ὁ ταχυδακτυλουργὸς θέλων νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς παρισταμένους ἐτελείωσε τὴν σειρὰν ἀναπαραστήσας τελειότατα τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο μὲ τοὺς ἀπείρους του χαφιέδες περιῆλθεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ, ὁ ὁποῖος ἐξαγριωθεὶς ἐπέπληξεν αὐστηρῶς τὸν Ἀρὶφ βέην καὶ ἐμέτρησεν εἰς τὸν κ. Ν . . . ἀρκετὰ σοβαρὸν ποσὸν χρημάτων ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀμέσως τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐφυβεῖτο, βλέπετε, ὁ Χαμίτ μὴ τοῦ πάρει τὸν θρόνον . . .

Καὶ ἄλλο ἀνέκδοτον.

Κάποιος θίασος ἱπποδρομιῶν εἶχεν ἔλθει ἐσχάτως εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Μεταξὺ δὲ τῶν παληάτσων ἦτο καὶ ἕνας νεαρὸς Παρισινός.

Οὗτος ἐκτὸς τοῦ μέρους τὸ ὁποῖον ἔπαιζεν εἶχε καὶ μίαν εἰδικότητα· νὰ παίζῃ δηλαδὴ μὲ ἕνα χοῖρον, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο ὅτι ἀνετελαμβάνετο τοὺς λόγους καὶ τὰς χειρονομίας.

Κατὰ τὴν ἑσπερίδα, τὴν ὁποίαν προσεκλήθη νὰ παίξῃ εἰς τὸ Γιλδίζ ὁλόκληρος ὁ θίασος ἐνώπιον τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ, ὁ χοῖρος μὲ τὸ ἀφεντικό του ἔπαιξαν θαυμάσια, καὶ ἔμεινε κατευχαριστημένος ὁ Χαμίτ.

Μετὰ τὴν παράστασιν ἔλαβεν ὁ θίασος τὸ πράσημον τοῦ Μετζητιὲ καὶ ἀνὰ 10 λίρας ἕκαστος.

Ὁ Αὔγουστός μας (ὁ νεαρὸς Παρισινὸς) ὁ ὁποῖος ὡμολογουμένως ἐπέφερε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παραστάσεως μὲ τὸν χοῖρόν του ἔλαβε

μόνον 5 λίρας, τὸ ποσὸν δηλαδὴ τὸ ὁποῖον ἔδιδον εἰς τὸ κατώτερον προσωπικὸν τοῦ θιάσου.

Καὶ ὁ φουκαρᾶς εὑρίσκετο κατὰ στενοχωρημένος διότι ἤθελε νὰ στείλῃ ἕνα ποσὸν εἰς τὴν πεινῶσαν σχεδὸν μητέρα του, ἐνῶ οἱ ἄλλοι φίλοι του ἔλαβον ἕνα παράστημον καὶ 10 λίρας.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ θίασος ἐκεῖνος ἐπεβιβάσθη τοῦ Αἰγυπτιακοῦ διὰ νὰ φθάσουν εἰς Σμύρνην ὅπου τοὺς ἀνέμενον.

Ἐνῷ λοιπὸν ἡτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἕνας ὑπασπιστὴς τοῦ παλατίου καὶ ἐρωτᾷ ἂν μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν εἶνε καὶ ἕνας ὀνομαζόμενος Αὔγουστος μὲ τὸν χοῖρόν του.

— Μάλιστα, ἐδῶ, εἶνε, ἀπαντᾷ ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἱπποδρομίου ἐκείνου.

— Ἔχω διαταγήν, λέγει ὁ ἐξιωματικός, νὰ ἐπαναφέρω τὸν ἄνθρωπον μαζῆ μὲ γουρουνάκι του εἰς τὸ Γιλδὶζ ὅπου τὸν ζητεῖ ὁ Μεγαλειότατος.

Ὁ διευθυντὴς βλέπων ὅτι χάνει ἕνα μέρος ἀρκετὰ θεαματικὸν διὰ τοὺς θεατάς, καὶ μυριστθεὶς ὅτι εἰμπορεῖ νὰ ἀποσπάσῃ χρήματα, τοῦ ἀπήντησιν ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸν παραχωρήσῃ.

— Ἀλλ' ἐγώ, εἶμαι ἐπιφορτισμένος, εἶπεν ὁ ὑπασπιστής, νὰ σᾶς ἀποζημιώσω.

Καὶ συνεζήτησαν τότε περὶ τῆς ἀποζημιόσεως καὶ συνεφώνησαν τέλος νὰ πληρώσουν λίρας (200)! ἂν καὶ ἐκύρσσει ὁ διευθυντὴς ὅτι μόνον τὸ τρίτον ἐπῆρε ἀπ' ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἐστοίχιζεν ὁ Αὔγουστος.

Ὁ ἄνθρωπος, τὸ γουροῦνι, καὶ ὁ ὑπασπιστὴς θριαμβευτικὴν ἔκαμεν τὴν εἴσοδον εἰς τὸ Γιλδίζ.

Καὶ εἰς τὸ ἑξῆς προσελήφθη εἰς τὸ θεατρικὸν προσωπικὸν τοῦ Γιλδὶζ μὲ μισθὸν μηνιαῖον 40 λιρῶν!

Ἐνῷ ὁ σύντροφος τοῦ Ἁγίου Αντωνίου ὡρίσθη νὰ τρέφεται ἀναλώμασι τοῦ κράτους.

Τὸ ἴδιο τὸ βράδυ παρέστησε προ τοῦ Χαμιτ, μὲ τέχνην τελείαν, διότι τὸ πόθοι του εἶχον πληρωθῇ.

Ὅταν δ' ἔστειλε λεπτὰ μαζὶ μὲ τὴν φωτογραφίαν του εἰς τὴν μητέρα του, ἐπίστευσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Μομμάρτην ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Gerard ἔγινε *Στρατάρχης τοῦ Μεγάλου Τούρκου.*

Εἰς αὐτὸν εἶχεν ἀνάθέσει ἔπειτα ὁ Χαμὶτ νὰ διδάξῃ ἕνα μεγάλον ἀριθμὸν πιθήκων ἐκ τοῦ ζωοτροφειου τοῦ Γιλδὶζ.

Καὶ οὕτω ὁ Αὔγουστος ἔγινεν ἐφάμιλλος τοῦ Κοκλὲν!

Θὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἕνα θεατρικὸν σκάνδαλον διὰ νὰ κλεισωμεν τὴν σειρὰν τοῦ θεάτρου.

Κατὰ τὸ 1900 γαλλικὸς θίασος μελοδραματίων ἐδίδε σειρὰν παραστάσεων εἰς τὰ Μιζμπατάκια

Τὸν θίασον τοῦτον ἐπιθύμησεν ὁ Χαμὶτ νὰ παιξῃ καὶ εἰς τὸ θεατρόν του.

Συνεφωνήθη λοιπὸν τότε νὰ παιχθῇ ἡ *Ὡραία Ἑλένη*, ἀφοῦ προηγουμένως βεβαιωθοῦν τὰ συνειθισμένα τεμάχια ὑπὸ τῆς λογοκρισίας.

Μία Εὐρωπαία κυρία ἠθέλησε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν παράστασιν ταύτην.

Διὸ συνεβλήθη μὲ τὸν Διευθυντὴν καὶ τὴν δεσποινίδα Ἰωάνναν Σωλιὲ τοῦ Γκαιτὲ, οὐδόλως ὑποπτεύοντες τὸ σκάνδαλον τῆς πράξεώς των ταύτης.

Συνεφώνησαν νὰ παίξῃ τὸ μέρος μιᾶς ὀρχηστρίδος μὲ τὴν ὁποίαν ὡμοίαζε κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ κόψιμο τοῦ σώματος.

Ἦλθεν ἡ ὁρισθεῖσα ὥρα καὶ μετέβησαν ἐκεῖ μὲ κλειστὰ ἁμάξια.

Φθάσας ὁ θίασος εἰς τὸ θέατρον, ἀφοῦ διέσχισε τὸ μέρος τοῦ πάρκου πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν καὶ θαυμασμὸν τῆς περιέργου Εὐρωπαίας, ἤρχισε νὰ ἀφενδύεται εἰς τὰ ὁρισμένα καμαρίνια.

Ἡ παράστασις ἤρχισε, καὶ ἡ πρώτη πρᾶξις ἐτελείωσε καὶ μάλιστα μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ μὲ ἐκρήξεις χαρᾶς καὶ γελώτων τῶν κυριῶν τοῦ χαρεμίου, κρυπτομένων ὄπισθεν τοῦ καφασωμένου ἀπὸ χρυσὸν μέρους τῶν μεγάλων των θεωρείων.

Ἤρχισε καὶ ἡ δευτέρα πρᾶξις καὶ ἐκόντευε νὰ τελειώσῃ ὁπόταν βλέπουν νὰ ἔρχεται δρομαίως ἕνας ἀξιωματικὸς καὶ μὲ σεβασμὸν νὰ ἐγχειρίζῃ εἰς τὸν Χαμὶτ ἕνα γράμμα

Μόλις ἐδιάβασε τὸ γράμμα καὶ ἡ φυσιογνωμία του ὠχρίασε καὶ τότε θόρυβος ἐγεννήθη πέριξ τῆς ἀκολουθίας του.

Μετά τινα λεπτὰ ὁ ὑπασπιστὴς ἐνεχείρισε εἰς τὴν θελκτικὴν Ἑλένην ἕνα ὡραιότατο βραχιόλι μὲ πολυτελεῖς λίθους, καὶ κατόπιν ἀνέρχεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, συνοδευόμενος ἀπὸ δύο θαλαμηπόλους καὶ τὸν διευθυντὴν τῶν Γιλδιζικῶν θεαμάτων.

Οὗτοι ἐτοποθετήθησαν τοιουτρόπως ὥστε νὰ μὴ χάσουν ἀπὸ τὸ βλέμμα των τὴν περίεργον κυρίαν, τῆς ὁποίας ἡ παρουσία ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν Χαμὶτ ἀπὸ τὸν ἀστυνομίαν τοῦ Πέραν.

Ὅταν ἔπεσεν ἡ αὐλαία τῆς δευτέρας πράξεως ὁ διευθυντὴς τοῦ Πέρα Παλάς, ὁ ὁποῖος ἦτο παρὼν καὶ διηύθυνε καὶ τὰ θιάσου ἐκεί ου τότε, ὠχρότατος παρεκάλεσε τὴν ξένην Γαλλίδα νὰ μὴ ξαναφανῇ εἰς τὴν σκηνήν

Ὅλοι τότε οἱ χαφιέδες τοῦ Χαμὶτ ἐτοποθετήθησαν χωρὶς καὶ νὰ φαίνωνται τελείως ὥστε νὰ προλάβουν κάθε κίνημα.

Καὶ ἐτελείωσεν ἡ παράστασις ταχύτατα.

Κατὰ τὸ τέλος ἀναβαίνει ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ διευθυντὴς καὶ φωνάζει.

— Ἐρήγορα, κυρίαι, σπεύσατε, θὰ ἀναχωρήσωμεν πάραυτα! . . Σπασθῆτε μὲ τοὺς μανδύας σας . . . ξενδύεσθε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον . . .

Τὰ ἐπανοδηγοῦντα αὐτοὺς ἁμάξια συνωδεύοντο ἀπὸ ἱππεῖς μέχρις οὗ ἐξῆλθον τοῦ Γιλδὶζ καὶ τοῦ Βεσικτὰς.

Τὴν ἐπαύριον ἔτρεχεν ἡ φήμη εἰς τὸ Σταυροδρόμι, ὅτι κάποιος Γάλλος δημοσιογράφος εἰσήγαγεν εἰς τὸ παλάτι μίαν κυρίαν ἐπιφορτισμένην ἀπὸ τοὺς ἀναρχικοὺς νὰ δολοφονήσῃ τὸν Χαμίτ.

Καὶ ἡ εἴδησις αὕτη μετεβιβάσθη καὶ εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν τύπον ὡς ἀληθεστάτη.

Ὅταν δὲ αἱ κυρίαι ἐκεῖναι καὶ ὁ διευθυντὴς ἔφθασαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον εὑρέθησαν πρὸ μεγάλης ἐκπλήξεως, διότι ὅλο τὸ σκλόνι ἦτο κατειλημμένον ἀπὸ χαφιέδες τοῦ Γιλδίζ

Ἰδοὺ δὲ πῶς ἐγένετο καταληπτὴ ἡ παρουσία της εἰς τὴν μυστικὴν ἀστυνομίαν τοῦ ἐρυθροῦ Σουλτάνου.

Παρατηρηθεῖσα ὅτι ἔβαινε συζητοῦσα μὲ τὸν Διευθυντὴν εἰς τὴν βικτώρια του, συνεπέραναν ὅτι ἡ κυρία εἶνε ξένη μὲ τὸν λυριακὸν θίασον καὶ ἀμέσως εἰδοποίησαν τὸ παλάτι, ὅτι μία κυρία Γαλλὶς πρὸ ὀλίγου ἀφιχθεῖσα εἰς Κων[πολιν συνώδευε τὸν θίασον τῶν Μνηματακίων.

Καὶ ἀπὸ συμπέρασμα εἰς συμπέρασμα ἔφθασαν ὅτι μετέβη ἐκεῖ νὰ δολοφονήσῃ τὸν Χαμὶτ . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ξ'.

Πότε καὶ πῶς ἐκοιμᾶτο ὁ Χαμὶτ. – Ἄπλετον φῶς ἐπέχεε τὸ Γελδίζ τὴν νύκτα. – Τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Χαμίτ. — Ὁ διακεκαμμένος του ὕπνος — Ὁ Ἐμπουλχουδᾶ Σύμβουλος – Φόβος πρὸς τὰς μεταδ. ἀσθενείας — Τὰ ἐνδύματά του

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ κατακλίνετο ἀργά, ἐπιθυμῶν νὰ κοιμηθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον.

Τὸν τρομάζει ἡ λῆξις τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ σκοτάδι τὸν ἀποτρελλαίνει.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν μόλις δύσῃ ὁ ἥλιος καὶ ἀμέσως τὰ φῶτα **Λουξ** ἀνάπτονται ὅλα μαζῆ εἰς τὸ μέρος ποὺ κατῴκει ὁ Χαμὶτ. Οἱ μικρότεροι θάλαμοι, τὰ ἐλάχιστα διαμερίσματα τῶν ἀνακτόρων, αἱ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμέναι δίοδοι τοῦ ἀπεράντου Πάρκου, καταγαύζονται a giorno ἀπ' αὐτὴν τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου μέχρις αὐτῆς τῆς ἀνατολῆς

Ἂν παρατηρήσῃ καμμίαν φλογίδα τυχαίως σβυστὴν ἀμέσως ἐρωτᾷ πῶς ἐγένετο τοῦτο, διατί, καὶ ἀμέσως πάραυτα τρομερὰ ἀνάκρισις ἤρχιζε διὰ τὸ ἁπλούστατον αὐτὸ γεγονός.

Ἀλλὰ δὲν ἐφοβεῖτο μόνον τὴν νύκτα ὁ Χαμὶτ διὰ τὸ σκότος της ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σιωπήν της! Καὶ ἡ σιωπὴ ἐκείνη τοῦ ἐπροξενοῦσε φρίκην, ρῖγος ἀκατάσχετον. Καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν συγκίνησιν ταύτην (ἀναμφιβόλως θὰ τοῦ ἐπαρουσιάζοντο εἰς τὴν μνήμην τὰ ἄπειρα θύματα τὰ ὁποῖα ἔστειλεν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον) διατάσσει

συχνὰ νὰ παίζῃ ἡ ὀρχήστρα τοῦ παλατίου μέχρις ὥρας προχωρημένης, ἢ πάλιν οἱ σωματοφύλακες διατάσσονται νὰ βαδίζουν ἀδιακόπως κάτωθεν τοῦ περιπτέρου του, ὅπως τὰ βήματά των ἀντηχοῦν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ καθησυχάσουν τὸ ἀνήσυχό του αὐτί.

Τέλος ἀφοῦ ἐπείθετο καὶ ἐβεβαιοῦτο μὲ τὰ ἴδιά του τὰ μάτια ὅτι ὅλα εἶνε ἐν τάξει, καὶ ἀφοῦ ἔκλειε μὲ τὰ ἴδιά του τὰ χέρια τὰς θύρας τοῦ διαμερίσματός του καὶ ἔπερνε μαζῆ του τὰ κλειδιὰ ἐπήγαινε νὰ κοιμηθῇ.

Πρὶν ὅμως ἀποκοιμηθῇ, διατάσσει τὸν ὁμογάλακτον ἀδελφόν του Ἰσμὲτ βέην, πρωτοβεστιάριον (ἀρχηγὸν τοῦ ἱματιοφυλακείου του). λεπτὸν καὶ ἀδύνατον, ὠχρὸν καὶ ἄσχημον καὶ τόσον ἐμοιάζοντα μὲ τὸν Χαμίτ, ὥστε ἐγεννήθη ἡ παράδοσις ὅτι τὸν ἀνεπλήρωνε διὰ τὴν πομπὴν τοῦ Σελαμλικίου τῆς παρασκευῆς, ὁσάκις ὁ Χαμὶτ ἦτο ἀσθενὴς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ παρουσιασθῇ, διατάσσει πρὶν κατακλιθῇ τὸν Ἰσμὲτ νὰ τοῦ διαβάζῃ Τὸν Ἰσμὲτ ἐνίοτε ἀνεπλήρου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὁ Ἐλιὰς βέης, δεύτερος ἱματιοφύλαξ ἢ ὁ περιώνυμος Φελὶξ βέης.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ κρίνομεν εὔλογον νὰ ἀναφέρωμεν τὰ φιλολογικὰ ἀναγνώσματα ἐπροτιμοῦτεν ὁ τύραννος ἐκεῖνος.

Βεβαιότατα ὅτι τὰ ζουρνάλια ἦσαν ἡ καθημερινὴ τροφὴ τῶν ἀναγνωσμάτων.

Ἐκτὸς δὲ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ζουρναλιῶν ὁ Χαμὶτ ἀπὸ νεανικῆς του ἡλικίας ἐδείκνυε μέγα ἐνδιαφέρον εἰς τὰ φαντασιώδη ἔργα ἔνθα ἀναφέρονται τρομακτικὰ κακουργήματα τοῦ Πονσὸν-ντοῦ Τεράϊγ, τοῦ Ξαβιὲ-ντὲ-Μοντεπὲν καὶ λοιπῶν . . . ἀκριβῶς ἐκεῖνα ποὺ περιστρέφονται εἰς ἐκβιασμούς, δολοφονίας, φόνους, ἁρπαγὰς παιδίων

ὑπεξαιρέσεις διαθηκῶν, πυρκαϊάς, κατασχέσεις, περιορισμούς, καταπνίξεις, καὶ ἐγκλήματα φρικώδη, ναί, ἀκριβῶς αὐτὰ ἐνδιέφερον εἰς ὕπατον βαθμὸν τὸν Ἀπτοὺλ Χαμίτ.

Ὁ Βιβλιοθηκάριός του ἦτο ἐπιφορτισμένος νὰ μεταφράζῃ ταῦτα τουρκιστί, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς *ἐφημερίδος τῶν Δικαστηρίων*, εἰς τὴν ὁποίαν μέχρις ἐσχάτων ἦτο συνδρομητής.

Προσθέτωμεν δὲ εἰς ταῦτα ὅτι ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ διέταξε τὸν βιβλιοθηκάριον του νὰ τοῦ γράψῃ δύο ἢ τρία μυστιστορήματα κατὰ παραγγελίαν, ὄχι ὅμως προωρισμένα διὰ τὸ πολὺ κοινόν. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἦτο καὶ τὸ : **Χαϊντουτλάρ ρεϊσῆ** δηλ. ὁ ἀρχηγὸς τῶν λῃστῶν,

Τὸν μύθον καὶ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸς ὁ Χαμὶτ ἔδωκεν Ἦτο δὲ αὕτη ἂν εἰς τὸν ἀρχηγὸν ἑνὸς κράτους ἐπιτρέπετο καθ' ἣν περίπτωσιν οἱ λῃσταὶ συνελάμβανον ἕνα ξένον, νὰ πληρώσῃ τὰ λύτρα καὶ νὰ σώσῃ τὸν αἰχμάλωτον οὕτω, ἢ νὰ καταδιώξῃ τοὺς λῃστὰς ἐπὶ κινδύνῳ σφαγιασμοῦ τοῦ δυστυχοῦς αἰχμαλώτου!

Ἐν γένει, ἡ ψυχολογία τοῦ ἐγκλήματος, αἱ διάσημαι ὑποθέσεις καὶ δίκαι, αἱ ἱστορικαὶ ἀφηγήσεις εἰς ἃς περιγράφονται οἱ βιαιότεροι τῶν θάνατοι μεγάλων ἀνδρῶν καὶ ἀρχηγῶν κρατῶν, αἱ ἀνταρσίαι, αἱ στάσεις, αἱ σφαγαὶ ἠδονόν, αἱ πιέσεις, — μὲ μίαν λέξιν τέλος ὅτι μαρτυρεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν φρικαλεωτέραν του φύσιν : βία, μῖσος, πανουργία, κτηνωδία, δωροδοκία, ἀδικία, εὐτέλεια, σκληρότης —ναί ὅλα ταῦτα ἐνδιέφερον τὰ μέγιστα τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ

Μεταξὺ δὲ τῶν σοβαρῶν ἐπιστημονικῶν βιβλίων τοῦ Χαμὶτ ἡ

κορωνὶς ἦτο *Ὁ Ἰρίγκηψ* τοῦ Μακκιαβέλη, αὐτὸ τὸ ἔργον ἦτο τὸ ἐγκόλπιόν του.

Ἐχωρίζετο ἀπὸ τὸν ἀναγινώσκοντα ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἐπὶ τῆς μακρᾶς του ἕδρας, ἥτις τοῦ ἐχρησίμευεν ὡς κλίνη, μὲ ἕνα παραβάν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἤκουε τὸν ἀναγινώσκοντα μέχρι προκεχωρημένης ὥρας, ἕως ὅτου καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ ἀποκοιμηθῇ — δι ὀλίγην ὥραν.

*
* *

Ὁ ὕπνος τοῦ Χαμὶτ ἦτο ἀνήσυχος, τεταραγμένος, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐλαφροτέρους. Ἡ νευρική του φύσις ἦτο ἀνυπότακτος καὶ ὑπερωξύνετο κατὰ τὴν ἀνάπαυσιν. Συχνὰ ἐξυπνοῦσεν ὁ Χαμίτ, διεκόπτετο ὁ ὕπνος του, καὶ τότε ἡ μοναξιὰ τοῦ ἦτο ἀνυπόφορος. Καὶ τότε, εἴτε ἁπλούστατα διὰ νὰ συνομιλήσῃ προσκαλεῖ ἕνα τῆς ἐμπιστοσύνης του, εἴτε ὅταν τοῦ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὴν ἰδέαν μία ἀκαθόριστος ἀνησυχία, διατάσσει καὶ προσκαλεῖ ἕνα σύμβουλον μὲ τὸν ὁποῖον συνδιεσκέπτετο καὶ τὸν ὁποῖον συνεβουλεύετο. Καὶ ἂν ἐξυπνοῦσεν ἀναπηδῶν, τρομάξας ἀπὸ ὄνειρον κακὸν διατάσσει καὶ προσκαλεῖ τὸν περιώνυμον Ἐμπουλχουδᾶ— μισοταχυδακτυλουργόν, μισομάντιν καὶ προφήτην —διὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὸ κακὸ ὄνειρο.

Καὶ τότε καμμιὰ φορὰ τοῦ ἔρχεται ἀπὸ κανένα μεγάλον χαφιὲν ἢ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας κανένα τζουρνάλι, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τζουρναλιοῦ ἐκείνου λαμβανόμεναι τοῦ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ ἀποφάσεις ἦσαν ἀπὸ τὰς αὐστηροτέρας.

Ἐνίοτε ἀνέρχεται εἰς τὸ δῶμα καὶ ἀναβαίνει εἰς τὴν ταράτσα

—κ'ἔχει πολλὰς τὸ περίπτερόν του — καὶ κατασκοπεύει ἀγωνιωδῶς τὸ γειτονικὰ βουνά, τὸν ἀπέραντον ὁρίζοντα, σὰν νὰ βεβαιωθῇ ἂν εἶνε ὅλα ἥσυχα γύρω του, ἂν οἱ ἐχθροὶ ὡπλισμένοι μέλλουν νὰ καταλάβουν τὸ Γιλδίζ, τοῦ ὁποίου τὸ μεγάλο πάρκο καθ' ὅλην τὴν νύκτα διασχίζουν ὁλόκληρα τὰ τάγματα τῆς αὐτοκρατορικῆς του φρουρᾶς.

Τοιαύτη ἦτο ἐν ἀδρεῖς γραμμαῖς ἡ ζωὴ τοῦ 'Αβτοὺλ Χαμίτ, κατὰ τὰς ἐποχὰς ποὺ ὅλα ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἠσύχαζον.

'Αλλὰ αἱ ἕξεις του αὗται ἄρδην μεταβάλλοντο ὁσάκις ἐπήρχετο καμμία σοβαρὰ εἴδησις, κανένα γεγονὸς ἐκφοβιστικόν, κανένας κίνδυνος ἀπειλητικός, ἢ καμμία πολιτικὴ ἀμηχανία, ἢ καμμία θλιβερὰ ἀτομικὴ του φροντίς. Αἴ τότε, οὔτε περίπατοι, οὔτε ἐπισκέψεις εἰς τὸ χαρέμι, οὔτε μουσικοί, οὔτε σκοποβολή, οὔτε ὕπνος, οὔτε ὄρεξις, οὔτε ἀνάπαυσις!

Πολλάκις τὸν εἶδον ἐπὶ ὁλοκλήρους τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας νὰ μὴ κοιμᾶται καθόλου, νὰ μὴ κλείσῃ οὔτε στιγμὴ μάτι, ἀλλὰ νὰ σχεδιάζῃ κατὰ τοῦ φανταστικοῦ ἐχθροῦ σχέδια ἐπὶ σχεδίων ἢ κατὰ ἐπικειμένου κινδύνου.

Αἱ κρίσεις του αὗται ἦσαν συχνόταται καὶ ἐδοκίμαζε νὰ τὰς καθησυχάσῃ μὲ αἰθέρα ἢ βαλεριανήν. Ἐνίοτε αἱ κρίσεις του αὗται παρατείνονται ἐπὶ πολὺ ὡς κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ γαμβροῦ του Ντεμὰτ Μαχμοὺτ πασᾶ, καὶ τῶν δύο του υἱῶν, κατὰ τὴν δραπέτευσιν αὐτῶν ἀνησύχησεν ὑπερβαλλόντως, διότι ἡ φυγὴ ἐκείνου ἐπέτυρε μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τοῦ Χαμηδικοῦ ἐκείνου κυβερνητικοῦ συστήματος, ποὺ ἂν δὲν ἐπενέβαινον οἱ Νεότουρκοι ἔμελλε νὰ καταβαραθρώσῃ τὴν Τουρκίαν.

Καὶ εἰς τὰς προσβολὰς τὰς ὁποίας ἐπηύθυνεν ἐναντίον του ὁ

Μαχμοὺτ πασᾶς δι' ἐπιστολῶν πεπληρωμένων σκληρῶν ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἴδιον, καὶ εἰς τὸν ἐξεγερθέντα ἐκείνον πέριξ τοῦ ὀνόματός του θόρυβον. χιλιάκις ἔκαμεν τὸν 'Αβδοὺλ Χαμὶτ νὰ λυτσᾷ ἐκ τοῦ παροξυσμοῦ, τὸν ὁποῖον δὲν εἰμποροῦσαν νὰ κατευνάσουν τὰ δραστηριώτερα ἀντισπασμωδικά.

'Αλλ' ὁ Χαμὶτ ἐφρόντιζε καὶ μόλα ταῦτα μὲ πολλὰς προφυλάξεις ὁ θόρυβος οὗτος νὰ μὴ φθάσῃ μέχρι τοῦ πολλοῦ δημοσίου . . .

Ὅταν δὲ ὁ 'Αβδοὺλ Χαμὶτ εἶχεν ἀνάγκην φαρμάκων τὰ παρεσκεύαζε διὰ τοῦ Μπεκὶρ ἐφέντη ἐνώπιόν του.

Διηγοῦνται ὅτι ὁσάκις εἶχε γαστρικὴν ἀμηχανίαν ἐζήτει ἀπὸ πολλὰ πρότωπα τῆς ἀκολουθίας του κυτία παστιλλίων Tamar Indien, καὶ τὰ κυτία ταῦτα τὰ ἐθέτεν εἰς τὸν σάκκον μαζῆ, ὁπόταν τυχαίως ἐπέρνεν ἕνα καὶ οὕτω ἦτο πεπεισμένος ὅτι δὲν ἐδηλητηριάσθησαν.

* * *

Μόλα ταῦτα, μὲ ὅλας ἐκείνας τὰς προφυλάξεις τὰ καὶ δυναμωτικὰ αὐδόλως μετεβλήθη ἡ ἀδύνατός του κράσις. Εἶνε ἀδυναμίας ὑπερτάτης καὶ μόνον ἀντέχει διὰ τῆς θελήτεως καὶ τῶν νεύρων. Τὸ ἐφθαρμένον του σῶμα εἶνε σκελετώδους λεπτότητος. Πολλάκις πρεσπάθησε νὰ ἀποκτήσῃ διὰ διαφόρων μέσων ὀλίγη εὐταρκίαν, δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀληθῆ ἐκείνην φθισικὴν νόσον. Τὴν ἐπολέμει ὅμως διὰ τῆς ἀποφυμῆς ἀφ' ὅλων ὅτα ἠδύναντο νὰ τὴν ἐπιταχύνουν.

Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἦτο ἐμπαθὴς ἐρασιτέχνης εἰς τὸ ματζὰζ καὶ τὸ

δι' ἀτμοῦ λουτρό, ἀπεῖχων ἐντελῶς αὐτῶν διὰ νὰ μὴ χάσῃ ὀλίγα γραμμάρια τοῦ βάρους του.

Ὅπως δὲ ὅλοι οἱ τύραννοι καὶ ὁ Χαμὶτ εἶχεν ἄγριον φόβον διὰ τὸν θάνατον, ὡς καὶ δι' ὅλας τὰς ἐπιδημικὰς νόσους ἰδίως διὰ τὴν πανώλην, καὶ χολέραν.

Ὁ φόβος του δὲ οὗτος πρὸς τὰς ἀσθενείας ταύτας τοῦ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἀτσιγγάνην ἐκείνην, ἡ ὁποία τοῦ προεῖπεν εἰς τὸ Κεατγανὲ ὅτι θὰ γίνῃ Σουλτάνος, ὅτι θὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ πολύ, καὶ ὅτι τέλος . . . θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ ἀρρώστιαν, ἡ ὁποία θὰ ἔλθῃ ἀπ' ἔξω.

Καὶ εἰς τὸν φόβον του τοῦτο τοῦ Χαμὶτ ὀφείλει ἡ Κων)πολις τὴν λαμπρὰν καὶ τελείαν της ὑγειονομικὴν της ὑπηρεσίαν. Ἄρα ταύτην τὴν χρεωστᾷ εἰς τὴν ἀθιγγανίδα τοῦ Κεατχανέ.

Ὥστε καμμιὰ φορὰ φέρει καλὸν εἰς τοὺς ὑπηκόους ἡ δειλία τῶν τυράννων!

Καὶ διὰ νὰ μὴ τοῦ μεταδοθῇ ἡ ἀσθένειά της ὁ Χαμὶτ ἐλάμβανε πλείστας ὅσας προφυλάξεις. Κάθε στιγμὴ ἐνίπτετο, καὶ πρὸς τοῦτο εἰς κάθε γωνίαν τῶν διαφόρων του διαμερισμάτων ἀπειροπληθεῖς ἦσαν αἱ βρύσεις

Ὅλα δὲ τὰ ἔγγραφα, τὰ τζουρνάλια κτλ. ἀπεθυμαίνοντο πρῶτα καλὰ, καὶ ἔπειτα προσήγοντο πρὸς ἀνάγνωσιν.

*
* *

Τὰ ἐνδύματα τὰ ὁποῖα τακτικὰ ἐφοροῦσεν ὁ Χαμὶτ ἦσαν ἁπλούστατα χωρὶς καμμίαν ἀξίωσιν κομψότητος ἢ μόδας. Προτίμη-

ΣΑΙΤ ΠΑΣΑΣ

ὁ πρῶτος Πρωθυπουργὸς μετὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν Ἱερέων τῆς Γεουσίας.

Εκδοτικὴ ἑταιρία **ΜΕΝΤΖΟΥ** καὶ Σια.

σιν δὲ εἰς τὸ χρῶμα εἶχε πρός τὸ βαθὺ κυανοῦν, εἰς τὸ μαρὸν ἢ εἰς τὸ μαῦρο.

Ἕνα πανταλόνι στενό, ἕνα σακάκι ἀπὸ βελοῦδο μὲ γοῦνα ὅπως ὅλκτου τὰ ἐπανωρόμια —διότι ἦτο πολὺ εὐαίσθητος εἰς τὸ ψῦχος ἡ κανένας ἐπενδύτης μὲ τσόχα μπλὲ-μαρὶν μὲ γραμμὰς κόκινας· αὐτὸ ἀπετέλει τὴν ἐνδυμασίαν του, εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Συχνὰ ἔφερεν ἐπάνω του καὶ ἕνα **χιρκὰ** (μανδύαν) χρώματος μαρόν.

Ὅλα δὲ τὰ ἐπανωρόμια ἦσαν γυριστὰ ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν διὰ νὰ ἰσοπεδώνουν τὴν μικρὰν καμπυλῶραν ποῦ τοῦ ἐνεκόλαψεν ὁ Θεὸς.

Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τοῦ Σελαμλικίου ἐφορεῦσεν ἕνα μανδύαν ἀπλούστατον μὲ κομβία χάλκινα —σὰν τῶν στρατιωτῶν τοῦ πεζικοῦ—καὶ λέγουσί τινες ὅτι ἔφερε μέσα καὶ χαλύβδινον θώρακα.

Τὸ ἱματιοφυλακεῖόν του ἦτο πτωχὸν ἀπὸ εἴδη πολλά, διότι τὰ ἔδιδε πάντοτε εἰς τοὺς αὐλοκόλακός του

Ἡ δεκιμὴ διὰ τὸ κόψιμο τὸν ἐτρόμαζε, διότι ἐκεῖ ἔβλεπεν ἕναν... κίνδυνον.

Ἰδοὺ καὶ ἕνα χαρακτηριστικὸν ἀνέκδοτον τὸ ὁποῖον διηγεῖται ὁ Γάλλος κ Λ . . . . πρῶτος κόπτης ἑνὸς τῶν Χαμηδικῶν ραπτῶν.

— Ἔρχεται τότε, λέγει ὁ Γάλλος κόπτης, ὁ Ἰσμὲτ βέης, μὲ πέρνει ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ μὲ ὁδηγεῖ εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου θὰ ἤρχετο καὶ ὁ Χαμίτ. Μοῦ ἐπῆρε τὴν Σταμπουλίναν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ γειτονικὸν δωμάτιον

Μετά τινας λεπτὰ ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ εἰσῆλθεν ὁ Σουλτᾶνος Χαμὶτ φορῶν τὴν ἔλλειπῆ καὶ μόλις δια λευκῶν νημάτων κρατουμένην Σταμπουλίναν, ἐπεφάνη, ἐπροχώρησεν ἔμπροσθέν μου εἰς τρία ἢ τέσσαρα μέτρα ἀπόστασιν... Αὐτὸ ἦτο ἡ πρόβα, ἀπ' ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ πάρω τὸ μέτρο τοῦ Χαμίτ !

Εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην παρίστατο καὶ ὁ Ἰσμὲτ βέης εὐσεβάστως μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα.

Ὁ Χαμὶτ εἶχε πολὺ μικρὰ πόδια καὶ τὰ ὑποδήματά του παρηγγέλοντο εἰς κάποιον ὑποδηματοποιὸν Ἕλληνα τοῦ Πέραν.

Ὁ Χαμὶτ ἠσθάνετο πολὺ τὸ ψῦχος καὶ ἦτο φαλακρὸς ὅπως τὸ ἀναφέραμεν εἰς ἄλλο κεφάλαιον. Διὰ τοῦτο τὸ φέσι δὲν τὸ ἔβγαζε ποτὲ καὶ τὸ ἔβαζε βαθειὰ εἰς τὸ κεφάλι του.

Κάποτε δὲ μηχανικὰ ἐτίναξε τὸ χαμηλωμένο καὶ ἄσχημο ἐκεῖνο φέσι τὸ ὁποῖον εἶχον παραδεχθῆ νὰ φοροῦν ὅλοι οἱ τῆς ἀκολουθίας του.

Ἐπειδὴ δὲ ἀνεφέραμεν περὶ τῆς ἐνδυμασίας του ἐκρίναμεν καὶ εὔκαιρον νὰ εἴπωμεν καὶ δύο λόγια διὰ τὲς τζέπες του Ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ εἶχε πολλὰς τοιαύτας τὰς ὁποίας μόνος του ὑπεδείκνυεν εἰς τὸν ραπτην, εἰς ποῖον μέρος τοῦ ἐνδύματος νὰ τὰς προσαρμόσῃ, ἵνα τοῦ εἶνε πάντοτε πρόχειροι καὶ ὡς γραφεῖα καὶ ὡς ὁπλοστάσια.

Ἐκεῖ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐφύλασσε τὰ σπουδαιότερα τῶν ζουρναλίων ἕως ὅτου τὰ μελετήσῃ καλὰ καὶ τὰ ταξιθετήσει. Πρὸς τούτοις ἐκεῖ ἔκρυπτε καὶ τὰ τρία του πολύκροτα, ἅτινα οὐδέποτε τὸν ἐγκατελίμπανον.

Γενικῶς ὅμως τόσον τὰ θυλάκια του ὅσον καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐνεδιέφερον τὸν ἔκπτωτον τώρα αὐτὸν μονάρχην.

Εἰς κανένα δὲν ἐπέτρεπεν — ἐπὶ κινδύνῳ φόνου πάραυτα — νὰ ξεκουμβώνεται ἐνώπιόν του, ἢ νὰ χώσῃ τὰ χέρια του εἰς τὴν τσέπην.

Όλοι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ θαλαμηπόλοι ἔπρεπε νὰ κρατοῦν τὰ ἔγγραφα εἰς τὰς χεῖρας.

Ὁ Σαδὶκ πασᾶς, ἄλλοτε Μέγας Βεζύρης, ἐτέθη ὑπὸ δυσμένειαν καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Λῆμνον μετά τινας ἡμέρας ἀτυχοῦς χειρονομίας, τὴν ὁποίαν διέπραξε κατὰ τὴν συνομιλίαν μετὰ τοῦ Χαμίτ.

Οὗτος τοῦ ἐζήτησεν ἕνα ἔγγραφον, καὶ ὁ δυστυχὴς Βεζύρης χωρὶς νὰ καλοσκεφθῇ ἐβύθισε τὸ χέρι του εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σταμπουλίνας (εἴδους ρεδιγκότας) διὰ νὰ τοῦ τὸ δώσῃ. Αὐτὸ ὑπῆρξεν ἡ καταδίκη του.

*
* *

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ προσεκτικῶς παρετηροῦσε τὰ σπάνια ἐκεῖνα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐδέχετο εἰς κατὰ μόνας συνδιάλεξιν, καὶ μὲ ἀγωνίαν ἐπετηροῦσε τὰς ἐλαχίστας μεταβολὰς τῆς στάσεώς των. Εἶχε φρίκην διὰ τὴν αἰφνίδιον χειρονομίαν, τὸ γοργὸν βῆμα, τὴν ἀπροσδόκητον κίνησιν, καὶ δυστυχία εἰς ἐκεῖνον ποὺ χωρὶς νὰ θέλῃ θὰ ἐτρόμαζε τοιουτοτρόπως τὸν μονουανῆ ἐκεῖνον τύραννον! Ἡ *εὐλογημένη* (sic) συνήθεια ποὺ εἶχεν ὁ κόκκινος Σουλτάνος ὁ μεγαλείτερος τύραννος, νὰ ἔχῃ εἰς τὰ θυλάκιά του ἕτοιμα ρεβόλβερ, πόσους καὶ πόσας εἶχεν ἤδη ἀποστείλει εἰς τὸν Ἅδην διότι ἐκινήθησαν ἁπλῶς πως καὶ αἰφνιδίως!

Ἀναφέρομεν ἕνα μόνον ἀπὸ τὰ πολλὰ θύματα τῆς τοσαύτης *κινησοφοβίας* (;) τοῦ Χαμίτ.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ἕνας κηπουρὸς τῶν ἀνακτόρων εἰργάζετο εἰς τὸ

πάρκο τοῦ Γιλδίζ. Εἶχε κουρασθῇ καὶ ἐξηπλώθη εἰς τὴν ρίζαν δενδρυλλίου τοῦ ὁποίου τὸ φύλλωμα τὸν ἀπεσκέπαζε.

Ὁπόταν μακρόθεν βλέπει ἐρχόμενον πρὸς τὸ μέρος του τὸν Χαμὶτ καὶ ὁ δείλαιος ἠγέρθη τότε αἰφνιδίως ἵνα λάβῃ στάσιν ἐνδεικτικὴν σεβασμοῦ. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἐτρόμαξε διὰ τὴν αἰφνίδιον ἐμφάνισιν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου καὶ ἀμέσως ὑποπτεύθη ὅτι εἶχε δολοφονικὰς ἐναντίον του προθέσεις. Χωρὶς νὰ χάσῃ λοιπὸν καιρὸν βάλλει εὐθὺς κατ' αὐτοῦ μὲ τὸ ἐξαχθὲν ἀμέσως ρεβόλβερ.

Ὁ δυστυχὴς ἐξέπνευσε μετ' ὀλίγον, ἐπῆγε ὅπως λέγει ἡ λαϊκὴ παροιμία *σὰν τὸ σκυλλὶ στὰ σταφύλια!*

Ἔκαμαν κατόπιν ἔρευναν ἐπάνω του καὶ δὲν ἀνεκάλυψαν τίποτε τὸ φονικόν, εἶτε ἁπλούστατον ὅπλον καὶ ἐπείσθησαν, ὅτι ἔγινε θῦμα τοῦ φόβου ἐκείνου τοῦ Χαμίτ!

Ἀλλὰ τοιοῦτος ἦτο ἀκόμη ὁ τύραννος ὄχι μόνον μὲ ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ στρατάρχας του.

Μίαν μέραν ἐκάθητο μεταξὺ τοῦ Χασὰν πασᾶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ τοῦ Ἀκὶφ πασᾶ, προέδρου τότε τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους. Ὁ τελευταῖος ἐνόμισε τότε ὅτι τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον ἔφερε ρεῦμα ἀέρος καὶ θὰ ἐπήραζε τὴν ὑγείαν τοῦ Χαμίτ. Ἠγέρθη τότε αἰφνιδίως διά νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν νὰ τὸ κλείσῃ. Ἀλλ' ὁ Χαμὶτ ἐτρόμαζεν ἀμέσως κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸ χέρι ἐγλύστρησε πρὸς ἕνα ρεβόλβερ ποὺ τὸ εἶχε κάτω ἀπὸ ἕνα μαντήλι! Ἔνοιωσε τὴν κίνησιν ταύτην τοῦ Χαμὶτ καὶ ἔσπευσε νὰ καθήσῃ πάλιν διὰ νὰ σώσῃ τὸ κεφάλι του!

Ἄλλην πάλιν φορὰν κατὰ τὴν ἀκρόασιν τὴν ὁποίαν παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἀβδοὺλ πασᾶν, ἡγεμόνα τότε τῆς Σάμου, οὗτος σύμφωνα

ISMANOGLIO

μὲ τοὺς ὅρους τῆς ἐθιμοταξίας ὀπισθοχώρει μὲ τὸ πρόσωπον ἐστραμένον πάντοτε πρὸς τὸν Χαμίτ, καὶ ἐνῶ ἐβάδιζεν οὕτω καρκινοειδῶς τὸ πόδι του σκοντάφτει εἰς τὸ κατώφλι, καὶ μικροῦ δεῖν ἔπιπτεν. — Ἡ κίνησις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν αὐτομάτως, ὁ Ἀδοσίδης διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀτωλεσθεῖσαν διὰ τῆς προσκρούσεως ἰσορροπίαν κατετρόμαξε τὸν Χαμίτ, ἱστάμενον ὄρθιον εἰς τὴν ἀντίπεραν θύραν, καὶ ἀμέσως τὸ χέρι εἰς τὸ θυλάκιον καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸ κομβίον τῆς θύρας, ὄπισθεν τῆς ὁποίας ἐξηφανίσθη, ὡς φάντασμα.

Ἡ δυσπιστία ἐκείνη τοῦ Χαμίτ δὲν ἐξαιροῦσε κανένα.

Μίαν νύκτα ὁ Χαμίτ ἐπροσεκάλεσε πλησίον του τὸν Ραγίπ-πασὰ τὸν ἑκατομμυριοῦχον μετὰ ταῦτα πτωχὸν ἐκ Χαλκίδος πρόσφυγα, καὶ κατὰ τὴν συνωμιλίαν του παρεκάλεσεν ὁ Χαμίτ νὰ τοῦ ἀνάψῃ τὸ σιγαρέτο.

Ὁ Ραγὶπ πασᾶς ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ· Ἀλλ' εἰς τὴν κίνησιν ἣν ἔκαμεν ὕπερθεν τῆς κλίνης διὰ νὰ φθάσῃ τὰ ζητηθέντα σπίρτα, ὁ Χαμίτης τὰ ἔχασεν ἀπὸ τὸν φόβον. Τοῦ ἄοπαξεν ἀμέσως τὰ χέρια καὶ τοῦ τὰ ἔσφιξε δυνατὰ καὶ τὰ ἐκράτησεν ἐπὶ πολὺ νευρικῶς· —τοῦ εἶχε περάσει ἀπὸ τὴν ἰδίαν ὅτι ὁ θαλαμηπόλος του θὰ τὸν ἐστραγγάλιζε!

* * *

Αὐτὸ τὸ αἴσθημα τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπιστίας ὁσημέραι ὑποθαλπόμενον καὶ αὐξανόμενον ὑπὸ τῶν ἐπιτηδείων ἐκείνων αὐλοκολάκων τοῦ Χαμίτ καθημερινῶς περιέστελλε τὸν κύκλον τῶν φίλων του, καὶ ἐκείνων εἰ ὁποῖοι ἤρχοντο πρότερον εἰς συναρείαν μὲ αὐτόν.

Ὁ κύκλος οὗτος περιεσφίγγετο ὁσημέραι εἴπομεν καὶ πολὺ ὀλί-

γιστοι ἦσαν ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐγίνετο ὁρατὸς ὁ Χαμίτ.

Ἀπὸ πολλοῦ δὲ εἶχε πάψει νὰ δέχεται τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τοὺς ἄλλους βαθμούχους τοῦ κράτους.

Ὅταν ὅμως ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ δεχθῇ κανένα ἀπ' αὐτούς, ἀπέκρυπτεν τοὺς φόβους του καὶ τὴν ἀνησυχίαν του καὶ φυλάσσων ὅλων τὴν ἀξιοπρέπειάν του ἐδεικνύετο φιλορρονητικώτατος. Ἐπροχώρει πρὸς τὸν ἐπισκέπτην του ἐπρόσφερε σιγαρέττα, καὶ ἂν ἤθελε νὰ τὸν μαγείσῃ, νὰ τὸν κατεθέλξῃ, νὰ τὸν καθησυχάσῃ ἢ νὰ τὸν ἀπατήσῃ τοῦ ὡμίλοῦσε βροχηδὸν χωρὶς νὰ σταθῇ οὔτε μιὰ στιγμή, τὸν περιέλουε μὲ ἀνεξάντλητον κῦμα κολακευτικῶν φιλοφρονήσεων καὶ φιλικωτάτων διαμαρτυριῶν — Γνωρίζει δ' ἤδη ὁ ἀναγνώστης ἐξ ἄλλου κεφαλαίου ὅτι ὅταν ἐπρόκειτο ὁ Χαμὶτ νὰ μάθῃ τι ποὺ τὸν ἐνδιέφερε τὸν ἤκουεν ὁμιλοῦντα μετὰ μεγίστης προσοχῆς χωρὶς κἂν νὰ τὸν διακόψῃ

Διὰ δὲ τὰς ἐπισήμους ὑποδοχάς, δεῖπνα ἐπίσημα (de gala), συνεντεύξεις πρεσβευτῶν καὶ ἐτησίων ξένων καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς τελετάς, καὶ ταύτας οὐδέποτε ἠγάπησεν ὁ Χαμίτ, καὶ μόνον ὑπέκυπτεν εἰς αὐτὰς ὡς εἰς ἀγγαρείας ὑποχρεωτικάς. — Πρὶν δὲ δεχθῇ ἕνα πρόσωπον πολὺ ὑψηλὸν ἢ κανέναν ἀντιπρόσωπον μεγάλης δυνάμεως ὁ Χαμὶτ ἐσπούδαζε προηγουμένως πῶς νὰ φερθῇ καὶ τί στάσιν ἔπρεπε νὰ λάβῃ. Καὶ χαρις εἰς τὴν προφύλαξιν ταύτην καὶ τὴν προετοιμασίαν συχνάκις ἐξέπληττεν ἐκεῖνον μετὰ τοῦ ὁποίου συνωμίλει διὰ τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπὶ τῶν δυσκολωτέρων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπρόκειντο, ὥστε ἀνεφωνοῦσαν ἐκεῖνοι τὸ εἰς τὸν Pic de la Mirandole διὰ τὴν παγγνωσίαν του ἀπονεμόμενον: de omni re scibili et quibusdam aliis! (περὶ πάντων τῶν γνωστῶν πραγμάτων καὶ ἄλλων ἀκόμη).
